

TOMASZÓW MAZOWIECKI 2020

RAPORT O STANIE MIASTA

ZREWITALIZOWANA PRZYSTAŃ MIEJSKA

REALIZACJA PROJEKTU

MIESZKANIE TM PLUS

NOWY SAMORZĄDOWY ŻŁOBEK NR 1
RENOWACJA KAMIENICY

PRZY PL. KOŚCIUSZKI 24

NOWA STACJA BENZYNOWA PRZY BAZIE MZK

tomaszów
mazowiecki

... i jesteś w dobrym miejscu!

SPIS TREŚCI

WSTĘP | 3

I. FUNDAMENTY | 4

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA | 4

2. UCHWAŁY I ZARZĄDZENIA | 8

3. BUDŻET MIASTA | 9

4. PROGRAMY I STRATEGIE | 13

II. GOSPODARKA - INFRASTRUKTURA - INWESTYCJE | 18

1. MIASTO NAD RZEKĄ | 18

- REWITALIZACJA KAMIENICY PRZY PLACU KOŚCIUSZKI 24 | 18

2. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ | 19

3. HUMAN SMART CITIES | 22

- INTELIGENTNE MIASTA WSPÓŁTWORZONE PRZEZ MIESZKAŃCÓW

4. GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI | 24

5. GOSPODARKA KOMUNALNA | 30

6. DROGI | 36

7. INWESTUJEMY W MIESZKAŃCÓW | 39

8. GOSPODARKA NISKOEMISYJNA | 44

9. TRANSPORT | 50

III. SPOŁECZEŃSTWO - KULTURA - SPORT - EDUKACJA | 63

1. AKTYWNY I ZDROWY SENIOR | 63

2. ZDROWIE I OPIEKA NAD NAJMŁODSZYMI | 68

3. NAUKA TO POTĘGI KLUCZ | 72

4. MIASTO WYSOKIEJ KULTURY | 116

5. SPORT TO ZDROWIE | 131

6. TOMASZÓW ATRAKCYJNY TURYSTYCZNIE | 133

7. ŚWIAT PRZYJEŻDZA DO TOMASZOWA MAZOWIECKIEGO | 134

8. POMOC SPOŁECZNA | 135

9. BEZPIECZEŃSTWO | 139

10. AKTYWNI MIESZKAŃCY | 149

IV. ŚRODOWISKO I PRZESTRZEŃ | 151

1. ZIELONY TOMASZÓW MAZOWIECKI | 151

2. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI | 153

3. WALKA O OCZYSTE POWIETRZE | 156

4. GOSPODARKA ODPADAMI | 158

5. NIE KUPUJ - ADOPTUJ! | 163

V. INFORMACJE DODATKOWE | 164

WSTĘP

Rok 2020 był wyjątkowo trudny. Nikt nie spodziewał się, że tak będzie ten czas wyglądał. To czas trudny dla wszystkich samorządów również dla Tomaszowa. Oprócz problemów, z którymi na co dzień zmagają się nasze miasto, doszedł cały szereg spraw, które utrudniły codzienne funkcjonowanie oraz prowadzenie dotychczasowych działań w takim, a nie innym kształcie.

Nadal priorytetem jest dla nas zdobywanie funduszy zewnętrznych.

Bez względu na sytuację pandemiczną prowadzone były w tym obszarze intensywne działania. W roku 2020 skupialiśmy się przede wszystkim na przygotowaniu Planu Rozwoju Lokalnego i komplementarnego z nim Planu Rozwoju Instytucjonalnego. Pomimo wielu trudności związanych z epidemią przeprowadzono szereg badań, w celu zdefiniowania głównych wyzwań dla rozwoju Tomaszowa Mazowieckiego.

W konsekwencji prac badawczych opracowano charakterystykę miasta pod kątem jego uwarunkowań rozwojowych. Oba dokumenty były potrzebne do złożenia aplikacji o środki zewnętrzne. Bez względu jednak na wynik konkursu, przygotowane plany stanowią bezcenną wiedzę i wskazują jakie działania należy podejmować w najbliższym czasie. Zebrana wiedza to baza do dalszych działań.

Poprzedni raport o stanie miasta oddawaliśmy w Państwa ręce w początkach pandemii. Teraz po roku w wielu obszarach widać już jej wpływ na nasze życie, co w raporcie będzie również widoczne.

Raport powstał zgodnie z ustawą z dnia 11 stycznia 2018 roku o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 130 ze zm.). W ramach powyższych przepisów w ustawie z dnia 8 marca 1990 roku

o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 713) dodany został art. 28aa, nakładający na prezydenta miasta obowiązek sporządzenia raportu o stanie miasta.

Przedmiotowe opracowanie obejmuje podsumowanie stanu Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki oraz działalność Prezydenta Miasta w roku 2020. Raport zawiera w szczególności dane, informacje i analizy obszarów dotyczących Gminy Miasto z uwzględnieniem informacji o stanie mienia komunalnego, stanu ładu przestrzennego, inwestycji, usług komunalnych, polityki społecznej, bezpieczeństwa, transportu, oświaty, kultury, sportu oraz działań podejmowanych w zakresie ochrony środowiska oraz wpływu epidemii na samorząd.

Marcin Witko

Prezydent Miasta
Tomaszowa Mazowieckiego

I. FUNDAMENTY

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA

Zgodnie z art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1990 ze zm.) do gminnego zasobu nieruchomości należą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste, oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku gminny zasób nieruchomości składa się z dróg, terenów mieszkaniowych, gruntów rolnych, terenów rekreacyjno-wypoczynkowych, lasów i gruntów zadrzewionych i zakrzewionych, sadów, łąk i pastwisk, innych terenów zabudowanych, zurbanizowanych terenów niezabudowanych, terenów

różnych i nieużytków, gruntów pod wodami, gruntów rolnych zabudowanych oraz terenów przemysłowych i łącznie stanowi powierzchnię 685,5335 ha.

Nieruchomości wchodzące w skład gminnego zasobu nieruchomości zostały zaewidencjonowane w grupach wyszczególnionych w poniższej tabeli.

Powierzchnia nieruchomości zasobu oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki na dzień 31 grudnia 2020 roku

Drogi ogółem w tym przekazane w użytkowanie ogrodów działkowych	153,8045 ha 0,3971 ha
Tereny mieszkaniowe	49,6562 ha
Grunty rolne, w tym przekazane w użytkowanie ogrodów działkowych	154,8648 ha 55,0948 ha
Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	54,6468 ha
Lasy i grunty zadrzewione i zakrzewione	24,2011 ha
Sady, łąki, pastwiska, w tym przekazane w użytkowanie ogrodów działkowych	93,6716 ha 8,1361 ha
Inne tereny zabudowane	69,8648 ha
Zurbanizowane tereny niezabudowane, w tym przekazane w użytkowanie ogrodów działkowych	22,6443 ha 0,4872 ha
Tereny różne i nieużytki, w tym przekazane w użytkowanie ogrodów działkowych	17,1942 ha 3,2494 ha
Grunty pod wodami	0,0626 ha
Grunty rolne zabudowane, w tym przekazane w użytkowanie ogrodów działkowych	7,4543 ha 0,6954 ha
Tereny przemysłowe	37,4683 ha
Razem, w tym przekazane w użytkowanie ogrodów działkowych	685,5335 ha 68,0600 ha

Wartość brutto środków trwałych na dzień 31 grudnia 2020 roku

Wartość gruntów podano w cenach nabycia, a wartość pozostałych środków trwałych według kosztów wytwarzania bądź ceny nabycia (ceny brutto)

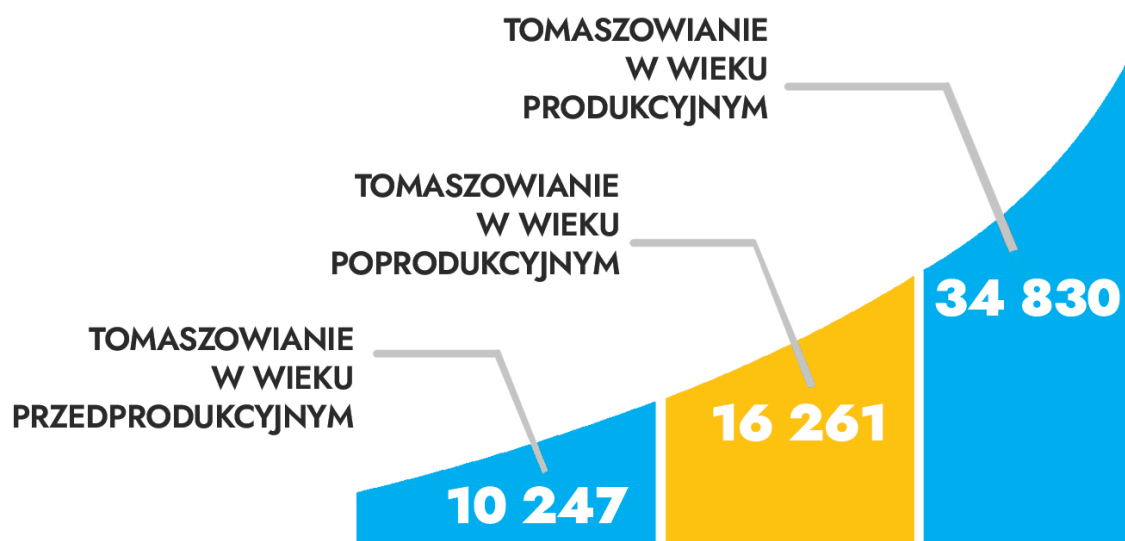
	01.01.2020	31.12.2020	Różnica (zmiana)
Ogółem	562 141 027 zł	589 137 080 zł	26 996 053 zł
w tym:			
grunty własne	155 663 882 zł	156 931 059 zł	1 267 177 zł
budynki i lokale	188 238 467 zł	197 197 266 zł	8 958 799 zł
obiekty inżynierii lądowej	191 909 117 zł	207 376 442 zł	15 467 325 zł
maszyny i urządzenia techniczne	16 517 833 zł	17 655 630 zł	1 137 797 zł
środki transportu	4 546 639 zł	4 546 639 zł	0 zł
urządzenia i wyposażenie gdzie indziej nie sklasyfikowane	5 265 089 zł	5 430 044 zł	164 955 zł

TOMASZOWIANIE W 2020 ROKU

32 637

28 701

Dane wg GUS

W Tomaszowie Mazowieckim na koniec 2020 roku zameldowanych było 57 993, natomiast zamieszkiwało 61 338 - co wskazane zostało w poniższych tabelach. Wydział Ewidencji Ludności i Działalności Gospodarczej Urzędu Miasta dysponuje danymi dotyczącymi zameldowań, natomiast Główny Urząd Statystyczny opiera dane o adresy zamieszkania.

Dane wg GUS (osoby zamieszkujące)

Wybrane dane demograficzne	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Ludność	63 601	63 238	62 649	61 960	61 338
w tym kobiety	33 714	33 570	33 291	32 951	32 637
Urodzenia żywe	562	591	556	482	452
Zgony	782	790	862	831	1011
Przyrost naturalny	-220	-199	-306	-349	-559
Saldo migracji ogółem	-123	-189	-232	-349	-170
Ludność w wieku:					
Przedprodukcyjnym (do 18 lat)	10 749	10 627	10 555	10 420	10 247
Produkcyjnym	37 644	37 002	36 163	35 352	34 830
Poprodukcyjnym kobiety od 60 lat, mężczyźni od 65 lat	15 208	15 609	15 931	16 188	16 261

Dane Wydziału Ewidencji Ludności i Działalności Gospodarczej

Wybrane dane demograficzne (osoby zameldowane na pobyt stały)	2016	2017	2018	2019	2020
Ludność	61 360	60 689	59 886	58 898	57 993
w tym kobiety	32 903	32 573	32 219	31 701	31 239
Urodzenia żywe	593	584	543	467	466
Zgony	804	810	867	793	1 034
Przyrost naturalny	-211	-226	-324	-326	-568
Saldo migracji ogółem	-123 (wg GUS)	-189 (wg GUS)	-7	-71	-257
Ludność w wieku					
Przedprodukcyjnym (do 18 lat)	10 300	10 161	10 089	9 347	9 731
Produkcyjnym	36 121	35 249	34 244	32 956	32 484
Poprodukcyjnym kobiety od 60 lat, mężczyźni od 65 lat	14 939	15 279	15 553	16 595	15 778

Dane GUS - wybrane miasta województwa łódzkiego																
	Piotrków Trybunalski				Pabianice				Radomsko				Zgierz			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Ludność	74 312	73 670	73 090	72 250	65 823	65 283	64 757	63 945	46 409	46 087	45 843	45 353	56 690	56 529	56 190	55 673
Przyrost naturalny	-230	-316	-353	-555	-357	-379	-336	-574	-161	-174	-197	-339	-193	-181	-245	-453
Saldo migracji ogółem	-162	-387	-277	-338	-96	-160	-200	-182	-158	-157	-132	-158	-52	9	-90	-56

Dane Urzędu Stanu Cywilnego w Tomaszowie Mazowieckim o wszystkich urodzeniach, zgonach, aktach małżeństwa itd., które były zgłaszane urzędowi - dotyczą więc większego obszaru w stosunku do obszaru miasta (np. zgon osoby zamieszkałej w innym mieście czy województwie zgłaszany jest Kierownikowi Urzędu Stanu Cywilnego, w którego okręgu nastąpił zgon)

Czynności	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Akty urodzenia	811	765	747
Akty małżeństwa	386	382	256
Akty zgonu	1 227	1 215	1 404
Rozwody	157	194	131
Wydane odpisy	9 857	10 027	10 113
Zmigrowane akty stanu cywilnego	7 855	7 473	6 174
Decyzje o zmianie nazwiska	41	32	18
Decyzje o zmianie imienia	1	6	3
Sprostowania aktu stanu cywilnego	68	50	50
Uzupełnienia aktu stanu cywilnego	114	140	91
Skrócenie terminu na zawarcie małżeństwa	9	10	7
Zaświadczenia o stanie cywilnym	20	23	27
Zaświadczenia o zdolności prawnej do zawarcia małżeństwa za granicą	16	12	8
Zaświadczenia konkordatowe	194	167	138
Oświadczenia o uznaniu ojcostwa	262	184	240
Oświadczenia o powrocie do nazwiska noszonego przed zawarciem małżeństwa	25	20	14
Oświadczenia o zmianie imion dziecka	4	1	4
Usuwanie niezgodności w rejestrze PESEL	2 248	1 956	1 454
Udzielone śluby w lokalu USC	164	168	136
Udzielone śluby poza lokalem USC	4	3	1
Kwota przyjętych opłat skarbowych w kasie USC	132 300,00 zł	125 138,00 zł	121 388,00 zł
Liczba odznaczonych par małżeńskich za długoletnie pożycie małżeńskie	35	29	25

2. UCHWAŁY I ZARZĄDZENIA

W 2020 roku odbyło się 18 sesji Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego, w tym 7 posiedzeń zostało zwołanych w trybie nadzwyczajnym, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Z uwagi na panujący stan epidemii, począwszy od miesiąca kwietnia 2020 roku sesje Rady Miejskiej zwoływane

i prowadzone były w trybie zdalnym.

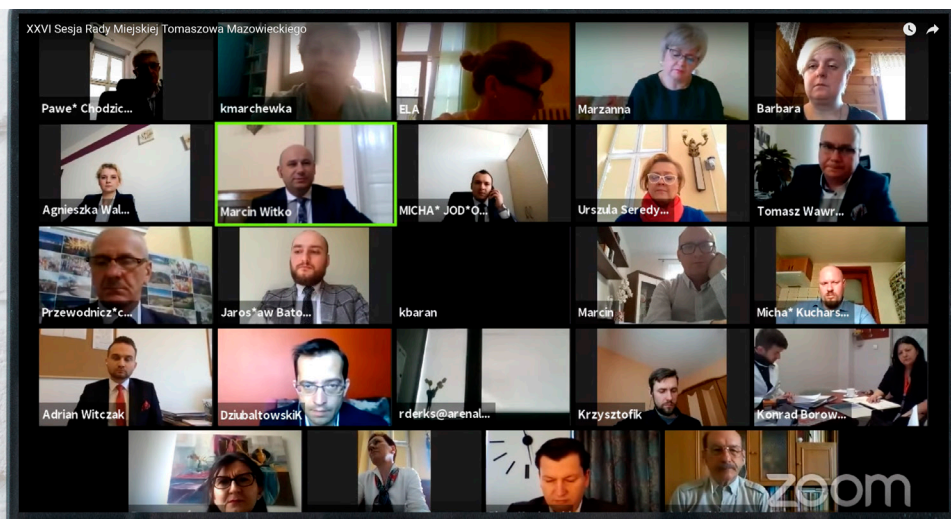
W 2020 roku organy nadzoru wszczęły 4 postępowania nadzorcze dotyczące uchwał Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego. W jednym przypadku postępowanie nadzorcze zakończyło się wydaniem rozstrzygnięcia

nadzorczego stwierdzającym nieważność uchwały w całości (rozstrzygnięcie wydane już w 2021 roku).

Informacja z realizacji uchwał podjętych w 2020 roku znajduje się w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta w zakładce: raporty, sprawozdania, plany, programy, polityki, strategię.

Rada Miejska Tomaszowa Mazowieckiego podjęta w 2020 roku 97 uchwał

Obszar	Liczba uchwał
finanse i uchwały okołobudżetowe	32
organizacja pracy Rady Miejskiej i Urzędu Miasta	9
gospodarka nieruchomościami	12
oświata i sport	3
skargi i petycje	8
zagospodarowanie przestrzenne	3
programy, plany, strategię, regulaminy, projekty, kierunki i inne	11
transport publiczny, ronda i drogi	3
pomoc społeczna	1
pomoc dla Powiatu Tomaszowskiego	3
ochrona środowiska i gospodarka odpadami	6
gospodarka wodociągowa i kanalizacyjna	2
wotum zaufania i absolutorium	2
Pozostałe	2

W 2020 roku sesje Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego odbywały się w trybie zdalnym

Prezydent Miasta w 2020 roku wydał 417 zarządzeń

Obszar	Liczba zarządzeń
Gospodarka nieruchomościami	138
Finanse	101
Sprawy społeczne	50
Organizacja Urzędu Miasta i Gminy	36
Oświata	23
Kultura i sport	17
Inne	52

Najwięcej zarządzeń dotyczyło obszaru gospodarki nieruchomościami Gminy. Większość z nich zostało wydanych w sprawach dotyczących wydzierżawienia nieruchomości gruntowych i budynkowych oraz sprzedaży lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki. Były to zarządzenia wykazowe podlegające wywieszeniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta w Tomaszowie Mazowieckim na okres 21 dni. Wiele zarządzeń dotyczyło finansów Gminy.

Odnosiły się one głównie do zmian w budżecie na 2020 rok, zmian wieloletniej prognozy finansowej oraz planu finansowego Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki. Część dokumentów dotyczyła również działań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych Tomaszowa Mazowieckiego. Na ich mocy weszły w życie m.in. zarządzenia: w sprawie zatwierdzenia planu działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, w sprawie ogłoszenia wyników konsultacji projektu uchwały

Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego w sprawie przyjęcia Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2021, w sprawie wyznaczenia podmiotów, w których będzie wykonywana praca społecznie użyteczna.

Ponadto Prezydent, jako organ wykonawczy Gminy, realizował zadania własne określone w art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, których charakterystyka znajduje się w dalszej części raportu.

3. BUDŻET MIASTA

Budżet miasta na 2020 rok w zakresie dochodów ogółem uchwalony został na poziomie 300 839 338,29 zł. W trakcie roku budżetowego plan dochodów podwyższono łącznie o kwotę 13 319 417,34 zł tj. o 4,43% i ostatecznie ustalono na poziomie 314 158 755,63 zł.

Dochody ogółem zostały wykonane na poziomie 313 466 429,80 zł, co stanowi 99,78% planu. Dochody bieżące uchwalone zostały w kwocie 286 418 306,70 zł.

W trakcie roku budżetowego plan został podwyższony łącznie o kwotę 7 728 357,94 zł tj. o 2,70% i na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosił 294 146 664,64 zł. Dochody bieżące zostały wykonane w kwocie 293 583 198,90 zł, tj. 99,81% planu rocznego. Wydatki ogółem uchwalono w wysokości 315 971 384,65 zł. W trakcie roku budżetowego podwyższono plan wydatków łącznie o kwotę 2 432 898,58 zł tj. o 0,77% Plan wydatków ogółem zamknął

się kwotą 318 404 283,23 zł. Wydatki zostały zrealizowane na poziomie 308 678 376,52 zł tj. 96,95%.

Wydatki bieżące zostały pierwotnie zaplanowane na poziomie 278 517 609,69 zł. W trakcie roku budżetowego podwyższono plan wydatków o kwotę 4 961 009,92 zł tj. 1,78%. Plan zamknął się kwotą 283 478 619,61 zł. Wydatki bieżące zostały wykonane w kwocie 274 279 851,42 zł tj. 96,76% planu.

Dochody bieżące w 2020 roku			
Wyszczególnienie	Plan po zmianach 2020	Wykonanie 2020	Wykonanie planu
Dochody bieżące własne	202 773 487,41	202 481 839,49	99,86%
Dochody z tytułu podatków i opłat oraz inne dochody niepodatkowe	78 400 658,28	77 229 055,35	98,51%
Udział w dochodach budżetu państwa z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych	57 015 642,00	57 969 533,00	101,67%
Udział w dochodach budżetu państwa z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	2 770 000,00	2 968 336,18	107,16%
Dotacje i środki na zadania własne	15 942 674,13	15 670 401,96	98,29%
w tym środki z UE	3 477 381,90	3 349 810,18	96,33%
Subwencje	48 644 513,00	48 644 513,00	100,00%
Dotacje na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej	88 348 500,10	88 301 351,51	99,95%
Dotacje na realizację zadań wynikających z porozumień	3 024 677,13	2 800 007,90	92,57%

Dochody majątkowe zostały uchwalone w kwocie 14 421 031,59 zł. Plan dochodów w ciągu roku został podwyższony o 5 591 059,40 zł tj. o 38,77% i zamknął się kwotą 20 012 090,99 zł. Dochody majątkowe zostały wykonane w kwocie 19 883 230,90 zł tj. 99,36% planu rocznego

	Plan po zmianach 2020	Wykonanie 2020	Wykonanie planu
Środki z UE na inwestycje	69 274,28	69 274,28	100,00%
Dochody ze sprzedaży składników majątkowych	4 501 596,59	4 704 083,68	104,50%
Pozostałe dochody	15 441 220,12	15 109 872,94	97,85%

Wydatki bieżące			
Wyszczególnienie	Plan po zmianach 2020	Wykonanie 2020	Wykonanie planu
wynagrodzenia i składki od nich naliczane	94 550 901,87	91 561 736,00	96,84%
na realizację zadań statutowych	66 207 351,25	62 113 108,48	93,82%
świadczenia na rzecz osób fizycznych	97 235 325,72	96 834 814,90	99,59%
dotacje na zadania bieżące	20 259 955,44	20 030 477,06	98,87%
na programy finansowane ze środków UE	3 621 014,93	2 306 382,84	63,69%
wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji	152 610,00	0,00	0,00%
obsługa długu	1 451 460,40	1 433 332,14	98,75%

Wydatki bieżące na zadania z zakresu administracji rządowej i porozumień zostały pierwotnie zaplanowane w łącznej kwocie 88 960 561,00 zł. W wyniku dokonanych zmian w trakcie roku budżetowego plan wzrósł łącznie o kwotę 2 412 616,23 zł

tj. 2,71% i na koniec roku wynosił 91 373 177,23 zł. Wydatki zostały wykonane na poziomie 91 099 388,18 zł, tj. 99,70% planu rocznego. Wydatki majątkowe na 2020 rok zostały uchwalone w kwocie 37 453 774,96 zł,

a po wprowadzonych w trakcie roku budżetowego zmianach na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosiły 34 925 663,62 zł, w tym na:

- zadania inwestycyjne realizowane ze środków własnych - 13 158 199,02 zł;

- zadania inwestycyjne realizowane z udziałem Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego - 823 179,59 zł;
- zadania inwestycyjne realizowane z udziałem innych środków - 20 944 285,01 zł.

Wydatki majątkowe zostały zrealizowane w kwocie 34 398 525,10 zł tj. 98,49% planu po zmianach.

Uchwalony budżet miasta na rok 2020 zakładał pierwotnie planowany deficyt budżetowy w wysokości 15 132 046,36 zł oraz zaciągnięcie kredytu bankowego w kwocie 27 300 000,00 zł z przeznaczeniem na pokrycie planowanego deficytu oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek.

Po zmianach dokonanych w trakcie roku budżetowego po stronie dochodów i wydatków budżet miasta zamknął się planowaną kwotą deficytu w kwocie 4 245 527,60 zł.

Dla zrównoważenia budżetu oraz pełnej jego realizacji zaplanowano kredyt w wysokości 14 700 000,00 zł z przeznaczeniem na pokrycie planowanego deficytu oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów. Ponadto w trakcie roku wprowadzono wolne środki w wysokości 764 946,23 zł oraz niewykorzystane środki na rachunku bieżącym budżetu wynikające z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych i dotacji na realizację programu, projektu

lub zadania finansowego z udziałem tych środków w wysokości 467 733,97 zł.

Zaplanowane w budżecie miasta rozchody w kwocie 12 167 953,64 zł w trakcie roku budżetowego zmniejszono łącznie o kwotę 480 801,04 zł, tj. do kwoty 11 687 152,60 zł. Zmniejszenie wynika z końcowego rozliczenia pod względem finansowym i rzeczowym oraz z tytułu osiągnięcia efektu ekologicznego warunkowo umorzonych pożyczek przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi. W ciągu roku 2020 dokonano spłaty kredytów na łączną kwotę 11 687 152,60 zł tj. 100,00% planu, zgodnie z zawartymi umowami.

4 788 053,28 zł

- tyle wyniosła nadwyżka budżetowa Miasta w 2020 roku

Rok 2020 Miasto zamknęło nadwyżką budżetu w wysokości 4 788 053,28 zł. Pierwotnie planowany wskaźnik poziomu zadłużenia wynosił 35,62%. Po dokonaniu zmian w zakresie planowanych dochodów, wskaźnik ten wg planu na dzień 31 grudnia 2020 roku był prognozowany w wysokości 28,12%. Stan zadłużenia na dzień 31 grudnia 2020 roku z tytułu kredytów i pożyczek wynosił 88 351 405,00 zł i stanowił 28,19% zrealizowanych dochodów ogółem. Na obsługę zadłużenia została wydatkowana kwota 1 433 332,14 zł.

W 2020 roku realizowane były na bieżąco, podjęte przez Radę Miejską na wniosek Prezydenta Miasta, cztery uchwały w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości, tj.:

- Uchwała Nr XIX/186/2015 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 26 listopada 2015 roku w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości w ramach pomocy de minimis. W 2020 roku nie wpłynęło żadne zgłoszenie o zamiarze korzystania z pomocy de minimis w związku z realizacją nowych inwestycji.
- Uchwała Nr XXXVI/326/2016 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 24 listopada 2016 roku w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości w zakresie budynków lub ich części zlokalizowanych na terenie miasta Tomaszowa Mazowieckiego, w których wykonano remont elewacji. Na dzień 31 grudnia 2020 roku wpłynęło 7 zgłoszeń zamiaru korzystania ze zwolnienia z podatku od nieruchomości w zakresie budynków lub ich części zlokalizowanych na terenie naszego miasta, w których wykonano remont elewacji, z czego w 2 przypadkach zakończono prace remontowe, a w 3 przypadkach prace jeszcze trwają. Jeden wniosek nie spełniał wymogów określonych

uchwałą. Łączna kwota zwolnienia w 2020 roku wynosiła 9 846,00 zł (wnioski złożone w latach 2017 - 2020). Ogólna kwota zwolnienia w latach obowiązywania uchwały - 96 251 00 zł.

- Uchwała Nr XLVI/415/2017 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 25 maja 2017 roku w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości budynków wpisanych do gminnej ewidencji zabytków miasta Tomaszowa Mazowieckiego wraz z gruntami pod tymi budynkami i związanymi z nimi budowlami. W 2020 roku nie wpłynęło żadne zgłoszenie o zamiarze korzystania ze zwolnienia z podatku od nieruchomości.
- Uchwała Nr XXVII/212/2020 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 27 kwietnia 2020 r. w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości budynków mieszkalnych lub ich części podłączonych do instalacji fotowoltaicznej. W 2020 roku wpłynęły 34 wnioski w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości budynków mieszkalnych lub ich części podłączonych do instalacji fotowoltaicznej. Zwolnienie z tego tytułu obowiązywać będzie w roku 2021.

W załączniku nr 1 do raportu przedstawione zostało zestawienie dotyczące stawek podatku od nieruchomości na 2020 rok podjętych Uchwałą Nr XX/168/2019 Rady Miejskiej

Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 28 listopada 2019 roku, na tle innych miast.

Na wniosek Prezydenta Miasta Tomaszowa Mazowieckiego w roku 2018 podjęta została przez Radę Miejską Uchwała Nr LXXI/629/2018 w sprawie ustalenia wysokości stawek podatku od środków transportowych.

W rezultacie wprowadzone zostały stawki minimalne określone w obwieszczeniu Ministra Finansów oraz obniżone zostały pozostałe stawki, dla których minimalne stawki nie są określone. Przyjęcie tak odmiennej niż dotychczas polityki podatkowej ma na celu pozyskanie jak największej liczby nowych podatników. Na bieżąco założony cel jest sukcesywnie realizowany. Rezultatem tego jest pozyskiwanie nowych przedsiębiorców i intensyfikacja rejestracji pojazdów na terenie miasta Tomaszowa Mazowieckiego.

Stan na dzień 31 grudnia 2020 roku - 1 390 (osoby fizyczne) i 694 (podatnicy niebędące osobami fizycznymi). Dla porównania:

- 2017 rok - 777 (osoby fizyczne) i 650 (podatnicy niebędący osobami fizycznymi);
- 2018 rok - 834 (osoby fizyczne) i 643 (podatnicy niebędący osobami fizycznymi);
- 2019 rok - 1320 (osoby fizyczne) i 663 (podatnicy niebędący osobami fizycznymi).

W związku z występującą epidemią COVID-19, a co za

tym idzie pogarszającą się sytuacją ekonomiczną podatników, zastosowane zostały ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych w postaci odroczenia terminów płatności lub rozłożenia na raty należności i zaległości podatkowych. Z ulg tych skorzystało 12 podatników.

Powiadomienia sms

W roku 2020 kontynuowany był wdrożony wcześniej system powiadamiania podatników o terminach zapłaty zobowiązań lub o powstałych zaległościach z tytułu podatków i opłat, tj. podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego, łącznego zobowiązania pieniężnego, podatku od środków transportowych, dzierżawy, użytkowania wieczystego, opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi itp. Przyniosło to wymierne efekty w postaci zwiększonej ilości wpłat bez konieczności wystawiania upomnień i wezwań do zapłaty.

Inne działania w obszarze podatków i opłat

Kontynuowano realizację podjętej na wniosek Prezydenta Miasta Uchwałą Nr XIX/151/2019 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 31 października 2019 roku w sprawie częściowego zwolnienia z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi ponoszonej przez właścicieli nieruchomości zamieszkałej przez członków rodzin wielodzietnych. Zwolnienie wynosi 20 %

miesięcznej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przypadającej na każdego członka rodziny wielodzietnej.

Od 1 stycznia 2019 roku prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek, tym samym rozszerzono katalog uprawnionych osób

mogących skorzystać z tego uprawnienia o osoby, które nie mają już na utrzymaniu innych członków rodziny (art. 4 ustawy z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny).

Zmiana przepisów prawa w tym zakresie spowodowała, że lawinowo wzrosło zainteresowanie i liczba złożonych wniosków o przyznanie powyższej ulgi, w tym przede wszystkim osób, które co prawda są członkami rodzin wielodzietnych, ale w wielu przypadkach, już

od lat, nie tworzą wspólnych gospodarstw domowych, ponieważ założyły już swoje rodziny. Dla porównania:

- na dzień 31 grudnia 2018 roku z przysługującej ulgi skorzystało 1 512 osób;
- na dzień 31 grudnia 2019 roku z przysługującej ulgi skorzystało 2 465 osób;
- na dzień 31 grudnia 2020 roku z przysługującej ulgi skorzystało 2 655 osób.

4. PROGRAMY I STRATEGIE

Program rewitalizacji miasta Tomaszowa Mazowieckiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2023 roku

Program rewitalizacji miasta został opracowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc

Techniczna 2014–2020 oraz środków budżetu państwa. W ramach przedmiotowego programu zostały określone przedsięwzięcia, których realizacja ma zmierzać do osiągnięcia założonych celów.

Program jest jednym z najistotniejszych miejskich dokumentów strategicznych.

Określa nie tylko dysfunkcje obszarowe ale i społeczne. Wskazuje problemy i określa działania niezbędne do podjęcia by je zniwelować. Ma nie tylko wymiar inwestycyjny czy przestrzenny ale także społeczny. Jest też niezbędny podczas aplikacji o środki w ramach konkursów rewitalizacyjnych.

Program rewitalizacji miasta Tomaszowa Mazowieckiego na lata 2016–2020 z perspektywą do 2023 roku		Stan realizacji przedsięwzięć na dzień 31 grudnia 2020 r.		
Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	zrealizowane	częściowo zrealizowane /w trakcie realizacji	planowane do realizacji w ciągu 12 m-cy	planowane do realizacji później niż w ciągu 12 m-cy
1. „OdNowa” – aktywizacja mieszkańców z terenu rewitalizacji miasta Tomaszowa Mazowieckiego				
2. Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej oraz modernizacja miejsc rekreacji i terenów zielonych- Miasto nad rzeką				

Program rewitalizacji miasta Tomaszowa Mazowieckiego na lata 2016–2020 z perspektywą do 2023 roku		Stan realizacji przedsięwzięć na dzień 31 grudnia 2020 r.		
Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	zrealizowane	częściowo zrealizowane /w trakcie realizacji	planowane do realizacji w ciągu 12 m-cy	planowane do realizacji później niż w ciągu 12 m-cy
3. Przebudowa i modernizacja muszli koncertowej wraz z otoczeniem w Parku Miejskim „Solidarność”				
4. Dostosowanie budynku i dziedzińca Urzędu Miasta do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych z obszaru rewitalizacji				
5. Park Niebrowski- przestrzeń publiczna kształtowana z udziałem mieszkańców jako katalizator rewitalizacji w osiedlu Obrońców Tomaszowa z 1939 roku				
6. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej oraz modernizacja miejsc rekreacji i terenów zielonych parku Michałówek				
7. „Kontakt - Wokół Nas” – budowanie poczucia przynależności i odpowiedzialności za przestrzeń, w której funkcjonują mieszkańcy obszarów rewitalizacji				
8. „Senior wśród nas”				
9 „Wolontariusze na start”				
10. Rozwój zbiorowego publicznego transportu poprzez zakup autobusów niskoemisyjnych lub bez emisyjnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Tomaszowie Mazowieckim				
Razem	1	5	4	0

Dopuszczalne/uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne wskazane w programie rewitalizacji	Projekty zrealizowane	Projekty w trakcie realizacji /częściowo zrealizowane
Przebudowa kamienicy przy pl. T. Kościuszki 24 wraz z nadaniem nowych funkcji społeczno-gospodarczych		
Rozwój potencjału społeczno-gospodarczego obszaru rewitalizowanego przy ul. Farbiarskiej w Tomaszowie Mazowieckim poprzez utworzenie Centrum Animacji Społecznej		
Wzmocnienie funkcji społecznych obszaru zdegradowanego poprzez remont obiektów parafii św. Antoniego przy ul. POW w Tomaszowie Mazowieckim		
Budowa budynku administracyjno-biurowego z instalacjami i urządzeniami. Renowacja elewacji wraz z remontem pomieszczeń istniejącego budynku Urzędu Gminy		

Strategia Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Miasta Tomaszowa Mazowieckiego 2008-2022

Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego miasta Tomaszów Mazowiecki 2008–2022 jest jednym z kluczowych dokumentów wyznaczających kierunki działań samorządu, których realizacja będzie oddziaływać na poprawę jakości życia mieszkańców. Dążąc do osiągnięcia strategicznej wizji Tomaszowa Mazowieckiego, w 2020 roku kontynuowano realizację zadań publicznych, zmierzających do rozwoju miasta na wielu płaszczyznach, jednak znaczącą rolę w wielu aspektach odegrały ograniczenia wynikające z wprowadzenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii COVID-19.

W miarę możliwości i zgodności z przepisami prawa w okresie raportowanym, tak jak w roku 2019

kontynuowano realizację założeń strategicznych na płaszczyznach:

- społecznej:
 - przygotowanie wydarzeń kulturalnych oraz imprez sportowych i rekreacyjnych zostało szczególnie ograniczone, co wynikało z zakazu organizacji imprez masowych, a docelowo z czasowego zamykania obiektów sportowych i instytucji kultury w zakresie działalności w bezpośrednim kontakcie z uczestnikami; wiele działań o zróżnicowanym profilu dostosowywanym do różnych grup odbiorców, z uwzględnieniem ich potrzeb, zainteresowań czy wieku, kontynuowanych było z wykorzystaniem formuły online;
 - zapewnienie mieszkańcom miasta dostępu do edukacji w formie spotkań, warsztatów czy udostępniania informacji online w zakresie

ochrony środowiska, przedsiębiorczości, możliwości zdobywania środków zewnętrznych, profilaktyki zdrowia, w tym uzależnień, itp.;

- poprawa jakości usług opiekuńczych nad najmłodszymi mieszkańcami miasta poprzez utworzenie 140 nowych miejsc opieki w Samorządowym Żłobku w Tomaszowie Mazowieckim;
- gospodarczej:
 - realizacja budowy drogi na terenie przemysłowym po byłych zakładach Wistom w ramach Funduszu Dróg Samorządowych;
 - przygotowanie Planu Rozwoju Lokalnego oraz Planu Rozwoju Instytucjonalnego w ramach Programu „Rozwój Lokalny” współfinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021;
 - funkcjonalno-przestrzennej:

- zakończenie realizacji projektu pt. „Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej oraz modernizacja miejsc rekreacji i terenów zielonych- Miasto nad rzeką”, dofinansowanego z RPO Wł 2014–2020;
- realizacja inwestycji w zakresie budowy dróg oraz udziału w finansowaniu budowy dróg znajdujących się w obszarze miasta.

Szczegółowy tryb opracowania projektu strategii rozwoju miasta Tomaszowa Mazowieckiego do roku 2030, w tym tryb konsultacji, o których mowa w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju zostanie określony w uchwale Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego. Uchwałą określony zostanie również szczegółowy harmonogram opracowania strategii. W roku 2021 planowane jest przystąpienie do opracowania nowej strategii do roku 2030 z uwzględnieniem perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027.

Program „ROZWÓJ LOKALNY”

Miasto Tomaszów Mazowiecki zostało zakwalifikowane do II etapu konkursu w ramach Programu „Rozwój Lokalny” współfinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021. Program adresowany do małych i średnich miast ma stanowić odpowiedź na najważniejsze

wyzwania, z jakimi borykają się ośrodki miejskie tracące funkcje społeczno-gospodarcze.

Miasto stanęło przed bardzo dużym wyzwaniem polegającym na przygotowaniu Planu Rozwoju Lokalnego i komplementarnego z nim Planu Rozwoju Instytucjonalnego. Obydwa dokumenty stanowiły załączniki do Kompletniej Propozycji Projektu.

Pierwsze półrocze 2020 roku poświęcono na intensywną pracę diagnostyczną. Pomimo wielu trudności związanych z epidemią przeprowadzono szereg badań, w celu zdefiniowania głównych wyzwań dla rozwoju Tomaszowa Mazowieckiego. W podejmowanych działaniach oparto się na wiedzy ilościowej i jakościowej. Korzystano nie tylko z danych będących w zasobach instytucji miejskich oraz z wiedzy ekspertów, lokalnych liderów i mieszkańców, ale także z danych dostępnych w dedykowanych serwisach internetowych (systemanaliz.pl, monitor.miasta.pl, polskawliczbach.pl, bdl.stat.gov.pl) oraz licznych narzędzi badawczo-diagnostycznych. W konsekwencji prac badawczych opracowano charakterystykę miasta pod kątem jego uwarunkowań rozwojowych. Ustalenia diagnostyczne i analityczne zostały przedstawione w postaci drzew problemów, które z kolei stanowiły podstawę do wypracowania wizji i misji miasta, a w dalszej kolejności celów strategicznych.

Za główny problem ograniczający rozwój miasta uznano [niski poziom wykorzystania kapitału terytorialnego Tomaszowa Mazowieckiego](#).

Z przeprowadzonej charakterystyki pod kątem uwarunkowań demograficznych, środowiskowych, społeczno-gospodarczych i geograficznych wynika, że Tomaszów Mazowiecki posiada bogate zasoby i produkty, ale nie potrafi w pełni wykorzystać ich potencjału. Użyte w głównym problemie sformułowanie „kapitał terytorialny” ma charakter dynamiczny i stanowi pewien system naczyń połączonych obejmujący zarówno procesy, jak i zasoby. Kapitał terytorialny należy odczytywać nie tylko w kontekście potencjału tkwiącego w samym mieście, ale również potencjału najbliższych gmin obejmującego zasoby przyrodnicze, obiekty infrastrukturalne, ciągle rewitalizowaną przestrzeń miejską, lokalizację, komunikację i oczywiście samych mieszkańców. W oparciu o przeprowadzone analizy wykreowana została wizja miasta, która brzmi: [„ARENA AKTYWNOŚCI, ARENA MOŻLIWOŚCI”](#).

Użyte tu słowo „arena” nawiązuje zarówno do najbardziej rozpoznawalnego obiektu miejskiego, ale też podkreśla znaczenie terytorialne Tomaszowa Mazowieckiego. „Arena aktywności” akcentuje oczekiwaną przez mieszkańców wysoką jakość życia oraz

możliwość realizacji różnych form aktywności społecznej, zawodowej, edukacyjnej czy kulturalnej. Natomiast „Arena możliwości” wskazuje rolę miasta jako kreatora przestrzeni do wielowymiarowego rozwoju różnych aspektów życia mieszkańców.

Dążenie do osiągnięcia wizji ma się odbywać poprzez realizację następujących celów strategicznych:

- w ramach Programu Rozwoju Instytucjonalnego:

1. Tomaszów Mazowiecki - miasto gotowe na rozwój i wrażliwe na potrzeby mieszkańców;

- w ramach Programu Rozwoju Lokalnego:

1. Łączy nas aktywność – poprawa jakości życia w Tomaszowie Mazowieckim – rozwój aktywności społecznej, gospodarczej, kulturowej i sportowo-rekreacyjnej;
2. Stawiamy na zdrowie - zwiększenie dostępności, poprawa usług zdrowotnych i jakości środowiska oraz zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców;
3. Silne więzi, silne społeczeństwo - wzmocnienie lokalnego kapitału społecznego.

Zdefiniowanie celów strategicznych było podstawą do rozpoczęcia kolejnego etapu, a mianowicie stworzenia listy przedsięwzięć projektowych, stanowiących odpowiedź na zdiagnozowane obszary problemowe. W tworzeniu listy projektów uczestniczyli mieszkańcy, instytucje publiczne, organizacje pozarządowe i przedsiębiorcy.

Ostatecznie zaplanowano następujące działania:

1. W ramach Planu Rozwoju Instytucjonalnego:

- podniesienie standardów zarządzania w Urzędzie Miasta w Tomaszowie Mazowieckim i jednostkach podległych;
- tworzenie warunków dla współzarządzania, dzielenia się wiedzą oraz rozwijania partnerstw międzysektorowych i współpracy sieciowej;
- URZĄDzamy - podniesienie standardów dostępności w obiektach użyteczności publicznej i przestrzeni miejskiej;

2. w ramach Planu Rozwoju Lokalnego:

- ŁĄCZY NAS RZEKA- stworzenie zintegrowanej strefy aktywności w oparciu o endogeniczne zasoby miasta;
- EKOpozytywny Tomaszów - opracowanie i realizacja kompleksowego programu edukacji ekologicznej;
- Tomaszowska Strefa Kultury WŁÓKNIARZ- utworzenie nowoczesnego i dostępnego centrum aktywności kulturalnej;
- Tomaszów Mazowiecki - Centrum Dialogu Społecznego- opracowanie i wdrożenie zintegrowanych planów wspierających rozwój kapitału społecznego;
- AKTYWNI GOSPODARCZO - opracowanie i wdrożenie działań wspierających rozwój przedsiębiorczości;
- NASZ KLIMAT, NASZ TEMAT - realizacja zintegrowanych działań na rzecz adaptacji do zmian klimatu;

- ŁĄCZY NAS RZEKA- stworzenie zintegrowanej strefy aktywności nad rzeką Pilicą- III etap - działanie uzupełniające;

Realizacja powyższych działań podzielona jest na mniejsze projekty - tzw. przedsięwzięcia, których zaplanowano 35. Przedsięwzięciom z kolei przypisane są szczegółowe zadania w łącznej ilości 127.

Nad całością projektu czuwał Zespół ds. przygotowania projektu działań rozwojowych Tomaszowa Mazowieckiego do II etapu konkursu organizowanego w ramach Programu „Rozwój Lokalny”, którego skład sam w sobie stanowił załączek działań partycypacyjnych zamierzonych w projekcie.

Zespół został podzielony na trzy podgrupy:

- zespół roboczy, w skład którego weszli przedstawiciele Urzędu Miasta w Tomaszowie Mazowieckim bezpośrednio związani z przygotowaniem wniosku i treści projektowych,
- zespół kluczowych specjalistów skupiający osoby odpowiedzialne za funkcjonowanie poszczególnych obszarów w zakresie zarządzania i funkcjonowania miasta,
- Rada Rozwoju, czyli zespół kluczowych interesariuszy, w skład którego weszli przedstawiciele Rady Miejskiej, Tomaszowskiej Rady Seniorów, Miejskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, a także przedstawiciele sektora

gospodarczego.
Zespół Miejski wspierała grupa doradców miast i ekspertów sektorowych, delegowana przez partnera

Programu „Rozwój Lokalny” - Związek Miast Polskich.
Ostatecznie prace nad opracowaniem dokumentacji zakończono 30 października

2020 roku, tj. w dniu złożenia wniosku o dofinansowanie. Planowane rozstrzygnięcie konkursu ustalone jest na II kwartał 2021 r.

II. GOSPODARKA- INFRASTRUKTURA- INWESTYCJE

1. MIASTO NAD RZEKĄ

- REWITALIZACJA KAMIENICY PRZY PLACU KOŚCIUSZKI 24

W latach 2019 - 2020 Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki realizowała zadanie pn. „Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej oraz modernizacja miejsc rekreacji i terenów zielonych - MIASTO NAD RZEKĄ”, które uzyskało dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 Priorytet VI Rewitalizacja i potencjał endogeniczny regionu, Działanie VI.3 Rewitalizacja i rozwój potencjału społeczno-gospodarczego, Poddziałanie VI.3.2 Rewitalizacja i rozwój potencjału społeczno-

gospodarczego.

Przedmiotem inwestycji była kompleksowa rewitalizacja przestrzeni miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego. Projekt składał się z dwóch ściśle powiązanych ze sobą zadań, z których pierwszy etap stanowiła przebudowa parku „Bulwary” zakończona w 2019 roku.

W roku 2020 zrealizowano drugi etap projektu pn. Przebudowa kamienicy narożnej z oficyną przy Pl. Kościuszki 24 wraz z dziedzińcem.

W ramach zadania wykonano renowację i adaptację dwóch istniejących dwukondygnacyjnych budynków mieszkalnych

Termin realizacji:
17 lutego 2017 r.
- 30 listopada 2020 r.
Wartość projektu ogółem:
19 495 933,73 zł,
w tym:
„Park Bulwary”:
15 165 934,90 zł,
„Kamienica narożna”:
4 310 810,83 zł,
Dofinansowanie:
12 535 027,47 zł

(kamienica narożna i oficyna w podwórku) z dostosowaniem na budynek mający w zasadniczym zakresie charakter obiektu użyteczności publicznej, w którym siedzibę mają podmioty realizujące zadania przypisane do wyłącznej kompetencji organów władzy publicznej tj. Centrum Monitoringu Miejskiego, Straż Miejska w Tomaszowie Mazowieckim oraz Centrum Usług Wspólnych Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki. Pozostałe pomieszczenia na parterze są przeznaczone do wydzierżawienia w formie przetargu nieograniczonego, głównie na cele usługowe.

Zrewitalizowana kamienica przy Pl. Tadeusza Kościuszki 24 w ramach projektu „Miasto nad rzeką”

W procesie inwestycyjnym wyburzono budynki gospodarcze znajdujące się na działce, przebudowano wejścia do budynku oficyny, przeprowadzono gruntowny remont wewnętrznych pomieszczeń z wykonaniem izolacji termicznej stropów i ścian zewnętrznych, odnowiono

elewację budynków. Zakres prac obejmował również przebudowę infrastruktury technicznej (instalacje wewnętrzne i zewnętrzne wraz z niezbędnymi przyłączami) oraz renowację dziedzińca z wbudowaniem małej architektury i założeniem nowych zieleńców.

Efektem realizacji projektu

jest przywrócenie funkcji społecznych i gospodarczych na terenach zrewitalizowanych, w szczególności wdrożenie rozwiązań, które ożywiają życie publiczne w sferze społecznej, gospodarczej, kulturalnej i rekreacyjnej, niwelując przy tym zjawiska związane z problemami społeczności lokalnej.

2. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Promocja gospodarcza „AKTYWNI GOSPODARCZO - kompleksowa promocja potencjału gospodarczego miasta Tomaszowa Mazowieckiego”

W marcu 2020 roku Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki złożyła wniosek o dofinansowanie zadania pn. „AKTYWNI GOSPODARCZO - kompleksowa promocja potencjału gospodarczego miasta Tomaszowa Mazowieckiego” z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 Oś priorytetowa II: Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Działanie II.2: Internacjonalizacja przedsiębiorstw Poddziałanie II.2.2: Promocja gospodarcza regionu.

W grudniu 2020 roku miasto otrzymało potwierdzenie spełnienia kryteriów oceny formalnej i merytorycznej, co pozwoliło na przyznanie dofinansowania.

Celem głównym projektu jest zwiększenie poziomu handlu

Termin realizacji:
2 lutego 2021 r.
- 30 czerwca 2023 r.
Wartość projektu
ogółem:
1 720 770,00 zł
Dofinansowanie:
1 173 850,00 zł

zagranicznego sektora MŚP regionu poprzez wzrost powiązań gospodarczych i kreowanie innowacji. Cel będzie osiągnięty poprzez:

- tworzenie przestrzeni spotkań dla pionierów i innowatorów pochodzących z różnych branż i dziedzin;
 - wzrost liczby inwestycji zagranicznych na terenie miasta i w regionie;
 - zwiększenie konkurencyjności lokalnych produktów i usług poprzez tworzenie powiązań korporacyjnych;
 - promowanie rozwiązań ukierunkowanych na budowę międzynarodowej przewagi konkurencyjnej gminy i regionu poprzez wzrost innowacyjności;
 - wspieranie specjalizacji regionalnych.
- Pośrednim celem

projektu jest wykreowanie wizerunku Tomaszowa Mazowieckiego jako obszaru, który sprzyja przedsiębiorcom i przedsiębiorczości, dzięki wdrażanym działaniom mającym na celu stworzenie jak najlepszej bazy dla rozwoju i ekspansji przedsiębiorczości na terenie Miasta, powiatu i poza jego granice, poprzez zapewnianie nowoczesnej wysoko wykwalifikowanej kadry, organizację wsparcia doradczego i infrastrukturalnego. Dzięki podejmowanym działaniom samorząd terytorialny chce stać się partnerem dla przedsiębiorstw na drodze do zwiększenia międzynarodowej rangi gospodarczej regionu i promocji przedsiębiorczości.

W ramach projektu zrealizowane zostaną następujące działania:

- przygotowanie i przeprowadzenie Kampanii Promocji Gospodarczej, w ramach której opracowane zostaną materiały promocyjne i informacyjne (m. in. wydawnictwa, spoty radiowe i telewizyjne, materiały graficzne, baza

terenów inwestycyjnych) dystrybuowane następnie z wykorzystaniem mediów (prasa, radio, telewizja, social media), nośników informacyjno-reklamowych, itp.,

- przygotowanie i przeprowadzenie dwóch edycji (2021 i 2022 rok) Targów nowych technologii opartych na niszach specjalizacyjnych województwa łódzkiego, tj: I edycja - odzież (zwłaszcza innowacje w odzieży sportowej), design, II edycja - nowoczesne technologie budowlane, odnawialne źródła energii,

ekologia, nowe technologie, elektromobilność, wzornictwo w odzieży i wzornictwo przemysłowe; które odbędą się w Arenie Lodowej w Tomaszowie Mazowieckim,

- udział miasta w ogólnopolskich wydarzeniach gospodarczych oraz zagranicznych targach branżowych, ze szczególnym uwzględnieniem imprez o tematyce budowlanej i odzieżowej.

Wnioski i zezwolenia

Przedsiębiorcy w 2020 roku złożyli 1 924 wnioski dotyczące

działalności gospodarczej. Liczba przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie miasta według stałego głównego miejsca wykonywania działalności gospodarczej - 3 971. Wydane zostały 2 nowe licencje taxi oraz zostało potwierdzonych 59 profili zaufanych.

Na terenie miasta Tomaszowa Mazowieckiego na dzień 31 grudnia 2020 roku znajdowały się 174 punkty sprzedaży napojów alkoholowych. Przedsiębiorcom tym wydano łącznie 471 zezwoleń.

Poza miejscem sprzedaży Według zawartości alkoholu				W miejscu sprzedaży Według zawartości alkoholu				ogółem
do 4,5% (oraz piwa)	od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	pow. 18%	razem	do 4,5% (oraz piwa)	od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	pow. 18%	razem	
131	121	131	383	40	24	24	88	471

Procent wykorzystania ustalonej przez Radę Miejską Tomaszowa Mazowieckiego maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wyniósł na dzień 31 grudnia 2020 roku w przypadku sklepów 97,0%, w przypadku gastronomii 70,0%. Dla porównania na koniec roku 2018 roku procent ten wyniósł odpowiednio sklepy 99,7%, gastronomia 74,4%, na koniec roku 2019 roku procent ten wyniósł odpowiednio sklepy 99,0%, gastronomia 70,4%.

W 2020 roku wydano:

- 82 zezwolenia przeznaczonych do spożycia

poza miejscem sprzedaży (sklepy);

- 29 zezwoleń przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne);
- 21 decyzji o wygaśnięciu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym 13 decyzji dotyczyło likwidacji sklepów natomiast 8 likwidacji lokali gastronomicznych;
- 3 zezwolenia jednorazowe.

Targowisko Miejskie

Na terenie Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki funkcjonują

trzy targowiska zlokalizowane:

- na Placu Gabriela Narutowicza;
- przy ul. Akacyjowej;
- przy ul. Mazowieckiej.

Zgodnie z zapisami regulaminów targowisk- Uchwałą Nr XXXI/263/2012 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 30 października 2012 roku, zmieniona Uchwałą Nr XVIII/169/2015 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 29 października 2015 roku, z targowisk korzystać mogą osoby (podmioty), które posiadają zawarte z Gminą Miasto Tomaszów Mazowiecki umowy dzierżawy gruntu na Placu Gabriela Narutowicza,

na którym usytuowanych jest 158 pawilonów handlowych, w tym w 131 pawilonach jest prowadzona działalność handlowa. Właściciele pozostałych 27 pawilonów rozwiązali umowy dzierżawy. Dominującą działalnością na targowisku w Tomaszowie Mazowieckim jest branża tekstylna (blisko 60%), a następnie branża spożywcza (blisko 40%). Wpływy z tytułu dzierżawy za 2020 rok stanowiły kwotę 981 748,95 zł netto.

Z targowisk miejskich mogą także korzystać osoby (podmioty), które wniosły opłaty rezerwacyjne za zajęcie stanowiska do sprzedaży. Ogółem na targowiskach jest opłacanych miesięcznie przez

cały rok 275 miejsc. Wpływy z tytułu rezerwacji za 2020 rok stanowiły kwotę 178 161,29 zł netto.

Na terenie Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki, w miejscach, w których prowadzony jest handel pobierana jest dzienna opłata targowa. Opłata targowa zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych pobierana jest od osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, dokonujących sprzedaży na targowiskach. Wpływy z opłaty targowej za 2020 roku stanowiły łącznie kwotę 583 348,50 zł.

Na terenie targowiska na Placu Gabriela Narutowicza usytuowana jest jedna toaleta publiczna. Kolejne toalety znajdują się przy ulicy Farbiarskiej 3, ulicy św. Antoniego oraz ulicy Szkolnej- w parku „Rodego”. Korzystanie z toalet jest płatne w wysokości 1,00 zł. Pieniądze z automatów wrzutowych zamontowanych w drzwiach toalet wybierane są komisyjnie przez wskazanych pracowników Biura Targowisk Miejskich. Wpływy z toalet za 2020 roku stanowiły kwotę 9 852,02 zł (netto).

Wpływy z tytułu umowy dzierżawy za lata 2017-2020

2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
1 130 690, 35 zł	1 092 278,65 zł	1 086 640,48 zł	981 748,95 zł

Wpływy z tytułu rezerwacji miejsca handlowego za lata 2017- 2020

2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
193 761, 64 zł	193 656,59 zł	193 376,50 zł	178 161,29 zł

Wpływy z tytułu opłaty targowej za lata 2017-2020

2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
642 869,95zł	630 798, 50zł	640 641,00 zł	583 348,50 zł

Wpływy z toalet publicznych za lata 2017-2020

2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
8 655,23 zł	11 174,77 zł	9 867,55 zł	9 852, 02 zł

W związku z pojawieniem się w Polsce epidemii COVID-19 i wprowadzeniem stanu epidemii Prezydent Miasta Tomaszowa Mazowieckiego na podstawie § 21 ust. 1 Regulaminu Targowisk Miejskich w Tomaszowie Mazowieckim (uchwała nr XXX/263/2012

Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 30 października 2012 roku) podjął decyzję o zawieszeniu działalności Targowisk Miejskich w Tomaszowie Mazowieckim, w okresie marzec - kwiecień 2020 roku. Podyktowane to było troską o bezpieczeństwo

i zdrowie mieszkańców Tomaszowa Mazowieckiego.

Z tego względu branże niespożywcze oraz tekstylne, miały udzielone ulgi w płatnościach czynszu dzierżawnego w wysokości 50% za miesiąc marzec oraz 100% za miesiąc kwiecień 2020 roku.

Ponadto osoby spoza powiatu tomaszowskiego miały udzieloną ulgę dotyczącą opłaty rezerwacyjnej w wysokości 100% za miesiąc kwiecień 2020 roku.

Posiadane przez Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta w Tomaszowie Mazowieckim dane pozwoliły na wyciągnięcie wniosków, iż przyczyną zmniejszonych dochodów w 2020 roku z tytułu: dzierżawy o 10 %, opłaty rezerwacyjnej o 8% i opłaty targowej o 10%, była sytuacja wywołana epidemią i ograniczeniami w funkcjonowaniu targowisk miejskich.

W ramach pomocy dla przedsiębiorców rząd wprowadził w 2020 roku zwolnienie z opłaty targowej za cały 2021 rok. Zawieszony

został pobór opłaty targowej zgodnie przepisami z ustawą z 9 grudnia 2020 roku o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 225). Z tytułu niepobierania opłaty, jednostkom samorządu terytorialnego przysługiwać będzie rekompensata ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Zwolnienie z opłaty targowej jest dużym wsparciem dla przedsiębiorców dokonujących sprzedaży na targowiskach. Obecnie targowiska miejskie

na pl. Narutowicza oraz przy ulicy Akacjowej i Mazowieckiej funkcjonują w pełnym zakresie przy zachowaniu odpowiedniego reżimu sanitarnego.

W roku 2020 na Targowiskach Miejskich zrealizowana została inwestycja w postaci wymiany na nową, zautomatyzowaną, kontenerową toaletę publiczną znajdującą się przy ulicy Farbiarskiej 3.

Ponadto wymienione zostało oświetlenie na LED zadaszonych ciągów pieszych na Placu Narutowicza. W związku z epidemią COVID-19 dla osób robiących zakupy na terenie targowiska na Placu Narutowicza zamontowano w alejkach stojaki z płynem do dezynfekcji rąk.

3. HUMAN SMART CITIES

- INTELIGENTNE MIASTA WSPÓŁTWORZONE PRZEZ MIESZKAŃCÓW

W 2019 roku Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki rozpoczęła realizację projektu pn.: „Zintegrowany system zarządzania infrastrukturą miejską, komunikacji z mieszkańcami i zapewnienia usług publicznych w zakresie ruchu drogowego, bezpieczeństwa, zdrowia oraz ochrony środowiska naturalnego w Tomaszowie Mazowieckim” w ramach konkursu „Human Smart Cities. Inteligentne miasta współtworzone przez mieszkańców” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc

Techniczna 2014-2020” oraz ze środków krajowych.

Celem głównym projektu jest opracowanie planu rozwoju rozwiązań Smart City, które przyczynią się do redukcji problemu głównego, tj. braku innowacyjnego systemu zarządzania infrastrukturą miejską i niskiego poziomu partycypacji społecznej w zakresie rozwiązywania głównych wyzwań społecznych, gospodarczych i ekologicznych, poprzez:

- zapewnienie rzeczywistych, regularnie aktualizowanych danych dotyczących ruchu drogowego w mieście, zanieczyszczeń powietrza i zidentyfikowanych

zagrożeń, które pozwolą na opracowanie środków przeciwdziałających,

- zapewnienie rzetelnych informacji dla mieszkańców w celu minimalizacji negatywnego wpływu tych zagrożeń i zanieczyszczeń na zdrowie obywateli,
- zapewnienie inteligentnych rozwiązań, które dzięki swojej prostocie i funkcjonalności zostaną przyjęte przez mieszkańców i w sposób rzeczywisty wykorzystywane.

W ramach projektu realizowane są cztery cele szczegółowe:

- w zakresie ruchu drogowego;

- w zakresie bezpieczeństwa;
- w zakresie zdrowia i ochrony środowiska;
- w zakresie włączenia mieszkańców w podejmowanie decyzji (co-governance).

Szczegółowy zakres

celów projektu opisany został w raporcie za rok 2019.

Zadania objęte projektem:

1. Opracowanie „Planu rozwoju rozwiązań Smart City w Tomaszowie Mazowieckim” jako spójnej strategii inteligentnego rozwoju wraz z Planem działań dotyczących planu wdrożeń strategii HSC - zadanie zostało zrealizowane w roku 2019;
2. Opracowanie i pilotażowe wdrożenie platformy partycypacji społecznej (z narzędziami crowdsourcingowymi) oraz modulem na urządzenia mobilne dla mieszkańców - opracowano specyfikację przetargową dla potrzeb przeprowadzenia postępowania;
3. Wykonanie analizy możliwości wdrożenia, opracowanie Studium Wykonania Inwestycji (SWI), opracowanie dokumentacji technicznej oraz wdrożenie „Systemu monitorowania ruchu na 5 głównych arteriach miejskich” (natężenie ruchu na 5 wybranych skrzyżowaniach)- dane pozwolą na opracowanie modelu ruchu w mieście - opracowano specyfikację przetargową dla potrzeb przeprowadzenia postępowania;

4. Opracowanie modułu aplikacji do prezentacji aktualnych danych o natężeniu ruchu, które będą korelowane z poziomem zanieczyszczenia powietrza (PM 2,5, PM 10, gazy szkodliwe) i hałasu oraz prezentowane w module na urządzenia mobilne, na stronach internetowych i w ramach paneli instalowanych w jednostkach podległych (urzędzie, szkołach);

Termin realizacji:

1 kwietnia 2019 r.

- 30 maja 2022 r.

Wartość projektu
ogółem:

1 611 595,00 zł.

Dofinansowanie:

1 191 108,44 zł

5. Pilotażowe wdrożenie „Systemu monitorowania wagi pojazdów ciężarowych” na jednej z głównych arterii miejskich - dokonano analizy możliwych lokalizacji wagi zgodnych z wymogami dla tego rodzaju inwestycji;
6. Opracowanie koncepcji i Studium Wykonalności Inwestycji oraz dokumentacji technicznej dla inteligentnego monitoringu miejskiego, opartego o zaawansowane moduły analityczne oraz pozwalającego na wykrywanie skatalogowanych zagrożeń - opracowano specyfikację przetargową dla potrzeb

przeprowadzenia postępowania;

7. Opracowanie dokumentacji technicznej dla aplikacji udostępniającej Straży Miejskiej i mieszkańcom dane z zainstalowanej przez miasto sieci 44 czujników pomiaru zanieczyszczenia powietrza, w tym systemu pozwalającego na monitorowanie i analizowanie jak największej ilości wskaźników (podstawowych oraz pomocniczych);
8. Pilotażowe uruchomienie aplikacji udostępniającej Straży Miejskiej i mieszkańcom dane z zainstalowanych przez Miasto sieci czujników pomiaru zanieczyszczenia powietrza;
9. Wykonanie inwentaryzacji i opracowanie raportu wraz ze Studium Wykonalności Inwestycji dotyczących punktów zagrożeń i przygotowanie koncepcji czujników mierzących ryzyko powodziowe dla przepływających przez miasto 5 rzek (wyniki pomiarów będą dostępne dla Straży Miejskiej i mieszkańców w ramach opracowanej aplikacji i modułu na urządzenia mobilne- aktualne dane udostępniane z Platformy crowdsourcingowej) - przeprowadzono postępowanie przetargowe na realizację przedmiotowego zadania. Do podpisania umowy nie doszło ze względu na brak możliwości wykonania zadania przez wyłonionego

- wykonawcę w związku z sytuacją epidemiczną w kraju- podjęto decyzję o przeprowadzeniu kolejnego postępowania przetargowego;
10. Spotkania oraz działania informacyjno-edukacyjne dla mieszkańców miasta - ze względu na sytuację epidemiczną na bieżąco podejmowane są decyzje

o formie realizacji poszczególnych działań.

Z uwagi na obecną sytuację związaną z epidemią COVID-19 realizacja przedmiotowego projektu nasuwa wiele trudności z wykonaniem poszczególnych działań. W zaplanowanych działaniach bardzo dużą rolę odgrywa czynnik ludzki, zarówno w działaniach inwestycyjnych

(pomiary, inwentaryzacje, badania), jak i społeczny (szkolenia, spotkania, konsultacje). Dlatego też 2020 rok poświęcony został na opracowanie dokumentacji przetargowych dla poszczególnych działań. Zrealizowane zostały też działania informacyjno-edukacyjne nie wymagające bezpośredniego kontaktu.

4. GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI

Gospodarka nieruchomościami Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki następuje poprzez sprzedaż, zamianę, oddanie w użytkowanie wieczyste, trwałe zarząd, dzierżawę, najem, użyczenie, a także przekazanie w formie darowizny - zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.

Gospodarowanie gminnym zasobem nieruchomości prowadzone jest w oparciu o przepisy ustawy o gospodarce nieruchomościami i Kodeksu cywilnego oraz uchwał Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego.

Nabywanie nieruchomości

W 2020 roku Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki pozyskała:

- w drodze zasiedzenia 9 798 m² gruntów;
- w drodze komunalizacji 4 działki o łącznej powierzchni 5 673 m²;
- w drodze procedury przejęcia gruntów przeznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania

przestrzennego na drogi publiczne (podział na wniosek prywatnej osoby) 25 działek o łącznej powierzchni 1,2219 ha;

- decyzją o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pozyskano 1 działkę o powierzchni 0,0372 ha, która położona jest w pasie drogowym powstającej drogi ul. Borek.

Ponadto wszczęto lub toczą się postępowania w sprawie nabycia poprzez zasiedzenie nieruchomości, w tym działek stanowiących drogi: ulicę Ludową, Kotlinową, Zwierzyniecką, Starowiejską i ulicę Kolejową.

Zbywanie nieruchomości

W 2020 roku Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki zbyła:

1. 18 nieruchomości o łącznej powierzchni 1,2698 ha, w tym:
 - w drodze przetargów ustnych nieograniczonych, nieruchomości położonych przy: ul. Warszawskiej nr 94 (dz. 40/2 w obr. 8), ul. Andrzeja Frycza - Modrzewskiego nr 69

(dz. 376/5 i 376/6 w obr. 20), ul. Jana Kilińskiego nr 7 (dz. 46/1 w obr. 7), ul. Jana Kilińskiego nr 5 (dz. 46/3 w obr. 7), ul. św. Antoniego nr 30 (dz. 234/25 w obr. 12), ul. Jana Pawła II nr 7 (dz. 6 w obr. 23), ul. Szafirowej nr 2 (dz. 789 i 768/1 w obr. 23), ul. Rolnej nr 1/3A (dz. 778 w obr. 11), ul. Rolnej nr 23A (dz. 776 w obr. 11), ul. Armii Krajowej nr 11 (dz. 6/2 w obr. 13), ul. Majowej nr 16 (udział w wysokości 1/2 w dz. 675 w obr. 7);

- w drodze bezprzetargowej, nieruchomości położonych przy: ul. Ludwika Zamenhofska nr 7 (dz. 791 w obr. 23), ul. Prezydenta Ignacego Mościckiego (dz. 4/10 i 4/7 w obr. 13), ul. Szkolnej (dz. 94/1 w obr. 23), ul. Niskiej (dz. 1036/2 w obr. 13), ul. Warszawskiej (dz. 40/1 w obr. 8), ul. Warszawskiej (dz. 40/3 w obr. 8), ul. Rzeźniczej nr 4 (dz. 126 w obr. 12).

2. 44 lokale mieszkalne w budynkach wielorodzinnych

wraz z udziałem w nieruchomości wspólnej na rzecz dotychczasowych najemców. Łączny dochód uzyskany w wyniku sprzedaży ww. nieruchomości wyniósł: 4 702 163,19 zł.

Przekazanie nieruchomości w dzierżawę, najem, użyczenie oraz do używania

W 2020 roku:

- zawierano umowy dzierżawy na grunt z przeznaczeniem na:
 - pod drobne uprawy rolne - 10 umów,
 - związane z prowadzeniem działalności gospodarczej - 33 umowy,
 - garażowe (grunt pod istniejącymi budynkami garażowymi) i postojowe - 14 umów.
 Łącznie zawarto 57 nowych umów dzierżawy. Wszystkich obowiązujących umów dzierżawy w 2020 roku było 525.
- zawarto 1 umowę najmu,
- zawarto umowy użyczenia na niżej opisane nieruchomości:
 - nieruchomość zabudowana przy ul. Niebrowskiej nr 50, oznaczona numerem 369/2, w obr. 9, o powierzchni 13 104 m², przekazana na rzecz Miejskiego Centrum Kultury w Tomaszowie Mazowieckim z przeznaczeniem na prowadzenie działalności statutowej, na okres 5 lat, począwszy od dnia 1 stycznia 2021 roku;
 - nieruchomość zabudowana przy Placu Kościuszki nr 18,

- w obr. 12, składająca się z działek oznaczonych numerami: nr 113 o powierzchni 604 m² i nr 112/2 o powierzchni 99 m², przekazana na rzecz Miejskiego Centrum Kultury w Tomaszowie Mazowieckim, z przeznaczeniem na prowadzenie działalności statutowej, na okres 5 lat począwszy od dnia 1 stycznia 2021 roku;
- nieruchomość zabudowana przy Placu Kościuszki nr 29 składająca się z części działki oznaczonej numerem 130/4, w obr. 12, o powierzchni 64,3 m², wraz z naniesieniem budowlanym w postaci pawilonu usługowego o powierzchni użytkowej 39,60 m² i powierzchni zabudowy 64,3 m² znajdującym się na przedmiotowej nieruchomości, przekazana na rzecz Miejskiego Centrum Kultury w Tomaszowie Mazowieckim, z przeznaczeniem na prowadzenie działalności statutowej, na okres dziesięciu lat począwszy od dnia 1 marca 2020 roku;
 - nieruchomość zabudowana, przy ul. Niskiej 22B, oznaczona numerem 282/15, w obr. 13 o powierzchni 150 m², wraz z budynkiem o powierzchni zabudowy 61 m² i urządzeniami służącymi jako węzeł cieplny, przekazana na rzecz Zakładu Gospodarki Ciepłowniczej w Tomaszowie Mazowieckim z przeznaczeniem

- na prowadzenie wężła cieplnego, na okres od dnia 1 stycznia 2020 roku do dnia 31 grudnia 2022 roku;
- przekazano do używania:
 - na czas nieoznaczony 2 lokale użytkowe położone na piętrze kamienicy przy Placu Kościuszki nr 24 na rzecz: Centrum Usług Wspólnych (lokal o łącznej powierzchni użytkowej 354,12 m²),
 - Straży Miejskiej (lokal o pow. 223,81 m² i części wspólne budynku o powierzchni 51,72 m²;
 - na okres 10 lat począwszy od dnia 15 maja 2020 roku nieruchomość zabudowaną, położoną w Tomaszowie Mazowieckim przy Alei Marszałka Józefa Piłsudskiego nr 34 na rzecz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim z przeznaczeniem na prowadzenie Domu Dziennego Pobytu dla Seniorów oraz zadań statutowych.

Gospodarka mieszkaniowa

Mieszkaniowy zasób Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki tworzy łącznie 352 budynki, w tym:

- 227 budynki będące w 100% własnością miasta;
 - 36 budynków będących współwłasnością;
 - 16 budynków będących w zarządzie tymczasowym;
 - 73 budynki będące budynkami wspólnot mieszkaniowych z lokalami miasta.
- W budynkach tych

znajduje się łącznie 2 471 lokali mieszkalnych, w tym 212 przeznaczonych jest na najem socjalny. Na dzień 31 grudnia 2020 roku na przydział mieszkania komunalnego oczekiwało 365 gospodarstw domowych, w tym 64 zakwalifikowanych do najmu lokalu mieszkalnego i 301 przeznaczonych jest na najem socjalny. W 2020 roku przydzielono ogółem 45 lokali, w tym:

- 28 w ramach realizacji listy najmu;
- 11 na najem socjalny lokali (4 z listy osób o niskich dochodach i 7 w ramach realizacji wyroków eksmisyjnych);
- 2 na lokale zamienne;
- 3 na lokale przyległe;
- 1 regulacja tytułu prawnego.

Działalność Tomaszowskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Spółka z o.o.

Tomaszowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Spółka z o.o. na podstawie umowy dzierżawy z dnia 17 września 2018 roku, zawartej na czas nieoznaczony, administruje budynkami stanowiącymi własność, współwłasność lub w zarządzie tymczasowym Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki. W budynkach tych znajduje się 1 820 lokali mieszkalnych i 92 lokale użytkowe. Dodatkowo Spółka administruje 651 lokalami mieszkalnymi i 30 lokalami użytkowymi w budynkach wspólnot mieszkaniowych. Administrowane przez spółkę

lokale mieszkalne wchodzi w skład komunalnego zasobu mieszkaniowego Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki.

Ponadto Tomaszowskie TBS Spółka z o.o. na podstawie umów cywilnoprawnych zarządza ogółem 66 Wspólnotami Mieszkaniowymi, w których znajduje się ponad dwa i pół tysiąca mieszkańców. W ramach umów o zarządzanie Spółka zarządza 37 lokalami usługowymi w tym 7 lokali stanowi własność Wspólnot Mieszkaniowych.

10 099 825,14 zł
- tyle TTBS Sp. z o.o. przeznaczyła w 2020 roku na inwestycje

Tomaszowskie TBS Spółka z o.o. posiada również własny zasób mieszkaniowy, na który składają się: 11 wielorodzinnych budynków mieszkalnych, w których znajduje się łącznie 344 lokale mieszkalne i 9 lokali użytkowych. Osiem z tych budynków zostało wybudowanych z kredytów preferencyjnych udzielonych przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Pozostałe trzy zostały wybudowane z środków własnych Spółki.

Ponadto Spółka jest właścicielem 3 kamienic, w tym 2 kamienic przy ul. Św. Antoniego 28 (budynek frontowy i oficyna w których znajduje się 15 lokali mieszkalnych i 12 lokali użytkowych) i kamienicy przy ul. Barlickiego 20 (22 lokale mieszkalne i 1 lokal użytkowy) oraz lokalu mieszkalnego

w budynku przy ul. Polnej 21/23 i 10 lokali użytkowych przy ul. Jerozolimskiej 11/15. Wszystkie te nieruchomości Spółka otrzymała na własność w formie aportu od Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki.

Odpracowania długu z tytułu najmu lokalu mieszkalnego lub z tytułu odszkodowania za bezumowne korzystanie z lokalu w ramach świadczenia zastępczego

Tak jak w latach ubiegłych Tomaszowskie TBS Spółka z o.o. realizowało zadania wynikające z „Programu rozwiązywania problemu bezdomności i łagodzenia jej skutków na lata 2019-2020” przyjętego przez Radę Miejską Tomaszowa Mazowieckiego Uchwałą nr IV/37/2019 z dnia 17 stycznia 2019 roku. Zadanie realizowane jest poprzez umożliwienie odpracowania długu z tytułu najmu lokalu mieszkalnego lub z tytułu odszkodowania za bezumowne korzystanie z lokalu w ramach świadczenia zastępczego. W tym celu zawarte zostało Porozumienie z dnia 18 stycznia 2019 roku pomiędzy Gminą Miasto Tomaszów Mazowiecki, a Tomaszowskim TBS Spółka z o.o.

Program „Mieszkanie za remont”

Kontynuowany był również program „Mieszkanie za remont” wprowadzony uchwałą Rady Miejskiej w 2018 roku. W 2020 roku wyremontowano wspólnie z najemcami kolejne 5 mieszkań. Lokale te były

wcześniejsze zdemolowane i nie nadające się do zamieszkania.

Inwestycje, remonty i konserwacje zasobu komunalnego i własnego

W 2020 roku Tomaszowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. na remonty i konserwacje zasobu komunalnego i własnego wydało łącznie kwotę 2 041 872,10 zł. Na zadania inwestycyjne przeznaczono, w tym czasie kwotę łącznie 10 099 825,14 zł.

Wśród remontów przeprowadzonych przez Spółkę w roku 2020 należy wskazać między innymi remonty i odświeżenia w 17 lokalach mieszkalnych wykonane przez grupę remontową działającą w ramach Spółki, a także remonty dachów, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, montaż wkładów kominowych, remonty trzonów i pieców kuchennych, modernizacja instalacji wodno-kanalizacyjnych i elektrycznych w lokalach mieszkalnych.

Spółka ubiegała się o granty zewnętrzne na remonty i termomodernizacje we własnym i w zarządzanym mieniu. W ramach zadania pn. „Termomodernizacja budynków mieszkalnych wraz z wykonaniem instalacji sanitarnych na posesji przy ul. Farbiarskiej 18 i Farbiarskiej 18a w Tomaszowie Mazowieckim” wykonano docieplenie i wymianę stolarki w budynku parterowym (Farbiarska 18a). Na przedmiotowe

zadanie Spółka uzyskała dofinansowanie ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w formie pożyczki - Dział Ochrona Powietrza. Wartość całego zadania: 1 505 265 zł, kwota pożyczki: 898 007 zł.

Ponadto został złożony wniosek do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (URE) o uzyskanie Świadectwa Efektywności Energetycznej (tzw. białego certyfikatu) dla ww. zadania. Sprzedaż tych certyfikatów pozwoliła na uzyskanie dodatkowego wsparcia finansowego do przeprowadzonej inwestycji. Za termomodernizację budynku wysokiego wykonaną w 2019 roku Spółka otrzymała białe certyfikaty i z ich sprzedaży uzyskała w 2020 roku dodatkowe środki w wysokości 39 431,28 zł.

Złożone zostały również wnioski o dotacje bezzwrotne z RPO Województwa Łódzkiego na lata 2014–2020 na zadania

pn.:

- „Termomodernizacja budynków przy ul. marsz. J. Piłsudskiego 17/19 w Tomaszowie Mazowieckim”. Kwota dotacji: 402 084,73 zł. Szacowana kwota zadania: 1 216 403,00 zł. Data złożenia wniosku: lipiec 2019 r. Planowana realizacja w przypadku uzyskania dofinansowania: 2021 r. Dzięki temu będzie można usunąć 17 pieców węglowych. W dniu 18 marca 2021 roku Spółka podpisała stosowną umowę na ww. inwestycję;
- „Termomodernizacja budynku przy ul. Murarskiej 2/4 w Tomaszowie Mazowieckim”. Kwota dotacji: 418 552,20 zł. Szacowana kwota zadania: 1 103 781 zł. Data złożenia wniosku: lipiec 2019 r. Planowana realizacja w przypadku uzyskania dofinansowania: 2022 r. Dzięki temu będzie można

Największą oraz kluczową inwestycją realizowaną przez TTBS Sp. z o.o. jest realizacja I etapu projektu „Mieszkanie TM Plus”

usunąć 24 piece węglowe.

Po otrzymaniu przez Spółkę ww. dofinansowania i wykonania zaplanowanych robót termomodernizacyjnych, zostaną złożone wnioski do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (URE) o uzyskanie Świadectw Efektywności Energetycznych (tzw. białych certyfikatów) dla ww. zadań. Sprzedaż tych certyfikatów pozwoli na uzyskanie dodatkowego wsparcia finansowego do przeprowadzonych kolejnych inwestycji.

Wykonane zostały audyty energetyczne, w tym audyty ex-ante oraz dokumentacje projektowe niezbędne do uzyskania pożyczek termomodernizacyjnych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014–2020 na zadania pn.:

- „Termomodernizacja budynku przy ul. Stolarskiej 9 w Tomaszowie Mazowieckim”,
- „Termomodernizacja budynku przy ul. Stolarskiej 33A w Tomaszowie Mazowieckim”.

Obecnie prowadzone są kolejne postępowania przetargowe na wybór wykonawców prac budowlanych oraz równolegle prowadzone jest postępowanie aplikacyjne o ww. pożyczki. Wykonanie prac jest uwarunkowane otrzymaniem dofinansowań.

W 2020 roku wymieniono siedem pieców węglowych na nowe ekologiczne piece na pellet.

W ramach programu „Mieszkanie za remont” w 5 lokalach przyszli najemcy wykonali montaż nowych ekologicznych systemów ogrzewania, za które otrzymali zwrot w postaci nadpłaty w czynszu (zgodnie z regulaminem programu).

Ponadto w budynkach wspólnot mieszkaniowych zarządzanych przez TTBS wykonano następujące prace:

- termomodernizacja (docieplenie ściany szczytowej) budynku Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Słowackiego 16/18,
- wykonano audyty energetyczne, w tym audyty ex-ante, niezbędne do uzyskania pożyczek termomodernizacyjnych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014–2020 na termomodernizację budynków wspólnot mieszkaniowych przy ul. Niskiej 33A, Grunwaldzkiej 5, Polnej 21/23 i Topolowej 4. Ponadto, dla budynku przy ul. Niskiej 33A wykonano dokumentację projektową termomodernizacji oraz w postępowaniu przetargowym wyłoniono wykonawcę prac budowlanych. Równolegle prowadzone jest postępowanie aplikacyjne o ww. pożyczkę. Wykonanie prac jest uwarunkowane otrzymaniem dofinansowania.

Największą oraz kluczową inwestycją realizowaną przez Spółkę jest budowa I etapu projektu „Mieszkanie TM Plus”. Inwestycja została rozpoczęta

w IV kwartale 2019 roku i jest realizowana w formule „zaprojektuj i wybuduj”. Docelowo w ramach projektu „Mieszkanie TM Plus” w rejonie ulic Barlickiego i Borek w Tomaszowie Mazowieckim planowana jest budowa czterech nowych bloków. W pierwszym etapie przedmiotem inwestycji jest budowa zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych wraz z towarzyszącą infrastrukturą, w tym parkingami w poziomie parteru, na działkach nr ewidencyjny 201, 202/1, 202/2, 203 położonych w Tomaszowie Mazowieckim w obr. 9, pomiędzy ulicami Barlickiego i Borek. Będą to 2 budynki mieszkalne przy ul. Barlickiego 18a i Borek 22/24 (prognozowane adresy).

W I etapie powstanie 75 mieszkań. Do dyspozycji przyszłych lokatorów będą 62 miejsca postojowe w garażu zamkniętym naziemnym oraz 20 dodatkowych (zewnątrznych) na terenie pierwszej kondygnacji planowana jest budowa dziewięciu dużych tarasów. Wszystkie klatki schodowe - co ważne zwłaszcza dla osób starszych, niepełnosprawnych czy rodzin z małymi dziećmi - wyposażone będą w windy.

W trosce o środowisko oraz zmniejszenie kosztów eksploatacji budynków na dachach zamontowana zostanie instalacja fotowoltaiczna.

Wybudowane lokale będą mieszkaniami pod wynajem z opcją dojścia

do własności. Oznacza to, że najemcy w stawce czynszu płacić będą również ratę kredytową. Umowa z generalnym wykonawcą została podpisana w listopadzie 2019 roku. Przewidywany termin zasiedlenia budynków to wrzesień 2021 roku.

W 2020 roku wybudowane zostały w stanie surowym zamkniętym dwa budynki (B3 i B4) wraz z garażami. W obu budynkach wykonano pokrycie dachowe oraz zamontowano większość stolarki zewnętrznej. Wykonano niezbędne instalacje sanitarne i elektryczne. Ułożono niezbędne przyłącza oraz sieci zewnętrzne. Ponadto w budynku B4 wykonano część tynków wewnętrznych gipsowych, posadzek betonowych oraz część

elewacji frontowej. Koszty prac budowlanych i nadzoru inwestorskiego w 2020 roku wyniosy 9 395 440,90 zł. Prace budowlane prowadzone są zgodnie z przyjętym harmonogramem.

W 2020 roku na mocy porozumienia wynikającego z zapisów umowy dzierżawy zawartej pomiędzy Gminą Miasto Tomaszów Mazowiecki, a Tomaszowskim Towarzystwem Budownictwa Społecznego Spółka z o.o., wydatkowano łącznie kwotę w wysokości 73 333,39 zł. Środki te przeznaczone na:

- wykonanie dokumentacji projektowej rozbiórki budynku przy ul. Mireckiego 22 wraz z uzyskaniem pozwolenia na rozbiórkę;
- rozbiórkę budynku przy ul. Majowej 16;

- wykonanie dokumentacji projektowej rozbiórki budynku przy ul. Polnej 19A wraz z uzyskaniem pozwolenia na rozbiórkę,
- remont dachu na budynku przy ul. Słowackiego 21,
- wykonanie dokumentacji projektowej remontu elewacji frontowej wraz z uzgodnieniem Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków budynku przy ul. Polnej 15.

Z uwagi na stan epidemii COVID-19 zakończenie części prac budowlanych nastąpi w 2021 roku.

Łącznie w 2020 roku na inwestycje, remonty i konserwację mieszkaniowego zasobu Gminy i własnościowy zasób Spółki, wydatkowano kwotę w wysokości 12 215 030,63 zł.

Prace wykonane w 2020 roku

Adres	Zakres	Wartość brutto
Mireckiego 22	wykonanie dokumentacji projektowej rozbiórki budynków	3 353,75 zł
Majowa 16	rozbiórka budynku	11 316,00 zł
Polna 19A	projekt rozbiórki budynku	4 551,00 zł
Słowackiego 21	remont dachu	39 598,64 zł
Polna 15	projekt remontu elewacji frontowej	14 514,00 zł
	SUMA	73 333,39 zł

Prace do wykonania w 2021 roku z funduszy z 2020 roku

Adres	Zakres	Wartość brutto
Farbiarska 18	remont nawierzchni wraz z wykonaniem odwodnienia terenu	257 316,00 zł
Warszawska 21/23	remont trzech klatek	77 000,00 zł
Zgorzelicka 43	projekt instalacji gazowej	6 000,00 zł
Św. Antoniego 35	projekt instalacji gazowej	6 890,00 zł
Piłsudskiego 18	projekt przebudowy	49 999,50 zł
	SUMA	397 205,50 zł

5. GOSPODARKA KOMUNALNA

Infrastruktura wodociągowa

Według stanu na koniec roku 2020 majątek Zakładu Gospodarki Wodno-Kanalizacyjnej Sp. z o.o. obejmuje:

- sieć wodociągową główną o długości 263,80 km wraz z przyłączami;
- ujęcie wody „Białobrzegi” (studnie głębinowe);
- pompownie i tłocznie ścieków zlokalizowane na terenie miasta i gminy- 59 szt., w tym

przyjęto w dzierżawę 2 szt. (Smardzewice), 2 szt. (Wiaderno), 4 szt. (Tresta-Twarda) i 2 szt. (Swolszewice Małe).

W 2020 roku wykonano następujące prace:

- wymieniono 728 wodomierzy,
- usunięto 72 awarie wodociągowe, w tym: na sieci wodociągowej - 46 i na przyłączach wodociągowych - 24;
- wymieniono

i zamontowano: pokrywy skrzynek do zasuw - 5 szt., hydranty nadziemne i podziemne- 16 szt., skrzynki do zasuw i hydrantów- 50 szt.;

- wydano 149 szt. warunków technicznych podłączenia posesji do sieci wodno-kanalizacyjnej;
- zaopiniowano 10 projektów technicznych na wykonanie sieci wodno-kanalizacyjnej.

W 2020 roku wybudowano i odebrano pod względem technicznym nowe odcinki sieci wodociągowej:

Nazwa zadania	Efekty rzeczowe/ Długość wybudowanej sieci [w mb]	Koszty ogółem dot. realizowanej inwestycji [w zł]	W tym	
			Roboty budowlane [w zł]	Dokumentacja budowlana [w zł]
Budowa sieci wodociągowej w ulicy Kępa	350,0	50 335,83	41 368,56	8 967,27
Budowa wodociągu w ulicy Dąbrowskiej (spinka Wola Wiaderna)	13,0	13 675,32	10 675,32	3 000,00
Budowa sieci wodociągowej w ulicy Ciepłej	Dokumentacja budowlana	1 200,00	0	1 200,00
Budowa przyłączy wodociągowych w ulicy Mireckiego - DW 713	147,7	17 670,00	0	17 670,00
Razem:	510,7	82 881,15	52 043,88	30 837,27

Infrastruktura kanalizacji sanitarnej i deszczowej

Według stanu na koniec roku 2020 majątek spółki obejmuje:

- sieć kanalizacji sanitarnej o długości 335,11 km wraz z przyłączami, w tym dzierżawa: 8,22 km (Smardzewice), 5,95 km (Wiaderno), 5,62 km (Swolszewice Małe), 9,88 km (Tresta- Twarda),

0,124 km (odgałęzienia kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Wiaderno, Smardzewice, Wąwał),

- sieć kanalizacji deszczowej o długości 102,26 km wraz z przyłączami. Ponadto wykonano:
- przyłącza kanalizacji sanitarnej - 285 o długości 3,58 km,
- wymieniono

i zamontowano: zasuwy - 35 szt., włazy uliczne - 39 szt.

- podjęto interwencje 383 razy udrażniania sieci kanalizacyjnej, w tym: na sieci kanalizacji sanitarnej 268 razy oraz przepompowni/tłoczni - 57 razy, na przyłączach kanalizacji sanitarnej- 107 razy, na sieci kanalizacji deszczowej - 8 razy.

W 2020 roku wybudowano i odebrano pod względem technicznym
nowe odcinki sieci kanalizacji sanitarnej

Nazwa zadania	Efekty rzeczowe/ długość wybudowanej sieci [w mb]	Koszty ogółem dot. realizowanej inwestycji [w zł]	W tym	
			Roboty budowlane [w zł]	Dokumentacja budowlana [w zł]
Budowa kanału sanitarnego w ulicy Nowej (od torów kolejowych)	498,0	304 397,91	286 476,83	17 921,08
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ulicy Żurawiej	191,82	66 150,92	66 150,92	0
Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicy Borek	77,0	14 455,62	12 505,62	1 950,00
Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicy Mostowej Etap I	Projekt budowlany	24 499,00	0	24 499,00
Budowa przyłączy kanalizacji sanitarnej w ulicy Mireckiego - DW 713	Projekt budowlany	21 390,00	0	21 390,00
Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicy Nowowiejskiej	Projekt budowlany	3 700,00	0	3 700,00
Razem:	766,82	434 593,45	365 133,37	69 460,08

Zaopatrzenie w wodę i odbiór ścieków - stan na dzień 31 grudnia 2020 roku

Zaopatrywanych w wodę jest 7 954 odbiorców (7 879 odbiorców na dzień 31 grudnia 2019 roku), z czego:

- 76,79% ilości wody ogółem dostarczono do gospodarstw domowych;
- 23,21% pozostałym odbiorcom.

Ścieki odbierano od 7 782 odbiorców usługi (7 476 odbiorców na dzień 31 grudnia 2019 roku), z czego:

- 65,52% ilości ścieków ogółem to ścieki bytowe;
- 27,00% to ścieki przemysłowe;
- 7,48% to ścieki dostarczone wozami asenizacyjnymi.

Spółka ma 162 klientów z tytułu odprowadzania wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, z czego w 2020 roku włączyło się 2 klientów.

Jak wynika z powyższych danych, spółce systematycznie przybywa nowych odbiorców usług.

Sprzedaż wody:

- w 2018 roku- 2 619 903,17 m³;
- w 2019 roku- 2 620 064,95 m³;
- w 2020 roku- 2 514 802,70 m³.

ZGWK zaopatruje odbiorców w wodę przede wszystkim z ujęć obcych, tj. należących do Zakładu Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Łodzi (91,81% całkowitego zakupu i wydobywania), Gminnego Zakładu Komunalnego (0,62%) oraz ujęcia własnego „Białobrzegi” (8,08%).

Zakup i wydobywanie wody z poszczególnych ujęć

ZWiK Łódź	2 750 660,00 m ³
Białobrzegi	228 263,00 m ³
Gmina Tomaszów Mazowiecki- Borki	17 025 m ³
Razem zakup i wydobywanie	2 995 948,00 m ³

Sprzedaż ścieków	
2018 rok	3 062 164,77 m ³
2019 rok	3 088 064,24 m ³
2020 rok	2 852 233,66 m ³

W dniu 12 kwietnia 2018 roku Zakład Gospodarki Wodno-Kanalizacyjnej w Tomaszowie Mazowieckim Spółka z o.o. podpisał umowę o dofinansowania projektu pn. „Innowacyjne technologie w uporządkowaniu gospodarki wodno-ściekowej w Tomaszowie Mazowieckim” z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach Programu Operacyjnej Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 Działanie 2.3 „Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach” Oś priorytetowa II „Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu” Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

Zgodnie z powyższą umową koszt całkowity realizacji projektu wynosi 17 617 212,75 zł, maksymalna kwota wydatków kwalifikowanych wynosi 10 062 334,58 zł., zaś kwota dofinansowania 8 552 984,39 zł.

Termin realizacji rzeczowej projektu został wyznaczony na dzień 31 grudnia 2019 roku. W dniu 7 grudnia 2020 roku został podpisany aneks do umowy o dofinansowanie, dotyczący wydłużenia do dnia 15 stycznia 2022 roku terminu przedstawienia Instytucji Wdrażającej dokumentów potwierdzających osiągnięcie efektu ekologicznego według

stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku.

W dniu 17 maja 2019 roku Spółka podpisała z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie umowę o dofinansowanie w formie pożyczki powyższego Projektu (na kwotę 1 950 107,00 zł.). W 2020 roku ZGW-K w Tomaszowie Mazowieckim Sp. z o.o. spłacił kapitał w wysokości 390 027,00 zł oraz odsetki w wysokości 36 095,01 zł.

W ramach projektu zostały w pełni zrealizowane zadania:

- pozyskanie dofinansowania do wybudowanej suszarni osadów ściekowych;
- budowa turbiny wodnej do odzysku energii jako elementu technologicznego oczyszczalni ścieków w Tomaszowie Mazowieckim- Małej Elektrowni Wodnej (MEW);
- budowa sieci zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków sanitarnych Etap IV- ul. Tomasz, Waclawa, Ziemowita, Szklarska, Kopalna, Sypka;
- zakup pojazdu specjalistycznego do hydrodynamicznego czyszczenia kanalizacji z systemem odzysku wody;
- system GIS w zarządzaniu infrastrukturą wodociągowo-kanalizacyjną;

- promocja projektu;
- przygotowanie projektu.

W dniu 24 stycznia 2020 roku Spółka złożyła wniosek o płatność końcową na kwotę wydatków kwalifikowanych w wysokości 503 116,73 zł, którą otrzymała w kwietniu 2020 roku. Otrzymane dofinansowanie zostało przeznaczone na spłatę części pożyczki zaciągniętej na realizację zadania pn. „Zaprojektowanie i wybudowanie kompletnej instalacji suszenia nieprzefermentowanego osadu”.

W ramach Programu priorytetowego „Wykonanie połączeń kanalizacyjnych” - zawarta została Umowa o dofinansowanie ze środków WFOŚiGW w Łodzi w formie dotacji z dnia 30 lipca 2020 roku (wraz z aneksem nr 1 do umowy zawartym w dniu 30 października 2020 roku). W dniu 21 października 2020 roku ZGW-K złożył dokumenty rozliczeniowe. Dokumenty te potwierdzają podłączenie 25 nieruchomości i uzyskanie 79 RLM.

W ramach Programu Priorytetowego WFOŚiGW w Łodzi mieszkańiec po złożeniu wniosku o wyrażenie zgody na wykonanie połączenia wewnętrznej instalacji kanalizacyjnej z siecią, otrzymał bezpłatnie od Spółki:

- warunki techniczne na wykonanie połączenia;

- mapę sytuacyjno-wysokościową w skali 1:500;
- Projekt Techniczny wykonania połączenia kanalizacyjnego.

Celem programu było wspomoczenie mieszkańców w finansowym pokryciu kosztów budowy przyłącza. Program ten dotyczył nieruchomości zabudowanych budynkami.

Uprawnionymi do składania wniosków byli właściciele danej nieruchomości lub osoby posiadające prawo do dysponowania podłączanymi nieruchomościami. Uczestnikiem Programu mogła być tylko osoba fizyczna, nieprowadząca działalności gospodarczej w budynku mieszkalnym, który będzie podłączony do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej.

W ramach Programu mieszkańcy mogą skorzystać z dofinansowania, w formie dotacji, na wykonanie jednego podłączenia budynku

do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej w wysokości do 70% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia z zastrzeżeniem zapisów z pkt b) umowy oraz którego jednostkowy koszt kwalifikowany efektu ekologicznego nie może przekroczyć kwoty 2 500,00 zł netto/ 1 RLM.

Infrastruktura ciepłownicza

Zakład Gospodarki Ciepłowniczej w Tomaszowie Mazowieckim Sp. z o.o. prowadzi działalność gospodarczą polegającą na wytwarzaniu ciepła we własnych źródłach ciepła. Głównym źródłem jest ciepłownia rejonowa przy ul. Wierzbowej 136, wyposażona w 5 kotłów wodnych WR-10 o łącznej mocy znamionowej 58 MW (moc osiągalna 66,6 MW). Kotłownia opalana jest miałem węglowym sortymentu Miał II A klasy 23- 18- 07.

Moc zamówiona przez

odbiorców 65,5 MW stan na 31 grudnia 2020 roku (64,3 MW stan na 31 grudnia 2019 roku). Efektywność wykorzystania źródła ciepła za 2020 rok wyniosła 81,3%.

Sieć systemu ciepłowniczego zbudowana jest jako pierścieniowo-promieniowa i obejmuje południową część miasta Tomaszowa Mazowieckiego. Praktycznie cała miejska sieć jest siecią wysokoparametrową. Stan na koniec roku 2020: długość sieci wraz z przyłączami 36 953 m.b., w tym 22 029 m.b. w technologii preizolowanej (Dla porównania na koniec roku 2019 długość sieci wraz z przyłączami wynosiła 36 338 m.b., w tym 21 238 m.b. w technologii preizolowanej).

W roku 2020, w porównaniu z rokiem 2019, wzrosła moc zamówiona. Jednocześnie wzrosła długość sieci wraz z przyłączami oraz wzrosła liczba budynków podłączonych do miejskiej sieci ciepłowniczej.

Zapotrzebowanie na ciepło dla poszczególnych grup odbiorców na koniec 2020 roku

Spółdzielnie mieszkaniowe	19,9 MW - 30,4%
Wspólnoty mieszkaniowe	18,9 MW - 28,9%
„Budżetówka“	6,3MW - 9,6%
Szkoły	5,5 MW - 8,4%
Komunalne	2,7 MW - 4,1%
Odbiorcy indywidualni	1 MW - 1,5%
Przedszkola	1 MW - 1,6%
Pozostałe	10,2 MW - 15,6%
Razem	65,5 MW

Liczba budynków podłączonych do miejskiej sieci ciepłowniczej		
	2019 rok	2020 rok
Odbiorcy indywidualni	67	68
Spółdzielnie	92	92
Wspólnoty	107	108
Szkoły i przedszkola	21	23
Komunalne	17	17
Budżetowe*	20	20
Pozostałe**	51	53
Razem	375	381

* budynki należące do: Gminy Tomaszów Mazowiecki, Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki, Starostwa Powiatowego, Wojska, Policji, Sądu, ZUS-u,
 ** budynki należące do podmiotów prowadzących działalność gospodarczą

Inwestycje zrealizowane w 2020 roku			
ADRES	Moc zamówiona [Kw]	Długość przyłącza [M]	Średnica przyłącza
Budowa przyłącza do nieruchomości położonej przy ul. Zgorzelickiej 5a	10	25	DN 20
Budowa przyłącza do nieruchomości przy ul. Krzyżowej 25/27	115	9	DN 32
Budowa przyłącza do nieruchomości przy ul. Krzyżowej 12/14	250	100	DN 80, DN 50
Budowa przyłącza do żłobka przy ul. Strzeleckiej 14	230	159	DN 40
Budowa przyłącza do Centrum Kształcenia Praktycznego przy ul. Legionów 47	900	202	DN 100, DN 80
Budowa przyłącza do nieruchomości położonej przy ul. Stolarskiej 10/14	68	60	DN 25
Budowa przyłącza do nieruchomości położonej przy ul. Warszawskiej 2/4	73	23	DN 25
ŁĄCZNIE	1 646	578	

Modernizacja sieci 2020 r.	Długość [m]	Średnica
Przebudowa osiedlowej sieci ciepłej DN300 systemu kanałowego na sieć preizolowaną 2XDN350/500 od komory K1 do komory K2 przy ul. Sikorskiego, Św. Antoniego, Mazowieckiej w Tomaszowie Mazowieckim	213	DN 350

Stan zgazyfikowania

Według danych przekazanych przez Polską Spółkę Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Łodzi w 2019 roku na terenie Tomaszowa Mazowieckiego zostało wybudowanych i zmodernizowanych ok 6 341 mb gazociągów w następujących ulicach: Adama, Barbary, Damazego, Edwarda, Gęsiej, Granicznej, Grażyny, Grzegorza, Haliny, Henryka, Ignacego, Ireny, Jana, Jerzego, Legionów, Ludwikowskiej, Łąkowej, Mickiewicza, Okrzei, Pogodnej, Polnej, Popiełuszki, Robotniczej, Sosnowej, Spalskiej oraz Szczęśliwej.

W 2020 roku zaś wybudowano ok. 1 820 mb gazociągów w ulicach: Chopina, Długiej, Jaśminowej, Klonowej, Milenijnej/ Zawadzkiej, Orzeszkowej, Prostej, Słowackiego, Sosnowej - Spalskiej, Szczęśliwej oraz Wrzosowej.

Łączna długość czynnych gazociągów ogółem na terenie miasta wynosi 111 782 mb, (według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku).

W 2019 roku na terenie Tomaszowa Mazowieckiego wybudowano i zmodernizowano 224 szt. przyłączy gazowych o łącznej

długości 1 892 mb w ulicach: Adama, Bezdomej, Bocianiej, Bursztynowej, Chopina, Damazego, Dąbrowskiej, Dębowej, Drewnianej, Dzieci Polskich, Edwarda, Fabrycznej, Gęsiej, Główniej, Granicznej, Grażyny, Grota-Roweckiego, Grzegorza, Henryka, Ignacego, Ireny, Jana Pawła II, Jerzego, Kruczej, Lawendowej, Legionów, Ludwikowskiej, Łąkowej, Mickiewicza, Mireckiego, Modrzewskiego, Murarskiej, Niemcewicza, Niskiej, Nowy Port, Obwodowej, Okrzei, Orlej, Perłowej, Piaskowej, Piastowskiej, Pogodnej, Polnej, Popiełuszki, Północnej, Pustej, Różanej, Rudej, Sosnowej, Spalskiej, Szczęśliwej, Św. Antoniego, Ujezdźkiej, Ustronie, Warszawskiej, Wodnej, Wysokiej, Zgorzelickiej, Zielonej, Żeromskiego, Żytniej.

W 2020 roku na terenie miasta wybudowano 149 szt. o łącznej długości 1 421 mb w następujących ulicach: Bartłomieja, Bema, Białobrzeskiej, Bohaterów 14 Brygady, Brukowej, Chodkiewicza, Chopina, Damazego, Danuty, Długiej Edwarda, Fabrycznej, Gajowej, Garbarskiej, Gdyńskiej, Gęsiej, Główniej, Grażyny, Grota-Roweckiego, Hallera, Henryka, Ignacego, Jagiellońskiej, Jana Pawła II, Jaśminowej, Klonowej,

Koszykowej, Kwiatowej, Lawendowej, Legionów, Ludwikowskiej, Mickiewicza, Milenijnej, Mireckiego, Modrzewskiego, Niskiej, Nowy Port, Ogrodowej, Okrzei, Olgi, Orzeszkowej, Osiedle Niewiadów, Piaskowej, Pięknej, Podleśnej, Popiełuszki, Prostej, Robotniczej, Różanej, Rudej, Sasankowej, Słowackiego, Smugowej, Sosnowej, Spalskiej, Szczęśliwej, Ściegiennego, Środkowej, Św. Antoniego, Tulipanowej, Ujezdźkiej, Warszawskiej, Wodnej, Wrzosowej, Zamenhofska, Zawadzkiej, Zgorzelickiej, Żeromskiego. Łączna liczba przyłączy sieci gazowej do budynków mieszkalnych wynosiła: w 2019 roku - 212 szt., w 2020 roku - 133 szt. Łączna liczba przyłączy sieci gazowych do budynków niemieszkalnych wynosiła: w 2019 roku - 12 szt., w 2020 roku - 16 szt.

Cmentarz Miejski

Cała powierzchnia cmentarza obejmuje 11 922 m². Zgodnie z inwentaryzacją grobów - obecnie na Cmentarzu znajduje się ponad 7 tysięcy grobów i jest pochowanych blisko 11 600 osób co stanowi około 2/3 całego terenu cmentarza.

Dane dotyczące liczby osób pochowanych na Cmentarzu Miejskim oraz liczby grobów

Rok	Liczba osób pochowanych ogółem	Liczba grobów ogółem
2018	10 863	6 872
2019	11 182	6 967
2020	11 569	7 078

Pogrzeby przeprowadzone na Cmentarzu Miejskim

Rok	Liczba osób pochowanych w danym roku	Liczba grobów w nowych miejscach pochówku
2018	317	95
2019	319	95
2020	387	112

W ramach bieżącej działalności Cmentarza Miejskiego w Tomaszowie Mazowieckim przy ul. Dąbrowskiej 71/81 w 2020 r. przeprowadzono łącznie 387 pogrzebów, w tym:

- 112 pogrzebów przeprowadzono z udostępnieniem nowego miejsca pochówku;
- 275 pogrzeby z dochowaniem do istniejących grobów pozostających w dyspozycji członków rodziny osób zmarłych.

Uwzględniając powyższe, szacuje się, że daje to możliwość stworzenia w następnych latach około 500 nowych grobów pojedynczych. Szacuje się, że miejsca na nowe pochówki zostanie na okres około 7- 8 lat.

Kontynuowano udostępnianie miejsc pod bieżące pochówki w kwaterze XXII; ponownie uruchomiono możliwości rezerwowania miejsc pod pochówek w przyszłości umożliwiając rezerwację 14 miejsc pod pochówki w grobach pojedynczych.

Przeprowadzono remont kancelarii cmentarza z podwieszeniem sufitu w celu zachowania poziomu, wykonano meble (szafa przesuwana 5 drzwiowa, szafa ubraniowa, szafka gospodarcza oraz lada z biurkami i szybą).

W ramach bieżącej działalności z usług świadczonych na cmentarzu uzyskano dochód netto 497 099,78 zł. Dochód z tytułu dzierżawy pod handel kwiatami przed cmentarzem od ul. Dąbrowskiej wyniósł 23 727,23 zł.

Rok	Dochód netto z tytułu usług świadczonych na cmentarzu (w zł)	Dochód netto tytułu z dzierżawy pod handel kwiatami (w zł)
2018	386 778, 92	-
2019	415 818,03	21 972,23
2020	497 099,78	23 727,23

6. DROGI

Drogi gminne i wewnętrzne

Jednym z zadań własnych Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta w Tomaszowie Mazowieckim jest wykonywanie robót interwencyjnych oraz związanych z utrzymaniem i zabezpieczeniem na 237 drogach gminnych i 103 drogach wewnętrznych, a także na jednym obiekcie mostowym w ciągu ulicy Milenijnej, jednej kładce dla pieszych nad rzeką Czarną w ciągu ulicy Czarnej,

dwóch przepustach drogowych w ciągu ulicy Milenijnej, jednym obiekcie mostowym w ciągu ulicy Gminnej, jednej kładce dla

201,79
- tyle kilometrów dróg przebiega łącznie przez Tomaszów Mazowiecki

pieszych nad rzeką Czarną w ciągu ulicy Czystej, jednej kładce dla pieszych nad

rzeką Wolbórką w ciągu ulicy Nadrzeczej, jednym obiekcie mostowym nad rzeką Czarna-Bielina w ciągu drogi bez nazwy.

W ramach tych prac w 2020 roku wykonano remonty dróg z płyt wielootworowych typu YOMB o łącznej powierzchni 138,08 m². Wykonano również naprawę masy bitumicznej na drogach gminnych i wewnętrznych, o łącznej powierzchni 2143,41m².

W 2020 roku wyrównano

nawierzchnie dróg o łącznej powierzchni 565 728,00 m², wykorzystując przy tym 965 ton tłuczni na drogach gminnych i drogach wewnętrznych.

Łączna powierzchnia naprawionych chodników na drogach gminnych w 2020 roku wyniosła 400 m². Były to zarówno naprawy niewielkich uszkodzeń, jak i ich całych fragmentów, przykładem może być chodnik na ulicy Konstantego Koplina.

Kolejnym bardzo ważnym zadaniem w tym zakresie jest dbałość o właściwe oznakowanie dróg gminnych, co realizowane jest poprzez przygotowanie oraz uzgodnienie stałych i czasowych projektów organizacji ruchu, naprawę uszkodzonych znaków i słupków (463 szt. na drogach gminnych i 89 szt. na drogach wewnętrznych), wymianę tarcz (232 szt.) i słupków (60 szt.), wymianę i zakup nowych tabliczek z nazwą ulicy (43 szt.), ustawienie lusterek, które pomagają w uzyskaniu lepszej widoczności (4 szt.), montaż progów spowalniających (12 kompletów), ustawienie barierki ochronnych oraz coroczne odnawianie oznakowania poziomego (8 366,90 m²).

Wydatki na prace związane z utrzymaniem dróg w 2020 roku wyniosły 2 987 137,20 zł.

Infrastruktura drogowa

W 2020 roku samorząd tomaszowski realizował zadania inwestycyjne i remontowe w zakresie budowy, rozbudowy, przebudowy, modernizacji i remontu dróg miejskich.

Realizowane były duże zadania inwestycyjne, jak i te służące poprawie infrastruktury poprzez utwardzenie dróg płytami wielootworowymi.

- „Przebudowa ulic w osiedlu Ludwików - etap II i III” - wartość zadania w 2020 roku: 779 697,87 zł. W ramach zadania wykonano przebudowę ulic: Jerzego, Ireny i Ignacego w Tomaszowie Mazowieckim. Inwestycja obejmowała wykonanie dróg o przekroju ulicznym z jezdnią z kostki betonowej w krawężnikach, z chodnikami oraz budowę kanalizacji deszczowej wraz z odwodnieniem w ulicach: Jerzego, Ireny, Ignacego oraz Damazego;
- Budowa ulicy Koszykowej w Tomaszowie Mazowieckim - wartość zadania: 684 700,00 zł. Zakończono realizację zadania rozpoczętego w roku 2019. Wykonano ulicę Koszykową o długości 510 m wraz z kanalizacją deszczową

i odwodnieniem;

- Budowa ulic w osiedlu Wierzbowa - przebudowa sieci elektroenergetycznych - wartość zadania: 81 745,80 zł. Wykonano przebudowę sieci elektroenergetycznych średniego i niskiego napięcia kolidujących z projektem drogowym budowy ulic w osiedlu Wierzbowa;
- Przebudowa ulicy Sasankowej w Tomaszowie Mazowieckim. Zadanie dwuletnie. - wykonanie w 2020 roku: 173 174,49 zł. W ramach I etapu robót wykonano sieć kanalizacji deszczowej oraz rozbudowę oświetlenia ulicznego;
- Rozbudowa ulicy Rudej w Tomaszowie Mazowieckim - wykonanie w 2020 roku: 127 245,79 zł. Zadanie dwuletnie. W ramach I etapu robót wykonano część chodnika na ul. Rudej wraz z wjazdami bramowymi;
- Przebudowa ulic w osiedlu

Przebudowana ulica Ignacego w Tomaszowie Mazowieckim

Kanonierów - wykonanie w 2020 roku: 195 571,87 zł. Zadanie dwuletnie.

W ramach I etapu robót wykonano przebudowę ulicy Skrzetuskiego wraz z budową kanalizacji deszczowej i odwodnienia.

Inwestycje drogowe realizowane wspólnie z Powiatem Tomaszowskim

W ramach współpracy z powiatem tomaszowskim miasto Tomaszów Mazowiecki przekazało dotację na realizację drogi powiatowej znajdującej się na terenie miasta.

W 2020 roku przekazano na zadanie „Przebudowa drogi powiatowej nr 4337E- ulica Ks. J. Popiełuszki wraz z budową kanalizacji deszczowej”- kwotę 1 136 486,00 zł.

Droga Powiatowa 4337E - ul. Ks. J. Popiełuszki została przebudowana na odcinku 1 140 m tj. od skrzyżowania typu rondo do skrzyżowania z ul. Dworcową. Zakres robót obejmował: budowę kanalizacji deszczowej wraz z przebudową nawierzchni ulicy, budowę: ciągu pieszo-rowerowego obustronnego, zatoki autobusowej, elementów BRD, przebudowę: skrzyżowań z drogami bocznymi (drogi gminne i powiatowe), przebudowę kolidującej infrastruktury z inwestycją, budowę wysp kanalizujących ruch na skrzyżowaniu ul. Ks. J. Popiełuszki i ul. Dworcowej wraz z przebudową oświetlenia na tym skrzyżowaniu.

Oświetlenie uliczne

W 2020 roku Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki, w imieniu której działa Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta w Tomaszowie Mazowieckim, na podstawie umowy z Powiatem Tomaszowskim, wykonał zadanie pod nazwą „Wymiana słupów oświetlenia ulicznego oraz oprav oświetleniowych w pasach drogowych dróg powiatowych”. Wartość robót realizowanych w ramach zadania to 200 000 zł, gdzie miasto i powiat pokryły 50 % wartości zadania. W ramach zadania wymieniono 74 szt. słupów, 200 m odcinków kabli sieci oświetleniowej, 5 szt. oprav sodowych oraz 375 m odcinków linii powietrznej.

Poza tym w 2020 roku Firma ELEKTROTEST Tomaszów Ewa i Piotr Pacholscy sp.j. na podstawie zlecenia

do umowy pn. Konserwacja oraz obsługa sieci i urządzeń oświetlenia ulicznego na terenie miasta Tomaszowa Mazowieckiego, wymieniła w pasach drogowych gminnych 70 szt. słupów oraz 20 szt. oprav na kwotę 206 450 zł. Prowadzona jest stała konserwacja 6 640 szt. oprav oświetleniowych.

Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki złożyła wniosek na projekt pod nazwą: „Wymiana oświetlenia ulicznego ze sterowaniem logicznym w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020” - wartość projektu 10 000 000,00 zł, wnioskowana kwota dofinansowania 6 876 059,11 zł.

Miasto pozyskało ponad 3,5 mln zł dofinansowania na budowę drogi na terenie byłego „Wistomu”

7. INWESTUJEMY W MIESZKAŃCÓW

Zadania dofinansowane ze środków Unii Europejskiej	
wartość łączna projektów	21 107 528,73 zł
pozyskane dofinansowanie	13 726 135,91 zł
Zadania dofinansowane ze środków krajowych	
wartość łączna projektów	26 382 386,09 zł
pozyskane dofinansowanie	13 745 716,98 zł
Zadania inwestycyjne i remontowe w placówkach oświatowych	2 058 878,43 zł
Zadania inwestycyjne i remontowe w placówkach kultury	1 040 195,69 zł
Zadania z zakresu budowy dróg	2 042 135,82 zł
Pozostałe inwestycje i remonty	2 358 708,97 zł
Dokumentacje projektowe	366 375,87 zł

Środki finansowe pozyskane ze źródeł zewnętrznych i wydatkowane w roku 2020

Zadania realizowane z udziałem środków Unii Europejskiej:

- Miasto nad rzeką - Rewitalizacja kamienicy przy Placu Kościuszki 24 - wykonanie - 843 090,50 zł;
- Human Smart Cities - Inteligentne miasta współtworzone przez mieszkańców - wykonanie - 11 204,35 zł.

Zadania realizowane z udziałem środków krajowych:

- „Projekt i budowa ulic w osiedlu Ludwików - Poprawa infrastruktury drogowej - Etap I” - wykonanie 903 723,70 zł. Wartość zadania: 4 345 510,40 zł. Wykonano przebudowę ulic: Jana, Grażyny, Edwarda na odcinku od ulicy Jana do ulicy Grażyny wraz z budową kanalizacji deszczowej i odwodnienia. Wykonano utwardzenie pętli autobusowej przy ulicy Jana. Dofinansowanie z Funduszu

- Dróg Samorządowych - 2 004 673,00 zł;
- Budowa drogi na terenie WISTOM z ulicą Piaskową wykonanie: 4 807 867,96 zł. Wartość zadania 8 263 956,00 zł. Zadanie dwuletnie obejmujące wykonanie drogi wraz z budową przepustu na rzece Lubchence, kanalizacji deszczowej, oświetlenia ulicznego, przebudowy sieci telekomunikacyjnej i elektrycznej. W roku 2020 zakres robót obejmował wykonanie czterech etapów robót w ramach których zaawansowanie robót wynosiło 66 % wartości zadania. Zadanie dofinansowane z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych- wartość dofinansowania: 1 781 408,04 zł oraz z Funduszu Dróg Samorządowych - 1 733 039,00 zł;
- Rozbudowa ulicy Borek wraz z przebudową ulicy Krzywej w Tomaszowie Mazowieckim - wykonanie: 1 162 267,82 zł; wartość zadania: 1 741 214,76

- zł. Zadanie dwuletnie. W ramach I etapu wykonano rozbudowę ulicy Borek wraz z budową odwodnienia i kanału technologicznego. Dofinansowanie z Funduszu Dróg Samorządowych - 737 429,00 zł;
- Utworzenie w 2020 roku 140 nowych miejsc opieki w Samorządowym Żłobku nr 1 przy ul. Strzeleckiej w Tomaszowie Mazowieckim - wykonanie: 12 031 704,93 zł. W ramach inwestycji powstał piętrowy budynek o nieregularnym kształcie, w którym znajdzie się miejsce dla ok. 140 dzieci. Przewidziano w nim sześć oddziałów; w każdym ma być sala zabaw, sypialnia, jadalnia i pomieszczenia pomocnicze. Dodatkowo wykonano budowę chodników, parkingów (pięć miejsc, w tym jedno przeznaczone dla osób niepełnosprawnych), ogrodzenia oraz przyłącza wodociągowego. Zadanie zrealizowano przy udziale środków budżetu państwa

zgodnie z umową nr 1/2020/PR zawartą ze Skarbem Państwa- Wojewodą Łódzkim na podstawie decyzji Ministra Finansów z dnia 3 marca 2020 roku - wartość dofinansowania: 4 397 244,00 oraz ze środków z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych - wartość dofinansowania: 3 091 923,94 zł.

Inwestycje i remonty w placówkach oświatowych:

- Wykonanie ocieplenia budynku Przedszkola nr 19 wraz z pracami dekarскими - 190 605,15 zł. Środki zostały wydatkowane na wykonanie ocieplenia budynku Przedszkola nr 19 przy ul. Strzeleckiej 14. W ramach zadania wykonano: roboty rozbiórkowe, wykonano nowe obróbki blacharskie, wykonano ocieplenie ścian budynku styropianem grafitowym, wykonano tynki elewacyjne sylikatowe, zamontowano nową instalację odgromową;
- Przebudowa węzła kuchennego wraz z wykonaniem wentylacji mechanicznej w Szkole Podstawowej nr 10 w Tomaszowie Mazowieckim - 160 320,00 zł;
- Budowa boiska wielofunkcyjnego przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1 - wykonanie: 1 033 400,12 zł. Zadanie realizowane w cyklu dwuletnim. W ramach zadania wykonano następujące prace: budowa oświetlenia obiektu sportowego,

budowa monitoringu wizyjnego CCTV, budowa odwodnienia bieżni lekkoatletycznej oraz wewnętrznej sieci kanalizacji deszczowej ze zbiornikami szczelnymi do gromadzenia i odprowadzania wody deszczowej, budowa bieżni okrężnej trzytorowej o długości biegu 200 m wraz z 4-torową bieżnią prostą o długości biegu 40, 50,60 m o nawierzchni poliuretanowej. Budowa skoczni do skoku w dal z rozbiegiem wpisanym w bieżnię okrężną o nawierzchni poliuretanowej

1 033 400,12 zł

- tyle kosztowała budowa boiska wielofunkcyjnego przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1

z zeskokiem o wymiarach 2,75m x 8,0 m oraz łapaczami piasku, budowa boiska wielofunkcyjnego do piłki ręcznej oraz do koszykówki o nawierzchni poliuretanowej wraz z piłkochwyłtami oraz niezbędnym osprzętem, budowa boiska do siatkówki o nawierzchni z trawy syntetycznej, budowa mini boiska do piłki nożnej o nawierzchni z trawy syntetycznej, budowa boiska do badmintonu o nawierzchni z trawy syntetycznej, wykonanie utwardzenia terenu z kostki betonowej, montaż małej architektury, tj. ławek, stojaków rowerowych

oraz koszy na śmieci, montaż wyposażenia sportowego. W ramach zadania wzmocniono skarpy ziemne przy obiekcie sportowym od strony budynku Szkoły Podstawowej nr 13 przy ul. Niemcewicza 50/56;

- Przebudowa wentylacji mechanicznej w pomieszczeniach kuchennych w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 8 - wykonanie - 507 868,16 zł. Środki zostały wydatkowane na wykonanie przebudowy wentylacji mechanicznej w pomieszczeniach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 8. W ramach zadania wykonano: wyposażenie kuchni w nowe urządzenia, wykonanie instalacji elektrycznej, przebudowa wentylacji mechanicznej w pomieszczeniach kuchennych, wykonanie instalacji wodno-kanalizacyjnej oraz wykonanie studni chłonnej;
- Przebudowa ogrodzenia przy Szkole Podstawowej nr 13 przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1 - wykonanie - 142 700,00 zł. Środki zostały wydatkowane na przebudowę ogrodzenia przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1 - Szkole Podstawowej nr 13 od strony ul. Konstytucji 3 Maja. Ogrodzenie zostało wykonane z paneli lekkich na murze oporowym typu „L” drutu ocynkowanego ogniowo, a słupkach stalowych ocynkowanych zabetonowanych

o długości 110 mb.

Ogrodzenie wykonano na podbudowie betonowej z dylatacją. Została również zamontowana furtka z panelu lekkiego z drutu ocynkowanego w ramie stalowej z zamkiem i furtką;

- Usunięcie awarii centralnego ogrzewania w budynku Szkoły Podstawowej nr 1 przy ul. L.W. Maya 11/13 w Tomaszowie Mazowieckim - wykonanie: 3 075,00 zł;
- Wykonanie prac blacharsko-dekarskich na budynku Sali gimnastycznej Szkoły Podstawowej nr 1 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 4 przy ul. L.W. Maya 11/13 w Tomaszowie Mazowieckim - wykonanie: 6 046,50 zł;
- Wykonanie pokrycia dachu szatni Szkoły Podstawowej nr 6 przy ul. Gminna 5 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 8 w Tomaszowie Mazowieckim - wykonanie: 14 760,00 zł.

Inwestycje i remonty w placówkach kultury:

- Wykonanie obudowy górniczej w Grotach Nagórzyckich - wartość zadania: 1 032 194,54 zł, w tym przebudowa instalacji p.poż. - 32 194,54 zł. Środki zostały poniesione na wykonanie II etapu wykonania obudowy górniczej w Grotach Nagórzyckich. Zadanie realizowane było w cyklu dwuletnim. Etap I został zrealizowany w 2019 roku. W ramach zadania zostały wykonane prace polegające na: wymianie

zdegenerowanych elementów obudowy górniczej zbudowanej z zamkniętych drzwi (w ilości 152 sztuki) powiązanych wzdłużnicami, elementami poręczy oraz wykładką stropową i podłogą - zabezpieczeniem spągu; uzupełnieniu wypełnienia warstwy przystropowej (uzupełnienie stropu bezpośredniego w celu zabezpieczenia stropu zasadniczego przed opadaniem), demontaż i ponowny montaż istniejącej instalacji elektrycznej i teletechnicznej; przywrócenie stanu technicznego trasy zgodnego z pierwotnym projektem i wykonaniem.

- Środki w wysokości 32 194,54 zł zostały wydatkowane na wykonanie instalacji przeciwpożarowej podziemnej trasy turystycznej w wyrobiskach Grot Nagórzyckich;
- Wykonanie pokrycia fragmentu dachu w siedzibie Miejskiego Centrum Kultury w Tomaszowie Mazowieckim przy pl. Kościuszki 18 realizowane w ramach zadania pn. „Remonty w instytucjach kultury”. Wykonanie: 8 001,15 zł.

Pozostałe inwestycje i remonty:

- Budowa kontenerowych toalet publicznych na terenie miasta Tomaszowa Mazowieckiego - wykonanie: 132 520,33 zł.

Zadanie realizowane jest od 2018 roku. W ramach zadania została zawarta umowa dotycząca dwóch kontenerowych toalet publicznych, w tym na budowę kontenerowej toalety publicznej przy targowisku miejskim na placu Narutowicza. W ramach zadania wykonano: koncepcję oraz kompletną dokumentację projektowo-kosztorysową kontenerowej toalety publicznej przy ul. Farbiarskiej 1/3 - przy targowisku miejskim na Placu Narutowicza oraz pozwolenie budowlane; toaletę całoroczną, jednostanowiskową, ogólnodostępną, kompletnie wyposażoną w urządzenie wandalowzmacnione. Budynek posiada przyłącza wodno-kanalizacyjne, elektryczne, automatykę powiadamiania o brakach, zakłóceniach i alarmową, instalację p.poż, wydzielony aneks techniczny, instalację zimnej i ciepłej wody użytkowej, podgrzewanie podpodłogowe, wentylację mechaniczną, automatyczne oświetlenie i automatyczny dyfuzor zapachowy. Jest przystosowany dla osób niepełnosprawnych, o ograniczonej zdolności do poruszania się oraz osób z niemowlętami. Teren wokół obiektu i przy wejściach (do toalety i do aneksu technicznego) utwardzono kostką betonową;

- „Modernizacja obiektu sportowego przy ul. Nowowiejskiej wraz z zapleczem szatniowym” - zakup, dostawa i montaż nagłośnienia oraz wykonanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej - wykonanie: 100 500,00 zł. Środki zostały wydatkowane na zakup, dostawę i montaż nagłośnienia na terenie boiska usytuowanego przy ul. Nowowiejskiej 9/27 w Tomaszowie Mazowieckim oraz wykonanie dokumentacji projektowo- kosztorysowej w ramach zadania pn. „Modernizacja obiektu sportowego przy ul. Nowowiejskiej wraz z zapleczem szatniowym”;
- Budowa kompleksu basenowego na terenie Ośrodka Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych - wykonanie: 568 134,99 zł. Zadanie realizowane w latach 2016 - 2020. Środki finansowe przeznaczone zostały na kontynuację zadania pn.: „Budowa kompleksu basenowego na terenie Ośrodka Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych”. W ramach zadania zostały wykonane prace polegające na budowie nowego basenu o głębokości 1,0 m wraz z brodzikiem dla dzieci o min. gł. 0,30 m oraz z brodzikiem do płukania stóp, wykonaniu nowej instalacji technologicznej, która będzie obsługiwała nowy i istniejący już basen, wykonaniu przyłącza kanalizacyjnego, wykonaniu instalacji wodno-kanalizacyjnej i elektrycznej, wykonaniu utwardzenia wokół nowego i istniejącego basenu, wykonaniu ogrodzenia kompleksu basenowego, budowie obiektów małej architektury oraz zakupie i montażu zabawek wodnych, zastosowaniu specjalistycznego wyposażenia basenowego, sprawdzeniu szczelności w istniejącym i nowowytbudowanym basenie;
- Plac zabaw przy OSP w Nagórzycach wraz z ogrodzeniem - wykonanie: 159 440,00 zł. W ramach zadania wykonano plac zabaw składający się z: zestawu zabawowego składającego się z kilku zjeżdżalni, ścianek wspinaczkowych oraz podestów zadaszonych, huśtawki stalowej składającej się z dwóch siedzisk płaskich o konstrukcji aluminiowej pokrytej gumą oraz z siedziska linowego z rdzeniem metalowym tzw. bocianie gniazdo, sprężynowca pojedynczego 2 szt., ławki sprawnościowej typu wąż, stojaka z koszem do gry w koszykówkę, stołu betonowego do gry w ping-ponga; elementy małej architektury: ławka podwójna z oparciem, ławki młodzieżowe, kosze na śmieci, stojaki rowerowe typu U, tablica z regulaminem, nawierzchnia pod urządzenia zabawowe z piasku w obrzeżu betonowym; nawierzchnia poliuretanowa na podbudowie przesiąkalnej; nawierzchnia z kruszywa mineralnego; nasadzenia. W ramach zadania zostały również wydatkowane środki na montaż elementów ogrodzeniowych;
- Modernizacja maszynowni Areny Lodowej w Tomaszowie Mazowieckim- etap II - wartość zadania: 1 389 134,15 zł. W ramach zadania zostały wykonane następujące prace: dostawa i montaż stacji skraplania z wykonaniem kompletnej instalacji amoniakalnej; montaż grzałek w tacach wież; dostawa i montaż mobilnej suwnicy w maszynowni chłodniczej; częściowe wykonanie nowych rurociągów amoniakalnych dla stacji skraplania; modernizacja stacji TRAF0 w celu dostosowania do potrzeb stacji skraplania wraz z wykonaniem niezbędnych tras kablowych; poprawa układu chłodzenia oleju w sprężarkach śrubowych; wykonanie systemu monitoringu dla urządzeń w maszynowni chłodniczej; poprawa układów sterowania sprężarek oraz dostosowanie menu w języku polskim; poprawa pracy sprężarek poprzez wykonanie odciążenia przy zamrażaniu tafli lodowej; wykonanie zrównoważenia przepływu przez agregaty chłodnicze w maszynowni;

poprawa systemu monitoringu dla urządzeń w budynku hali lodowej (centrale wentylacyjne + agregaty chłodnicze) oraz przygotowanie komunikacji dla nowych urządzeń (osuszacze); dostawa i montaż osuszaczy powietrza; modernizacja instalacji glikolowej zasilania tafl. W ramach zadania zostały również wydatkowane środki na wykonanie regulacji ciepła technologicznego oraz wentylacji mechanicznej w Arenie Lodowej;

- Rozbiórka budynków przy ulicy Nowy Port 51/53 w Tomaszowie Mazowieckim - wykonanie: 8 996,10 zł.

Dokumentacje projektowe

W 2020 roku wykonane zostały dokumentacje projektowe dla działań inwestycyjnych, które realizowane będą w roku 2021 i latach kolejnych. Projekty te dotyczą inwestycji drogowych, budowy nowych budynków, modernizacji budynków istniejących, jak również budowy obiektów rekreacyjno-turystycznych, w tym zadania:

- Koncepcja odwodnienia osiedla Białobrzegi - Etap I - 28 290,00 zł. W ramach przedmiotowego zadania środki w wysokości 28 290,00 zł zostały wydatkowane na wykonanie koncepcji odwodnienia terenu określonego w uchwale Nr IX/71/2015 z dnia 29 kwietnia 2015 roku

Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w Tomaszowie Mazowieckim pomiędzy ulicą Opoczyńską, a terenami kolejowymi;

W 2020 roku wykonane zostały dokumentacje projektowe dla działań inwestycyjnych, które realizowane będą w roku 2021 i latach kolejnych

- „Przebudowa i adaptacja pomieszczeń II piętra w budynku przy Placu Kościuszki 18 w Tomaszowie Mazowieckim - audyt efektywności energetycznej” - wykonanie 4.305,00 zł. Środki zostały wydatkowane na wykonanie audytu efektywności energetycznej dla budynku Miejskiego Centrum Kultury przy Pl. Kościuszki 18 w ramach zadania pn. „Przebudowa i adaptacja pomieszczeń II piętra w budynku przy Pl. Kościuszki 18”;
- Adaptacja dokumentacji projektowej żłobka publicznego w lokalizacji przy ul. Kombatantów wraz z budową żłobka - wykonanie: 30 000,00 zł. Zadanie realizowane jest w cyklu dwuletnim - lata 2020 - 2021. W 2020 roku zostały wydatkowane środki na wykonanie I etapu realizacji zadania tj. wykonania koncepcji usytuowania obiektu na projekcje zagospodarowania działki dla budynku żłobka w lokalizacji przy ul. Kombatantów;
- „Podnoszenie jakości zasobów turystycznych Doliny Rzeki Pilicy poprzez rozwój infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej w Tomaszowie Mazowieckim - etap II” - wykonanie: 72 570,00 zł. W ramach zadania środki zostały wydatkowane na przygotowanie wniosku o dofinansowanie oraz Studium wykonalności, a także na wykonanie programu funkcjonalno-użytkowego w zakresie gospodarowania terenu II części Przystani nad rzeką Pilicą wraz z wizualizacją, jak również koncepcję architektoniczną wraz z wizualizacjami i kalkulacją kosztów inwestycji;
- „Budowa tężni solankowej wraz z infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu przy ul. Granicznej” - wykonanie: 19 122,37 zł. Środki zostały wydatkowane na wykonanie II etapu dokumentacji projektowo - kosztorysowej tężni solankowej. Zadanie przewidziane jest do realizacji w cyklu dwuletnim. W ramach II etapu została wykonana dokumentacja projektowo - kosztorysowa wraz z uzyskaniem decyzji o pozwoleniu na budowę. W ramach zadania zostały

- również wydatkowane środki na opłatę za przyłączenie do sieci dystrybucyjnej obiektu przez PGE Dystrybucja S.A.;
- „Budowa ulic w osiedlu Mickiewicza” - 87 000,00 zł. Zadanie realizowane jest w cyklu dwuletnim z terminem zakończenia do dnia 30 czerwca 2020 roku. Środki w wysokości 87 000,00 zł zostały wydatkowane na wykonanie II i III etapu dokumentacji projektowo - kosztorysowej budowy ulic: Mickiewicza, Piastowskiej, Sierakowskiego oraz Kilińskiego w Tomaszowie Mazowieckim;
 - „Przebudowa ulicy L.W. Maya” - wartość zadania: 44 720,00 zł. W ramach zadania opracowana została dokumentacja projektowo - kosztorysowa przebudowy ulicy Leona Witolda May'a w Tomaszowie Mazowieckim. W roku 2020 został wykonany i przekazany zamawiającemu projekt techniczny wraz z pozwoleniem na budowę, stanowiący II etap przedmiotu umowy. Zadanie realizowane jest w cyklu dwuletnim. Przebudowa obejmuje elementy ulicy wraz z odwodnieniem oraz oświetlenie uliczne;
 - Opracowanie dokumentacji projektowej na wykonanie chodników w ul. Starowiejskiej i Ludowej w Tomaszowie Mazowieckim - 41 070,00 zł. W ramach zadania 1a opracowano dokumentację projektowo - kosztorysową budowy chodników w ul. Starowiejskiej i Ludowej oraz budowy kanału technologicznego;
 - Wykonanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej dla zadania pn.: „Przebudowa ulicy Niemcewicza w Tomaszowie Mazowieckim” - 14 483,25 zł. Środki zostały wydatkowane na wykonanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej przebudowy ulicy Niemcewicza w Tomaszowie Mazowieckim
- oraz dokumentacji geologiczno- inżynierskiej z geotechnicznymi warunkami posadowienia projektowanych obiektów;
- Wykonanie ekspertyzy technicznej konstrukcji wspierającej dach i fragmentu konstrukcji dachu nad wejściem bocznym oraz opracowanie projektu naprawy awarii w pałacu Ostrowskich obecnie Muzeum im. Antoniego hr. Ostrowskiego w Tomaszowie Mazowieckim przy ul. P.O.W 11/15 realizowana w ramach zadania „Remonty w instytucjach kultury”. Wartość etapu II (ostatniego) 2 675,25 zł stanowi 15% wartości umowy;
 - „AKTYWNI GOSPODARCZO - kompleksowa promocja potencjału gospodarczego miasta Tomaszowa Mazowieckiego” - przygotowanie wniosku o dofinansowanie oraz Studium Wykonalności - wykonanie: 22 140,00 zł.

8. GOSPODARKA NISKOEMISYJNA

W celu realizacji gospodarki niskoemisyjnej przez Gminę Miasto Tomaszów Mazowiecki uchwałami Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego przyjęte zostały:

- „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Tomaszowa Mazowieckiego” - Uchwała nr XIX/181/2015 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego
- „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki na lata 2020-2023 z perspektywą na lata 2024-2027” - Uchwała nr XXXVI/262/2020 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 26 listopada 2020 roku o zmianie uchwały nr XIX/181/2015.
- „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki na lata 2020-2023 z perspektywą na lata 2024-2027” - Uchwała nr XXXVI/263/2020 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 26 listopada 2020 roku w sprawie przyjęcia aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki na lata 2020-2023 z perspektywą na lata 2024-2027”.

Zadania zrealizowane w 2020 roku w ramach PGN, a wynikających z realizacji działań w zakresie ochrony powietrza oraz planu działań krótkoterminowych

Rodzaj przedsięwzięcia	Inwestor	Zakres	Efekt rzeczowy
Budowa lub rozbudowa centralnych systemów ciepłowniczych i/lub gazowych i/lub energetycznych	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Przodownik”	regulacja istniejących instalacji centralnego ogrzewania poprzez montaż grzejnikowych zaworów termostatycznych oraz zaworów powrotnych	971 sztuk w 5 budynkach należących do zasobów spółdzielni w następujących lokalizacjach w Osiedlu Obrońców Tomaszowa Mazowieckiego z 1939 r.: blok nr 2 przy ul. Dzieci Polskich 7, blok nr 8 przy ul. Dzieci Polskich 13, blok nr 10 przy ul. Szarych Szeregów 7, blok nr 9 przy ul. Ostrowskiego 18, blok nr 17 przy ul. Dzieci Polskich 25A;
Modernizacja sieci ciepłowniczej	Zakład Gospodarki Ciepłowniczej Sp. z o.o.	modernizacja sieci ciepłowniczej komory K1 do komory K2 w ulicach Sikorskiego, Mazowieckiej, św. Antoniego	(długość 213 m, średnica DN 350) w ulicach Sikorskiego, Mazowieckiej, św. Antoniego

Zadania zrealizowane w 2020 roku w ramach PGN, a wynikających z realizacji działań w zakresie ochrony powietrza oraz planu działań krótkoterminowych

Rodzaj przedsięwzięcia	Inwestor	Zakres	Efekt rzeczowy
Budowa przyłączy ciepłowniczych	Zakład Gospodarki Ciepłowniczej Sp. z o.o.	budowa przyłącza ciepłowniczego do nieruchomości położonej przy: ul. Zgorzelickiej 5, ul. Krzyżowej 25/27, ul. Krzyżowej 12/14, ul. Legionów 47, ul. Warszawskiej 2/4	budowa przyłącza ciepłowniczego do nieruchomości położonej przy ul. Zgorzelickiej 5 (moc 10 kW, długość 25 m, średnica DN 20); budowa przyłącza ciepłowniczego do nieruchomości przy ul. Krzyżowej 25/27 (moc 115 kW, długość 9 m, średnica DN 32); budowa przyłącza ciepłowniczego do nieruchomości przy ul. Krzyżowej 12/14 (moc 250 kW, długość 99,5 m, średnica DN 80, DN 50); budowa przyłącza ciepłowniczego do żłobka przy ul. Strzeleckiej 14 (moc 230 kW, długość 159 m, średnica DN 40); budowa przyłącza ciepłowniczego do Centrum Kształcenia Praktycznego przy ul. Legionów 47 (moc 900 kW, długość 202 m, średnica DN 100, DN 80), budowa przyłącza do nieruchomości przy ul. Warszawskiej 2/4 (moc 73 kW, długość 20 m, średnica DN 25)
Budowa sieci gazowej	Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Łodzi	budowa sieci gazowej w ulicach: Długiej, Sosnowej, Spalskiej, Jaśminowej, Chopina, Wrzosowej, Prostej, Milenijnej, Zawadzkiej, Szczęśliwej, Klonowej;	wybudowanie 1389 mb gazociągów na terenie Tomaszowa Mazowieckiego

Zadania zrealizowane w 2020 roku w ramach PGN, a wynikających z realizacji działań w zakresie ochrony powietrza oraz planu działań krótkoterminowych

Rodzaj przedsięwzięcia	Inwestor	Zakres	Efekt rzeczowy
Budowa przyłączy do sieci gazowej	Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Łodzi	wybudowanie przyłączy gazowych na terenie Tomaszowa Mazowieckiego w ulicach: Bartłomieja, Bema, Białobrzeskiej, Bohaterów 14 Brygady, Brukowej, Chodkiewicza, Chopina, Damazego, Danuty, Długiej, Długiej/Warszawskiej, Edwarda, Fabrycznej, Gajowej, Garbarskiej, Gdyńskiej, Gęsiej, Głównej, Grażyny, Grota Roweckiego, Hallera, Henryka, Ignacego, Jagiellońskiej, Jana Pawła II, Jaśminowej, Klonowej, Szczęśliwej, Koszykowej, Kwiatowej, Lawendowej, Legionów, Ludwikowskiej, Mickiewicza, Milenijnej/Zawadzkiej, Mireckiego, Frycza Modrzewskiego, Niskiej, Nowy Port, Ogrodowej, Okrzei, Olgi, Orzeszkowej, Piaskowej, Pięknej, Podleśnej, Popietuszki, Prostej, Robotniczej, Różanej, Rudej, Sasankowej, Ściegiennego, Smugowej, Sosnowej, Spalskiej, Staszic, Szczęśliwej, Środkowej, Św. Antoniego, Tulipanowej, Ujezdzkiej, Warszawskiej, Wodnej, Wrzosowej, Zamenhofska, Zawadzkiej, Zgorzelickiej, Żeromskiego	wybudowanie 145 szt. przyłączy gazowych na terenie Tomaszowa Mazowieckiego

Zadania zrealizowane w 2020 roku w ramach PGN, a wynikających z realizacji działań w zakresie ochrony powietrza oraz planu działań krótkoterminowych

Rodzaj przedsięwzięcia	Inwestor	Zakres	Efekt rzeczowy
Zmiana dotychczasowego sposobu zaopatrzenia części gminy w ciepło, polegająca na podłączeniu budynków do miejskiej sieci ciepłowniczej lub wymianie przestarzałych konstrukcyjnie źródeł węglowych na posiadające certyfikaty energetyczno-emisyjne	TTBS Sp. z o.o.	wymiana źródeł ciepła w lokalach mieszkalnych na termo kominki oraz kotły na pellet spełniające wymagania emisji 5 klasy, zgodnie z normą PN-EN 303-5:2012 w następujących lokalizacjach: ul. Szczęśliwa 40, ul. Tkacka 5/7, ul. Polna 15, ul. Polna 11, ul. Warszawska 29, al. Marsz. J. Piłsudskiego 1/3, ul. Żwirki i Wigury 8	wymiana źródeł ciepła w lokalach mieszkalnych na termo kominki oraz kotły na pellet spełniające wymagania emisji 5 klasy, zgodnie z normą PN-EN 303-5:2012 w następujących lokalizacjach: ul. Szczęśliwa 40- dostawa i montaż piecyka Ferroli Breta Pellet 12 KW, ul. Tkacka 5/7- dostawa i montaż piecyka Ferroli Breta Pellet 12 KW, ul. Polna 15- dostawa i montaż piecyka Ferroli Breta Pellet 12 KW, ul. Polna 11- dostawa i montaż piecyka Ferroli Breta Pellet 12 KW, ul. Warszawska 29- dostawa i montaż piecyka Ferroli Breta Pellet 12 KW, al. Piłsudskiego 1/3 - dostawa i montaż piecyka MBS ThermoPellet 12 kW, ul. Żwirki i Wigury 8 - dostawa i montaż kotła Lidia Compect Mini 10 kW.
Termomodernizacja budynków	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Przodownik”	wykonanie docieplenia stropodachów w następujących budynkach: blok nr 2 przy ul. Św. Antoniego 74, blok nr 3 przy ul. Strzeleckiej 10; wykonanie docieplenia fragmentów elewacji w następujących budynkach: blok nr 4 przy ul. Sikorskiego 2a, blok nr 62 przy ul. W. Panfil 28A, blok nr 63 przy ul. W. Panfil 26, blok nr 11 przy ul. Dzieci Polskich 19, blok nr 15 przy ul. Wróblewskiego 3, blok nr 16 przy ul. Kwiatowej 3, blok nr 49 przy ul. Sikorskiego 12, blok nr 12 przy ul. W. Panfil 7, blok nr 8 przy ul. Sikorskiego 8, blok nr 19 przy ul. Głowackiego 44/46, wykonanie docieplenia stropodachów oraz fragmentów elewacji budynków: blok nr 11 przy ul. Mazowieckiej 2C, blok nr 3 przy ul. Św. Antoniego 76/78.	redukcja zużycia energii finalnej, zmniejszenie zapotrzebowania energetycznego

Zadania zrealizowane w 2020 roku w ramach PGN, a wynikających z realizacji działań w zakresie ochrony powietrza oraz planu działań krótkoterminowych

Rodzaj przedsięwzięcia	Inwestor	Zakres	Efekt rzeczowy
Termomodernizacja budynków	Tomaszowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	wykonanie termomodernizacji budynku parterowego przy ul. Farbiarskiej 18A,	docieplenie ścian zewnętrznych i stropu poddasza, wymiana starej stolarki okiennej i drzwiowej
Termomodernizacja budynków	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Grotta”	docieplenie elewacji północno-zachodniej budynku mieszkalnego wielorodzinnego położonego przy ul. Strzeleckiej 13 w Tomaszowie Maz. (grubość materiału izolacyjnego: 15 cm, rodzaj materiału izolacyjnego: styropian grafitowy), docieplenie elewacji północno-zachodniej budynku mieszkalnego wielorodzinnego położonego przy ul. Wiejskiej 35 w Tomaszowie Maz. (grubość materiału izolacyjnego: 15 cm, rodzaj materiału izolacyjnego: styropian grafitowy), docieplenie izolacji szczytowej północnej budynku położonego przy ul. św. Antoniego 32 w Tomaszowie Maz. (grubość materiału izolacyjnego: 15 cm, rodzaj materiału izolacyjnego: styropian grafitowy), docieplenie pianką PUR grubości min. 15 cm całości posadzki na strychu oraz wykonanie stelażu i podestu komunikacyjnego w budynku położonym przy ul. Bema 33/35 w Tomaszowie Maz. (grubość materiału izolacyjnego: 15 cm, rodzaj materiału izolacyjnego: piana PUR)	redukcja zużycia energii finalnej, zmniejszenie zapotrzebowania energetycznego

Zadania zrealizowane w 2020 roku w ramach PGN, a wynikających z realizacji działań w zakresie ochrony powietrza oraz planu działań krótkoterminowych

Rodzaj przedsięwzięcia	Inwestor	Zakres	Efekt rzeczowy
Termomodernizacja budynków	Starostwo Powiatowe w Tomaszowie Mazowieckim	głęboka termomodernizacja budynku szkoły podstawowej i budynku szkoły zawodowej w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym- wykonanie robót budowlanych polegających na dociepleniu ścian zewnętrznych oraz wymianie instalacji c.o. i c.w.u. w Zasadniczej Szkole Zawodowej w SOSW; realizacja robót budowlanych w ramach zadania pn. „Modernizacja i adaptacja Centrum Kształcenia Praktycznego w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 w Tomaszowie Mazowieckim”- kompleksowa termomodernizacja budynków warsztatów szkolnych ZSP Nr 3.	redukcja zużycia energii finalnej, zmniejszenie zapotrzebowania energetycznego
Stosowanie energooszczędnych technologii	Zakład Gospodarki Wodno-Kanalizacyjnej w Tomaszowie Mazowieckim Sp. z o.o.	wymiana 120 punktów świetlnych na terenie oczyszczalni ścieków, wymiana 33 punktów świetlnych w pomieszczeniach biurowych ZGWK.	redukcja zużycia energii elektrycznej energii o 22,5kW/h, zmniejszenie zużycia energii o 1,9 kW/h na dobę.

9. TRANSPORT

Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta w Tomaszowie Mazowieckim, zgodnie z umową wykonawczą, w imieniu Prezydenta Miasta Tomaszowa Mazowieckiego, pełni funkcję Organizatora publicznego transportu zbiorowego na warunkach określonych przepisami ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o publicznym transporcie zbiorowym i sprawuje bezpośredni nadzór nad prawidłowym pod względem organizacyjnym,

proceduralnym, finansowym oraz prawnym wykonywaniem przez Operatora - Miejski Zakład Komunikacyjny w Tomaszowie Mazowiecki Sp. z o.o. - będącego podmiotem wewnętrznym- na rzecz Organizatora usługi publicznej z zakresu publicznego transportu zbiorowego. Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki jest także organizatorem publicznego transportu zbiorowego na obszarze gmin: Tomaszów Mazowiecki, Wolbórz, Inowódz, Lubochnia,

Ujazd w zakresie określonym w zawartych porozumieniach międzygminnych.

Działalność podstawowa (publiczny transport zbiorowy) - komunikacja miejska

Priorytetem w działaniach Zarządu Miejskiego Zakładu Komunikacyjnego w Tomaszowie Mazowieckim Sp. z o.o. w zakresie komunikacji miejskiej jest dobrze zaprojektowany i przyjazny dla środowiska

system transportu zbiorowego. Spółka nieustannie dąży do doskonałości, aby trwale zmienić zachowania komunikacyjne mieszkańców ponieważ transport oraz rosnące zatłoczenie ulic ruchem indywidualnym negatywnie wpływają na stan środowiska poprzez emisję zanieczyszczeń do atmosfery i gleby, zdrowie mieszkańców oraz komfort życia w mieście.

Celem strategicznym zrealizowanych w latach ubiegłych inwestycji w infrastrukturę do obsługi

transportu zbiorowego oraz w dalszym ciągu realizowanych działań na rzecz poprawy układu komunikacyjnego jest zmiana postaw i zachowań komunikacyjnych mieszkańców, zapewnienie bezpiecznej mobilności, zwiększenie efektywności transportu oraz zmniejszenie szkodliwego wpływu na środowisko.

Spółka świadczy usługę publiczną z zakresu transportu zbiorowego na podstawie Umowy wykonawczej z dnia 31 grudnia 2013 roku. Na jej podstawie Spółka obsługuje

miasto Tomaszów Mazowiecki oraz gminy: Tomaszów Mazowiecki, Wolbórz, Ujazd, Lubochnię oraz Inowłódz.

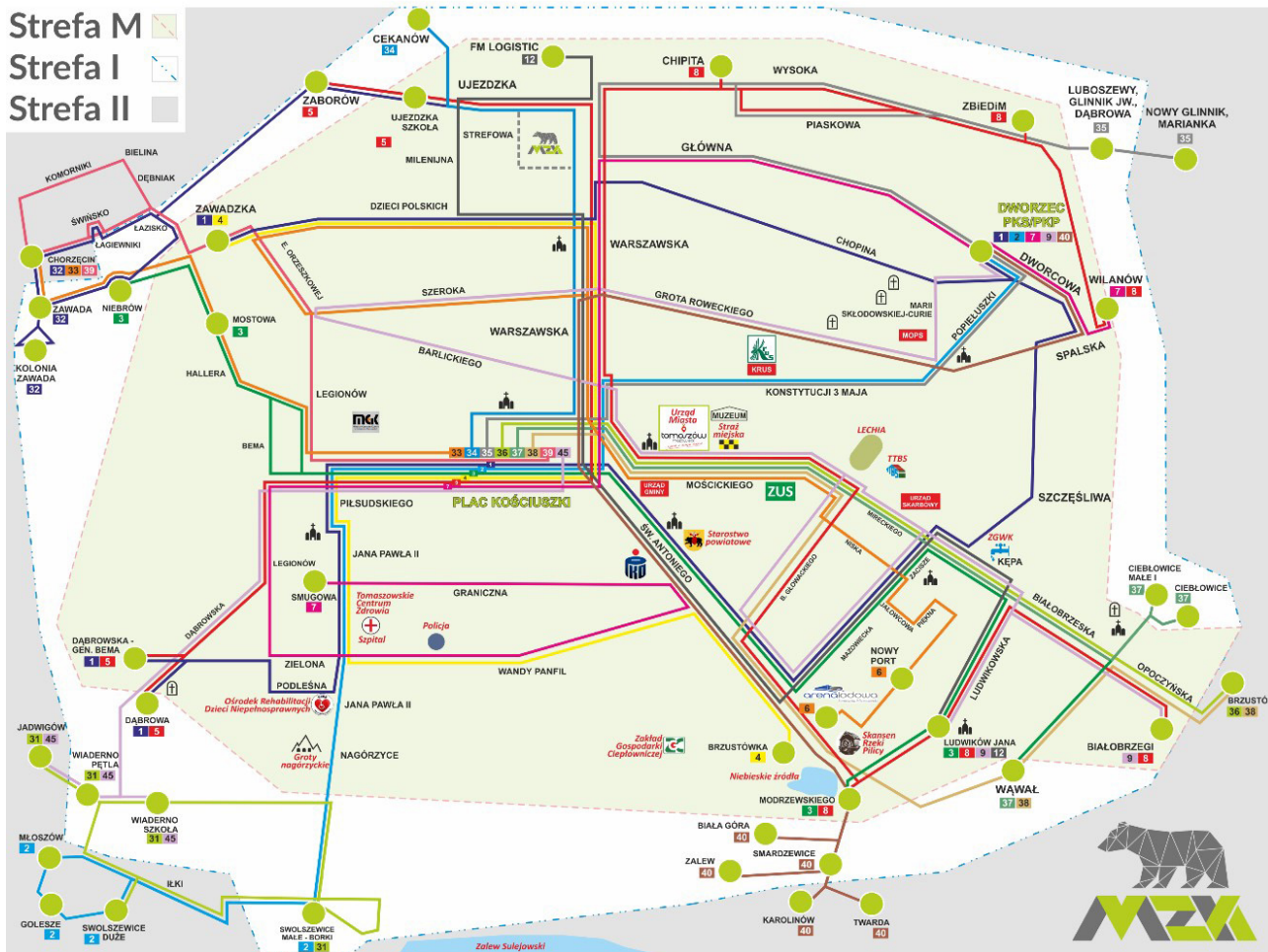
Oprócz obsługi komunikacyjnej Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki oraz gmin ościennych, MZK zobowiązane jest również do świadczenia usług dystrybucji biletów, zamieszczania rozkładów jazdy i innych informacji przystankowych oraz do kontroli biletów, nakładania i pobierania opłat dodatkowych z tytułu przewozu osób i rzeczy w autobusach.

Procentowy udział poszczególnych gmin (mierząc liczbą przejechanych wozokilometrów w 2020 roku) w obsłudze sieci

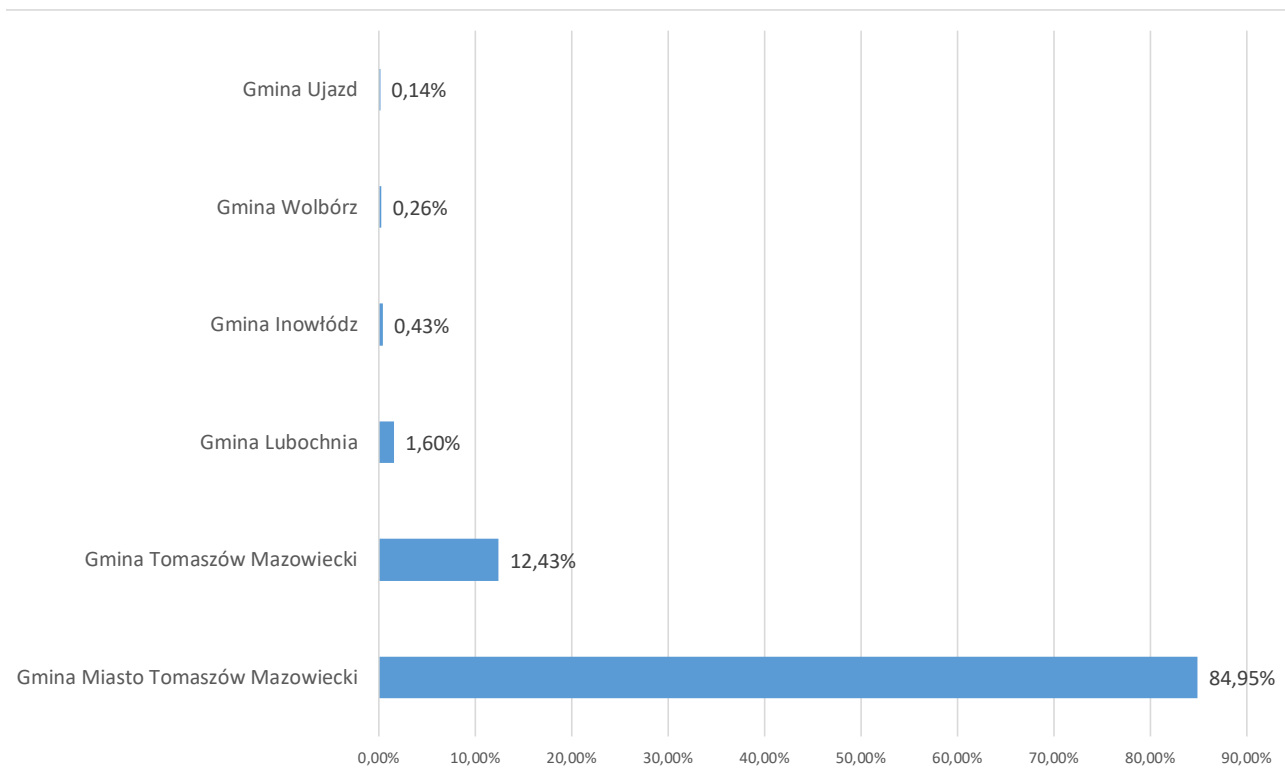
Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki	84,95%
Gmina Tomaszów Mazowiecki	12,43%
Gmina Wolbórz	0,26%
Gmina Ujazd	0,14%
Gmina Lubochnia	1,60%
Gmina Inowłódz	0,43%

Podstawowe dane statystyczne	2020 r.
Liczba linii	21
Długość linii	411
Liczba kursów	168 349
Liczba obsługiwanych przystanków	470
Liczba autobusów	37
w tym: autobusów niskoemisyjnych	25
Średnie zużycie paliwa dla 1 autobusu hybrydowego (l/100km)	26,7
Średnie zużycie paliwa dla 1 autobusu - stary tabor (l/100 km)	33,3

SCHEMAT SIECI MZK W TOMASZOWIE MAZOWIECKIM

Udział procentowy poszczególnych gmin w obsłudze sieci

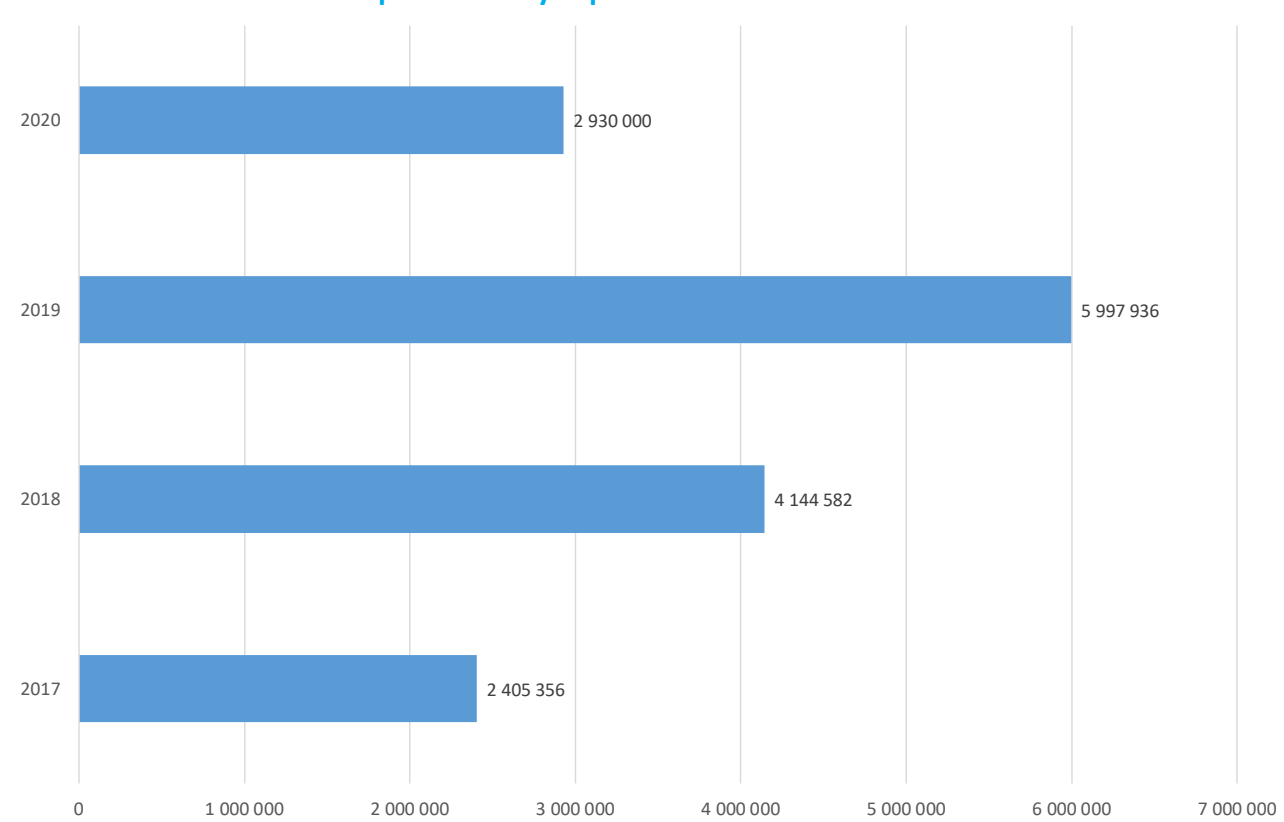
Wykaz linii autobusowych

W okresie od dnia 1 stycznia 2020 roku do dnia 31 grudnia 2020 roku Spółka świadczyła usługi transportu zbiorowego na 21 liniach:

- Linia nr 1
ZAWADZKA- Dworzec PKS/
PKP- pl. Kościuszki- Dąbrowska
- DĄBROWA
- Linia nr 2
DWORZEC PKP/PKS- Jana Pawła
II- Swolszewice Borki- Golesze-
MŁOSZÓW
- Linia nr 3
NIEBRÓW- Mostowa
- pl. Kościuszki- Mireckiego-
LUDWIKÓW JANA(Modrzewskiego
- Niebieskie Źródła)
- Linia nr 4
ZAWADZKA- pl. Kościuszki
- BRZUSTÓWKA
- Linia nr 5
NIEWIADÓW- Zaborów- Ujezdźka
Szkoła- pl. Kościuszki- Dąbrowska
- DĄBROWA
- Linia nr 6

- KOPLINA- Warszawska-
Mościckiego- Nowy Port- PCK
- Linia nr 7
WISTOM- Dworcowa- Dworzec
PKS/PKP- pl. Kościuszki-
SMUGOWA
- Linia nr 8
ZBIEDIM- Piaskowa- Wistom
- Wysoka- Warszawska- pl.
Kościuszki- Modrzewskiego-
Białobrzaska- BIAŁOBRZEGI
- Linia nr 9
DWORZEC PKS/PKP- Grota
Roweckiego- Szeroka
- Barlickiego- Warszawska-
Mościckiego- św. Antoniego
- Ludwikowska- Białobrzaska-
BIAŁOBRZEGI
- Linia nr 12
FM LOGISTIC- Milenijna-
Warszawska- LUDWIKÓW JANA
(Modrzewskiego - Niebieskie
Źródła)
- Linia nr 31
WIADERNO SZKOŁA- Jadwigów
- Swolszewice- Wiaderno
- Swolszewice- WIADERNO
SZKOŁA

- Linia nr 32
CHORZĘCIN OSP- Zawada-
Kwiatkówka- Łazisko- Jadwigów
- Dworzec PKS/PKP- Dworcowa
- CHORZĘCIN OSP
- Linia nr 33
PLAC KOŚCIUSZKI- Hallera-
Niebrów- Zawada- CHORZĘCIN
OSP
- Linia nr 34
PLAC KOŚCIUSZKI- Warszawska-
Ujezdźka- CEKANÓW
- Linia nr 35
LUBOCHNIA- Glinnik JW.-
Glinnik- Wysoka- Konstytucji 3
Maja - PLAC KOŚCIUSZKI
- Linia nr 36
PLAC KOŚCIUSZKI- Mireckiego
- Białobrzaska- Sługocice-
Brzustów Szkoła- BRZUSTÓW
- Linia nr 37
PLAC KOŚCIUSZKI- Mireckiego
- Wąwał- Gminna- Hubala-
CIEBŁOWCIE
- Linia nr 38
PLAC KOŚCIUSZKI- Głowackiego
- św. Antoniego- WĄWAŁ-
Opoczyńska- Brzustów Szkoła

Liczba przewiezionych pasażerów w latach 2017 - 2020

- BRZUSTÓW II

- Linia nr 39

PLAC KOŚCIUSZKI- Łągiewniki-
Świńsko- CHORZĘCIN OSP

- Linia nr 40

DWORZEC PKS/PKP- G.

Roweckiego- pl. Kościuszki

- św. Antoniego- Smardzewice-
Karolinów- Twarda 2- TWARDA
OSP

- Linia nr 45

PLAC KOŚCIUSZKI- Legionów

- Dąbrowska- Dąbrowa-

Wiaderno Szkoła- Wiaderno

- JADWIGÓW.

Dla linii nr 1, 3, 9, 12, 36,
37 obowiązuje tymczasowa
zmiana trasy z racji remontu
dw. 713.

Popyt na usługi komunikacji miejskiej

Dokonane w latach
ubiegłych inwestycje
(zakup 25 niskoemisyjnych,
hybrydowych autobusów
oraz Systemu Informacji
Pasażerskiej), rewolucyjna
zmiana rozkładu jazdy (zmiana
układu komunikacyjnego,
zmiana rytmiczności,

cykliczności kursów) oraz
strategiczna decyzja władz
samorządowych dotycząca
wprowadzenia bezpłatnej
komunikacji miejskiej
przyniosły wymierne rezultaty,
co potwierdziły badania popytu
na usługi komunikacji miejskiej.

Analiza przedstawionych
danych potwierdza,
że realizacja ww. działań
w kontekście zwiększenia
udziału transportu zbiorowego
w podziale modalnym podróży
miejskich odniosła skutek, rok
2019 był rokiem rekordowym
zarówno pod względem liczby
przewiezionych pasażerów
- blisko 6 mln, jak i wzrostu
popytu na usługi komunikacji
miejskiej - ponad 1,8 mln
pasażerów w stosunku do roku
2018 roku.

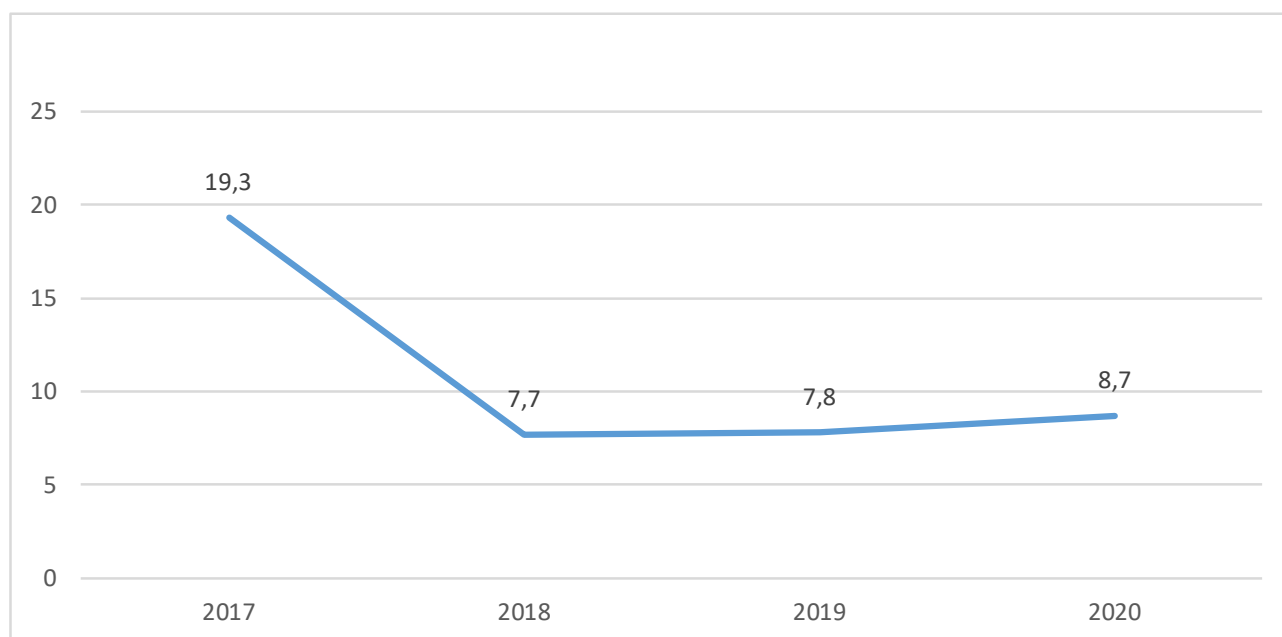
Miniony 2020 rok był
już rokiem szczególnym.
W związku z pojawieniem się
w Polsce epidemii COVID-19
i wprowadzeniem stanu
zagrożenia epidemiologicznego
Prezydent Miasta Tomaszowa
Mazowieckiego wprowadził
z dniem 14 marca 2020 roku

ograniczenia w obsłudze
komunikacyjnej na terenie
miasta i gmin ościennych.
Początkowo obowiązywał
rozkład niedzielny we wszystkie
dni tygodnia, od 21 kwietnia
rozkład sobotni specjalny
i tak do końca 2020 roku
obowiązywały specjalne
rozkłady jazdy o zmniejszonej
ilości kursów. Ograniczone
potoki pasażerskie, spadek
ilości wozom przełożył się na
dwukrotne zmniejszenie ilości
przewiezionych pasażerów
w stosunku do roku 2019.

Wiek taboru

Wymiana taboru na
niskoemisyjny, nowoczesny,
dostępny dla osób
niepełnosprawnych, osób
starszych oraz rodzin
z dziećmi była i nadal jest
najistotniejszym elementem
konsekwentnie realizowanej
przez władze samorządowe
oraz zarząd Spółki strategii
promocji transportu
zbiorowego w mieście.
Realizacja przyjętych

Średni wiek taboru w latach 2017 - 2020

w 2015 roku założeń Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej w kontekście wymiany taboru w znacznej mierze przyczyniła się do sukcesu

jakim niewątpliwie jest dokonana zmiana zachowań komunikacyjnych mieszkańców miasta. Średni wiek taboru obsługującego transport

zbiorowy w Tomaszowie Mazowieckim wynosił na koniec 2020 roku- 8,7 lat.

Posiadany stan inwentarzowy taboru autobusowego w swoich parametrach techniczno - eksploatacyjnych jest przystosowany do obsługi regularnej komunikacji miejskiej. Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku spółka dysponowała 37 autobusami do przewozów pasażerskich, z czego 25 autobusów stanowiły autobusy niskoemisyjne.

Typ	Pojemność (osoby)	Ilość
NEOPLAN N4016 (33)	55-68	1
MAN NL202 (14, 15)		2
MAN A78 (24, 25)		2
DAB SILKEBORG (43,44,45,46)	69-90	4
MAN A21 (40)		1
SOLARIS (101 - 125)*		25*
NEOPLAN N4411 (29, 30)		2
	Ogółem:	37

*autobusy niskoemisyjne

Tabor - normy emisji spalin

W ramach zrealizowanej w latach 2017/2018 inwestycji współfinansowanej ze środków Unii Europejskiej znaczącą część wyeksploatowanego taboru zastąpiły nowe hybrydowe autobusy.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku 66% taboru MZK stanowią autobusy niskoemisyjne.

W roku 2020 roku do utylizacji przekazane zostały autobusy spełniające najniższe normy spalin, tj. ostatni autobus z normą spalin EURO1 oraz 2 autobusy z normą spalin EURO2.

Na koniec 2020 roku transport zbiorowy w godzinach szczytu w dni powszednie obsługiwało 23 autobusów, w tym

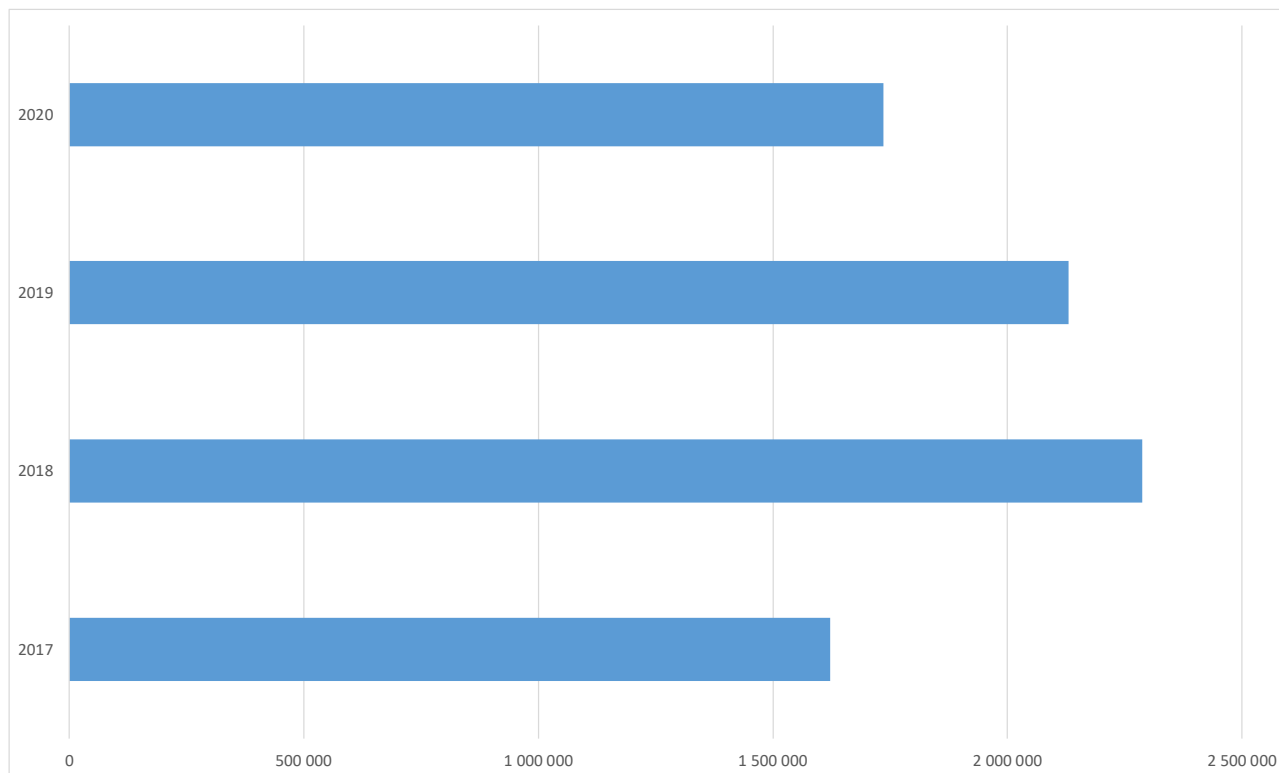
wszystkie autobusy (w miarę dostępności) były autobusami niskoemisyjnych, natomiast w soboty, niedziele i święta komunikacja miejska obsługiwana jest wyłącznie autobusami hybrydowymi.

Celem strategicznym na kolejne lata w zakresie ochrony środowiska w kontekście transportu zbiorowego jest całkowita wymiana taboru na przyjazny dla środowiska- spełniający najbardziej restrykcyjne normy emisji spalin. W tym celu w grudniu 2020 roku Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki złożyła wniosek o dofinansowanie zakupu 4 hybrydowych autobusów do Zarządu Województwa Łódzkiego w ramach RPO Województwa Łódzkiego na lata 2014 - 2020.

Liczba przejechanych wozokilometrów

W roku 2020 roku w związku z wprowadzeniem stanu zagrożenia epidemiologicznego i wprowadzeniem z dniem 14 marca 2020 roku ograniczeń w obsłudze komunikacyjnej na terenie miasta i gmin ościennych liczba wozokilometrów uległa znacznemu zmniejszeniu. Jednocześnie rozkład jazdy ulegał ciągłej optymalizacji m.in. z powodu ograniczeń w dopuszczalnych ilościach przewożonych pasażerów w autobusie. Ostatecznie w 2020 roku nastąpił spadek ilości wozokilometrów o prawie 450 tysięcy w stosunku do roku 2019 roku.

Liczba przejechanych wozokilometrów w latach 2014 - 2020

Ekspluatowany tabor- normy emisji spalin

	2017	2018	2019	2020
EURO 1	8	1	0	0
EURO 2	25	10	8	8
EURO 3	2	2	2	2
EURO 4	3	3	3	2
EURO 5	0	0	0	0
EURO 6	0	25	25	25

Dystrybucja biletów komunikacji miejskiej oraz Tomaszowskich Kart Komunikacyjnych

Ceny za przejazdy komunikacją miejską ustalane są według trzech rodzajów taryfy:

1. taryfa normalna- pełna odpłatność za przejazd,
2. taryfa ulgowa:
 - ulga ustawowa - określona w odrębnych (szczególnych) przepisach,
 - taryfa gminna - określona

3. taryfa bezpłatna - brak odpłatności za przejazd, określony na podstawie odrębnych przepisów ustawowych lub uchwały Rady Miejskiej Miasta Tomaszów Mazowiecki.

Na mocy uchwały nr LI/455/2017 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 28 września 2017 roku w sprawie ustalenia cen i opłat za usługi przewozowe

w publicznym transporcie zbiorowym w Tomaszowie Mazowieckim, zasadniczej zmianie uległy zasady opłacania przejazdu za usługi komunikacji miejskiej w tym mieście. Zgodnie z §6 ust. 1 przywołanej uchwały, do korzystania z bezpłatnych przejazdów tomaszowską komunikacją miejską uprawnieni zostali m.in. mieszkańcy Tomaszowa Mazowieckiego - na podstawie Tomaszowskiej Karty Mieszkańca oraz mieszkańcy Gminy Tomaszów Mazowiecki

- na podstawie Tomaszowskiej Karty Komunikacyjnej. Aktualne ceny urzędowe i opłaty za usługi przewozowe lokalnego transportu zbiorowego świadczone przez Miejski Zakład Komunikacyjny w Tomaszowie Mazowieckim Sp. z o.o. zgodnie z ww. uchwałą: cena biletu jednorazowego normalnego

wynosi 3,00 zł, ulgowy 1,50 zł., bilet strefowy odpowiednio 4,00 zł i 2,00 zł. Proporcjonalnie zmianie uległy również ceny biletów okresowych.

Pomimo bezpłatnej komunikacji miejskiej nadal prowadzona jest sprzedaż biletów, dla osób które nie posiadają uprawnień do jazdy bez biletu. Dystrybucja biletów

prowadzona jest w autobusach komunikacji miejskiej u kierowców oraz w 14 punktach stacjonarnych (kioskach, sklepach) w tym 1 punkt zlokalizowany jest w siedzibie Strefy Płatnego Parkowania na terenie zajezdni MZK.

Statystyka rozchodu biletów oraz Tomaszowskich Kart Komunikacyjnych w latach 2019 i 2020

Rodzaj biletu		Sprzedane bilety w 2019		Sprzedane bilety w 2020
Bilety trzydziestodniowe		cena	liczba szt.	liczba szt.
Sieć N		90 zł	2 268	1 456
Sieć U		45 zł	160	172
I S / N		120 zł	204	86
I S / U		60 zł	165	111
II S / N		140 zł	78	65
II S / U		70 zł	275	235
Na okaziciela N		100 zł	1	2
Na okaziciela U		50 zł	0	1
Szkolny SZ1		35 zł	150	30
RAZEM			3 301	2 158

Rodzaj biletu		Sprzedane bilety w 2019		Sprzedane bilety w 2020
Bilety dziewięćdziesięciodniowe		cena	liczba szt.	liczba szt.
Normalny		220 zł	9	15
Ulgowy		110 zł	86	63
RAZEM			95	78

Rodzaj biletu		Sprzedane bilety w 2019		Sprzedane bilety w 2020
Bilety piętnastodniowe		cena	liczba szt.	liczba szt.
Sieć N		60 zł	16	20
Sieć U		30 zł	2	3
IS N		80 zł	0	0
IS U		40 zł	1	0
RAZEM			19	23

Rodzaj biletu		Sprzedane bilety w 2019		Sprzedane bilety w 2020
Bilety jednorazowe		cena	liczba szt.	liczba szt.
Normalny M		3,00 zł	55 936	28 955
Ulgowy M		1,50 zł	135 323	48 032
Ulg M + I S lub I S + II S		2,00 zł	49 593	34 512

Rodzaj biletu		Sprzedane bilety w 2019		Sprzedane bilety w 2020	
Bilety jednorazowe		cena	liczba szt.	liczba szt.	
Dodatek		2,50 zł	75	188	
RAZEM			240 927	111 687	

Jak sytuacja związana z epidemią COVID-19 wpłynęła na sprzedaż biletów?					
Rodzaj karty		2019		2020	
		Ilość	Wartość w zł	Ilość	Wartość w zł
Karty komunikacyjne jednoroczne dla osoby dorosłej - 30zł				409	12 270
Karty komunikacyjne jednoroczne dla dziecka do ukończenia 18. roku życia - 20zł				86	1 720
Karty komunikacyjne jednoroczne dla osoby dorosłej - 15zł		405	6 075	300	4 500
Karty komunikacyjne jednoroczne dla dziecka do ukończenia 18. roku życia - 10zł		528	5 280	367	3 670

Przystanki i remonty

Na terenie miasta Tomaszowa Mazowieckiego według stanu na 31 grudnia 2020 roku zlokalizowanych było 258 przystanków komunikacyjnych, w tym 77 wyposażonych w wiaty przystankowe, z których wszystkie udostępniane są zarówno dla operatorów jak i dla przewoźników. Całkowita kwota poniesiona w 2020 roku na infrastrukturę przystankową - zakup, modernizacja i remont to 10 972,00 zł.

Zintegrowany system informacji pasażerskiej

Na terenie miasta zlokalizowanych jest 15 szt. tablic dynamicznej informacji pasażerskiej. Planowana jest lokalizacja kolejnych 10 szt.

tablic na przystankach przy ulicy Dąbrowskiej, Ludwikowskiej, Radomskiej, Popiełuszki, św. Antoniego i Warszawskiej.

Parkingi Bike&Ride

Przy wybranych przystankach komunikacyjnych istnieje 5 parkingów Bike&Ride (system parkingów dla rowerów zlokalizowanych przy głównych węzłach i przystankach publicznego transportu zbiorowego, umożliwiające bezpieczne pozostawienie roweru dla kontynuowania podróży transportem zbiorowym). W następnych latach planowane jest postawienie kolejnych parkingów rowerowych w rejonie Skansenu Rzeki Pilicy oraz w rejonie Grot Nagórzyckich.

Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego w Tomaszowie Mazowieckim

Obowiązek sporządzenia Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego (zwanego dalej Planem transportowym) nakłada na jednostki samorządu terytorialnego ustawa z dnia 16 grudnia 2010 roku o publicznym transporcie zbiorowym z 2020 r., poz. 1944). Plan transportowy sporządzany jest w przypadku planowanego organizowania przewozów o charakterze użyteczności publicznej. W związku z powyższym podjęto Uchwałę nr XXXVI/261/2020 z dnia 26 listopada 2020 roku Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego

w sprawie przyjęcia „Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego w Tomaszowie Mazowieckim”, który zastąpił plan przyjęty przez Radę Miejską w 2015 roku.

Plan transportowy sporządzony został dla obszaru Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki oraz gmin, z którymi zawarto porozumienia międzygminne, dotyczące lokalnego transportu zbiorowego.

Projekt Planu transportowego określa m.in.:

- obszar, na którym planowane jest wykonywanie przewozów o charakterze użyteczności publicznej (tj. obszar wymienionych wyżej gmin);
- ocenę i prognozy potrzeb przewozowych;
- przewidywane zasady finansowania usług przewozowych;
- preferencje dotyczące wyboru rodzaju środków transportu;
- zasady organizacji rynku przewozów;
- pożądaný standard usług przewozowych w przewozach o charakterze użyteczności publicznej;
- przewidywany sposób organizowania systemu informacji dla pasażera.

W celu zebrania opinii projekt „Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego w Tomaszowie Mazowieckim” został poddany konsultacjom społecznym, które zostały przeprowadzone w dniach od 24 sierpnia 2020 roku do 14 września 2020

roku zgodnie z Zarządzeniem nr 284/2020 Prezydenta Miasta Tomaszowa Mazowieckiego.

W przewidzianym do konsultacji okresie nie wpłynęły żadne opinie.

Elektromobilność

W dniu 24 września 2020 roku podjęto Uchwałę Nr XXXIII/247/2020 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego w sprawie przyjęcia „Strategii rozwoju elektromobilności dla Miasta Tomaszowa Mazowieckiego”.

Strategia rozwoju elektromobilności dla Miasta Tomaszowa Mazowieckiego jest kompleksowym dokumentem zawierającym analizę możliwych i planowanych działań jakie należy podjąć, aby przyczynić się do realizacji zobowiązań i celów określonych w ustawie o elektromobilności i paliwach alternatywnych oraz Planie Rozwoju Elektromobilności w Polsce. Rozwój elektromobilności to wyzwanie, które niesie ze sobą możliwość otwarcia nowych sektorów gospodarczych związanych z infrastrukturą ładowania pojazdów, sprzedażą, naprawą i serwisowaniem samochodów, wykorzystaniem i wdrożeniem inteligentnych technologii (smart city), przyczyniając się do lokalnego rozwoju gospodarczego. W zakresie społecznym, Strategia przewiduje osiągnięcie wyraźnych efektów w zakresie dostępności komunikacji zbiorowej (w tym osób niepełnosprawnych) oraz poprawy jakości powietrza wynikające z zastąpienia

pojazdów napędzanych paliwami konwencjonalnymi, czystym taborem zeroemisyjnym. Realizacja Strategii przyczyni się do podniesienia atrakcyjności miasta dla mieszkańców oraz osób odwiedzających (m.in. poprzez poprawę jakości powietrza) oraz rozwoju gospodarczego, otwierając miasto na nowy sektor gospodarczy, jakim jest elektromobilność.

Opracowanie dokumentu pn. „Strategia rozwoju elektromobilności dla Miasta Tomaszowa Mazowieckiego” finansowane jest w większości ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach programu priorytetowego GEPARD II - transport niskoemisyjny Część 2) Strategia rozwoju elektromobilności.

Nowe usługi dla mieszkańców w MZK

W 2020 roku nie wystąpiły zmiany w zakresie zarówno obszaru funkcjonowania Strefy Płatnego Parkowania w Tomaszowie Mazowieckim, jak i z zakresu oferowanych przez MZK usług mycia i badania technicznego pojazdów. Jednakże z uwagi na epidemię COVID-19 Zarząd Spółki, mając na względzie komunikaty Rządu dotyczące wprowadzania kolejnych rygorystycznych ograniczeń mających na celu ochronę zdrowia oraz lawinowy wzrost zachorowań, podjął decyzję o okresowym zawieszeniu świadczenia następujących usług:

- mycie i badanie techniczne pojazdów- od dnia 14 marca do dnia 15 kwietnia 2020 roku,
- Strefa Płatnego Parkowania - od dnia 13 marca do dnia 3 maja 2020 roku.

Wraz z decyzją o wznowieniu działalności SPP ważność zakupionych abonamentów postojowych została automatycznie wydłużona (bez konieczności wizyty w biurze) o okres zawieszenia funkcjonowania Strefy Płatnego Parkowania, czyli o okres 52 dni. Dotyczyło to abonamentów obowiązujących w całym okresie zawieszenia strefy. Pozostałe abonamenty zostały wydłużone o proporcjonalną liczbę dni. Dodatkowo na mocy zarządzenia Prezydenta Miasta, a następnie Uchwały Rady Miejskiej pracownicy służb medycznych Tomaszowskiego Centrum Zdrowia Sp. z o.o. mogą od dnia 4 maja 2020 roku korzystać z parkowania w Strefie bez opłat.

Nowa komercyjna usługa - ozonowanie pojazdów i pomieszczeń

Aby zminimalizować skutki finansowe czasowego zawieszenia świadczenia usług komercyjnych Zarząd Spółki podjął decyzje o wprowadzeniu nowej usługi (wykorzystując urządzenia zakupione do ozonowania autobusów) ozonowania pojazdów oraz pomieszczeń dedykowane zarówno przedsiębiorcom, jak i klientom indywidualnym. Nowa usługa, podobnie jak pozostałe komercyjne

usługi również objęta została programem „Tomaszowska Karta Mieszkańca” i „Tomaszowska Karta Dużej Rodziny 3+”, co oznacza zastosowanie atrakcyjnych rabatów na przedmiotowe usługi dla posiadaczy Kart Tomaszowianina.

Dodatkowo Prezydent Miasta wraz z Zarządem Spółki w ramach działań sztabu anty kryzysowego podjęli decyzję o bezpłatnym świadczeniu usług ozonowania pojazdów służb mundurowych, tj. służby zdrowia, straży miejskiej, policji oraz wojska.

Zarząd Miejskiego Zakładu Komunikacyjnego w Tomaszowie Mazowieckim Sp. z o.o. sukcesywnie i konsekwentnie od 2018 roku rozwija ofertę usług świadczonych dla mieszkańców miasta, które mają przede wszystkim zaspakajać potrzeby mieszkańców, ale również stanowić uzupełnienie usług dostępnych taniej (ulgi, zwolnienia, preferencje) dla mieszkańców w ramach Programu „Tomaszowska Karta Mieszkańca” i programu działań na rzecz rodzin wielodzietnych pod nazwą „Tomaszowska Karta Dużej Rodziny 3+”.

Nowa komercyjna usługa - sprawdzenie pojazdu przed zakupem

Zarząd Spółki podjął decyzje o wprowadzeniu nowej usługi „Sprawdzenie pojazdu przed zakupem”. Spółka dokonuje sprawdzenia między innymi stanu karoserii i grubości powłoki lakierniczej, zawieszenia i amortyzatorów,

sprawności hamulców, stanu ogumienia, oświetlenia oraz stanu układu wydechowego. Doświadczeni pracownicy MZK, za pomocą profesjonalnego sprzętu, dokonują rzetelnych i fachowych oględzin pojazdu. W tej usłudze także obowiązują ulgi dla mieszkańców w ramach Programu „Tomaszowska Karta Mieszkańca”.

Rozwój usług komercyjnych docelowo prowadzi do obniżenia kosztów funkcjonowania podstawowej działalności Spółki - usług transportu zbiorowego.

Usługi dotychczasowe dla mieszkańców w MZK

Usługi mycia pojazdów

MZK w dalszym ciągu wykonuje usługi mycia pojazdów dla odbiorców komercyjnych: mieszkańców miasta i przedsiębiorców w zakresie mycia pojazdów TIR, samochodów ciężarowych, autobusów, busów, samochodów dostawczych oraz samochodów osobowych w myjni zlokalizowanej na terenie Spółki. Myjnia czynna jest dla klientów od poniedziałku do soboty. Spółka jako Partner Programu „Tomaszowska Karta Mieszkańca” i programu na rzecz rodzin wielodzietnych pod nazwą „Tomaszowska Karta Dużej Rodziny 3+” proponuje osobom legitymującym się Kartą tomaszowianina rabat na usługi mycia w wysokości 20% wartości cennika. Atrakcyjna oferta skierowana jest też do przedsiębiorców, którzy przy podpisaniu stałej

umowy o współpracy mogą liczyć na indywidualną, wynegocjowaną ofertę. MZK reklamując przedmiotowe usługi kładzie duży nacisk na preferencje związane z Kartą tomaszowianina oraz na ekologię. Klienci informowani są tym, że myjnia zlokalizowana na terenie MZK wyposażona została w instalację obiegu zamkniętego wody, w której do mycia aut wykorzystywane są m. in. wody opadowe. Dzięki tej technologii Spółka oszczędza nawet do 20% wody niezbędnej do umycia 1 auta.

W 2020 roku na myjni MZK wykonano 5 818 usług mycia pojazdów, z czego 2 103 (36%) usługi dotyczyły pojazdów klientów zewnętrznych, co oznacza wzrost w stosunku do 2019 roku o prawie 1 000 myć (z 21,5% w 2019 roku), to rosnące zainteresowanie u klientów nową ofertą Spółki, zarówno tych indywidualnych, jak i komercyjnych.

Usługi badania technicznego pojazdów

Na terenie zajezdni MZK zarówno mieszkańcy miasta, jak i przedsiębiorcy korzystają z usług Okręgowej Stacji Kontroli Pojazdów. Stacja wykonuje badania techniczne wszystkich typów pojazdów i jest czynna dla klientów zewnętrznych od poniedziałku do soboty. Warty podkreślenia jest fakt, że na stacji oprócz przeglądów rejestrowych, na bieżąco wykonywana jest diagnostyka taboru stanowiącego własność Spółki. Powyższe działania

mające na celu podniesienie bezpieczeństwa, możliwe są teraz przy wykorzystaniu istniejących zasobów, tzn. bez ponoszenia dodatkowych kosztów usług zewnętrznych. W 2020 roku na Okręgowej Stacji Kontroli Pojazdów wykonane zostało 385 przeglądów rejestrowanych, z czego 81% usług dotyczyło klientów zewnętrznych oraz 312 usług diagnostyki pojazdów stanowiących własność Spółki. Rozszerzenie katalogu usług świadczonych przez Spółkę o badania techniczne pojazdów jest kolejnym przykładem strategii zarządu Spółki mającej na celu zwiększenie efektywności wykorzystania majątku posiadanego przez operatora komunalnego, celem obniżenia koniecznej rekompensaty kosztów wykonywania powierzonych usług publicznych.

Usługi dodatkowe - Strefa Płatnego Parkowania

Miejski Zakład Komunikacyjny w Tomaszowie Mazowieckim Spółka z o.o. na mocy zmiany umowy Spółki, a następnie podpisanej z Gminą umowy wykonawczej jest operatorem Strefy Płatnego Parkowania w Tomaszowie Mazowieckim, która rozpoczęła funkcjonowanie od dnia 1 czerwca 2018 roku. Strefa Płatnego parkowania obejmuje ściśle centrum miasta. W ramach zadania na terenie miasta zainstalowano 26 parkomatów.

Strefa Płatnego Parkowania w Tomaszowie Mazowieckim funkcjonuje w oparciu

o Uchwałę Nr LIII/465/2017 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 26 października 2017 roku w sprawie ustalenia strefy płatnego parkowania pojazdów samochodowych na drogach publicznych w Tomaszowie Mazowieckim oraz wysokości stawek opłat za parkowanie w tej strefie i sposobu ich pobierania.

Łączne wpływy (środki, które MZK przekazało na rachunki właściwych zarządców dróg) ze Strefy Płatnego Parkowania w 2020 roku wyniosły 649 990,01 zł, z czego 79,63% wpływów pochodzi z transakcji dokonanych przez klientów Strefy w parkomatach, 13,22% z opłat dodatkowych, 3,87% ze sprzedanych abonamentów oraz 3,28% z transakcji dokonanych za pomocą aplikacji mobilnych.

W omawianym okresie Biuro Strefy Płatnego Parkowania wydało 841 szt. kart abonamentowych, z czego największą popularnością cieszyły się karty N+ (karta dla osób z orzeczeniem niepełnosprawności uprawniająca do bezpłatnego parkowania w Strefie poza miejscami wyznaczonymi dla pojazdów osób niepełnosprawnych) oraz karty Parking + (abonament dla posiadaczy „Tomaszowskiej Karty Mieszkańca”, która uprawnia do parkowania bez opłat w Strefie B oraz do parkowania w Strefie A z obniżoną opłatą).

W 2020 roku klienci SPP wykupili 316 139 szt. biletów, z czego blisko 14 tysięcy transakcji dokonano za pomocą

aplikacji mobilnych. Na koniec roku sprawozdawczego dostępne były dla klientów Strefy dwie aplikacje mobilne - ePark oraz moBILET.

W zakresie opłat dodatkowych (mandatów za parkowanie bez wniesienia opłaty parkingowej), kontrolerzy SPP wystawili

w 2020 roku 3 573 szt. wezwań, z czego na rachunek Spółki wpłynęło 85 900,00 zł. Należy zaznaczyć, że wpływy ze Strefy Płatnego Parkowania w całości przekazywane są ze Spółki na rachunki zarządców dróg (Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki oraz Starostwo Powiatowe w Tomaszowie

Mazowieckim), natomiast Spółka po akceptacji raportów otrzymuje wynagrodzenie za usługi administrowania SPP, za 2020 rok wysokość wynagrodzenia wyniosła: 454 993,00 zł.

Przychody SPP w 2020 r.	
abonamenty	25 160 zł
bilety w parkomatach	515 589 zł
bilety w aplikacjach mobilnych	21 341 zł
opłata dodatkowa	85 900 zł

Struktura sprzedaży abonamentów w 2020 r.	
abonament N+	84%
abonament P+	9%
abonament- mieszkaniec strefy	4%
abonament- przedsiębiorca	2%
abonament- Karta Dużej Rodziny 3+	1%
Karta opłaty zryczałtowanej	0%

Aplikacje dla pasażerów

Aplikacje do zakupu biletów komunikacji miejskiej

W 2020 roku kontynuowana jest obsługa aplikacji mobilnej moBILET. W dobie Internetu aplikacje mobilne stały się już wymaganiem przez klientów standardem. Jedną z najistotniejszych zalet aplikacji moBILET, która została uruchomiona dla klientów Spółki od lutego 2019 roku jest to, że daje użytkownikowi dostęp do operacji zakupu biletu, niezależnie od miejsca,

w którym dana osoba się znajduje, bez konieczności szukania kiosku czy posiadania gotówki na jego zakup. moBILET stanowi wygodną i nowoczesną alternatywę dla tradycyjnego zakupu biletów komunikacji miejskiej, zarówno jednorazowych, dekadowych, jak i okresowych. System jest dostępny we wszystkich sieciach komórkowych, zarówno dla numerów abonamentem, jak i na kartę. Wszystko czego potrzebuje użytkownik, to telefon komórkowy z zainstalowaną bezpłatną aplikacją oraz dostępem do Internetu. Warto zaznaczyć,

że za pomocą tej aplikacji mieszkańcy mogą również wnieść opłatę za korzystanie ze Strefy Płatnego Parkowania. Od dnia 1 lipca 2020 roku pełną ofertę biletów czyli sprzedaż mobilną biletów okresowych i jednorazowych MZK oferuje poprzez aplikację zbiletm.pl.

W aplikacji można wygodnie płacić za bilety między innymi korzystając z Google Pay™, Apple Pay™ oraz Blika. Dostępne są też płatności zwykłą kartą płatniczą i szybkim przelewem internetowym. Korzystanie z aplikacji jest darmowe i dostępne na smartfony z Androidem oraz iPhone.

Zarząd Spółki kładzie ogromny nacisk na promocję alternatywnych do tradycyjnej formy zakupu biletów dlatego, że bilety elektroniczne są EKO, a ponadto zmniejszenie udziału sprzedaży biletów tradycyjnych u kierowców wpłynie pozytywnie na punktualność kursowania autobusów (zakup biletów u kierowcy obok ograniczeń przejazdu taboru związanego z remontami dróg jest najczęstszą przyczyną powstawania opóźnień na linii).

Wyszukiwarka połączeń

Od sierpnia 2019

roku rozkład jazdy MZK w Tomaszowie Mazowieckim został udostępniony w najpopularniejszym na świecie systemie map internetowych firmy Google.

Na stronie MZK powstała wyszukiwarka połączeń zintegrowana z Google Maps i Google Transit, dzięki czemu klient w prosty sposób może zaplanować podróż między dowolnymi punktami, nie tylko na terenie miasta.

Wyszukiwarka połączeń posiada graficzny oraz tekstowy interfejs. Jej uzupełnieniem jest moduł planera podróży, gdzie w przyjazny i intuicyjny

sposób, dla dowolnie wybranej daty i pory dnia, można uzyskać informacje o wariantach trasy w zależności od planowanej godziny rozpoczęcia lub zakończenia podróży.

Co ważne, wyszukiwarka połączeń ma charakter globalny - wciąż włączani są do niej nowi przewoźnicy i sieci komunikacyjne, w tym również kolej. Dzięki temu można zaplanować podróż komunikacją np. z centrum miasta Tomaszowa Mazowieckiego na Lotnisko Chopina w Warszawie.

III. SPOŁECZEŃSTWO - KULTURA - SPORT - EDUKACJA

1. AKTYWNY I ZDROWY SENIOR

W trakcie realizacji Miejskiego Programu Działań na Rzecz Seniorów na lata 2018 - 2020 „Tomaszów dla Seniorów” prowadzone były działania na rzecz osób starszych. Opis szczegółowy działań za 2020 rok znajduje się w sprawozdaniu z realizacji programu, który został przedłożony Radzie Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego. Dla przypomnienia wymienić można takie projekty i działania jak:

1. „Kawka za złotówkę” - celem projektu była aktywizacja osób starszych oraz zwiększenie poczucia przynależności do społeczności lokalnej (w 2020 roku wydano seniorom 393 talony do 3 kawiarni biorących udział w projekcie). W 2020 roku z powodu epidemii

COVID-19 projekt trwał od stycznia do marca.

2. Koncerty okolicznościowe z udziałem seniorów: Dzień Kobiet - występ grupy kabaretowej Moherowe Berety.
3. Miejski Dzień Seniora - koncert Warszawskiej Orkiestry Sentymentalnej oraz Młodzieżowej Orkiestry Symfonicznej Tomaszowa Mazowieckiego pod dyrekcją Kamila Wrony (wręczenie certyfikatów „Miejsce przyjazne seniorom”; w 2020 roku odebrali je: Tomaszowskie Centrum Sportu, Miejskie Centrum Kultury w Tomaszowie Mazowieckim, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 7 Szkoła Podstawowa nr 11).
4. Karta Tomaszowianina - Senior dla osób powyżej 60

roku życia wyodrębniona w ramach programu Tomaszowska Karta Mieszkańca. W 2020 roku wydano 1 527 Kart Tomaszowianina – Senior, w tym 109 kart jednorocznych oraz 1 418 kart trzyletnich.

5. Wolontariat na rzecz osób starszych – z okazji Międzynarodowego Dnia Wolontariusza 5 grudnia, wyróżniono łącznie 6 przedstawicieli: Tomaszowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Tomaszowskiego Stowarzyszenia Amazonek, Fundacji Educator im. ks. St. Grada, Powiatowego Stowarzyszenia Emerytów, Rencistów i Inwalidów.
6. Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania

- osób starszych. W 2020 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim świadczył usługi opiekuńcze tj.: usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla 81 osób przez 7 opiekunek MOPS;
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla 51 osób przez 5 opiekunek TCUS;
 - specjalistyczne usługi opiekuńcze dla 11 osób;
 - usługi asystenckie dla 7 osób.
7. Udzielenie pomocy społecznej osobom starszym. W 2020 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił następującej pomocy osobom starszym:
- 40 osób otrzymało zasiłki celowe na zakup artykułów żywnościowych w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”;
 - 4 osoby otrzymały zasiłek

- celowy na zwrot kosztów leczenia;
- 2 osoby otrzymały zasiłek celowy na realizację recept;
 - 12 osób otrzymało zasiłek celowy na opał;
 - 6 osób otrzymało zasiłek celowy na żywność;
 - 1 osoba otrzymała zasiłek celowy na doładowanie butli tlenowej;
 - 1 osoba otrzymała zasiłek celowy na opłacenie rachunku za wodę;
 - 14 osób otrzymało zasiłek celowy specjalny na opał;
 - 3 osoby otrzymały zasiłek celowy specjalny na żywność;
 - 7 osób otrzymało zasiłek celowy specjalny na leki;
 - 1 osoba otrzymała zasiłek celowy specjalny na dofinansowanie do remontu dachu;
 - 1 osoba otrzymała zasiłek celowy specjalny na zakup energii elektrycznej;
 - 1 osoba otrzymała zasiłek celowy specjalny na dofinansowanie do remontu mieszkania;

- 1 osoba otrzymała zasiłek celowy specjalny na dofinansowanie do remontu komina;
 - 1 osoba otrzymała zasiłek celowy specjalny na częściową spłatę zadłużenia w czynszu;
 - 1 osoba otrzymała zasiłek celowy specjalny na uregulowanie należności za wodę i ścieki;
 - 24 osoby otrzymały zasiłek stały;
 - 215 osób otrzymało dodatek mieszkaniowy.
8. Udzielanie pomocy rzeczowej osobom starszym będącym w trudnej sytuacji materialnej. Około 350 najbardziej potrzebujących i samotnych seniorów z naszego miasta otrzymało przed świętami Bożego Narodzenia paczki w ramach akcji „Paczka dla seniora”, w których znajdowały się m.in. produkty żywnościowe, a także artykuły chemiczne i słodczyce. W zbieranie produktów niezbędnych do przygotowania paczek zaangażowali się uczniowie tomaszowskich szkół podległych miastu.
9. Program „Wspieraj seniora” - dla 21 osób zrealizowano i dowożono zakupy spożywcze, recepty, dowożono paczki z artykułami spożywczymi.
10. Projekt „Razem dla seniorów” - przygotowanie i dostarczenie codziennie gorących zup dla osób powyżej 60 roku życia, samotnych, chorych z terenu miasta. Dowóz

Koncert Warszawskiej Orkiestry Sentymentalnej w Arenie Lodowej w ramach Miejskiego Dnia Seniora

do mieszkań seniorów odbył się w okresie 30 marca - 21 maja 2020 roku oraz od 2 listopada - 31 grudnia 2020 roku. Obiady przygotowywane były w Samorządowym Żłobku Nr 1, w Szkole Podstawowej Nr 10 oraz przez restaurację „Kwadrans”. W rozwieszenie włączyli się pracownicy Wydziału Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia Urzędu Miasta, Straż Miejska, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, wolontariusze i sztab z Tomaszowa Mazowieckiego Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

11. W okresie trwania epidemii przeprowadzono działanie aktywujące seniorów siedzących w domu polegające na wybraniu ciekawych i smacznych przepisów na wielkanocny stół i przesłania ich w formie zdjęcia, pliku lub filmu. Przygotowany został film przez członków Tomaszowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku promujący zostanie w domu seniorów.

12. Ulgi dla seniorów w Ośrodku Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych (10% zniżki na wszystkie zabiegi dla emerytów, rencistów i osób z orzeczeniem o niepełnosprawności o stopniu znacznym lub umiarkowanym; 30% ulgi z Kartą Tomaszowianina – Senior). W 2020 roku seniorzy skorzystali z następujących zabiegów:

- fizykoterapia - 1 454;
- masaż suchy - 360;
- hydromasaż - 340;
- kinezyterapia - 160;
- konsultacje fizjoterapeutyczne - 12.

Około 350 najbardziej potrzebujących i samotnych seniorów z naszego miasta otrzymało przed świętami Bożego Narodzenia paczkę w ramach akcji „Paczka dla seniora”

Na podstawie wskaźnika ewaluacji Miejskiego Programu Działań na Rzecz Seniorów można zauważyć, że w 2020 roku w porównaniu z latami 2018 i 2019 nastąpił znaczny wzrost:

- liczby usług opiekuńczych (2018 rok - 76, 2019 rok - 87, 2020 rok - 150);
- liczby przyznanych zasiłków (2018 rok - 33, 2019 rok - 197, 2020 rok - 329);
- liczby osób starszych udzielonym pomocy rzeczowej będącym w trudnej sytuacji materialnej, co jest wynikiem epidemii COVID-19 (2018 rok - 174, 2019 rok - 350, 2020 rok - 1000);

W związku z sytuacją zagrożenia epidemiologicznego, w 2020 roku zmniejszyła się znacząco liczba wydanych talonów w ramach projektu „Kawka za złotówkę”, liczba działań międzypokoleniowych oraz cyklicznych spotkań z zakresu profilaktyki zdrowia.

Wsparcie stowarzyszeń organizujących działania skierowane do seniorów

W 2020 roku działało pięć stowarzyszeń i cztery kluby senioralne, które otrzymały w różnych formach wsparcie od miasta.

W ramach otwartych konkursów ofert przekazano 70 000 zł. Wśród podmiotów korzystających z tych środków znalazły się organizacje pozarządowe:

- Tomaszowski Uniwersytet Trzeciego Wieku;
- Powiatowe Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i Inwalidów;
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim;
- Krajowe Stowarzyszenie Seniorów „PASJA”;
- Stowarzyszenie Rodzin Dzieci i Osób Niepełnosprawnych;
- Fundacja Educator im. ks. St. Grada.

Na terenie miasta w 2020 roku działały cztery kluby senioralne. Były to:

- Klub Seniora przy Miejskim Centrum Kultury - Dzielnicowy Ośrodek Kultury;
- Klub Seniora „Niezapominajki”;
- Klub Seniora „Słoneczna Jedyńka”;
- Klub Seniora 50+.

W ramach wsparcia przez Gminę Miasto Tomaszów Mazowiecki zadań publicznych stowarzyszenia przeprowadzały szereg różnorodnych działań mających na celu integrację

środowisk senioralnych, ale także wsparcie i edukację. Poza wsparciem stowarzyszeń senioralnych działających na terenie naszego Miasta Gmina przekazała również dotacje w 2020 roku w wysokości 51 977,00 zł na realizację zadań publicznych dla innych stowarzyszeń działających w obszarze pomocy społecznej, zraszających jednak w większości osoby starsze. Przez okres 3 lat środki te zwiększały się tj. w 2018 roku przekazano dotacje łącznie w wysokości 40 800,00 zł, w 2019 roku 47 844,00 zł, natomiast w 2020 roku 51 977,00 zł.

Tomaszowskie Centrum Usług Społecznych

Tomaszowskie Centrum Usług Społecznych dla seniorów działa od października 2018 roku. Projekt był dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014–2020, a jego wartość to 4 635 550,99 zł, z czego pozyskane dofinansowanie stanowi 4 171 956,89 zł. Projekt będzie realizowany do 29 maja 2021 roku. Do końca grudnia 2020 roku rozliczono wydatki wszystkich zaangażowanych Partnerów projektu w łącznej wysokości 3 375 551,12 zł.

Głównym realizatorem projektu w 2020 roku był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Gminą Miasto Tomaszów Mazowiecki, Powiatem Tomaszowskim, Gminnym

Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim, Fundacją NU-MED, Krajowym Stowarzyszeniem Seniorów „Pasja”, Polskim Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim. Udzielono wsparcia łącznie 753 osobom w wieku powyżej 50 lat, zamieszkującym na terenie miasta, jak i powiatu tomaszowskiego.

W ramach TCUS funkcjonował Dom Dziennego Pobytu zapewniający kompleksową opiekę oraz aktywizację, zarówno w sferze fizycznej, jak i społecznej 30 osobom oraz Klub Seniora w ramach którego odbywały się zajęcia ruchowe, warsztaty muzyczne, rękodzieła, teatralne, florystyczne, kulinarne, zdrowotne oraz z zakresu bezpieczeństwa.

W ramach Centrum dodatkowo prowadzone były usługi asystenckich, które wykonywane są w miejscu zamieszkania. Zakupiono i przekazano uczestnikom systemu przywoławcze - „przyciski SOS” umożliwiające wezwanie pomocy osobom samotnym w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia. W ramach projektu prowadzona jest wypożyczalnia sprzętu pierwszej potrzeby, z której bezpłatnie mogą skorzystać wszyscy uczestnicy projektu. Uczestnicy projektu objęci byli pracą socjalną. Zaistniały stan epidemii COVID-19 w sposób znaczący wpłynął na realizację działań w projekcie w 2020 roku. Konsekwencją powyższego było ustanowienie

określonych ograniczeń, nakazów i zakazów związanych z wystąpieniem powyższego stanu. Wojewoda Łódzki wydał w dniu 24 marca 2020 roku polecenie, a następnie decyzję o czasowym zawieszeniu działalności m. in. dziennych domów i klubów seniora. Kolejne polecenie w powyższej kwestii zostało wydane 27 października 2020 roku. W związku z powyższym zawieszono działalność zarówno DDP oraz Klubu Seniora w okresie od marca do lipca 2020 roku oraz od października do grudnia 2020 roku.

Tomaszowskie Centrum Usług Społecznych II

Od 1 lipca 2020 roku rozpoczęto również realizację kolejnego projektu pn. „Tomaszowskie Centrum Usług Społecznych II”, którego celem jest rozwój usług medyczno-opiekuńczych dla osób niesamodzielnych, starszych, z niepełnosprawnościami służących zaspokojeniu rosnących potrzeb wynikających z niesamodzielności w wymiarze społecznym oraz poprawa dostępu i wzrost jakości świadczonych usług na terenie powiatu tomaszowskiego. Realizatorem projektu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim, czuwający nad działaniami podejmowanymi również przy współpracy Partnerów projektu: Gminą Miasto Tomaszów Mazowiecki, Powiatem Tomaszowskim,

Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim, Powiatowym Stowarzyszeniem Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Tomaszowie Mazowieckim.

W 2020 roku, biorąc pod uwagę obostrzenia wynikające ze stanu epidemii, wsparciem objęto 43 osoby. Przeprowadzono prace remontowe oraz zagospodarowano teren zielony w przekazanym budynku zlokalizowanym przy al. Piłsudskiego 34, w którym zostanie utworzony kolejny Dom Dniennego Pobytu dla 30 seniorów. Zakupiono część wyposażenia. Rozpoczęto świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Podejmowano

działania w utworzonym Klubie Seniora prowadzonym przez Partnera projektu.

Projekt będzie realizowany do 30 czerwca 2023 roku, a jego wartość wynosi 8 263 728,98 zł, z czego pozyskane dofinansowanie stanowi kwotę 7 437 128,98 zł. Do końca grudnia 2020 roku rozliczono wydatki wszystkich zaangażowanych Partnerów projektu w łącznej wysokości 206 576,40 zł.

Tomaszowska Rada Seniorów

W 2020 roku działała II kadencja Tomaszowskiej Rady Seniorów. W jej skład weszło 13 osób (przedstawicieli środowisk senioralnych), a jej prezydium stanowią: Krystyna

Wilk – przewodnicząca, Donata Domańska i Maria Szczygieł – wiceprzewodniczące oraz Barbara Adamczyk – sekretarz. Tomaszowska Rada Seniorów na swoich posiedzeniach w 2020 roku omówiła i wydała opinie w pięciu tematach (projekt „Miejsca Przyjazne Seniorom”, uchwała w sprawie wyboru dwóch przedstawicieli do Zespołu Kluczowych Interesariuszy w ramach Rady Rozwoju, omawiano sytuację osób starszych w czasach epidemii, omówiono Miejski Program Działań na Rzecz Seniorów na 2021 rok „Tomaszów dla Seniorów”).

W Tomaszowie Mazowieckim powstał kolejny Dom Dniennego Pobytu dla seniorów

2. ZDROWIE I OPIEKA NAD NAJMŁODSZYMI

Opieka nad dziećmi do lat 3

Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki prowadzi rejestr żłobków i klubów dziecięcych działających na terenie miasta, obowiązek ten wynika z ustawy o opiece nad dziećmi do lat 3.

Na koniec 2020 roku na terenie Tomaszowa Mazowieckiego działało pięć żłobków niepublicznych i jeden

samorządowy. Łącznie na dzień 31 grudnia 2020 roku zapewnionych było 241 miejsc w żłobkach. W porównaniu z poprzednimi latami następował wzrost miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, tj.: 2014 rok - 123 miejsca, 2015 rok - 123 miejsca, 2016 rok - 123 miejsca, 2017 rok - 153 miejsc, 2018 rok - 153 miejsc, 2019 rok - 195 miejsc, 2020 rok - 241 miejsc.

Samorządowy Żłobek nr 1 w Tomaszowie Mazowieckim prowadzony przez Gminę Miasto Tomaszów Mazowiecki zapewnił 95 miejsc. W żłobku była zapewniona opieka, wyżywienie oraz prowadzone były zajęcia zabawowe i edukacyjne dostosowane do wieku dziecka. Od 2019 roku działa Rada Rodziców w żłobku, która reprezentuje rodziców/opiekunów dzieci uczęszczających do żłobka. W związku z epidemią COVID-19 Samorządowy Żłobek nr 1 miał zawieszoną działalność od dnia 16 marca 2020 roku do dnia 11 maja 2020 roku. Po 11 maja 2020 roku żłobek prowadził działalność ograniczoną zgodnie z wytycznymi sanitarnymi.

Samorządowy Żłobek nr 1 otrzymał w 2020 roku dotację w wysokości 19 440,00 zł na funkcjonowanie 12 miejsc opieki w żłobku, utworzonych w 2011 roku w ramach Resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch plus”. Liczba miejsc w miejskim żłobku na przełomie kilku lat wzrosła o 30, tj. 2011 roku - 65 miejsc, a na koniec 2020 roku - 95 miejsc.

W 2020 roku Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki realizowała inwestycję pn.: „Utworzenie nowych miejsc opieki w samorządowym żłobku w Tomaszowie Mazowieckim”, której celem było stworzenie nowej placówki opiekuńczej dla dzieci w wieku do lat 3 spełniającej normy wskazane w Rozporządzeniu

Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 lipca 2014 roku w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych, jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy, ale także współczesne standardy dla tego rodzaju placówek.

Nowo tworzony budynek przeznaczony dla dzieci w wieku do lat 3, będzie mógł przyjąć do 140 najmłodszych mieszkańców miasta. Zakres rzeczowy inwestycji obejmował:

- wybudowanie i wyposażenie budynku spełniającego warunki dla prowadzenia usług zapewniających opiekę nad dziećmi do lat 3;
- utworzenie do 140 nowych miejsc opieki z uwzględnieniem podziału na grupy wiekowe (liczebność grup zgodna z przepisami oraz ze stanem faktycznym).

W ramach prowadzonej inwestycji przeprowadzono w szczególności roboty ziemne (przygotowawcze), roboty ogólnobudowlane, roboty instalacyjne, zagospodarowanie terenu (drogi dojazdowe do budynku, p.poż., tereny zielone, place zabaw, chodniki) oraz dokonano zakupu pierwszego wyposażenia kuchni oraz mebli do całego obiektu.

Usytuowanie żłobka pozwoliło na stworzenie bezpiecznej przestrzeni dla dzieci w nowym, dobrze zaplanowanym dwukondygnacyjnym budynku znajdującym się w bezpośrednim sąsiedztwie do dotychczasowej lokalizacji żłobka. Nowy

budynek jest w całości przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Pomieszczenia zaplanowane dla poszczególnych grup zapewniają większy komfort pracy dla personelu, a dzieci będą mogły spędzać czas w warunkach przyjaznych dla zdrowia i rozwoju psychoruchowego.

Samorządowy Żłobek nr 1

Termin realizacji:

24 grudnia 2019 roku
- 3 lutego 2021 roku

Wartość projektu:

12 031 704,93 zł.

Dofinansowanie:

7 489 167,94 zł

Zaprojektowane rozwiązania techniczne są zgodne z nowoczesnymi rozwiązaniami dotyczącymi energooszczędności, co może zmniejszyć dotychczasowe koszty utrzymania instytucji. W nowym obiekcie obok sal dla dzieci znajdują się szatnie dla podopiecznych i personelu, wózkownia, pralnia, suszarnia i prasownia, magazyn bielizny, pokój dla matek karmiących, pokój pielęgniarki (logopedy, psychologa), pomieszczenie socjalne, blok żywieniowy, pomieszczenia gospodarcze i administracyjne, kotłownia. W obiekcie przygotowana jest kontrola dostępu uniemożliwiająca wejście osób nieupoważnionych z części ogólnodostępnej do strefy przebywania dzieci.

Realizowana inwestycja umożliwi aktywizację

zawodową kobiet chcących powrócić na rynek pracy, dzięki zapewnieniu profesjonalnej opieki nad ich dziećmi.

Ośrodek Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych

Ośrodek Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych jest jednostką organizacyjną Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki. Placówka prowadzi m.in. bezpłatną kompleksową opiekę rehabilitacyjną:

- dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami;
- osób poszkodowanych w wypadkach komunikacyjnych do czasu odzyskania przez nich aktywności zawodowej;
- sportowców reprezentujących Gminę Miasto Tomaszów Mazowiecki.

W 2020 roku liczba zarejestrowanych kart wyniosła 4 599, w tym:

- 2 897 z terenu miasta Tomaszowa Mazowieckiego;
- 1 702 z terenu gmin.

Liczba pacjentów przyjętych w 2020 roku:

- dzieci z miasta Tomaszowa Mazowieckiego - 291,
- dzieci z gmin na podstawie zawartych porozumień - 159;
- płatnicy z miasta - 293;
- płatnicy z gmin - 76;
- sportowcy z miasta - 30;
- osoby z wypadku komunikacyjnego - 6.

Liczba wykonanych zabiegów rehabilitacyjnych w 2020 roku - 21 518 w tym:

- konsultacje fizjoterapeutyczne - 124;
- konsultacje medyczne - 31;

- inezjyterapia - 5 291;
- fizykoterapia - 10 126;
- hydroterapia - 1 807;
- masaże suche - 2 332;
- drenaż limfatyczny - 140;
- terapia integracji sensorycznej - 288;
- terapia ręki - 357;
- terapia pedagogiczna - 446;
- terapia logopedyczna - 99;
- terapia tlenowa - 116;
- terapia psychologiczna - 361.

Oprócz zabiegów rehabilitacyjnych w Ośrodku prowadzone są terapie m.in.:

- pedagogiczna,
- psychologiczna,
- terapia ręki,
- trening umiejętności społecznych,
- integracja sensoryczna.

Ważnym elementem działalności jednostki jest prowadzenie dowozu osób z niepełnosprawnościami, posiadanych na podstawie umowy użyczenia z Gminą Miasto Tomaszów Mazowiecki samochodem VOLKSWAGEN T6 KOMBI 3.400 2.0 TDI 75 kW 5-G rocznik 2016, zakupionym w ramach projektu z PFRON w 2016 roku.

Grupa rewalidacyjno - wychowawcza z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 10 w Tomaszowie Mazowieckim - Szkoły Podstawowej nr 3 w Tomaszowie Mazowieckim (dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim) 9 osób:

- 3 osoby w wieku 22 lat (2 na wózku inwalidzkim);
- 2 osoby w wieku 21 lat (1 na wózku inwalidzkim);
- 1 osoba w wieku 19 lat;

- 1 osoba w wieku 13 lat (na wózku inwalidzkim);
 - 1 osoba w wieku 11 lat;
 - 1 osoba w wieku 7 lat (na wózku inwalidzkim).
- Kształcenie i wychowywanie odbywa się w wynajmowanych pomieszczeniach ORDN na podstawie art. 71 b pkt 2c ustawy o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. na podstawie zawartej umowy - Zasad Współpracy pomiędzy placówkami.

Największą liczbą pacjentów ORDN stanowią dzieci z opóźnieniem i zaburzeniami rozwoju, a także z autyzmem

Osoby dowożone do Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Tomaszowie Mazowieckim - 3 osoby w wieku: 13 i 14 lat, na podstawie art. 17 ust. 3a pkt 1 ustawy o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 roku. Osoby stale korzystające z Ośrodka Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych - 2 osoby w wieku: 35 lata oraz 15 lat (2 osoby na wózkach inwalidzkich).

Na terenie ośrodka znajduje się odkryty kompleks basenowy udostępniany w okresie letnim, cieszący się bardzo dużym zainteresowaniem nie tylko wśród pacjentów, lecz również wśród mieszkańców miasta i okolicznych gmin.

W okresie od maja

do końca października, Ośrodek oferuje atrakcyjnie wyposażony plac zabaw dla dzieci, a także miejsce, gdzie można zorganizować ognisko, grill, imprezy okolicznościowe i integracyjne. Z tego tytułu osiąga dochód przekazywany na konto Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki.

Liczba nowo zarejestrowanych pacjentów z orzeczeniem o niepełnosprawności wynosiła 72 (pacjenci z miasta - 34, pacjenci z gmin - 38)

z następującymi schorzeniami:

- zaburzenia rozwoju ruchowego - 8 pacjentów;
- wcześniactwo + opóźnienie rozwoju - 20 pacjentów;
- autyzm, zespół Aspergera - 11 pacjentów;
- zaburzenia zachowania, emocji oraz inne zaburzenia - 5 pacjentów;
- skolioza - 7 pacjentów;
- wada postawy - 7 pacjentów;
- stan po złamaniach i zabiegach operacyjnych - 4 pacjentów;
- niedosłuch - 1 pacjent;
- oparzenia - 1 pacjent;
- asymetria - 2 pacjentów;
- FAS - 1 pacjent;
- encefalopatia - 2 pacjentów;
- młodzieńcze idiopatyczne zapalenie stawów - 3 pacjentów.

Z powyższej statystyki należy wywnioskować, iż największą liczbę pacjentów stanowią dzieci z opóźnieniem i zaburzeniami rozwoju, a także z autyzmem.

Działania realizowane w 2020 roku przez ORDN:

- projekt pn. „Kooperacje 3D - model wielosektorowej

współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin” Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.5 Skuteczna pomoc społeczna realizowanym w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

- Udział w akcjach wyrażających solidarność z osobami z niepełnosprawnością poprzez podświetlenie placówki: na niebiesko – 2 kwietnia Światowy Dzień Świadomości Autyzmu, na zielono – 6 października Światowy Dzień Dziecięcego Porażenia Mózgowego. Otrzymane darowizny:

1. dotacja celowa na rzecz Ośrodka Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych w Tomaszowie Mazowieckim w wysokości 300 000,00 zł na zakup specjalistycznego sprzętu rehabilitacyjnego

z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej - Funduszu Sprawiedliwości w zakresie wsparcia i rozwoju systemu instytucjonalnego pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem i świadkom oraz realizacji przez jednostki sektora finansów publicznych zadań ustawowych związanych z ochroną interesów osób pokrzywdzonych przestępstwem i świadków oraz likwidacją skutków pokrzywdzenia przestępstwem. W ramach

dotacji został zakupiony następujący sprzęt rehabilitacyjny na łączną kwotę 298 319,14 zł:

- aparat do krioterapii: 1 szt. - 22 815,00 zł;
 - urządzenie do fali uderzeniowej wyposażone w dwie głowice: 1 szt. - 24 374,70 zł;
 - urządzenie do hydromasażu suchego- 1 szt. - 63 500,00 zł;
 - stacjonarny cyfrowy ultrasonograf- 1 szt. - 56 000,00 zł;
 - wanna do masażu wirowego dla dzieci i niemowląt- 1 szt. - 20 955,24 zł;
 - wibracyjna platforma treningowa z poręczą- 1 szt. - 40 000,00 zł;
 - aparat do drenażu limfatycznego- 1 szt. - 12 600,00 zł;
 - aparat do laseroterapii wysokoenergetycznej- 1 szt. - 26 395,20 zł;
 - aparat do terapii ultradźwiękowej z kolorowym ekranem dotykowym- 1 szt. - 8 900,00 zł;
 - urządzenie do terapii pod ciśnieniem- 1 szt. - 19 000,00 zł;
 - automatyczne dozowniki ściennie do bezdotykowej dezynfekcji rąk - 20 szt. - 2 980,00 zł;
 - automatyczny dozownik wolnostojący na stojaku do bezdotykowej dezynfekcji rąk - 1 szt. - 799,00 zł.
2. od Przedsiębiorstwa Produkcji Farmaceutycznej Hasco-LEK S.A. w postaci produktu biobójczego do higienicznej i chirurgicznej

dezynfekcji rąk, urządzeń i pomieszczeń.

3. od Fundacji Rozwoju Powiatu Tomaszowskiego w postaci akcesoriów basenowych.
4. od Wodnego Ochotzego Pogotowia Ratunkowego w Tomaszowie Mazowieckim w postaci maseczek jednorazowych.
5. od firmy Chipita Poland Sp. z o.o. kwotę w wysokości 51 660,00 zł na zakup komory hiperbarycznej oraz utworzenie nowego Gabinetu Terapii Tlenowej- Gabinet Hiperbaryczny.

W związku z wprowadzeniem stanu epidemii COVID-19, zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego działalność ORDN w okresie od 12 marca do 5 lipca 2020 roku była zawieszona.

W tym trudnym czasie wychodząc naprzeciw potrzebom naszych pacjentów oraz w trosce o ich zdrowie i zapewnienie stałego kontaktu, wynikającego ze świadomości, iż rehabilitacja jest ciągłym procesem w przywracaniu sprawności fizycznej i psychicznej, pracownicy pionu medycznego i terapeutycznego rozpoczęli prowadzenie zajęć ONLINE.

Zajęcia ONLINE polegały na konsultacjach fizjoterapeutycznych dla rodziców i opiekunów małych pacjentów z wykorzystaniem komunikatorów Skype oraz Facebook, a także nagrywaniu filmików instruktażowych zawierających podstawowe ćwiczenia w kierunku eliminowania wad postawy i skolioz.

Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki w 2020 roku podpisała porozumienia z 14 gminami z powiatu tomaszowskiego (tj. Budziszewice, Czerniewice, Inowłódz, Lubochnia, Mniszków, Paradyż, Rzeczyca, Rokiciny, Wolbórz, Ujazd,

Tomaszów Mazowiecki, Żelechlinek, Będków, Opoczno) w sprawie wykonywania zadania publicznego z zakresu ochrony zdrowia polegającego na objęciu opieką rehabilitacyjną dzieci niepełnosprawnych do 24 roku życia z orzeczeniem o stopniu

niepełnosprawności. Gminy partycypowały w kosztach wykonywania zadania w formie dotacji celowej. W 2020 roku Gminy przekazały dotację w wysokości 103 020,00 zł, natomiast z rehabilitacji w ORDN skorzystało 691 dzieci.

3. NAUKA TO POTĘGI KLUCZ

Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki jest organem prowadzącym dla następujących placówek oświatowych:

- 10 zespołów szkolno-przedszkolnych, w skład których wchodzi: szkoła podstawowa i przedszkole;
- zespołu przedszkolnego, w skład którego wchodzi 3 przedszkola;
- szkoły podstawowej.

Warunki kształcenia i zarządzanie mieniem szkolnym i przedszkolnym

Dla poprawy bezpieczeństwa uczniów i pracowników oraz stanu higienicznego, a także poprawy estetyki i wyglądu pomieszczeń, budynków szkolnych i przedszkoli oraz w celu usunięcia nagłych awarii wykonano inwestycje i remonty za łączną kwotę 1 956 908,48 zł. Szczegółowy wykaz inwestycji

i remontów dostępny jest w dziale „Inwestujemy w mieszkańców”.

Awans zawodowy w roku szkolnym 2019/2020

W roku szkolnym 2019/2020 czterech nauczycieli uzyskało awans na stopień nauczyciela dyplomowanego, dwóch na stopień nauczyciela mianowanego, a ośmiu na stopień nauczyciela kontraktowego.

Organizacja szkół i przedszkoli						
Zespół	Placówka	Uczniowie	Oddziały	Etaty pedagog	Etaty admin.-obsł.	Etaty na kuchni + intendent
ZSP nr 1	Szkoła Podstawowa nr 3	459	22	51,09	11,75	6,00
	Przedszkole nr 16	99	4			
	łącznie	558	26	51,09	11,75	6,00
ZSP nr 2	Szkoła Podstawowa nr 12	529	24	66,00	27,63	9,00
	Przedszkole nr 7	118	5			
	łącznie	647	29	66,00	27,63	9,00
ZSP nr 3	Szkoła Podstawowa nr 7	231	11	28,84	7,50	4,50
	Przedszkole nr 9	47	2			
	łącznie	278	13	28,84	7,50	4,50

Organizacja szkół i przedszkoli						
Zespół	Placówka	Uczniowie	Oddziały	Etaty pedagog	Etaty admin.-obsł.	Etaty na kuchni + intendent
ZSP nr 4	Szkoła Podstawowa nr 1	892	37	108,10	27,13	14,00
	Przedszkole nr 14	139	6			
	Przedszkole nr 20	116	5			
	łącznie	1147	48	108,10	27,13	14,00
ZSP nr 5	Szkoła Podstawowa nr 8	361	19	51,41	10,70	6,50
	Przedszkole nr 8	73	3			
	łącznie	434	22	51,41	10,70	6,50
ZSP nr 6	Szkoła Podstawowa nr 14	403	18	49,28	12,00	8,00
	Przedszkole nr 2	99	4			
	łącznie	502	22	49,28	12,00	8,00
ZSP nr 7	Szkoła Podstawowa nr 11	362	17	48,09	18,50	8,50
	Przedszkole nr 19	124	5			
	łącznie	486	22	48,09	18,50	8,50
ZSP nr 8	Szkoła Podstawowa nr 6	365	18	41,07	10,50	5,00
	Przedszkole nr 10	57	3			
	łącznie	422	21	41,07	10,50	5,00
ZSP nr 9	Szkoła Podstawowa nr 9	221	11	37,31	12,50	5,25
	Przedszkole nr 5	89	4			
	łącznie	310	15	37,31	12,50	5,25
ZSP nr 10	Szkoła Podstawowa nr 3	265	12+2R	41,10	15,00	8,00
	Przedszkole nr 11	94	4			
	łącznie	359	16+2R	41,10	15,00	8,00

Organizacja szkół i przedszkoli						
Zespół	Placówka	Uczniowie	Oddziały	Etaty pedagog	Etaty admin.-obsł.	Etaty na kuchni + intendent
ZP	Przedszkole nr 3	70	3	27,70	18,60	10,00
	Przedszkole nr 12	118	5			
	Przedszkole nr 17	100	5			
	łącznie	288	13	27,70	18,60	10,00
	Szkoła Podstawowa nr 10	774	34	78,14	31,88	5,25
	łącznie	6205	281+2R	628,13	203,69	90,00
	Szkoły	4862	223	628,13	203,69	90,00
	Przedszkola	1343	58			
2019/2020	Szkoły	4750	226	657,59	255,64	95,00
	Przedszkola	1446	61			
2018/2019	Szkoły	5368	249	709,08	250,29	96,50
	Przedszkola	1491	64			
R- oddział rewalidacyjny sp - oddział specjalny Przedszkole nr 17 - 1 oddział specjalny Przedszkole nr 20 - 1 oddział integracyjny Szkoła Podstawowa nr 3 - oddział rewalidacyjny (2) Szkoła Podstawowa nr 8 - oddział integracyjny (4) Szkoła Podstawowa nr 9 - oddział integracyjny (1) Szkoła Podstawowa nr 1 im. Aleksandra Kamińskiego- oddział integracyjny (1) Szkoła Podstawowa nr 12 im. Jana Pawła II - oddział integracyjny - (1)						
Informacja na temat absolwentów szkół w roku szkolnym 2019/2020 oraz uczniów rozpoczynających naukę w roku szkolnym 2020/2021						
Liczba absolwentów klas VIII szkół podstawowych - 508						
Liczba uczniów rozpoczynających naukę w klasach pierwszych szkół podstawowych- 493						
Liczba dzieci rozpoczynających edukację w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych - 273						

Szkoły i placówki oświatowe publiczne i niepubliczne dotowane przez
Gminę Miasto Tomaszów Mazowiecki

	2020/2021	2019/2020	2018/2019
Liczba przedszkoli niepublicznych	11	10	10
Liczba punktów przedszkolnych	1	1	1
Liczba szkół niepublicznych	3	3	3
Liczba szkół publicznych	2	2	1

Liczba uczniów i wychowanków publicznych i niepublicznych przedszkoli i szkół

Liczba uczniów/wychowanków	Publiczne		Niepubliczne		Publiczne		Niepubliczne	
	2020/2021	2019/2020	2020/2021	2019/2020	2018/2019	2018/2019	2018/2019	2018/2019
Przedszkola, niezależnie od typu placówki wychowania przedszkolnego, oddziały przedszkolne w szkołach	1 616	690	1 576	688	1 605	675		
Szkoły podstawowe	4 589	368	4 620	339	5 248*	329*		

* liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów

Kadra nauczycielska według stopnia awansu zawodowego

Szkoły	Nauczyciele według stopnia awansu zawodowego (stan na 30 września 2020 r.)			
	Stażyści	Kontraktowi	Mianowani	Dyplomowani
ZSP nr 1	0,00	4,74	6,26	40,09
ZSP nr 2	2,11	8,39	7,30	48,20
ZSP nr 3	0,00	1,64	8,31	18,89
ZSP nr 4	1,00	6,50	7,70	92,90
ZSP nr 5	0,00	2,94	13,20	35,27
ZSP nr 6	0,00	4,22	2,89	42,17
ZSP nr 7	2,29	4,33	7,44	34,03
ZSP nr 8	0,00	2,32	2,96	35,79
ZSP nr 9	0,00	6,27	2,06	28,98
ZSP nr 10	0,00	3,10	4,11	33,89
SP nr 10	0,00	2,20	9,37	66,57
ZP	0,00	0,68	9,38	17,64
Razem:	5,40	47,33	80,98	494,42
% ogółem:	0,86	7,54	12,90	78,70
30.09.2019- łącznie	16,29	40,89	94,94	505,47
% ogółem:	2,48	6,22	14,44	76,86
30.09.2018 - łącznie	14,6	47,88	99,65	546,93
% ogółem:	2,06	6,75	14,05	77,13

Baza sportowa publicznych placówek oświatowych						
Szkoły	Sala gimnastyczna	Hala sportowa	Boisko	Plac zabaw	Basen	Siłownia zewnętrzna
ZSP nr 1	1	-	1	1	-	-
ZSP nr 2	1	-	1	1	1	-
ZSP nr 3	-	1	1	1+1	-	-
ZSP nr 4	1	1	1	1+1	-	1
ZSP nr 5	1	-	-	1	-	-
ZSP nr 6	1	-	1	1	-	-
ZSP nr 7	1	1	1	1	-	-
ZSP nr 8	1	1	-	1	-	1
ZSP nr 9	1	-	1	-	-	1
ZSP nr 10	1	-	1	-	-	-
SP nr 10	1	1	2	1	1	-
ZP	-	-	-	3	-	-
Razem:	10	5	11	13 (4+9)	2	3

Oddziały sportowe w roku szkolnym 2020/2021				
Szkoła	Liczba grup	Liczba uczniów	liczba dziewcząt	Klasa- dyscyplina
			liczba chłopców	
ZSP nr 1	2	20	8	VIId- piłka siatkowa dziewcząt i chłopców
			12	
ZSP nr 2	5	28	14	VIa - piłka siatkowa chłopcówi łyżwiarstwo szybkie/wrotkarstwo dziewcząt
			14	
		23	13	VIIa - piłka siatkowa chłopców
			12	VIIIa - piłka siatkowa chłopców i łyżwiarstwo szybkie dziewcząt
ZSP nr 4	4	21	7	Va - łyżwiarstwo dziewcząt i chłopców
			14	
		22	9	VIa - łyżwiarstwo dziewcząt i chłopców
			13	

Oddziały sportowe w roku szkolnym 2020/2021				
ZSP nr 7	1	21	21	Vla- piłka siatkowa chłopców
SP nr 10	6	25	12	VIs - piłka siatkowa dziewcząt
			13	VIs - piłka siatkowa chłopców
		24	10	VIIIs - piłka siatkowa dziewcząt
			14	VIIIs - piłka siatkowa chłopców
		21	9	VIIIIs - piłka siatkowa dziewcząt
			12	VIIIIs - piłka siatkowa chłopców
Razem	18	218		
2019/2020	28	372	Klasy sportowe w dyscyplinach strategicznych: piłka siatkowa chłopców, łyżwiarstwo szybkie	
2018/2019	34	424		

Zasady i warunki kształcenia uczniów niepełnosprawnych

W każdej szkole na mocy porozumienia kierowników jednostek z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim pomocy psychologicznej udzielają psychologowie zatrudnieni w MOPS.

Zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze prowadzone są w Ośrodku Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych dla trzech grup organizacyjnie przypisanych do Szkoły Podstawowej nr 3 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 10. Objęte są nimi dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu

głębkim. Dzieci te przede wszystkim uczą się i przygotowują do funkcjonowania w społeczeństwie.

Z roku na rok w samorządowych publicznych szkołach i przedszkolach zwiększa się liczba uczniów niepełnosprawnych, którzy mają orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. Są to uczniowie: niesłyszący, słabosłyszący, słabowidzący, niepełnosprawni ruchowo, z afazją, niepełnosprawni intelektualnie, z autyzmem, zespołem Aspergera, czy też z niepełnosprawnościami sprzężonymi. Dla nich opracowuje się Indywidualny Program Edukacyjno-

Terapeutyczny oraz organizuje, oprócz kształcenia ogólnego, zajęcia specjalistyczne: rewalidacyjne, logopedyczne, inne wynikające z pomocy psychologiczno-pedagogicznej (np. dydaktyczno-wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne), a także dostosowuje się wymagania oraz treści programowe do potrzeb i możliwości. Stosuje się również indywidualizację w trakcie bieżącej pracy z uczniem oraz dostosowuje się warunki przeprowadzania egzaminów zewnętrznych.

Do potrzeb uczniów niepełnosprawnych, w tym ruchowo, dostosowano placówki:
SP nr 1, SP nr 9, Przedszkole nr 17 oraz Przedszkole nr 20

Zespół	Szkoła Przedszkole	Liczba dzieci niepełnosprawnych z orzeczeniem PPP*	Nauczyciele specjaliści ***	Logopeda	Pedagog	Psycholog	etaty	
ZSP nr 1	SP nr 13	5	1,40	0,59	1,00	0,00		
	P nr 16	0	0,00	0,09	0,00	0,00		
ZSP nr 2	SP nr 12	10	4,30	1,00	1,05	0,00		
	P nr 7	0	0,00	0,00	0,00	0,00		
ZSP nr 3	SP nr 7	2	0,77	0,14	0,41	0,00		
	P nr 9	0	0,00	0,00	0,00	0,00		
ZSP nr 4	SP nr 1	12	5,00	1,00	1,00	0,00		
	P nr 14	0	0,00	0,00	0,00	0,00		
	P nr 20	4	2,00	0,00	0,00	0,00		
ZSP nr 5	SP nr 8	15	4,10	0,91	0,50	0,50		
ZSP nr 6	SP nr 14	8	0,00	0,05	0,18	0,00		
	P nr 2	0	0,00	0,00	0,00	0,00		
ZSP nr 7	SP nr 11	3	2,25	0,18	0,50	0,50		
	P nr 19	0	0,00	0,00	0,00	0,00		
ZSP nr 8	SP nr 6	3	0,68	0,30	1,00	0,00		
	P nr 10	0	0,00	0,09	0,00	0,00		
ZSP nr 9	SP nr 9	11	5,66	0,27	1,00	0,00		
	P nr 5	0	0,00	0,00	0,00	0,00		
ZSP nr 10	SP nr 3	13	0,65	0,09	1,00	0,00		
	P nr 11	0	0,00	0,00	0,00	0,00		
SP nr 10	12	4,66	1,00	1,23	0,00			
ZP	P nr 17	5	3,00	0,18	0,00	0,18		
	P nr 12	1	0,50	0,07	0,00	0,00		
	P nr 3	0	0,00	0,07	0,00	0,00		
Razem		104	34,97	6,03	8,87	1,18		

2019/2020	98	39,31	6,03	8,87	1,18
-----------	----	-------	------	------	------

Specjaliści do wspomaganiania:

*** – oligofrenopedagog, surdopedagog, tyflopodagog, nauczyciel współorganizujący kształcenie ucznia niepełnosprawnego

*- orzeczenie PPP o potrzebie kształcenia specjalnego.

Liczba uczniów żywionych w szkołach w 2020 roku	
Szkoła	Liczba uczniów (średnia miesięczna)
ZSP nr 1 (SP13)	154
ZSP nr 2 (SP12)	287
ZSP nr 3 (SP7)	62
ZSP nr 4 (SP1)	501
ZSP nr 5 (SP8)	149
ZSP nr 6 (SP14)	202
ZSP nr 7 (SP11)	141
ZSP nr 8 (SP6)	147
ZSP nr 9 (SP9)	91
ZSP nr 10 (SP3)	150
SP nr 10	92
Razem	1 976*
Rok 2019	2 746
Rok 2018	2730
*zmniejszenie liczby żywionych z powodu epidemii COVID-19	

Żywnienie prowadzone jest we wszystkich szkołach i przedszkolach w oparciu o własne kuchnie i zatrudniony personel. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dofinansowuje obiady ok. 12%

uczniom. Cena posiłku dwudaniowego w zależności od szkoły wynosi od 3,90 zł do 4,00 zł. Z wyżywienia w przedszkolach korzysta ok. 1 340 dzieci. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

dofinansowuje wyżywienie ok. 10% dzieci w przedszkolach. Całodniowe wyżywienie wynosi od 7,80 zł do 8,50 zł. Cenę posiłku ustala dyrektor szkoły w porozumieniu z organem prowadzącym.

Liczba uczniów cudzoziemców w roku szkolnym 2020/2021		
Nazwa szkoły	Liczba dzieci cudzoziemskich	Kraj pochodzenia
ZSP nr 2 (SP12)	3	Ukraina
ZSP nr 3 (SP7)	1	Bangladesz
ZSP nr 4 (SP1)	2	Wielka Brytania
ZSP nr 5 (SP8)	1	Ukraina
ZSP nr 6 (SP14)	1	Ukraina
ZSP nr 8 (SP6)	1	Ukraina
ZSP nr 9 (SP9)	3	Ukraina/Libia
ZSP nr 10 (SP3)	3	Ukraina
SP nr 10	2	Ukraina

Formy wsparcia materialnego dla uczniów

„Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

297 uczniów szkół podstawowych oraz 140 dzieci uczęszczających do przedszkoli w Tomaszowie Mazowieckim korzystała z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, a od stycznia 2019 roku z programu „Posiłek w szkole i w domu” (korzysta z finansowania posiłków przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej).

Rządowy program pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w 2020 roku

Gmina Miasto Tomaszów

Mazowiecki otrzymuje dotację na dofinansowanie zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych dla uczniów niepełnosprawnych. Programem objęci byli uczniowie: słabowidzący; niesłyszący; słabosłyszący; z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym; z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją; z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera oraz uczniowie z niepełnosprawnościami sprzężonymi w przypadku, gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej, posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 127 ust. 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910 ze zm.), albo orzeczenie o potrzebie kształcenia

specjalnego, o którym mowa w art. 312 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku Przepisy wprowadzające ustawę Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60 ze zm.), uczęszczający w roku szkolnym 2020/2021 do: branżowej szkoły I stopnia, klasy I branżowej szkoły II stopnia, klasy I i II czteroletniego liceum ogólnokształcącego, klas II i III dotychczasowego trzyletniego liceum ogólnokształcącego prowadzonych w czteroletnim liceum ogólnokształcącym, klasy I i II pięcioletniego technikum, klas II-V dotychczasowego czteroletniego technikum prowadzonych w pięcioletnim technikum, szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy, klasy I i II liceum sztuk plastycznych, klas II-IV dotychczasowego liceum plastycznego prowadzonych w liceum sztuk plastycznych.

Rok	Kwota wypłaconej dotacji	Liczba uczniów, którzy otrzymali dofinansowanie
2020	14 267,11	52
2019	14 365,71	52
2018	9 604,09	46

Wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe

Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki realizuje zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, polegające na wyposażeniu szkół podstawowych w podręczniki, materiały

edukacyjne i materiały ćwiczeniowe oraz na sfinansowaniu kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych - w przypadku szkół prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostka samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne. W roku 2020 dotacją celową objęte

były klasy: I, IV i VII szkoły podstawowej oraz pozostałe klasy, w przypadku wzrostu liczby uczniów w danej klasie, w stosunku do poprzedniego roku szkolnego. Dotacja celowa jest udzielana z uwzględnieniem kosztów obsługi zadania, które wynoszą 1% otrzymanych środków.

Rok	Kwota wykorzystanej dotacji celowej	W tym: na podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe	w ramach 1% - koszty obsługi zadania	Liczba szkół, w których realizowano zadanie	Liczba uczniów, dla których zakupiono podręczniki, materiały edukacyjne i ćwiczeniowe
2020	581 578,76	575 761,98	5 816,78	14	4 976
2019	446 239,62	441 733,55	4 506,07	14	4 983
2018	613 3123,10	607 082,10	6 231,00	13	5 608

Pomoc materialna o charakterze motywacyjnym

Szkoła może udzielać stypendium za wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe. Stypendium za wyniki w nauce może być przyznane uczniowi, który uzyskał wysoką średnią ocen w półroczu, a stypendium za osiągnięcia sportowe może być przyznane uczniowi, który uzyskał wysokie wyniki we współzawodnictwie sportowym na szczeblu co najmniej międzyszkolnym. Przyznawaniem tych stypendiów zajmuje się powołana przez Dyrektora Szkoły „Szkolna Komisja Stypendialna”. Dyrektor

przyznaje stypendium, po zasięgnięciu opinii Rady Pedagogicznej w ramach środków przyznanych przez organ prowadzący na ten cel w budżecie szkoły. Łączna kwota przyznanych środków na stypendia motywacyjne wynosiła 40 500,00 zł.

Dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników

Zadaniem gminy jest dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników. Pracodawca otrzymuje dofinansowanie, jeżeli młodociany ukończył

naukę zawodu lub przyuczenie do wykonywania określonej pracy i zdał egzamin.

Kwoty dofinansowania wynoszą:

- 8 081,00 zł przy okresie kształcenia wynoszącym 36 miesięcy, w przypadku nauki zawodu,
- 254,00 zł za każdy pełny miesiąc kształcenia, w przypadku przyuczenia do wykonywania określonej pracy. Środki na dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników pochodzą z budżetu państwa z Funduszu Pracy.

Rok	Liczba złożonych wniosków	Liczba wydanych decyzji	Kwota wypłaconych środków
2020	45	45	271 371,21
2019	64	62	272 135,16
2018	43	50	271 118,78

Dowóz dzieci niepełnosprawnych przez rodziców do przedszkoli, szkół i ośrodków

Okres	Wnioski	Umowy	Koszt dowozu
I-VI.2020	18	15	8 039,56
IX-XII.2020	18	14	12 933,02
		łącznie	20 972,58
I-VI.2019	17	14	13 524,82

Dowóz dzieci niepełnosprawnych przez rodziców do przedszkoli, szkół i ośrodków			
Okres	Wnioski	Umowy	Koszt dowozu
IX-XII.2019	18	15	15 122,20
		łącznie	28 647,02
I-VI.2018	18	15	19 757,59
IX-XII.2018	17	14	14 252,12
		łącznie	34 009,71

Zgodnie z art. 32 ust. 6 i art. 39 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo oświatowe obowiązkiem gminy jest zapewnienie: niepełnosprawnym dzieciom pięcioletnim i sześciioletnim oraz dzieciom objętym wychowaniem przedszkolnym bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu dziecka lub zwrot kosztów przejazdu dziecka i opiekuna środkami komunikacji publicznej oraz uczniom niepełnosprawnym, których kształcenie i wychowanie odbywa się na podstawie art. 127, bezpłatnego transportu i opieki w czasie

przewozu do najbliższej szkoły podstawowej, a uczniom z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, a także do najbliższej szkoły ponadpodstawowej, nie dłużej jednak niż do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym uczeń kończy 21 rok życia. Realizując ustawowy obowiązek wynikający z art. 39 ust. 3 ustawy Prawo oświatowe w zakresie zapewnienia dowozu uczniom z domu do szkoły, w której obwodzie mieszka, zostało podpisane

porozumienie z Gminą Lubochnia. Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki powierzyło Gminie Lubochnia wykonanie tego zadania. Dowozem zostali objęci mieszkańcy Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki-uczniowie Szkoły Podstawowej nr 13 Pomnik Tysiąclecia Państwa Polskiego w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1 w Tomaszowie Mazowieckim ul. J. U. Niemcewicza 50/56. Koszt tego zadania wyniósł: w 2018 roku: 37 782,85 zł, w 2019 roku: 38 632,85 zł, w 2020 roku: 15 560,40 zł.

Nauczanie indywidualne	
Szkoła	Liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1	2
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2	2
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3	1
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4	2
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5	3
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 6	1
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 7	0
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 8	0
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 9	2
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 10	1
Szkoła Podstawowa nr 10	4
łącznie	18

Indywidualizowana ścieżka edukacyjna	
Szkoła	Liczba uczniów
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1	0
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2	3
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3	0
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4	7
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5	0
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 6	3
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 7	6
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 8	1
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 9	2
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 10	0
Szkoła Podstawowa nr 10	3
Łącznie	25

Organizacja wypoczynku zimowego i letniego

Wypoczynek zimowy w szkołach podstawowych odbył się pod hasłem „Miasta urodziny w ferie zimowe obchodzimy”, natomiast wypoczynek letni nie odbył się w szkołach w związku z brakiem chętnych uczniów oraz dynamiczną sytuacją epidemiczną. Jak co roku zajęcia odbywające się w ramach wypoczynku uwzględniały zagadnienia związane z profilaktyką uzależnień, propagowaniem zdrowej aktywności fizycznej i alternatywnych form spędzania czasu wolnego wśród dzieci i młodzieży.

Akcja wypoczynku zimowego „Miasta urodziny w ferie zimowe obchodzimy” w szkołach rozpoczęła się 13 stycznia 2020 roku i trwała do 24 stycznia 2020 roku. Zimową opiekę nad dziećmi objęły: Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 6, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 7, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 8, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 9, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 10 oraz Szkoła Podstawowa nr 10 im. Tomaszowskich Olimpijczyków. W zajęciach

udział wzięło 1 076 dzieci. Wypoczynek zimowy sfinansowany został ze środków pochodzących z opłat pobieranych za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Koszty poniesione w związku z organizacją wypoczynku zimowego wyniosły 89 715,07 zł. W roku poprzednim łączny koszt wypoczynku zimowego i letniego wyniósł 141 006,22 zł. Zadanie to realizowane było w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Integracji Społecznej Osób Uzależnionych i Ich Bliskich na 2020 rok.

Wyniki uczniów z egzaminów zewnętrznych Średnie wyniki % egzaminu ósmoklasisty w roku szkolnym 2019/2020

Szkoła	Jęz. polski	Matematyka	Jęz. angielski	Jęz. niemiecki
Szkoła Podstawowa nr 1	70%	52%	65%	-
Szkoła Podstawowa nr 3	56%	43%	52%	45%
Szkoła Podstawowa nr 6	61%	49%	51%	65%
Szkoła Podstawowa nr 7	62%	44%	55%	-
Szkoła Podstawowa nr 8	44%	30%	43%	-

Wyniki uczniów z egzaminów zewnętrznych
Średnie wyniki % egzaminu ósmoklasisty w roku szkolnym 2019/2020

Szkoła	Jęz. polski	Matematyka	Jęz. angielski	Jęz. niemiecki
Szkoła Podstawowa nr 9	54%	42%	52%	46%
Szkoła Podstawowa nr 10	58%	43%	64%	55%
Szkoła Podstawowa nr 11	71%	47%	64%	-
Szkoła Podstawowa nr 12	69%	53%	54%	52%
Szkoła Podstawowa nr 13	48%	38%	48%	23%
Szkoła Podstawowa nr 14	51%	36%	43%	39%
Szkoła Podstawowa TOMEK	64%	68%	82%	-
Szkoła Podst. dla Dorosłych	10%	12%	18%	-
Kraj- Polska	59%	46%	54%	45%
województwo łódzkie	58%	47%	54%	49%
Miasto Tomaszów Mazowiecki	57%	43%	54%	52%
powiat tomaszowski	58%	46%	51%	53%

Wnioski

Język polski

Wyniki powyżej średniego wyniku krajowego uzyskały szkoły: SP1, SP6, SP7, SP11, SP12, SP Tomek.

Matematyka

Wyniki powyżej średniego wyniku krajowego uzyskały szkoły: SP1, SP6, SP11, SP12, SP Tomek.

Wyniki powyżej średniego wyniku wojewódzkiego uzyskały szkoły: SP1, SP6, SP12, SP Tomek.

Język angielski

Wyniki powyżej średniego wyniku krajowego i wojewódzkiego uzyskały szkoły: SP1, SP7, SP10, SP11, SP Tomek.

Język niemiecki

Wyniki powyżej średniego wyniku krajowego uzyskały szkoły: SP6, SP9, SP10, SP12.

Wyniki powyżej średniego wyniku wojewódzkiego uzyskały szkoły: SP6, SP10, SP12.

Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w roku szkolnym 2019/2020 w skali staninowej

Szkoła	Jęz. polski	Matematyka	Jęz. angielski	Jęz. niemiecki
Szkoła Podstawowa nr 1	8	7	7	-
Szkoła Podstawowa nr 3	4	5	5	5
Szkoła Podstawowa nr 6	6	6	5	8
Szkoła Podstawowa nr 7	6	5	6	-
Szkoła Podstawowa nr 8	2	2	4	-
Szkoła Podstawowa nr 9	4	5	5	6
Szkoła Podstawowa nr 10	5	5	7	7
Szkoła Podstawowa nr 11	8	6	7	-
Szkoła Podstawowa nr 12	8	7	6	7
Szkoła Podstawowa nr 13	3	4	5	2
Szkoła Podstawowa nr 14	3	3	4	4
Szkoła Podstawowa TOMEK	6	9	9	-
Szkoła Podst. dla Dorosłych	1	1	1	-

Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w roku szkolnym 2019/2020 w skali staninowej				
Szkoła	Język polski	Matematyka	Język angielski	Język niemiecki
Kraj- Polska	5	5	6	5
województwo łódzkie	5	6	6	6
Miasto Tomaszów Mazowiecki	5	5	6	7
powiat tomaszowski	5	5	5	7

Skala staninowa: 1 - najniższy, 2 - bardzo niski, 3 - niski, 4 - niżej średni, 5 - średni, 6 - wyżej średni, 7 - wysoki, 8 - bardzo wysoki, 9 - najwyższy

Wnioski

Język polski

Wyniki powyżej średniego wyniku krajowego uzyskały szkoły: SP1, SP6, SP7, SP11, SP12, SP Tomek.

Matematyka

Wyniki powyżej średniego wyniku krajowego uzyskały szkoły: SP1, SP6, SP11, SP12, SP Tomek.

Wyniki powyżej średniego wyniku wojewódzkiego uzyskały szkoły: SP1, SP6, SP12, SP Tomek.

Język angielski

Wyniki powyżej średniego wyniku krajowego i wojewódzkiego uzyskały szkoły: SP1, SP7, SP10, SP11, SP Tomek.

Język niemiecki

Wyniki powyżej średniego wyniku krajowego uzyskały szkoły: SP6, SP9, SP10, SP12. Wyniki powyżej średniego wyniku wojewódzkiego uzyskały szkoły: SP6, SP10, SP12.

Wydatki bieżące ponoszone przez Gminę Miasto Tomaszów Mazowiecki na funkcjonowanie jednostek oświatowych za 2020 rok		
Przedszkola	Wydatki bieżące w złotych za 2020 rok	
ZSP nr 1	P nr 16	1 055 812,00
ZSP nr 2	P nr 7	1 485 173,00
ZSP nr 3	P nr 9	631 769,00
ZSP nr 4	P nr 14	1 776 737,00
	P nr 20	1 643 503,00
ZSP nr 5	P nr 8	1 140 491,00
ZSP nr 6	P nr 2	1 358 180,00
ZSP nr 7	P nr 19	1 362 663,00
ZSP nr 8	P nr 10	658 932,00
ZSP nr 9	P nr 5	1 177 147,00
ZSP nr 10	P nr 11	1 236 499,00
ZP	P nr 3	1 117 241,00
	P nr 12	1 512 856,00
	P nr 17	1 626 216,00
Razem		17 783 219,00
2019 rok		17 257 160,86
2018 rok		17 118 387,92

Wydatki bieżące ponoszone przez Gminę Miasto Tomaszów Mazowiecki na funkcjonowanie jednostek oświatowych za 2020 rok	
Szkoły	Wydatki bieżące w złotych za 2020 rok
SP nr 1 w ZSP nr 4	8 332 402,00
SP nr 3 w ZSP nr 10	3 348 944,00
SP nr 6 w ZSP nr 8	3 714 710,00
SP nr 7 w ZSP nr 3	2 509 734,00
SP nr 8 w ZSP nr 5	4 258 747,00
SP nr 9 w ZSP nr 9	3 246 463,00
SP nr 10	9 492 760,00
SP nr 11 w ZSP nr 7	4 230 307,00
SP nr 12 w ZSP nr 2	6 532 477,00
SP nr 13 w ZSP nr 1	4 389 738,00
SP nr 14 w ZSP nr 6	4 566 081,00
Razem	54 622 363,00
2019 rok	54 063 181,25
2018 rok	54 266 019,19

Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki przekazała niepublicznym placówkom oświatowym w 2020 roku ogółem środki finansowe w wysokości 12 737 074,15 zł, tj.: na niepubliczne przedszkola- 9 298 704,34 zł, na niepubliczne szkoły podstawowe- 3 438 369,81 zł

Szkoła/Placówka	Liczba uczniów wg stanu na 30.09.2020 r.	Kwota dotacji w złotych
Przedszkole Tomaszek	80	827 542,00
Przedszkole BASIA	59	1 420 540,32
Niepubliczne Przedszkole „Iгнаś”	15	150 688,66
Przedszkole Niepubliczne „Bajeczka”	44	399 617,92
Przedszkole Niepubliczne „Promyczek”	68	1 280 644,04
Punkt Przedszkolny „Paprotka” w Tomaszowie Mazowieckim	14	54 521,61
Katolickie Przedszkole „Antoś”	9	106 517,12
Niepubliczne Przedszkole „Bartek”	94	951 132,08
Niepubliczne Katolickie Przedszkole Językowe „Wyspa Szkrabów”	218	2 970 484,74
ABC 123 Małe Przedszkole	40	400 332,80
Przedszkole Integracyjne „Iskiereczki”	35	736 683,05
Przedszkole Zielony Gaj	14	0,00
Szkoła Podstawowa Tomek	250	2 180 585,37
Katolicka Szkoła Podstawowa im. Niepokalanego Serca Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski Św. Ojca Pio w Tomaszowie Mazowieckim	39	296 767,92
Szkoła Podstawowa dla Dorosłych BNS Komed	0	40 640,88
Archidiecezjalna Katolicka Publiczna Szkoła Podstawowa	79	920 375,64

Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki przekazała niepublicznym placówkom oświatowym w 2020 roku ogółem środki finansowe w wysokości 12 737 074,15 zł, tj.: na niepubliczne przedszkola- 9 298 704,34 zł, na niepubliczne szkoły podstawowe- 3 438 369,81 zł

Szkoła/Placówka	Liczba uczniów wg stanu na 30.09.2020 r.	Kwota dotacji w złotych
Szkoła Podstawowa dla Dorosłych ŁKO	0	0,00
Razem	1 058	12 737 074,15
2019 rok	1 027	11 891 959,14
2018 rok	1 004	10 104 129,94

Środki zewnętrzne pozyskane na realizację zadań oświatowych

Zadanie oświatowe	Kwota pozyskanych środków	Źródło finansowania
Dofinansowanie kosztów związanych z wypłatą odpraw dla zwalnianych nauczycieli w szkołach i placówkach oświatowych	78 901,00	0,4% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej
Dofinansowanie wyposażenia w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy programowej z przedmiotów przyrodniczych w szkołach podstawowych	43 068,00	0,4% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej
Dofinansowanie z tytułu wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych, polegającego na wzroście liczby uczniów przeliczeniowych w stosunku do danych przyjętych do naliczenia algorytmem części oświatowej subwencji ogólnej na 2020 rok	266 973,00	0,4% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej
Zakup sprzętu komputerowego dla szkół podstawowych zgodnie z wnioskiem o przyznanie grantu w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa w latach 2014-2020 Osi Priorytetowej nr I „Powszechny dostęp do szybkiego internetu” działania 1.1 „Wylimitowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego internetu o wysokich przepustowościach” projekt grantowy pn. Zdalna Szkoła - wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego.	100 000,00	środki UE

Środki zewnętrzne pozyskane na realizację zadań oświatowych

Zadanie oświatowe	Kwota pozyskanych środków	Źródło finansowania
Zakup sprzętu komputerowego dla szkół podstawowych zgodnie z wnioskiem o przyznanie grantu w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Osi Priorytetowej nr I „Powszechny dostęp do szybkiego internetu” działania 1.1 „Wylimitowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego internetu o wysokich przepustowościach” projekt grantowy pn. Zdalna Szkoła + w ramach Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej.	154 985,99	Środki UE
Razem	643 927,99	

Poza środkami pieniężnymi pozyskanymi na realizację zadań oświatowych Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki otrzymała w ramach umowy darowizny z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego 47 sztuk oczyszczaczy- TYP- FELLOWES INC. AERA MAX PRO AM III S, których łączna wartość została określona na kwotę 66 320,76 zł.

Ponadto przyznano dotację celową z Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w wysokości 225 509,15 zł z przeznaczeniem na finansowanie wydatków

związanych zatrudnieniem nauczycieli w celu realizacji zadań doradcy metodycznego oraz wydatków związanych z obniżeniem tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych nauczycielom, którym powierzono zadania doradcy metodycznego.

Wydatki na realizację zadań oświatowych (przedszkola i szkoły) w roku 2020 wyniosły 72 405 582,00 zł. Otrzymana subwencja oświatowa w 2020 roku wyniosła 43 366 264,00 zł, co

stanowi 59,89% kosztów ogółem. Wydatki na realizację zadań oświatowych (przedszkola i szkoły) w roku 2019 wyniosły 71 320 342,11 zł.

Otrzymana subwencja oświatowa w 2019 roku wyniosła 42 707 789,00 zł, co stanowi 59,88% kosztów ogółem. Wydatki na realizację zadań oświatowych (przedszkola i szkoły) w roku 2018 wyniosły 71 384 407,11 zł. Otrzymana subwencja oświatowa w 2018 roku wyniosła 41 475 276,00 zł, co stanowi 58,10% kosztów ogółem.

Programy i projekty zewnętrzne zrealizowane **w szkołach** w roku szkolnym 2019/2020

Nazwa programu, projektu	Szkoły, które przystąpiły do programu/ projektu	Opis/Efekt
PROGRAMY EDUKACYJNE		
Ogólnopolska akcja edukacyjna „Dzieci uczą rodziców”	SP nr 1, SP nr 6	Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa wśród najmłodszych, popularyzacja postaw proekologicznych czy promocja aktywnego i zdrowego trybu życia, a także zachęcenie dzieci do rozmowy z rodzicami na tematy, które były przedmiotem lekcji. W ramach akcji placówki otrzymały materiały do przeprowadzenia lekcji z najmłodszymi.

Programy i projekty zewnętrzne zrealizowane w szkołach w roku szkolnym 2019/2020		
Nazwa programu, projektu	Szkoły, które przystąpiły do programu/ projektu	Opis/Efekt
Dzień Bezpiecznego Internetu	SP nr 1, SP nr 11	Inicjowanie i propagowanie działań na rzecz bezpiecznego dostępu dzieci i młodzieży do zasobów internetowych, zaznajomienie rodziców, nauczycieli i wychowawców z problematyką bezpieczeństwa online oraz promocję pozytywnego wykorzystywania Internetu. Uzyskanie certyfikatu.
Kampania KAS "HAZARD? Nie, dziękuję!". Ogólnopolska Kampania Krajowej Administracji Skarbowej	SP nr 1	Ogólnopolska kampania w obszarze nielegalnego prowadzenia gier hazardowych. W ramach kampanii funkcjonariusze Służby Celno- Skarbowej z Łódzkiego Urzędu Celno-Skarbowego w Łodzi - Delegatura Piotrków Trybunalski przeprowadzili w szkole cykl pogadań profilaktycznych dla klas ósmych i siódmych.
Projekt edukacyjny Polskiej Fundacji im. Roberta Schumana „Klimat to przyszłość”	SP nr 1	Kształtowanie postaw proekologicznych. Uczniowie próbowali znaleźć odpowiedź na pytanie: „Jakie wyzwania wiążą się na co dzień z ochroną środowiska w Waszym otoczeniu?”.
„BohaterON- włóż historię!”	SP nr 3, SP nr 6	Celem kampanii jest uhonorowanie uczestników Powstania Warszawskiego oraz promowanie historii Polski XX wieku. W ramach akcji uczniowie szkoły wykonywali kartki do uczestników Powstania Warszawskiego. Uzyskanie certyfikatu.
„Być jak Ignacy” / PGNiG	SP nr 7, SP nr 11	Popularyzacja nauk przyrodniczo-matematycznych ze szczególnym uwzględnieniem popularyzacji patriotyzmu polskich naukowców. Uzyskanie certyfikatu.

Programy i projekty zewnętrzne zrealizowane w szkołach w roku szkolnym 2019/2020		
Nazwa programu, projektu	Szkoły, które przystąpiły do programu/projektu	Opis/Efekt
Klasowy Uniwersytet Dzieci- moduł: „Mali Inżynierowie. Czym możemy podróżować ?”/ organizacja społeczna NOW PROFIT	SP nr 7	Cel: rozbudzenie ciekawości poznawczej, rozwijanie zainteresowań. Uzyskanie certyfikatu.
Klasowy Uniwersytet Dzieci- moduł: „Technologie z klasą. Jak porozumiewają się roboty?” organizacja społeczna NON PROFIT	SP nr 7	Cel: propagowanie wiedzy z zakresu technologii informatycznych i programowania, rozbudzenie ciekawości poznawczej uczniów. Uzyskanie certyfikatu.
„Tydzień kodowania” Ministerstwo Cyfryzacji	SP nr 6	Rozwój kreatywność, umiejętności rozwiązywania problemów oraz współpracy poprzez programowanie i inne działania związane z technologią. Główną ideą stojącą za wydarzeniem jest promowanie programowania poprzez pokazywanie dzieciom i młodzieży sposobów na realizację pomysłów przy pomocy kodu.
„Szkoła pamięta” Ministerstwo Edukacji Narodowej	SP nr 6	Porządkowanie opuszczonych grobów na białobrzeskim cmentarzu, zapalenie zniczy na mogiłach nauczycieli, przyjaciół szkoły oraz w miejscach pamięci narodowej. Uczczenie pamięci polskich bohaterów w dniu 25 października 2019 r.
„Klikam z głową” - Urząd Komunikacji Elektronicznej	SP nr 10	Program profilaktyczny dotyczący zachowań w sieci, ochrony swoich danych oraz swojego wizerunku. Zapoznanie z problemami i zagrożeniami, jakie pojawiają się w wirtualnym świecie - hejt, wirusy komputerowe, opłaty za pobieranie gier lub aplikacji, nawiązywanie wirtualnych znajomości.

Programy i projekty zewnętrzne zrealizowane w szkołach w roku szkolnym 2019/2020		
Nazwa programu, projektu	Szkoły, które przystąpiły do programu/projektu	Opis/Efekt
„Rodzina przeciwko przestępczości” - program współfinansowany ze środków Funduszu Sprawiedliwości, realizowany we współpracy z Fundacją „Aby nikt nie zginął”	SP nr 10	Zajęcia wychowawczo-profilaktyczne dla uczniów klas VII i VIII oraz spotkanie dla rodziców uczniów klas VI. Celem warsztatów jest zmniejszenie zagrożenia przestępczością, której źródłem jest brak więzi rodzinnych, poczucia bezpieczeństwa i stabilizacji oraz podniesienie świadomości młodzieży i rodziców w zakresie znaczenia wychowania w rodzinie dla zmniejszenia ryzyka zachowań przestępczych.
Program edukacyjny: Muzealna Akademia Malucha	SP nr 8, SP nr 9, SP nr 10, SP nr 13	Rozwijanie u dzieci umiejętności kluczowych oraz zainteresowań, pobudzanie kreatywności i aktywności społecznej, popularyzacja edukacji regionalnej i kulturowej, promocja dziedzictwa kulturowego oraz upowszechnianie różnych form działalności Muzeum i zachęcanie najmłodszych do odwiedzania muzeów. Uzyskanie zaświadczeń.
Program edukacji historycznej zorganizowany przez Piotrkowski Uniwersytet Pierwszego Wieku, Bractwo Akademickie im. Zygmunta Starego oraz „Geniusz” Kreatywna Edukacja	SP nr 9	W ramach programu „Świat wokół nas dawniej i dziś”, zrealizowane zostały 3 warsztaty w klasach II : „Jak to ze Inem było”, „Nie kupuj kota w worku- na kupieckim szlaku”, „Modnie czy wygodnie”. W klasach I: „Zuzia, lalka nieduża”, „Abecadło z pieca spadło, czyli kto i dlaczego wymyślił pismo”, „Nie święci garnki lepią”.
Projekt „ Liceum, technikum czy szkoła branżowa-co dalej po ósmej klasie?”- szkolny	SP nr 13	Celem projektu jest zainteresowanie dzieci zagadnieniami pracy zawodowej, prezentacja zawodów, uwzględnianie różnych czynników przy wyborze zawodu, prezentacja możliwości kształcenia w Tomaszowie Mazowieckim, wskazanie możliwości szukania pomocy w zakresie wyboru szkoły, zawodu u doradcy zawodowego, psychologa, pedagoga, rodziców . Udział uczniów w warsztatach interdyscyplinarnych.

Programy i projekty zewnętrzne zrealizowane w szkołach w roku szkolnym 2019/2020		
Nazwa programu, projektu	Szkoły, które przystąpiły do programu/projektu	Opis/Efekt
Projekt edukacyjno-czytelniczy „Na gruncie dobrych manier budujemy wychowanie” skierowany do uczniów klas 2-6	SP nr 13	Celem projektu jest propagowanie właściwych wzorców zachowań w szkole i środowisku lokalnym oraz zapobieganie negatywnym formom zachowania: agresji, wyśmiewaniu, przemocy, nie przestrzeganiu norm i zasad panujących w szkole. Podsumowaniem projektu -przedstawienie przygotowane przez bibliotekę szkolną pn. „Sztuka życia” - o dobrych manierach i wychowaniu i sztuce savoir-vivre. Wręczenie nagród książkowych laureatom konkursów.
V Edycja Ogólnopolskiego Programu Uczymy Dzieci Programować	SP nr 11	Program edukacyjny mający na celu propagowanie nauki programowania wśród dzieci. Program realizowany w czasie zajęć edukacji wczesnoszkolnej, edukacji informatycznej oraz jako dodatkowe zajęcia pozalekcyjne. Zajęcia przyczyniły się do rozwijania u dzieci kreatywności i twórczego myślenia oraz zwiększenia zainteresowania programowaniem i nowoczesnymi technologiami. Wpłynęły również na umiejętność współpracy w grupie. Uzyskanie certyfikatu.
Bezpieczniki TAURONA. Włącz dla dobra dziecka	SP nr 11	Program edukacyjny pokazujący uczniom jak bezpiecznie korzystać z prądu eklektycznego (cykl scenariuszy). Szkoła otrzymała: gadżety w postaci lampek USB (10 szt.) i pendrive'ów (15 szt.). Uzyskanie zaświadczenia.
Mali inżynierowie. Czym możemy podróżować?	SP nr 11	Program edukacyjny polegający na projektowaniu i konstruowaniu z łatwo dostępnych materiałów. Szkoła otrzymała bezpłatne materiały edukacyjne. Uzyskanie certyfikatu.
Młody Europejczyk - aktywny obywatel i podróżnik (Urząd Miasta w Tomaszowie Maz.)	SP nr 11	Głównym celem innowacji pedagogicznej było zachęcanie uczniów do zdobywania wiedzy na temat różnych krajów europejskich oraz pokazywanie roli Polski w dziejach Europy. Realizacja programu odbywała się poprzez poznawanie historii, geografii, obyczajów, kultury czy postaci wybitnych Europejczyków. W projekcie utrwalano postawy aktywnego i świadomego obywatela, Polaka i Europejczyka. Efektem realizacji programu była zdobyta wiedza na temat krajów Europy, procesów integracji, głównych instytucji UE. Uczniowie uświadomili sobie nierozzerwalność dziedzictwa kulturowego Polski i Europy, zgodnie z mottem UE: Zjednoczona w różnorodności.

Programy i projekty zewnętrzne zrealizowane w szkołach w roku szkolnym 2019/2020		
Nazwa programu, projektu	Szkoły, które przystąpiły do programu/ projektu	Opis/Efekt
Odkrywczy historii (Urząd Miasta w Tomaszowie Maz.)	SP nr 11	Rozwijanie pasji i nauka kreatywnego, nieszablonowego myślenia. Uczniowie uczestniczyli w sporządzeniu listy wielkich Polaków, a następnie opracowywali dotyczące danej postaci notatki, krzyżówki, wiersze, rysunki, rebusy, zagadki, szarady, kalambury oraz prezentacje multimedialne. Efektem był wzrost świadomości historycznej uczniów i sukcesy w konkursach historycznych.
Akademia Bezpiecznego Puchatka	SP nr 8, SP nr 11, SP nr 13	Program realizowany w czasie zajęć edukacji wczesnoszkolnej i edukacji informatycznej. Uczniowie poznali zasady bezpieczeństwa w szkole, na drodze, w domu oraz w Internecie. Uzyskanie certyfikatu.
Mali badacze i odkrywcy - eksperymenty i doświadczenia	SP nr 11	Program skierowany jest do uczniów z klasy „0”. Głównym założeniem innowacji jest: rozbudzenie i rozwijanie pasji badawczej dzieci przez organizowanie warunków do prowadzenia działań badawczych, czerpanie radości z odkrywania nowego.
Projekt „Lepsza szkoła”	SP nr 8, SP nr 9	Umiejętność posługiwania się specjalistycznymi narzędziami przez nauczycieli, służącymi do pomiaru dydaktycznego. Nauczyciele badają poziom wiedzy i umiejętności uczniów, dokonują analizy i porównują z wynikami uczniów szkoły, województw.
Projekt „Łódzkie pełne kultury”	SP nr 8	Warsztaty dla nauczycieli będące poradnikiem przydatnym w realizacji edukacji kulturowej.

Programy i projekty zewnętrzne zrealizowane w szkołach w roku szkolnym 2019/2020		
Nazwa programu, projektu	Szkoły, które przystąpiły do programu/projektu	Opis/Efekt
„Czytam z klasą lekturki spod chmurki”- ogólnopolski projekt edukacyjny	SP nr 8, SP nr 11	Projekt upowszechniający czytelnictwo wśród uczniów klas I- III, którego założeniem jest zachęcenie dzieci do czytania książek poprzez aktywną działalność edukacyjną. Uzyskanie certyfikatu.
PROGRAMY RZĄDOWE		
Konkurs pn. „Nasze ekologiczne pracownie” Utworzenie punktu dydaktycznego pn. „Spotkania z naturą” przy Szkole Podstawowej nr 1 im. Aleksandra Kamińskiego w Tomaszowie Mazowieckim realizowanego w Zespole Szkolno - Przedszkolnym nr 4, Szkole Podstawowej nr 1 im. Aleksandra Kamińskiego dofinansowany przez WFOŚiGW w Łodzi.	SP nr 1	Główne założenie przy planowaniu koncepcji punktu dydaktycznego realizowanego w ramach projektu „Spotkania z naturą „ to ogród edukacyjno-sensoryczny o nazwie „Ogród doświadczania świata”. Został podzielony na strefy: naukowo-badawczą i sensoryczną. W strefie naukowo-badawczej będzie można poznać budowę morfologiczną skał tworzących rumowisko, poznać niektóre rośliny górskie, wyznaczyć kierunki geograficzne na „róży wiatrów”, odczytać czas na zegarze słonecznym. Różnorodność dobranych drzew, krzewów, bylin umożliwi naukę rozpoznawania roślin. Wydzielona strefa wrzosowiska umożliwi zapoznanie się z roślinnością kwasolubną. Pozwoli określić, zmierzyć odczyn gleby. Wykorzystanie energii słońca pokaże zaplanowany turystyczny panel słoneczny z akumulatorem. Głównym założeniem strefy sensorycznej jest oddziaływanie i stymulacja 5 zmysłów: węchu, wzroku, dotyku, słuchu i smaku. Ta strefa będzie szczególnie przydatna i przyjazna dla dzieci z różnorodnymi dysfunkcjami rozwojowymi, które uczą się w klasach integracyjnych. W zaplanowanej wizji „Ogrodu doświadczania świata” przewidziano ławki i stoliki, które pozwolą na prowadzenie zajęć edukacyjnych oraz odpoczynek uczniów wśród zieleni w czasie przerw śródlekcyjnych.
Projekt cyfrowy „Lekcja ENTER” Ministerstwa Edukacji Narodowej. Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa.	SP nr 3, SP nr 8	Celem tego szkolenia jest pokazanie nauczycielom korzyści z wykorzystywania stron, aplikacji, wszelkiego rodzaju ogólnodostępnych zasobów cyfrowych w swojej codziennej pracy edukacyjnej. Nauczyciele dowiedzieli się m.in. jak korzystać z e-usług publicznych, portali edukacyjnych, elektronicznych materiałów i zasobów dydaktycznych. Uzyskanie certyfikatów.

Programy i projekty zewnętrzne zrealizowane w szkołach w roku szkolnym 2019/2020		
Nazwa programu, projektu	Szkoły, które przystąpiły do programu/projektu	Opis/Efekt
„Program dla szkół” Unia Europejska, Ministerstwo Edukacji Narodowej	SP nr 3, SP nr 6	Program polega na dostarczaniu dzieciom owoców i warzyw oraz mleka i produktów mlecznych. Jest on kontynuacją programów „Owoce i warzywa w szkole” oraz „Mleko w szkole”. Ma propagować wśród dzieci zdrowe nawyki żywieniowe.
Bernardo Bellotto - ambasador kultury - czyli magiczna skrzyneczka pana Bellotta”	SP nr 10, SP nr 13	Cykliczny program edukacyjny dla dzieci i młodzieży oparty na modelu bliskiej współpracy Zamku Królewskiego w Warszawie z wybranymi szkołami. Uczniowie i nauczyciele regularnie biorą udział w różnorodnych warsztatach, poprzez które przygotowują się do realizacji własnych projektów w lokalnym środowisku, rozwijają talenty, zdobywają wiedzę i ćwiczą umiejętności. Program zachęca uczniów do samodzielnego włączania się w życie kulturalne.
Rządowy program rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych- „Aktywna tablica”	SP nr 8, SP nr 12, SP nr 13, SP nr 14	Rozwijanie kompetencji uczniów przygotowujących ich do życia w społeczeństwie informacyjnym w nowoczesnie wyposażonej szkole i przez odpowiednio przygotowanych nauczycieli. Pozyskane kwoty przeznaczono na zakup pomocy dydaktycznych.
PROGRAMY ZDROWOTNE		
Program profilaktyka czerniaka. Centrum Onkologii - Instytut im. M. Skłodowskiej - Curie	SP nr 1, SP nr 7, SP nr 11, SP nr 13	Działania profilaktyczne dzięki którym uczniowie dowiedzieli się, jak prawidłowo sprawdzać skórę i uchronić się przed czerniakiem. Szkoła otrzymała materiały edukacyjne: konspekt lekcji edukacyjnej o czerniaku dla nauczycieli, film, ulotki i plakat, tak aby mogli oni przeprowadzić lekcję w swojej klasie.
„Zdrowe uszko” program edukacji zdrowotnej - przesiewowe badania słuchu.	SP nr 1	W ramach edukacji zdrowotnej i profilaktyki szkoła realizuje program „Badanie przesiewowe słuchu dla uczniów klas I. Projekt współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014- 2020. Beneficjentami działań są uczniowie klas I, wychowawcy, rodzice i opiekunowie prawni oraz logopeda szkolny. Uczniowie zakwalifikowani zostają objęci cyklem 12 indywidualnych spotkań terapeutycznych z logopedii w celu eliminacji wykrytych wad mowy i słuchu. Wszystkie formy wsparcia w ramach projektu są nieodpłatne, uczniowie biorą również udział w profilaktycznych zajęciach edukacyjnych.

Programy i projekty zewnętrzne zrealizowane w szkołach w roku szkolnym 2019/2020		
Nazwa programu, projektu	Szkoły, które przystąpiły do programu/projektu	Opis/Efekt
„Trzymaj Formę” /SANEPID	SP nr 7	Cel programu: propagowanie zdrowego stylu życia poprzez udział uczniów w warsztatach, zajęciach edukacyjnych, konkursach zawodach sportowych.
„Dopalaczom mówimy: Stop!”	SP nr 7, SP nr 11	Cel programu było zapobieganie uzależnieniom, w ramach którego odbyły się: warsztaty, prelekcje dla uczniów i rodziców. Realizacja odbyła się we współpracy z fundacją „Aby nikt nie zginął”, policją oraz poradnią psychologiczno-pedagogiczną.
„Śniadanie daje moc”	SP nr 6, SP nr 12	Akcja polegająca na utrwalaniu u dzieci zdrowych nawyków żywieniowych. Działania edukacyjne, prace plastyczne, przygotowanie wspólnie w szkole zdrowego śniadania. Uzyskanie certyfikatu.
„Wiedza na temat HIV i AIDS” Fundacja „Arka Nadziei”	SP nr 6	Warsztaty dla klas VIII w ramach projektu profilaktyki HIV
Program „Badania przesiewowe słuchu uczniów klas I szkół podstawowych	SP nr 10	Badanie słuchu. Uzyskanie dodatkowych godzin dla n-la logopedy celem wsparcia dzieci z wadami wymowy spowodowanymi min. z niedosłuchem.
Program Ogólnopolski Fundacji BOŚ „Zdrowo jem, więcej wiem”	SP nr 3, SP nr 12, SP nr 8	Głównym celem projektu było wykształcenie u dzieci postaw prozdrowotnych poprzez uczenie zasad zdrowego odżywiania oraz przekazywanie wiedzy na temat produktów służących zdrowiu i produktów dla zdrowia szkodliwych.
Europejski Dzień Dobrego Jedzenia i Gotowania	SP nr 13	Celem święta jest promowanie zdrowego jedzenia wśród najmłodszych, dobrych nawyków żywieniowych, spożywania regularnie posiłków, informowanie o konsekwencjach złej diety.

Programy i projekty zewnętrzne zrealizowane w szkołach w roku szkolnym 2019/2020		
Nazwa programu, projektu	Szkoły, które przystąpiły do programu/projektu	Opis/Efekt
Szkoła promująca zdrowie	SP nr 14	Przeprowadzono badania, diagnozę wstępną oraz przygotowano plan działań do realizacji programu.
Akademia Dojrzewania - ogólnopolski program edukacyjny dla dziewcząt	SP nr 11	Realizacja programu w klasach V i VI dla dziewcząt na lekcjach wychowania do życia w rodzinie. Wzrost wiedzy na temat uzależnień. Nabycie umiejętności asertywnego zachowania Realizacja projektu pozwoliła nastolatkom lepiej radzić sobie z problemami związanymi z dorastaniem i dojrzewaniem.
Zdrowy styl życia	SP nr 11	Projekt realizowany w ramach Koła Biologicznego oraz w ramach Programu Kreatywni z Natury. Spotkania z dietetykiem. Efektem jest nabycie przez uczniów nawyków zdrowego żywienia, aktywnego spędzania wolnego czasu.
Szkoła Promująca Zdrowie	SP nr 12	Edukacja zdrowotna w szkole. Uzyskanie certyfikatu.
Program „Europejski Dzień Dobrego Jedzenia i Gotowania”	SP nr 8	Propagowanie zdrowego odżywiania, degustacja wspólnego śniadania w klasach.
„Szkoła Promująca zdrowie”	SP nr 8	Podnoszenie świadomości dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym w obszarze zdrowego stylu życia poprzez podejmowanie przez szkołę szeregu różnorodnych działań w tym zakresie i promowanie w środowisku rodziny potrzeby dbałości o zdrowie.
PROGRAMY EKOLOGICZNE		
„Czyste powietrze wokół nas”/ SANEPID	SP nr 7	Propagowanie wśród uczniów i rodziców zdrowego stylu życia, profilaktyka antynikotynowa. Pozyskanie materiałów szkoleniowych dla uczniów i rodziców (ulotki, plakaty, zeszyty ćwiczeń)

Programy i projekty zewnętrzne zrealizowane w szkołach w roku szkolnym 2019/2020		
Nazwa programu, projektu	Szkoły, które przystąpiły do programu/projektu	Opis/Efekt
„Moje miasto bez elektrośmieci”/ElektroEko	SP nr 6, SP nr 9, SP nr10, SP nr 11, SP nr 12	Zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Pozyskanie pomocy dydaktycznych do nauki fizyki, chemii oraz języków obcych.
Projekt „Mówimy STOP plastikowi”-w ramach akcji Tomaszów Mazowiecki bez plastiku	SP nr 13	Podjęcie działań mających na celu ograniczenie stosowania przedmiotów jednorazowego użytku wykonanych z tworzyw sztucznych. Przygotowanie referatów, plansz edukacyjnych, gazetek.
Pracownia biologiczno-geograficzna w Szkole Podstawowej nr 14 w ramach konkursu WFOŚiGW w Łodzi pn. Nasze ekologiczne pracownie	SP nr 14	Utworzenie nowoczesnej klasopracowni biologiczno-geograficznej. 50 000,00 zł w tym wkład własny OP 5000,00 zł dotacja 45000,00 zł- wymiana podłogi, oświetlenia, pomalowanie ścian, rolety w oknach, fototapeta z widokiem Tomaszowskich Niebieskich Źródeł, wyposażenie klasy w nowoczesny sprzęt- monitor interaktywny 75 cal, laptop, głośniki, pomoce dydaktyczne do nauki geografii i biologii, meble (szafy, stoliki uczniowskie , krzesła, biurko)
Działaj z imPETem	SP nr11	Cel programu to zachęcenie uczniów i społeczności lokalnej do segregacji odpadów ze szczególnym naciskiem na butelki PET. W ramach programu szkoła otrzymała bezpłatne pomoce dydaktyczne (laptop, cztery pufy) za punkty uzyskane ze zbiórki
Kreatywni z Natury (Urząd Miasta w Tomaszowie Maz.)	SP nr11	Program będący innowacją pedagogiczną realizowany w formie zajęć lekcyjnych, mający na celu poszerzenie wiedzy i umiejętności, kształtowanie postaw proekologicznych u uczniów oraz aktywności w środowisku lokalnym. Realizacja programu przyczyniła się do utrzymania certyfikatu Szkoły Talentów.
Klimat to temat	SP nr11	Zajęcia w klasach IV-VIII dotyczące edukacji globalnej. Szkolenie rady pedagogicznej. (współpraca z Centrum Edukacji Obywatelskiej).

Programy i projekty zewnętrzne zrealizowane w szkołach w roku szkolnym 2019/2020		
Nazwa programu, projektu	Szkoły, które przystąpiły do programu/projektu	Opis/Efekt
Tydzień Edukacji Globalnej	SP nr 11	Realizacja szeregu aktywności uczniów, organizacja seminarium dla społeczności szkolnej w ramach TEG (współpraca z Centrum Edukacji Obywatelskiej).
PROGRAMY SPORTOWE		
Program upowszechniania sportów zimowych pod hasłem „Z „Jedynką” na łyżwach!” - środki finansowe pozyskane z Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów w ramach zadania „Sport dla Wszystkich” w Ministerstwie Sportu oraz Urzędzie Miasta w Tomaszowie Mazowieckim,	SP nr 1	W zadaniu wzięło udział 240 uczniów I etapu edukacji w szkole. Uczestnicy mieli możliwość wszechstronnego rozwijania sprawności fizycznej oraz dbania o własne ciało, zdrowie i sprawność. Celem programu jest upowszechnianie jazdy na łyżwach oraz wspólne spędzanie czasu wolnego przez dzieci i ich rodziców w Arenie Lodowej.
„ Szkolny Klub Sportowy” Ministerstwo Sportu i Turystyki	SP nr 6, SP nr 7, SP nr 13, SP nr 3	Program jest działaniem systemowym skierowanym do uczniów szkół bez względu na wiek, płeć oraz sprawność fizyczną. Program ma na celu umożliwienie podejmowania dodatkowej aktywności fizycznej realizowanej w formie zajęć sportowych i rekreacyjnych pod opieką nauczyciela prowadzącego zajęcia wychowania fizycznego w danej szkole. Dodatkowe zajęcia sportowe dla uczniów. Uzyskanie certyfikatu.
Program „KLUB”	SP nr 13	Wspieranie przedsięwzięć z zakresu upowszechniania sportu dzieci i młodzieży. Finansowanie zajęć sportowych przez MSiT - 8 godz./tyg.
Ogólnopolska Akademia Bilardowa PZBiL	SP nr 13	Popularyzacja sportu bilardowego dla młodzieży szkół podstawowych. Wsparcie finansowe na zajęcia pozalekcyjne bilardowe finansowane przez PZBiL oraz MSiT 4 godz./tyg.
Wesoła Ślizgawka	SP nr 13	Program wspiera zdrowy styl życia, rozwój sprawności fizycznej. Bezpłatne zajęcia nauki jazdy na łyżwach uczniów.
Projekt „Od najmłodszych lat razem trenujemy sport” w ramach IV Edycji Tomaszowskiego Budżetu Obywatelskiego.	Wszystkie szkoły podstawowe	Cykl spotkań z piłkarzami i przedstawicielami klubu RTS Widzew Łódź. Przekazanie uczniom pamiątkowych gadżetów w postaci koszulek, kubków i planów lekcji.

Programy i projekty zewnętrzne zrealizowane w szkołach w roku szkolnym 2019/2020		
Nazwa programu, projektu	Szkoły, które przystąpiły do programu/projektu	Opis/Efekt
Gramy w ręczną (Związek Piłki Ręcznej w Polsce)	SP nr 11	Program przeznaczony był dla uczniów klas I - II. Zajęcia prowadzone były z zakresu mini piłki ręcznej. Odbywały się dwa razy w tygodniu dla dziewcząt i chłopców (oddzielnie). Szkoła pozyskała nieodpłatnie 20 koszulek z logo programu oraz 6 piłek do mini piłki ręcznej.
SOS (PZPS)	SP nr 12	Ogólnopolski Projekt Szkolenia Młodzieży Uzdolnionej Sportowo w Piłce Siatkowej w Szkolnych Ośrodkach Sportowych Działających ze Wsparciem Jednostek Samorządu Terytorialnego. PZPS przekazał sprzęt sportowy do wykorzystania na zajęciach siatkarskich na łączną kwotę: 11.229,98 zł. PZPS przekazał ubrania treningowe: dresy, koszulki, plecaki dla trenujących.
XIV edycja Ogólnopolskiego programu Edukacyjnego „Trzymaj Formę”	SP nr 8	Kształtowanie prozdrowotnych nawyków młodzieży szkolnej przez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety.
Aktywność podejmowana przez społeczność szkolną		
„Dzień bez telefonu komórkowego” - Fundacja „Dbam o mój z@sięg”	SP nr 6	Szereg działań edukacyjnych na temat fonoholizmu, pogadanki i warsztaty dla uczniów, rada pedagogiczna szkoleniowa z doktorem Maciejem Dębskim prezesem Fundacji „Dbam o mój z@sięg”. Konkursy plastyczne i filmowe: Jak spędzić dzień bez telefonu.
Program edukacji ekologicznej „Ekologia w życiu człowieka”/ autorski program nauczycielki fizyki i chemii	SP nr 6	Prowadzenie pogadanek i dyskusji w ramach różnych przedmiotów i lekcji wychowawczych. Organizowanie zajęć terenowych umożliwiających bezpośredni kontakt z przyrodą, lekcje w terenie. Udział w akcjach, apelach, uroczystościach o charakterze ekologicznym, np. „Sprzątanie świata”. Segregacja odpadów, elektrośmieci - udział w akcji „Moje miasto bez elektrośmieci”. Organizacja i udział uczniów w konkursach o tematyce ekologicznej.
„Szkoła do hymnu”/MEN	SP nr 6, SP nr 8, SP nr 11, SP nr 13	Wspólne odśpiewanie „Mazurka Dąbrowskiego” przez całą społeczność szkolną i przedszkolną oraz nauczycieli i pracowników Zespołu w ramach ogólnopolskiej akcji.
Szkolna akcja „I ty możesz zostać wolontariuszem”	SP nr 6	Promocja wolontariatu poprzez zaplanowanie i prowadzenie akcji w szkole i poza szkołą, np. pomoc starszym mieszkańcom, sąsiadom, pomoc najmłodszym, np. wspólne spędzanie przerw, zbiórki na rzecz tomaszowskiego schroniska dla zwierząt.

Programy i projekty zewnętrzne zrealizowane w szkołach w roku szkolnym 2019/2020		
Nazwa programu, projektu	Szkoły, które przystąpiły do programu/projektu	Opis/Efekt
„Paczka dla seniora”/Urząd Miasta	SP nr 6	Włączenie się w akcję - zbiórka darów dla tomaszowskich seniorów. Przekazanie paczek do Urzędu Miasta.
Przedświąteczne spotkanie z seniorami/ Szkolny Klub Żonkila	SP nr 6	Szkolny Klub Żonkila zorganizował spotkanie z podopiecznymi Domu Pomocy Społecznej Nr 1 w Tomaszowie Mazowieckim połączone z wręczeniem seniorom własnoręcznie przygotowanych stroików świątecznych.
Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy	SP nr 6, SP nr 7, SP nr 8	Włączenie się uczniów i nauczycieli w ogólnopolską akcję zbiórki funduszy na sprzęt medyczny.
„ Dzień Bezpiecznego Internetu” Polskie Centrum Programu Safer Internet (Państwowy Instytut Badawczy NASK oraz Fundacja „Dajemy Dzieciom Siłę” realizatorzy programu unijnego „Łącząc Europę”)	SP nr 6	Apel połączony z happeningiem na temat bezpiecznego użytkowania sieci Internet przez młodych ludzi. Uczniowie prezentowali scenki, filmiki na temat właściwego wykorzystywania zasobów Internetu.
Gra miejska „Wojenny Tomaszów 1939 - 1945”	SP nr 6	Gra miejska o tematyce historycznej z okazji rocznicy powstania Polskiego Państwa Podziemnego. Poznanie przez uczniów miejsc związanych z II wojną światową.
„Zbieram to w szkole” /Księża Misjonarze Sercanie z Lublina	SP nr 6, SP nr 7	Akcja charytatywna polegająca na zbiorce surowców (bilon w kolorze złotym, baterie) na budowę studni w Czadzie.
Akcja charytatywna na rzecz chorego chłopca.	SP nr 7	Zbiórka środków na zakup materaca i operację dla chorego chłopca, kiermasz, rozprowadzanie kartek bożonarodzeniowych.
„Góra grosza”/ stowarzyszenie Nasz Dom	SP nr 7, SP nr 8, SP nr 9, SP nr 10	Celem programu jest pomoc dzieciom, które wychowują się poza swoją rodziną - w domach dziecka czy rodzinach zastępczych. Pośrednim, ale najważniejszym celem akcji jest działanie edukacyjne - pokazanie najmłodszym, jaką siłę stanowić może niewielka pomoc wielu ludzi i wspólne działanie dla dobra potrzebujących.
„Kolory Świata”/ Klub Szkół UNICEF	SP nr 7	Akcja charytatywna na rzecz dzieci z Afryki, organizacja aukcji; kiermasz.

Programy i projekty zewnętrzne zrealizowane w szkołach w roku szkolnym 2019/2020		
Nazwa programu, projektu	Szkoły, które przystąpiły do programu/ projektu	Opis/Efekt
Zbiórka darów dla przyjaciół ze schroniska	SP nr 13	Zbiórka i przekazanie karmy i akcesoriów dla zwierząt z tomaszowskiego schronisk.
Stare klucze dla Budzika	SP nr 13	Celem akcji, finansowe wsparcie Fundacji „A KOGO” , która finansuje klinikę Budzik, poprzez zbieranie starych kluczy i ich sprzedaż
Ogólnopolska akcja „Szkoła pamięta”	SP nr 13	Celem akcji pielęgnowanie pamięci o bohaterach, szczególnie związanych z historią naszego miasta i regionu jako wyraz szacunku dla ich życia i dokonań.
III Noc Biologów	SP nr 11	Akcja przeznaczona dla chętnych uczniów klas V, VI. W grupach realizowano w ciekawej formie zagadnienia z zakresu ekologii, biologii, chemii, robotyki, pierwszej pomocy przedmedycznej. Zwiększenie zainteresowania nauką. Integracja uczniów, pobudzenie aktywności uczniów.
Cambridge English Penfriends	SP nr 11	W ramach projektu zorganizowanego przez Uniwersytet Cambridge uczniowie wymieniali się listami z rówieśnikami z innych krajów. W ten sposób ćwiczyli umiejętność posługiwania się językiem obcym. Uzyskanie certyfikatu.
Innowacja „Choć różni jesteśmy tacy sami”	SP nr 8	Uświadomienie uczniom, że ludzie różnią się od siebie.
Innowacja pedagogiczna „ Jak mówić, żeby dzieci słuchały, jak słuchać, żeby dzieci mówiły”	SP nr 8, SP nr 12, SP nr 13	Innowacja pedagogiczna o charakterze pomocy psychologiczno- pedagogicznej adresowanej do rodziców uczniów SP8. W ramach innowacji odbyły się comiesięczne spotkania z rodzicami.
AKCJA „Świąteczna paczka dla seniora”/ ogólnopolska	SP nr 8	Zbiórka artykułów spożywczych dla seniorów.
AKCJA „ Nie chcemy smogu w Tomaszowie”	SP nr 8	Profilaktyka dbania o czyste powietrze.
Inne programy		
„Nie hejtuję- reaguję”- MSW i A	SP nr 3, SP nr 6	Program, którego celem było zwrócenie uwagi na doniosłą rolę świadków hejtu i cyberprzemocy, uwrażliwienie na potrzebę działania w sytuacji zetknięcia z cyberprzemocą - zgłaszania nadużyć administratorom stron internetowych. Uzyskanie certyfikatu.

Programy i projekty zewnętrzne zrealizowane w szkołach w roku szkolnym 2019/2020		
Nazwa programu, projektu	Szkoły, które przystąpiły do programu/projektu	Opis/Efekt
„Chrońmy dzieci”	SP nr 3	Ideą programu jest przyznawanie certyfikatu „Chronimy Dzieci” placówkom, które spełniają wysoki poziom standardów ochrony dzieci oraz oferują wysoką jakość programów ochrony dzieci przed krzywdzeniem. Celem programu jest zapobieganie i przeciwdziałanie przemocy wobec dzieci poprzez wprowadzenie Standardów Ochrony Dzieci przed krzywdzeniem. Uzyskanie certyfikatu.
Innowacja metodyczna „Klasowy Klub Pożeraczy Liter”	SP nr 7	Cel programu: rozbudzenie aktywności czytelniczej, doskonalenie techniki czytania.
Muzealna Akademia Malucha	SP nr 11, SP nr 12	Projekt edukacyjny realizowany przez Muzeum w Tomaszowie Maz. im. Antoniego hr. Ostrowskiego, obejmujący cykl muzealnych zajęć warsztatowych, interdyscyplinarnych, wzbogacanych prezentacjami multimedialnymi, realizowanych metodami aktywnymi z wykorzystaniem różnorodnych pomocy i materiałów dydaktycznych. Celem Muzealnej Akademii Malucha jest upowszechnianie wiedzy o mieście, regionie, rozwijanie zainteresowań, pobudzanie kreatywności i aktywności społecznej.
Szkoła Odkrywców Talentów	SP nr 11	Opracowanie i wdrażanie kompleksowego systemu pracy z uczniem zdolnym. Działania podejmowane w szkole (artystyczne, edukacyjne itp.).
V edycja ogólnopolskiej kampanii edukacyjno- pomocowej UNICEF	SP nr 8	Pomoc najbardziej potrzebującym dzieciom. Uzyskanie certyfikatu.

Programy i projekty zewnętrzne zrealizowane w przedszkolach w roku szkolnym 2019/2020		
Nazwa programu projektu	Przedszkola, które przystąpiły do programu/projektu	Opis/Efekt
PROGRAMY EDUKACYJNE		
„Mały miś w świecie wielkiej literatury”	P nr 7, P nr 8, P nr 2, P nr 14, P nr 19, P nr 20	Celem głównym projektu było rozwijanie czytelnictwa we współpracy z przedszkolami w całej Polsce i za granicą. Dzieci: wzbogaciły słownictwo, chętniej korzystały z książeczek i bajek, rozwinęły umiejętności komunikowania się, recytowały z pamięci wiersze, wzięły udział w organizowaniu przedstawień teatralnych. Uzyskano certyfikat.

Programy i projekty zewnętrzne zrealizowane w przedszkolach w roku szkolnym 2019/2020		
Nazwa programu projektu	Przedszkola, które przystąpiły do programu/projektu	Opis/Efekt
Kampania społeczna „Cała Polska czyta dzieciom”	P nr 10, P nr 16, P nr 20, P nr 5	Rodzice i dziadkowie oraz wychowawczynie włączyły się w akcję polegającą na codziennym czytaniu przedszkolakom. Pozyskanie nowych książek.
„Kreatywny przedszkolak”- Ogólnopolski Projekt Edukacyjny autorstwa Gabrieli Fejkiel - II edycja- realizowany w grupie 6-latków i grupie 5-latków	P nr 2	Cele projektu: kreatywne i twórcze działania nauczycieli z przedszkolakami oraz uruchamianie twórczości dzieci, by potrafiły zrobić „coś z niczego”, doskonalenie umiejętności: planowania pracy, logicznego myślenia, doskonalenia motoryki małej, obowiązkowości, koncentracji i skupienia, współpracy, porządkowania swojego miejsca pracy integracja grona nauczycieli oraz wspólna inspiracja. Zadaniem wynikającym z projektu było podejmowanie różnorodnych kreatywnych działań według własnego pomysłu lub inspiracji innych oraz wykonanie każdego miesiąca jednego zadania obowiązkowego z podanej listy zadań. Uzyskanie certyfikatu.
„Piękna nasza Polska cała”- Międzynarodowy Projekt Edukacyjny autorstwa Ludmiły Fabiszewskiej- realizowany w grupie 6-latków i grupie 5-latków	P nr 2	Celem projektu było promowanie wśród dzieci czytania bajek i baśni jako sposobu na ich rozwój, kształcenie, zdobywanie wiedzy i wychowanie szczęśliwego człowieka oraz kształtowanie postaw społecznych u dzieci w wieku przedszkolnym wobec osób z niepełnosprawnością. Projekt dał możliwość upowszechniania czytelnictwa, rozwijania kompetencji czytelniczych wśród dzieci. Uzyskanie certyfikatu.
Międzynarodowy Projekt Czytelniczym „Magiczna moc bajek” czyli bajkowa podróż do krainy wartości i dziecięcej wyobraźni	P nr 2	Praca zdalna, realizacja podstawy programowej poprzez zabawę i naukę. Uzyskanie certyfikatu.
Ogólnopolski Projekt Edukacyjny pt. „P Misiowej Mamy” autorstwa Anety Konefał- realizowany w okresie zdalnego nauczania.	P nr 2, P nr 8	Uzyskanie certyfikatu.

Programy i projekty zewnętrzne zrealizowane w przedszkolach w roku szkolnym 2019/2020		
Nazwa programu projektu	Przedszkola, które przystąpiły do programu/projektu	Opis/Efekt
Projekt edukacji przyrodniczej i ekologicznej z inicjatywy WOS Urzędu Miasta w Tomaszowie Mazowieckim	P nr 11	Cykl spotkań z leśniczym z każdą grupą wiekową dzieci na temat roślin i zwierząt żyjących w środowisku leśnym
Ogólnopolski Program „Optymistyczne P”	P nr 14	Według programu celem nauczania jest rozwijanie w dziecku optymizmu, poczucia własnej wartości oraz jak rozwijać zainteresowania i talenty.
„Kodowanie na dywanie” - uczymy dzieci programować	P nr 10, P nr 14	Program ten wspierał rozwój intelektualny dzieci wraz z edukacją matematyczną. Miał również wpływ na ukształtowanie gotowości do nauki czytania i pisania oraz wspomagał rozwój mowy.
Udział w programie „Podróże Jeża ze Zgierza”	P nr 8	Dzieci poznały historię swojego miasta i wspólnie poznawały kraj zwiedzając różne miejscowości. Uzyskanie certyfikatu.
Cała Polska czyta dzieciom”	P nr 8	W ramach projektu dzieciom czytano wybrane z literatury dziecięcej opowiadania i wiersze. Zapraszano do udziału wspólnego czytania rodziców i dziadków.
„Przyjacielem bądź” - ogólnopolski projekt	P nr 19	Głównym celem projektu było wychowanie do wartości i kształtowanie właściwych postaw społecznych oraz pogłębianie właściwych relacji między dziećmi. Uzyskanie certyfikatu.
PROGRAMY ZDROWOTNE		
„Akademia Aquafresh”	P nr 7, P nr 16	Zajęcia były prowadzone we wszystkich grupach wiekowych. Uzyskane efekty dla dzieci: utrzymywanie w czystości jamy ustnej, wyrabianie nawyku mycia zębów po posiłku, rozumienie potrzeby kontrolowania i leczenia zębów, przewyciężanie lęku przed wizytą u stomatologa, wpajanie dzieciom nawyków prawidłowego żywienia. Uzyskano certyfikat.
Czyściochowe P - program realizowany w ramach programu Rossnę!	P nr 2, P nr 5, P nr 14, P nr 16, P nr 20	Zajęcia dotyczyły aspektu: higieny jamy ustnej, higieny nosa, korzystania z toalety, czystości rąk, kąpieli oraz ochrony skóry. Motywowanie przedszkolaka do codziennego dbania higienę. Nabywanie przez samodzielności w zakresie utrzymywania higieny (min. zachowań związanych z wytycznymi GIS w okresie epidemii)

Programy i projekty zewnętrzne zrealizowane w przedszkolach w roku szkolnym 2019/2020		
Nazwa programu projektu	Przedszkola, które przystąpiły do programu/projektu	Opis/Efekt
„Ratowniczek” oraz „Super wiewiórka-” - to programy przygotowane przez Polski Czerwony Krzyż	P nr 2	Programy miały na celu: poznawanie zasad pierwszej pomocy przedmedycznej, utrwalanie numerów alarmowych, poznawanie zasad bezpieczeństwa w różnych sytuacjach.
„Pierwsza pomoc przedmedyczna” - firma Framed	P nr 11	Spotkanie z ratownikami medycznymi w przedszkolu i pokaz udzielania pierwszej pomocy, zwiedzanie karetki ratunkowej.
„Bezpiecznie nad wodą” - zajęcia edukacyjne i szkoleniowe - zadanie finansowane w ramach budżetu obywatelskiego woj. Łódzkiego na 2019r.	P nr 3, P nr 12, P nr 14, P nr 17	Program miał za zadanie przedstawić dzieciom w wieku przedszkolnym w zabawny i ciekawy sposób wszystkie kwestie związane z bezpiecznym wypoczynkiem nad wodą. Uczestnicy zajęć mieli możliwość nauczyć się i poznać zasad udzielania pierwszej pomocy oraz obsługi sprzętu ratowniczego.
Ogólnopolska Akcja „Zdrowo i Sportowo”	P nr 16	Zdrowo i Sportowo to akcja skierowana do przedszkoli, której głównym celem była aktywizacja ruchowa dzieci do 10 roku życia.
„P promujące zdrowie”.	P nr 8	Przekazywane w trakcie zajęć treści dotyczyły kształtowania podstawowych zachowań oraz umiejętności związanych ze zdrowiem i dbałością o nie. Na zajęciach poruszane były zagadnienia dotyczące zdrowia i bezpieczeństwa. Uzyskanie certyfikatu.
PROGRAMY EKOLOGICZNE		
Kubusiowi Przyjaciele Natury	P nr 3, P nr 5, P nr 7, P nr 9, P nr 20, P nr 11, P nr 14, P nr 16	Celem programu była proekologiczna edukacja dzieci oraz zachęcenie do ruchu i zdrowego stylu życia od najmłodszych lat.

Programy i projekty zewnętrzne zrealizowane w przedszkolach w roku szkolnym 2019/2020		
Nazwa programu projektu	Przedszkola, które przystąpiły do programu/projektu	Opis/Efekt
„Czyste powietrze wokół nas” - program edukacji antytytoniowej - koordynator programu PSSP w Tomaszowie Mazowieckim. Partnerami programu, na poziomie krajowym jest MEN oraz Stowarzyszenie na Rzecz Dzieciństwa Wolnego od Tytoniu.	P nr 2, P nr 3, P nr 5, P nr 7, P nr 8, P nr 11, P nr 12, P nr 14, P nr 20, P nr 16	Odbyły się zajęcia warsztatowe w grupach dzieci 5 i 6 letnich przede wszystkim z wykorzystaniem metod aktywizujących w obszarach. Wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy. Zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub, gdy dorośli palą przy nich tytoń.
„Mamo, tato wolę wodę!”	P nr 5, P nr 7, P nr 9, P nr 14, P nr 2	Celem programu było podkreślenie roli wody w codziennej diecie, zwrócenie uwagi na zagadnienia ochrony środowiska oraz wspieranie rodziców w kształtowaniu prawidłowych nawyków żywieniowych i postawy proekologicznej u dzieci.
Ekoprzedszkolaki - program zajęć ekologicznych	P nr 5, P nr 2	W ramach realizacji programu dzieci: uczestniczyły w wycieczkach pieszych, przeprowadzały obserwacje i doświadczenia i zabawy badawcze min. z wodą i z kolorami. Brały udział w akcji Sprzątanie Świata i obchodach Dnia Ziemi. Wykonywały projekt plastyczno-techniczny: „Letni ogród”. Dzieci pogłębiły swoje wiadomości i umiejętności związane z ochroną przyrody i ekologią.
Ogólnopolski program edukacyjny dla przedszkoli pt.: „Skąd się biorą produkty ekologiczne” przygotowany w porozumieniu pomiędzy Ministerstwem Rolnictwa i Wsi a Głównym Inspektorem Sanitarnym. Realizowany we współpracy z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Tomaszowie Maz.	P nr 11	Program dedykowany dla dzieci w wieku 5-6 lat, rodziców oraz nauczycieli wychowania przedszkolnego. Celem programu było zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat, propagowanie zachowań prorodzinnych, kształtowanie nawyków wspólnych, regularnych posiłków i udziału dzieci w przygotowywaniu tych posiłków.

Programy i projekty zewnętrzne zrealizowane w przedszkolach w roku szkolnym 2019/2020		
Nazwa programu projektu	Przedszkola, które przystąpiły do programu/projektu	Opis/Efekt
Segregujemy odpady - projekt organizowany przez Zakład Gospodarki Wodno-Kanalizacyjnej w Tomaszowie Maz.	P nr 11	P odwiedzili pracownicy ZGWK, przeprowadzili pogadankę dla dzieci nt. segregacji odpadów z użyciem rekwizytów, dzieci obejrzały film „Rady na odpady”
Program Święto Drzewa	P nr 20	Święto Drzewa jest programem edukacji ekologicznej Klubu Gaja, którego celem była edukacja w zakresie zmian klimatycznych i ochrony drzew.
„Zdrowo i sportowo” (Kids&Sport)	P nr 19	Aktywizacja ruchowa dzieci w wieku przedszkolnym poprzez proponowane zestawy zabaw i ćwiczeń. Uzyskanie certyfikatu.
Aktywność podejmowana przez społeczność szkolną		
„Mały Odkrywca”	P nr 7	Dzieci: uczestniczyły w zabawach badawczych aktywizujących ciekawość i umiejętności poznawcze, podejmowały próby samodzielnego wykonywania doświadczeń i eksperymentów pod kierunkiem nauczyciela.
„Wesołe nutki”	P nr 7	Dzieci brały udział w ćwiczeniach: wyrabiających poczucie ruchu, naprężające i rozluźniające, ćwiczenia rozwijające koncentrację uwagi, doskonalące, słuchały piosenek zgodnie z aktualną porą roku oraz odnoszących się do aktualnej tematyki kompleksowej. Dzieci uczyły się piosenek, śpiewały indywidualnie, zespołowo oraz z całą grupą. Przygotowywały się również do występów podczas uroczystości. Dzieci kształciły wrażliwość na muzykę, rozwijając sprawność ruchową, słuch muzyczny i poczucie rytmu.
„Bajki Pomagajki”	P nr 7	Dzieci poznawały zasady życia w rodzinie, w szerszym otoczeniu społecznym i przyrodniczym oraz kształtowały umiejętności właściwego reagowania emocjonalnego w codziennych sytuacjach, nabywając umiejętności skutecznego radzenia sobie z trudnościami w konkretnych sytuacjach życiowych.

Programy i projekty zewnętrzne zrealizowane w przedszkolach w roku szkolnym 2019/2020		
Nazwa programu projektu	Przedszkola, które przystąpiły do programu/projektu	Opis/Efekt
W zdrowym ciele zdrowy duch	P nr 10	Zajęcia na temat zdrowego stylu życia, prawidłowego odżywiania oraz wpływie aktywności na świeżym powietrzu na stan zdrowia człowieka. Praktyczne wykorzystanie zasad zdrowego żywienia- samodzielne przygotowanie przez dzieci zdrowych przekąsek, sałatek, wyciskanie owoców i warzyw na soki. Kształtowanie u dzieci prawidłowych nawyków żywieniowych, zapobieganie otyłości u dzieci.
Zajęcia ekologiczne	P nr 10	Wyjścia do pobliskiego lasu i obserwowanie przyrody w czasie różnych pór roku. Sprzątanie terenów leśnych. Obserwacja roślinności i zwierząt mieszkających w lesie. Zajęcia i pogadanki na temat ochrony przyrody.
Akcja „Daj się wkręcić” Zbiórka plastikowych nakrętek, zużytych baterii, elektrośmieci	P nr 10, P nr 16	Zbiórka połączona z akcją edukacyjną na temat segregacji śmieci, recyklingu. Fotorelacja, plakaty wykonane przez dzieci i rodziców.
„Pan Ząbek” - wizyta w gabinecie stomatologicznym	P nr 5	Wycieczka. W ramach edukacji zdrowotnej poznanie zawodu stomatologa, uświadamianie dzieciom potrzeby dbania o własne zdrowie, pokonywanie strachu przed wizytą u stomatologa.
Zbiórka karmy dla zwierząt w Tomaszowie Maz.	P nr 3, P nr 5, P nr 10, P nr 16, P nr 20	Zbiórka prowadzona we współpracy z rodzicami/opiekunami. Zapoznanie dzieci z potrzebami zwierząt i odpowiedzialnością właścicieli za ich zdrowie i bezpieczeństwo.
„Przełącz pluszaka dla szczeniaka” - udział w akcji dla TTMIo nad zwierzętami, oddział Tomaszów Maz.	P nr 5, P nr 19	Zbiórka prowadzona we współpracy z rodzicami/opiekunami. Uwrażliwienie na krzywdę bezdomnych zwierząt, uświadomienie ich potrzeb.
„Szkoła pamięta” - udział w akcji, zbieranie zniczy na groby zmarłych osób, którzy zapisałi się w pamięci społeczności lokalnej.	P nr 5, P nr 12, P nr 16, P nr 17	Zbiórka prowadzona we współpracy z rodzicami/opiekunami zakończona wycieczką pieszą najstarszych przedszkolaków w listopadzie na Pomnik Poległym Legionistom Piłsudskiego. Wychowanie do wartości - edukacja patriotyczna, palenie zniczy dla pamięci o bohaterach historycznych.

Programy i projekty zewnętrzne zrealizowane w przedszkolach w roku szkolnym 2019/2020		
Nazwa programu projektu	Przedszkola, które przystąpiły do programu/projektu	Opis/Efekt
Mały wolontariat- współpraca z UNICEF oraz Fundacją RedemptorisMissio- wszystkie grupy	P nr 2	Celem programu było: pomoc potrzebującym, rozwijanie empatii wśród dzieci, uwrażliwienie na potrzeby innych, kształtowanie poczucia odpowiedzialności. W ramach realizacji programu dzieci i Rodzice uczestniczyli w wielu akcjach charytatywnych.
„Uczymy dzieci programować” - projekt realizowany z inicjatywy nauczycieli przedszkola	P nr 11	Cykl zajęć realizowany we wszystkich grupach wiekowych z wykorzystaniem robota Photon oraz zestawu do programowania z firmy EduSense. Nauczyciele wzięły udział w warsztatach programowania w ramach samokształcenia.
Realizacja programu własnego „Mali ekolodzy”	P nr 11	Program realizowany we wszystkich grupach wiekowych. Cykl zajęć, zabaw, wycieczek, spotkań z leśnikiem, działań proekologicznych, organizacja obchodów Dnia Ziemi i Święta Drzewa, przygotowanie inscenizacji o tematyce ekologicznej przez dzieci z grupy 5-latków.
Ogólnopolska akcja „Szkoła do hymnu”	P nr 3, P nr 12, P nr 16	Wspólne świętowanie.
Sprzątanie Świata	P nr 11, P nr 16, P nr 20, P nr 10	„Sprzątanie świata - Polska” to wspólna lekcja poszanowania środowiska. Jej celem jest promowanie nie śmiecenia, edukacja odpadowa oraz inicjowanie działań, dzięki którym zmniejszy się nasz negatywny wpływ na środowisko.
Akcja Góra Grosza	P nr 5, P nr 11, P nr 16, P nr 17, P nr 19, P nr 20	Celem na który zbierane są te drobne monety, jest pomoc dzieciom, które wychowują się poza swoją rodziną - w domach dziecka czy rodzinach zastępczych. Pośrednim, ale najważniejszym celem akcji jest działanie edukacyjne - pokazanie najmłodszym, jaką siłę stanowić może niewielka pomoc wielu ludzi i wspólne działanie dla dobra potrzebujących.
Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy	P nr 20	Akcja charytatywna, która ma na celu pomoc polskim szpitalom w zdobywaniu najlepszych, najnowszych, najbardziej zaawansowanych technologicznie urządzeń. Po to, by zapewnić w Polsce najwyższe, światowe standardy diagnostyki i leczenia dzieci wymagających najróżniejszych zabiegów.

Programy i projekty zewnętrzne zrealizowane w przedszkolach w roku szkolnym 2019/2020

Nazwa programu projektu	Przedszkola, które przystąpiły do programu/projektu	Opis/Efekt
Paczka dla seniora	P nr 20	Przygotowanie paczki dla najbardziej potrzebujących i samotnych mieszkańców naszego miasta. Tomaszowscy seniorzy otrzymali przed świętami Bożego Narodzenia paczki, w których znajdowały się m.in. produkty żywnościowe o długim terminie przydatności do spożycia, a także artykuły chemiczne i słodczyce. Trafiły one do osób wytypowanych przez tomaszowskie organizacje pozarządowe działające na rzecz seniorów.
Pola Nadziei	P nr 11, P nr 16, P nr 19, P nr 20	Działania programu mają na celu wsparcie nieuleczalnie chorych przebywających w hospicjach.
„Mali Dociekliwi w pytaniach nieustępliwi” lokalna Telewizja Tele Team TV Tomaszów Maz.	P nr 19	W ramach projektu dzieci wcielają się w rolę prowadzących, redaktorów, współdziałają w zespole, posługują się mikrofonem, nabierają wiarę we własne siły oraz umiejętność komunikowania się w różnych sytuacjach.
„Przedszkolak szachistą”	P nr 19	Nauka gry w szachy; dzieci rozwijają wyobraźnię oraz logiczne myślenie.
„Kartka dla bohatera”	P nr 19	Bohater ON - to ogólnopolska kampania mająca na celu upamiętnienie i uhonorowanie uczestników Powstania Warszawskiego - przygotowanie kartek przez dzieci i wysłanie do fundacji. Promowanie postaw patriotycznych.
„Szlachetna Paczka”	P nr 19	Pomoc w postaci zbiórki żywności, środków chemicznych osobom ubogim, dzieciom, chorym i niepełnosprawnym.
„Pluszak dla Kosowa” - akcja charytatywna (Jednostka Wojskowa 4391 w Tomaszowie Maz.)	P nr 3	Zbiórka pluszaków dla dzieci z Kosowa.

Inne programy

Programy i projekty zewnętrzne zrealizowane w przedszkolach w roku szkolnym 2019/2020		
Nazwa programu projektu	Przedszkola, które przystąpiły do programu/projektu	Opis/Efekt
„Poznajemy zawody Rodziców i nie tylko...”-projekt edukacyjny z zakresu preorientacji zawodowej.	P nr 2	Celami projektu były: zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami i środowiskiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy dzieci wobec pracy. Przekazano za pośrednictwem literatury wiedzy na temat zawodów.
Program „P Promujące Zdrowie”	P nr 16	Działania w promocji zdrowia. Uzyskano certyfikat.
Tomaszowski Budżet Obywatelski	P nr 20	Plac zabaw przy Przedszkolu nr 20 - wartość zadania 145 840,00 zł
Projekt ogólnopolski „Przyjacielem bądź” przy wsparciu miesięcznika Bliżej Przedszkola i AnimaPiano - Centrum Animacji Muzycznej.	P nr 8	Zwracano uwagę na „własne podwórko”, od pogłębiania relacji w grupie, w przedszkolu, następnie celem było dotarcie do szkół, Domów Dziecka, Domów Seniora, do placówek opiekuńczych, oraz schronisk dla zwierząt. Dzięki udziałowi w projekcie dzieci uczą się nawiązywania pozytywnych relacji w najbliższym otoczeniu i środowisku społecznym, kształtują tolerancję wobec odmienności oraz ukazują wartości związane z przeżywaniem pozytywnych emocji: radość, szczęście, zadowolenie, akceptacja, życzliwość, wzruszenie.

Sposób i tryb realizacji zadań szkół i przedszkoli podczas czasowego ograniczenia ich funkcjonowania

Od dnia 25 marca 2020 roku w publicznych szkołach i przedszkolach, dla których organem prowadzącym jest Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki, kształcenie na odległość organizowane i realizowane było zgodnie z przepisami wynikającymi z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 roku w sprawie szczegółowych rozwiązań

w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. z 2020 r., poz. 493 ze zm.). To główny wyznacznik zasad i sposobu realizowania pracy z uczniami na odległość, również w formie e-learningu.

Za organizację realizacji zadań szkoły lub przedszkola z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość odpowiedzialni dyrektorzy jednostek oświatowych, którzy zobowiązani byli do tego,

aby powiadomić rodziców i uczniów, w jaki sposób będzie zorganizowana nauka zdalna. Realizując kształcenie na odległość, nauczyciele skorzystali z możliwości weryfikacji dotychczas stosowanego programu nauczania tak, by dostosować go do wybranej metody kształcenia na odległość, a dyrektorzy ustalili z nauczycielami tygodniowy zakres materiału dla poszczególnych klas, uwzględniając m.in.: równomierne obciążenie ucznia zajęciami w danym dniu, zróżnicowanie tych zajęć

czy możliwości psychofizyczne ucznia. Określono również formy kontaktu czy konsultacji nauczyciela z rodzicami i uczniami.

Organizując uczniom kształcenie zdalne uwzględniono zasady bezpiecznego korzystania przez uczniów z urządzeń umożliwiających komunikację elektroniczną. Dobór narzędzi przy tej formie kształcenia uwzględniał aktualne zalecenia medyczne odnośnie czasu korzystania z urządzeń (komputer, telewizor, telefon) i ich dostępności w domu, wiek i etap rozwoju uczniów, a także sytuację rodzinną uczniów.

Placówki oświatowe prowadzone przez Gminę Miasto Tomaszów Mazowiecki oprócz wykorzystywania materiałów i funkcjonalności rekomendowanej przez MEN Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej www.epodreczniki.pl, www.gov.pl/web/zdalnelekcje, materiałów prezentowanych w programach publicznej telewizji i radiofonii, innych wskazanych przez nauczycieli, korzystali również z ogólnodostępnych programów oraz mediów społecznościowych. Ponadto szkoły dysponując już dziennikami elektronicznymi oferowały uczniom, rodzicom i nauczycielom przypisane do nich aplikacje mobilne, a także korzystały z serwisów i platform z e-bookami, (np. platforma e-learningowa Moodle, Khan Academy, wsipnet.pl, LearningApps, legimi.pl, itp.). Od momentu wprowadzenia kształcenia na odległość

nauczyciele stosowali również dedykowane do zdalnego prowadzenia zajęć platformy (np. ZOOM).

W celu usprawnienia i podniesienia jakości nauki zdalnej, Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki zainicjowała i wyposażyła wszystkie tomaszowskie szkoły publiczne w domeny internetowe z platformą do zdalnego nauczania Google for Education z aplikacją Classroom, umożliwiającą organizowanie codziennej pracy nauczyciela i ucznia w edukacji mieszanej. To aplikacja, która łączy w sobie wszystkie, niezbędne do prowadzenia lekcji narzędzia - od poczty elektronicznej przez arkusze kalkulacyjne, narzędzie do tworzenia prezentacji online, kalendarz, nielimitowany dysk, aż po możliwość prowadzenia wideokonferencji, dzięki której nauczyciele mogli prowadzić lekcje z domu. Uczniowie i nauczyciele otrzymali narzędzie, które w znacznym stopniu unowocześniło i usprawniło ich pracę oraz zaoszczędziło czas spędzany przed monitorem oraz w przyszłości posłuży w bieżącej pracy zarówno w systemie stacjonarnym, jak również zdalnym.

Uczniom, nieposiadającym komputera, dostępu do Internetu lub mającym ograniczony jego zasięg szkoły użyczały sprzęt komputerowy, a nauczyciele wprowadzili metody i formy pracy, które dostosowali do możliwości tych uczniów.

Ponadto Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki złożyła

wniosek o przyznanie grantu na zakup sprzętu komputerowego do nauki zdalnej w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 „Zdalna Szkoła” na kwotę 100 000 zł oraz programu „Zdalna Szkoła +” na kwotę 154 990,00 zł. Łącznie pozyskana kwota to 254 985,99 zł oraz środki własne w wysokości 10 872,20 zł przeznaczone na zakup: 96 szt. laptopów, 11 szt. tabletów, 8 szt. pakietów dostępowych do Internetu min. 50 GB z możliwością doładowania oraz 10 szt. pakietów licencji Microsoft Office 2019 Standard MOLP EDU.

W ramach wsparcia jednostek oświaty w zapobieganiu i przeciwdziałaniu rozprzestrzenianiu się Covid - 19 przekazano do szkół i przedszkoli: 205 litrów płynów dezynfekujących do rąk, 660 litrów płynów dezynfekujących do powierzchni, 194 paczki rękawiczek (po 100 szt.), 1 000 szt. maseczek dla dzieci i dorosłych, 738 szt. przyłbic dla dorosłych, 114 szt. fartuchów ochronnych, nieprzemakalnych z długim rękawem dla pracowników, 29 szt. termometrów bezdotykowych. Do wszystkich szkół trafiły również dyspensery wraz zapasem płynów dezynfekujących oraz 30 600 szt. maseczek przekazanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Od 11 maja 2020 roku począwszy od miejskich przedszkoli następowało powolne otwieranie jednostek

oświatowych zgodnie z wytycznymi GIS i MEN. Od dnia 18 maja 2020 roku umożliwiano dzieciom niepełnosprawnym, korzystanie z bezpośredniego wsparcia udzielanego przez nauczycieli specjalistów w przedszkolu, czy szkole. Zajęcia rewalidacyjne, rewalidacyjno - wychowawcze i wczesnego wspomaganie rozwoju były prowadzone w uzgodnieniu z organem prowadzącym/ dyrektorem przy zachowaniu całkowitej dobrowolności ze strony rodziców dzieci i młodzieży, ale też możliwości placówki, z zachowaniem bezpiecznych warunków ich realizacji. Od dnia 25 maja 2020 roku szkoły podstawowe, dla klas I-III prowadziły w trybie stacjonarnym działalność opiekuńczo-wychowawczą z możliwością realizacji podstawy programowej w formie ustalonej przez dyrektora szkoły we współpracy z nauczycielami. Nadal utrzymany był obowiązek realizowania podstawy programowej zarówno dla uczniów, których rodzice zdecydowali się na posłanie swoich dzieci do szkół, jak i dla uczniów pozostających w domach.

Zajęcia dydaktyczne dla klas I-III, tak jak dotychczas, prowadzili nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej oraz inni nauczyciele nauczający w tych klasach. Natomiast zajęcia opiekuńczo - wychowawcze w klasach I-III prowadzili wychowawcy świetlic szkolnych

(w razie zaistnienia takiej potrzeby, zajęcia te mogli prowadzić również inni nauczyciele zatrudnieni w danej szkole).

W przypadku dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego, których rodzice podjęli decyzję o dalszym pozostawieniu dziecka w domu, dyrektorzy zapewnili realizację zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Od dnia 25 maja 2020 roku uczniom klasy VIII szkół podstawowych zapewniono konsultacje z nauczycielami prowadzącymi zajęcia, w szczególności z przedmiotów objętych egzaminem ósmoklasisty.

Od dnia 1 czerwca 2020 roku pozostałym uczniom szkół podstawowych zapewniono konsultacje z nauczycielami prowadzącymi zajęcia edukacyjne, a także możliwość korzystania z biblioteki szkolnej.

Od dnia 16 czerwca do 18 czerwca 2020 roku przeprowadzony był w szkołach podstawowych egzamin ósmoklasisty. Termin ograniczonego funkcjonowania szkół, w tym realizowania kształcenia na odległość uległ przedłużeniu do 26 czerwca 2020 roku. W lipcu i sierpniu 2020 roku adekwatnie do potrzeb rodziców, wzorem lat ubiegłych rotacyjnie dyżurowały miejskie przedszkola.

W okresie wakacyjnym przygotowywano miejskie placówki oświatowe

do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2020/21 w zaostrzonym rygorze sanitarno- epidemiologicznym.

Od 1 września 2020 roku w miejskich placówkach nastąpił powrót do tradycyjnych form nauczania, z zastosowaniem nauczania hybrydowego dającego dyrektorowi możliwość zawieszenia zajęć grupy, klasy, etapu edukacyjnego w zakresie wszystkich lub poszczególnych zajęć i prowadzenie kształcenia zdalnego, a także w razie konieczności zawieszenia zajęć w całej placówce na czas oznaczony.

Od dnia 24 października 2020 roku do dnia 8 listopada 2020 roku ograniczono funkcjonowanie szkół podstawowych w zakresie dotyczącym klas IV- VIII, wprowadzając ponownie kształcenie na odległość. Od dnia 9 listopada 2020 roku do dnia 3 stycznia 2021 roku ograniczono funkcjonowanie szkół podstawowych w pełnym zakresie (pozostawiono możliwość prowadzenia konsultacji dla uczniów klas VIII oraz wprowadzono funkcjonowanie świetlic szkolnych dla uczniów klas I-III rodziców realizujących zadania publiczne w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19).

Programy i działania edukacyjne w MZK

Strategia władz miasta oraz Zarządu Spółki ukierunkowana jest nie tylko na świadczenie

usług dla mieszkańców miasta na jak najwyższym poziomie, ale również na szeroko pojętą komunikację z klientami oraz edukację. Spółka w 2020 roku włączyła się również w realizację projektów edukacyjnych ukierunkowanych przede wszystkim na dzieci i młodzież, ale również osoby dorosłe.

Praktyczna nauka w zawodzie mechanik pojazdów samochodowych

Od roku 2019/2020 uruchomiony został Program Edukacyjny - praktycznej nauki w zawodzie mechanika pojazdów samochodowych. To pierwsze takie partnerstwo samorządu - Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki, szkoły zawodowej - Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 im. Jana Pawła II w Tomaszowie Mazowieckim i miejskiej spółki jako pracodawcy, którego celem jest przygotowanie uczniów do świadomego planowania ścieżki edukacyjnej i zawodowej, a następnie wykształcenie wykwalifikowanej kadry pracowników. Celem nauki zawodu jest opanowanie przez ucznia - młodocianego pracownika umiejętności praktycznych i teoretycznych w zawodzie i potwierdzenie ich dowodem kwalifikacji zawodowych w drodze przystąpienia do egzaminu. Uczniowie odbywający w MZK praktyczną naukę zawodu mają szansę zdobyć w spółce cenne pierwsze doświadczenia zawodowe i rozwijać w praktyce nabytą wiedzę techniczną korzystając z nowoczesnego

wyposażenia stacji obsługi.

Podczas nauki zawodu poznają techniki pracy mechanika pojazdów samochodowych nie tylko ucząc się diagnostyki naprawy samochodów, ale przede wszystkim autobusów, w tym najnowocześniejszych autobusów hybrydowych. MZK oferuje odbywanie praktyk w jednej najnowocześniejszych w Polsce zajezdni autobusowej (zajezdnia spełnia standardy w zakresie bezpieczeństwa i warunków pracy. W 2020 roku praktyczną naukę zawodu w MZK kontynuuje 7 uczniów Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 3 w Tomaszowie Mazowieckim.

Warsztaty dla dzieci i młodzieży „Z komunikacją miejską na TY”

Problematyka bezpieczeństwa w zakresie edukacji jest niezwykle istotna,

dlatego też powinna stanowić jeden z podstawowych celów kształcenia. Jedną z dziedzin we współczesnej pedagogice jest wychowanie komunikacyjne rozumiane jako świadome i celowe oddziaływanie osób i instytucji na młode pokolenie i przygotowanie dzieci do bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym w charakterze przede wszystkim pieszych i pasażerów. Zajęcia nastawione są na interakcję z uczestnikami, dzięki czemu dzieci mają możliwość swobodnej wypowiedzi czy też zadawania pytań pracownikom MZK.

W 2020 roku zdążyły się odbyć się 4 spotkania w ramach warsztatów „Z komunikacją miejską na TY”, ze względu na pandemię zostały jednak zawieszane. W ramach „Europejskiego tygodnia transportu zrównoważonego” został nagrany film, w którym

W MZK uczniowie mają szansę zdobyć cenne pierwsze doświadczenia zawodowe i rozwijać w praktyce nabytą wiedzę techniczną korzystając z nowoczesnego wyposażenia stacji obsługi

omawiane są czynności kierowcy, które wykonuje na co dzień w pracy, a także przekazywane są wskazówki dotyczące zachowania w komunikacji miejskiej aby podróż była bezpieczna. Przy kręceniu filmu zaangażowani byli również inni pracownicy z MZK: OSKP, Stacji obsługi, Myjni, Dyspozytorzy, Zarząd, czyli #DrużynaMZK.

Bezpieczne wakacje z MZK

Miejski Zakład Komunikacyjny w Tomaszowie Mazowieckim Sp. z o.o. chcąc wyjść naprzeciw zachowaniu bezpieczeństwa na drodze w okresie wakacyjnym, czyli wzmożonych dalekich wyjazdów, postanowił sprawdzać nieodpłatnie stan: hamulców, płynu

hamulcowego, ogumienia i świateł w pojazdach w ramach akcji „Bezpieczne wakacje z MZK” prowadzonej przez Okręgową Stację Kontroli Pojazdów w dniach od 1 do 31 lipca 2020 roku.

Ogólnopolska kampania „Twoje światła - Nasze bezpieczeństwo”

Miejski Zakład Komunikacyjny w Tomaszowie Mazowieckim Sp. z o.o. przy współpracy z Komendą Powiatową Policji w Tomaszowie Mazowieckim zaprosili kierowców do zajezdni MZK na Okręgową Stację Kontroli Pojazdów na bezpłatne sprawdzenie oświetlenia pojazdu.

Celem kampanii była edukacja kierowców i zwrócenie uwagi na stan oświetlenia ich pojazdu - element niezwykle

istotny dla ich samych oraz Naszego (innych użytkowników dróg) bezpieczeństwa. Podczas kilkuminutowego, bezpłatnego badania kierowcy mogli dowiedzieć się od wykwalifikowanych pracowników Spółki jak ważne jest prawidłowe działanie świateł w pojazdach, czyli zwrócenie szczególnej uwagi na takie czynniki, jak: właściwe ustawienie wysokości świateł, prawidłowy rozkład granicy światła i cienia oraz natężenie emitowanego światła. Kampania została zainicjowana przez Biuro Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji wspólnie z Instytutem Transportu Samochodowego. Na bezpłatne sprawdzenie i ustawienie świateł pojazdów kierowcy mogli zgłaszać się do zajezdni MZK w terminie od 15 października do 15 grudnia 2020 roku.

4. MIASTO WYSOKIEJ KULTURY

W lutym 2020 roku Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki ogłosiła otwarty konkurs ofert na wsparcie wykonania następujących zadań publicznych:

- z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego oraz turystyki i krajoznawstwa;
- z zakresu podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej.

Kwota przeznaczona na wsparcie realizacji wyżej wymienionych zadań łącznie wynosiła 60 000,00 zł.

Na realizację poszczególnych zadań łącznie wpłynęło 9 ofert, z których jedna została odrzucona ze względów formalnych pozostałe zostały poddane ocenie merytorycznej.

23 marca 2020 roku odwołane zostały wszystkie wszczęte i niezakończone konkursy z zakresu kultury w związku z art. 10 rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii na skutek zakażeń koronawirusem SARS-Cov-2 wywołującym chorobę COVID-19 i jednoczesnym zagrożeniem realizacji zadań

publicznych z zakresu kultury.

Od stycznia do 15 marca 2020 roku Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki przeprowadziła samodzielnie i we współpracy z innymi podmiotami (instytucjami kultury lub organizacjami pozarządowymi) około 75 przedsięwzięć o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym i patriotycznym. Kolejne inicjatywy były już organizowane w obowiązującym reżimie sanitarnym:

- 8 września 2020 roku odbyły się uroczystości z okazji 190 rocznicy nadania naszemu Miastu praw miejskich.

W rocznicę tego wydarzenia w obecności mieszkańców została odsłonięta replika tablicy z 1927 roku, która upamiętnia budowniczych i uroczyste oddanie do użytku gmachu tomaszowskiego ratusza;

- 22 września 2020 roku wraz z Instytutem Pileckiego w ramach projektu „Zawołani po imieniu” w

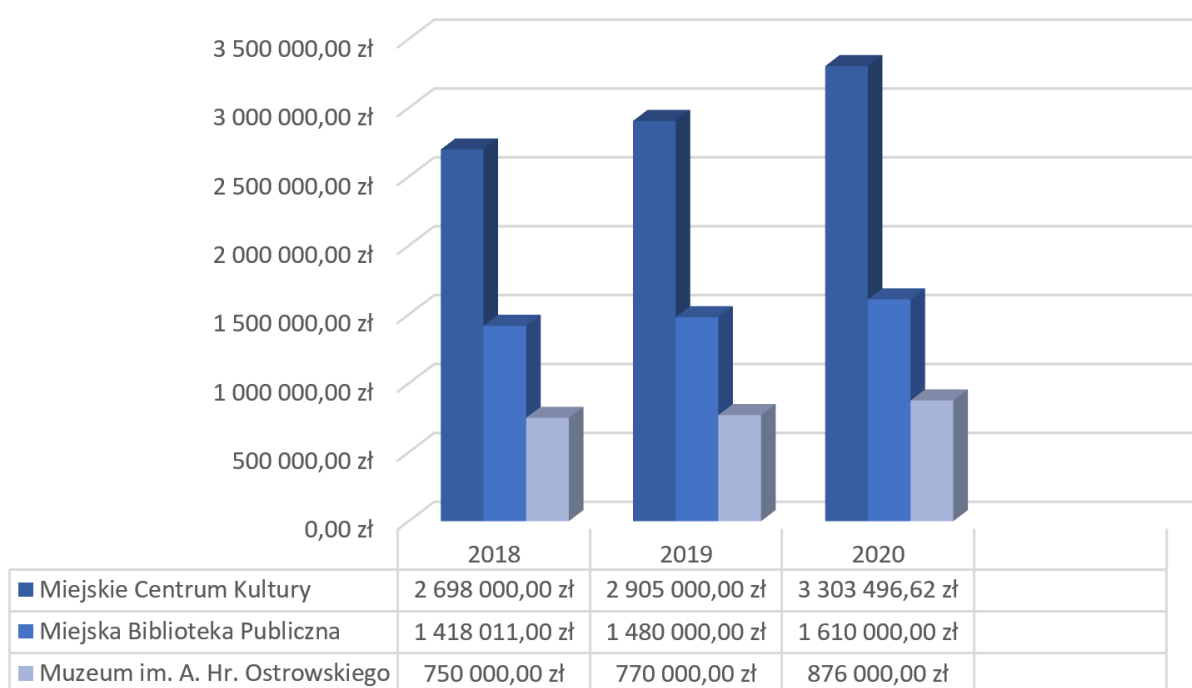
Parku im. Juliana Tuwima uroczyste odsłonięto kamień z pamiątkową tablicą poświęconą naszej mieszkance Karolinie Juszczykowskiej, skazanej na śmierć i straconej za ratowanie Żydów;

- 229. rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja;
- 76. Rocznica wybuchu Powstania Warszawskiego;

- Dzień Wojska Polskiego;
- 100. rocznica Cudu nad Wisłą;
- 81. rocznica agresji ZSRR na Polskę.

Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki prowadzi merytoryczny nadzór nad działalnością miejskich jednostek kultury w zakresie przyznawania dotacji podmiotowych.

Wysokość dotacji podmiotowej

Miejskie Centrum Kultury

W 2020 roku wdrożono w MCK system elektronicznych zapisów na zajęcia „Biletyna”, który umożliwia dokonywanie wszelkich działań dotyczących sekcji przez Internet oraz pozwala gromadzić bazę danych uczestników poszczególnych sekcji w celu kontroli płatności oraz lepszego dostosowania oferty MCK. Ten sam system został wprowadzony w obiektach turystycznych i pozwala na zakup biletu do

Skansenu i Grot z każdego miejsca w kraju i w każdym momencie. Szczególnie ważne jest to w Grotach, gdyż jednorazowo może wewnątrz przebywać 25 osób wraz z przewodnikiem.

Zajęcia sekcyjne

Z powodu ograniczeń związanych z epidemią, zajęcia w sekcjach odbywały się w okresie 1 stycznia 2020 do 16 marca 2020 i od 14 września 2020 do 24

października 2020, czyli łącznie 115 dni kalendarzowych, a 80 dni roboczych (z 253 dni roboczych w 2020 roku). Konieczne również było ograniczenie liczby osób biorących udział w zajęciach, zgodnie z wytycznymi GIS. Liczba uczestników sekcji: 891, liczba sekcji: 46.

Wydarzenia

Pomimo ograniczeń związanych z epidemią udało się w 2020 zrealizować szereg

wydarzeń artystycznych:

1. Koncerty, recitale- łącznie zrealizowanych- 16, m.in.:
 - Koncert zimowy chóru „Artis Gaudium”,
 - Koncert karnawałowy z udziałem Młodzieżowej Orkiestry Symfonicznej Tomaszowa Mazowieckiego,
 - „Między wierszami” - koncert Piotra Goljata,
 - „Arena Gwiazd” - koncert Korteza,
 - „Jadwiga Kocik i przyjaciele” - recital,
 - „Przystań pod gwiazdami” - koncert Piotra Goljata,
 - „Koncerty tarasowe” - 3,
 - Koncert finałowy projektu „Śpiewać każdy może”,
 - Koncert finałowy projektu „Symfoniczna rozkładanka” (online),
 2. Wystawy, wernisaże- łącznie zrealizowanych - 10,
 3. Spektakle, inscenizacje - łącznie zrealizowanych - 3,
 4. Turnieje sportowe, rajdy - łącznie zrealizowanych- 7
 5. Warsztaty - łącznie zrealizowanych- 11
 6. Akcje:
 - Akcja zimowa „W krainie lodu”,
 - Akcja wakacyjna „Zaopiekuj się kulturą”,
 7. Konkursy - łącznie zrealizowanych - 5,
 8. Pozostałe działania - łącznie zrealizowanych - 24, m. in.:
 - „Kino na leżakach”,
 - „Kino samochodowe”,
 - „Kulturalne piątki”.
- Projekty z dofinansowaniem MKiDN:
- Projekt „Symfoniczna rozkładanka”,
 - Projekt „Śpiewać każdy może”,
 - Projekt „Nowoczesne

zaplecze kultury” - zakup instrumentów muzycznych w celu zwiększenia potencjału edukacyjno-animacyjnego”, łączna kwota grantów otrzymanych z MKiDN w 2020 roku wyniosła 126 000 zł.

126 000
- tyle złotych otrzymało Miejskie Centrum Kultury w formie grantów z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w 2020 roku

Działalność w sieci

W związku z obostrzeniami sanitarnymi przez większą część roku MCK przeniosło swoje działania do sieci. Całkowicie sieciowym projektem była „Symfoniczna rozkładanka”. Działalność zamkniętych sekcji, również przeniosła się do sieci.

Wyprodukowano i opublikowano 136 filmów, klipów, koncertów, występów wokalnych zachęcających do aktywności kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej odbiorców naszych fanpage'ów.

Promocja

W 2020 roku spot reklamowy promujący Skansen Rzeki Pilicy, PTT Groty Nagórzyckie i Rezerwat Przyrody Niebieskie Źródła był emitowany na ekranach LCD w warszawskich autobusach.

Na przestrzeni całego roku materiały promujące Skansen i Groty ukazywały się również w mediach regionalnych i ogólnopolskich, m.in.: TVP 3 Łódź – Łódzkie Wiadomości Dnia (marzec, lipiec), TVN (marzec), Radia Łódź (czerwiec, sierpień), NationalGeographicTraveller Polska (artykuł w numerze wrześnieowym), „Zgierz. Moja przestrzeń” (listopadowy numer miesięcznika społeczno-kulturalnego).

Ponadto zrealizowane zostały nagrania do programów: „No to w Polskę” (czerwiec), „Budzi się ludzi w Łódzkim” (wrzesień), a także filmów promujących region łódzki (m.in. we współpracy z Łódzką Koleją Aglomeracyjną, Urzędem Marszałkowskim):

„Pociągami przez centralną Polskę”, „Wakacje w Łódzkim”.

Tuż przed finałową galą, która odbyła się 12 września 2020 roku w Teatrze Wielkim w Łodzi, Skansen odwiedziły kandydatki do tytułu Miss Polonia Województwa Łódzkiego.

Atrakcje turystyczne Tomaszowa (w tym Skansen i Groty) promowane były również przez Zdzisława Kryściaka, przewodnika z Koła Przewodników w Łowiczu (film dostępny na YouTube). Wydarzenia i działania organizowane przez Miejskie Centrum Kultury mimo epidemii docierały do odbiorców m.in. dzięki informacjom medialnym, a także dostępowi do nich za pośrednictwem Internetu, m.in. fanpage'a MCK na Facebooku, Instagrama oraz kanału na YouTube.

Miejskie Centrum Kultury w liczbach	
Odwiedzający Skansen Rzeki Pilicy	20 875
Odwiedzający PTT Groty Nagórzyckie	16 593
Uczestnicy zajęć MCK	891
Uczestnicy wydarzeń MCK	1 585
Razem uczestników	39 944
Liczba sekcji MCK	46
Liczba wydarzeń	78
Liczba filmów opublikowanych w Internecie (od 16-03 do 31-12)	112
Prezentowane online - klipy, koncerty, występy wokalne (od 16-03 do 31-12)	24
Liczba odbiorców online (zasięg) biorących udział w projektach internetowych MCK (okres od 1-07 do 31-12)	63 916

Osiągnięcia artystyczne dzieci, młodzieży, dorosłych				
Data	Nazwa wydarzenia	Organizator, współorganizator	Krótki opis	Uwagi
30.08.2020	Konkurs TOMASZÓW MAZOWIECKI w przyszłości – TAK TO WIDZĘ	Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki, MCK	Konkurs literacko-plastyczno-filmowy o zasięgu miejskim organizowany w ramach uczestnictwa Gminy Miasto Tomaszów Mazowieckim w Programie ROZWÓJ LOKALNY	I miejsce w kategorii klas IV-VIII-praca literacka opiekun Anna Zieja
16.10.2020	15. Miejsko-Powiatowy Konkurs Literacko-Plastyczny Ja i moja mała ojczyzna: w 190-lecie uzyskania przez Tomaszów Mazowiecki praw miejskich	Miejska Biblioteka Publiczna w Tomaszowie Mazowiecki	Konkurs literacko-plastyczny o zasięgu miejsko-powiatowym pod patronatem: Prezydenta Miasta oraz Starosty Powiatu Tomaszowskiego	I miejsce w kategorii 7-10 lat praca literacka opiekun Anna Zieja
30.11.2020	Wojewódzki Konkurs „Pięciolinia Marzeń”	Bałucki Dom Kultury w Łodzi	Wojewódzki konkurs wokalny online, liczba uczestników 50 osób	wyróżnienie i nagroda publiczności, opiekun art. Beata Niedzielska
15.12.2020	Szkolny Konkurs Kolęd i Pastoralek	Szkoła Podstawowa nr 9 w Tomaszowie Mazowieckim	Konkurs wokalny online	2 miejsce opiekun art. Beata Niedzielska

Osiągnięcia artystyczne dzieci, młodzieży, dorosłych				
Data	Nazwa wydarzenia	Organizator, współorganizator	Krótki opis	Uwagi
05.12.2020	Wojewódzki konkurs wokalny "ROSŚpiewani"	Łódzki Dom Kultury	Prezentacja wokalistów MCK (online).	opiekun art. Beata Niedzielska
05.12.2020	Międzynarodowy Festiwal Piosenki Świątecznej i Zimowej HU HU HA 2020	Trele Morele Punkt Kultury w Warszawie	Prezentacja wokalistów MCK (online).	opiekun art. Beata Niedzielska
19.12.2020	XXVII Międzynarodowy Festiwal Kolęd i Pastorałek	Fundacja Ogólnopolski Festiwal Kolęd i Pastorałek; Urząd Miejski w Będzinie; Diecezja Sosnowiecka	Prezentacja wokalistów MCK(online).	opiekun art. Beata Niedzielska
18.12.2020	X Festiwal Kolęd i Pastorałek	II Liceum im. S. Żeromskiego w Tomaszowie Mazowieckim	Prezentacja konkursowa MCK(online).	opiekun art. Beata Niedzielska

Miejska Biblioteka Publiczna

Miejska Biblioteka Publiczna zgodnie z Uchwałą Nr XXIV/187/08 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 27 lutego 2008 roku w sprawie przyjęcia od Powiatu Tomaszowskiego zadań w zakresie prowadzenia powiatowej biblioteki publicznej, zgodnie z założeniami Porozumienia na 2020 rok w sprawie przyjęcia przez Miasto Tomaszów Mazowiecki zadań powiatowej biblioteki publicznej, sprawuje nadzór merytoryczny - opiekę merytoryczną nad siecią 20 bibliotek gminnych i ich filii w powiecie tomaszowskim. Miejska Biblioteka Publiczna w 2020 roku realizowała swoje zadania w sieci pięciu placówek, takich jak:

- Biblioteka Główna, ul.

Prezydenta Ignacego Mościckiego 6,

- Oddział dla Dzieci i Młodzieży, Pl. Kościuszki 1,
- Filia Biblioteczna Nr 1, ul. Akacyjowa 1,
- Filia Biblioteczna Nr 2, Opoczyńska 22,
- Filia Biblioteczna Nr 3, ul. Koplina 1.

Do najważniejszych, zrealizowanych działań przez Miejską Bibliotekę Publiczną w 2020 roku należały:

- zakup nowości wydawniczych oraz pozycji uzupełniających księgozbiór;
- obsługa ludności w zakresie czytelnictwa oraz popularyzacja książki i czytelnictwa poprzez działalność kulturalno - oświatową; prenumerata i udostępnianie prasy.

Stan zbiorów w latach 2018 - 2020

Stan zbiorów na koniec 2018 roku wyniósł 206 276 jednostek inwentarzowych, w tym: książki tradycyjne - 200578 woluminów; zbiory specjalne (audiobooki, filmy, płyty winylowe, CD i DVD) - 5.698 jednostek.

Stan zbiorów na koniec 2019 roku wyniósł 202 695 jednostek inwentarzowych, w tym: książki tradycyjne - 196 408 woluminów; zbiory specjalne (audiobooki, filmy, płyty winylowe, CD i DVD) - 6.287 jednostek.

Stan zbiorów na koniec 2020 roku wyniósł 195 455 jednostek inwentarzowych, w tym: książki tradycyjne - 189 174 woluminów; zbiory specjalne (audiobooki, filmy, płyty winylowe, CD i DVD) - 6 281 jednostek.

Struktura księgozbioru w poszczególnych placówkach			
Nazwa biblioteki, filii	2018	2019	2020
	Razem zbiory	Razem zbiory	Razem zbiory
MBP biblioteka główna	128 671	131 390	125 801
w tym: Oddział dla Dzieci i Młodzieży	29 908	28 968	28 668
MBP. Filia nr 1	30 934	28 013	26 581
MBP. Filia nr 2	21 175	21 261	20 592
MBP. Filia nr 3	25 496	22 031	22 481
Razem	206 276	202 695	195 455

MBP systematycznie stara się powiększać zasoby pozyskując na ten cel środki zewnętrzne, np. w formie dotacji celowej przekazanej przez Bibliotekę Narodową w ramach projektu Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” Priorytet 1- Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek Publicznych:

- 2018 rok kwota dotacji - 40 000,00 zł;
 - 2019 rok kwota dotacji- 40 000,00 zł;
 - 2020 rok kwota dotacji- 35 000,00 zł.
- Wysokość dotacji

MKDNiS uzależniona jest od wymaganego, minimalnego wkładu własnego wyliczanego na podstawie „zamożności” jednostki samorządu terytorialnego, którą określa się poprzez procentowe odniesienie wielkości dochodów podatkowych jednostki gminy do średnich dochodów podatkowych obliczonych odpowiednio dla gmin, powiatów i województw. Minimalny wymagany wkład własny MBP w 2020 roku wynosił 65 000,00 zł przy kwocie dofinansowania 35 000,00 zł.

MBP na mocy porozumienia ze Stowarzyszeniem Pomocy

Osobom Niepełnosprawnym „LARIX” udostępnia swoim użytkownikom odtwarzacze książki mówionej. Niewidomi i niedowidzący korzystają z bazy tytułów Stowarzyszenia, które są zapisywane na kartach SD i wypożyczane wraz z odtwarzaczem książki mówionej. W 2020 roku MBP dysponowało 52 szt. kart SD, 1062 tytułów książek.

W drugiej połowie grudnia 2020 roku MBP wprowadziła nową usługę- udostępnianie ebooków i audiobooków w serwisie Legimi. Baza liczy 60 000 tytułów. Od 15 grudnia 2020 roku zarejestrowano 4 czytelników, którzy wypożyczyli 5 ebooków i 1 audiobook.

Książka mówiona (ogółem w jedn. inw. i tytułach, wpływy w roku 2018,2019, 2020 w tym zakupy)												
Nazwa biblioteki, filii	Stan książki mówionej						Wpływy książki mówionej					
	Liczba tytułów			Liczba kaset/płyt CD			Zakupy			Dary		
MBP w Tomaszowie Mazowieckim	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
		3 334	3 721	3 721	3 889	4 320	4 320		427	-	14	4

Czytelnicy ogółem - aktywni				
Nazwa biblioteki, filii	Czytelnicy ogółem			
	2018	2019	2020	Różnica
MBP w Tomaszowie Maz.	5043	4906	4223	-683
w tym: Oddział dla Dzieci	2376	2282	1958	-324
MBP- Filianr 1	1291	1228	1061	-167
MBP- Filianr 2	302	270	180	-90
MBP- Filianr 3	1405	1344	1143	-201
Razem miasto	8041	7748	6607	-1141

W porównaniu do roku 2019, w 2020 roku zmalała liczba czytelników o 1 141 osoby i relatywnie zmalała także liczba wypożyczonych zbiorów. W roku sprawozdawczym 2020 była to liczba 10,72 na

100 mieszkańców. W związku z powyższym wskaźnik „wypożyczeń” książek na 100 mieszkańców jest też mniejszy niż w ub.r. (324,18 vol.) i wynosi 247,19 vol.

Wpływ na taki spadek zapewne miała obecnie

panująca w kraju sytuacja pandemiczna i idące za nią obostrzenia tj. zamykanie bibliotek, zawieszenie bezpośredniej działalności promocyjnej, ograniczanie liczby osób przebywających w bibliotece.

Struktura czytelników wg wieku - dane dotyczące miasta								
	Liczba czytelników				Struktura procentowa			
	2018	2019	2020	Różnica	2018	2019	2020	Różnica
Do 5 lat	12	10	9	-1	0,15%	0,13%	1,00%	+ 0,87%
6-12 lat	434	386	317	-69	5,40%	4,98%	5,00%	+0,02%
13-15 lat	361	348	282	-66	4,49%	4,49%	5,00%	+0,51%
16-19 lat	657	579	457	-122	8,17%	7,47%	7,00%	-0,47%
20-24 lata	411	326	281	-45	5,11%	4,21%	5,00%	+0,79%
25-44 lata	2624	2429	1994	-435	32,63%	31,35%	31%	-0,35%
45-60 lat	1828	1854	1550	-304	22,73%	23,93%	24%	+0,07%
Powyżej 60 lat	1714	1816	1717	-99	21,32%	23,44%	26%	+2,56%
Ogółem MIASTO	8041	7748	6607	-1141	100 %	100 %	100 %	x

Struktura czytelników wg zajęcia (dane dotyczące całego miasta)								
	Liczba czytelników				Struktura procentowa			
	2018	2019	2020	Różnica	2018	2019	2020	Różnica
Osoby uczące się	1 827	1 548	1 263	-285	22,72%	19,98%	20%	+0,02%
Osoby pracujące	3 981	4 089	3 538	-551	49,51%	52,77%	54%	+1,23%
Pozostali	2 233	2 111	1 806	-305	27,77%	27,25%	28%	+0,75%
Ogółem Miasto	8 041	7 748	6 607	-1 141	100 %	100 %	100 %	x

Odwiedziny w bibliotece - MIASTO							
Nazwa biblioteki, filii	Odwiedziny ogółem	Wypożyczalnia	ogółem	Czytelnia			Imprezy czytelnicze w bibliotece
				w tym ilość osób korzystających z Internetu	Pokój Bajek	Ksero	
2018 rok							
MBP	67 326	49 193	15 218	3 300	8 711	-	2 915
w tym Oddział dla Dzieci i Młodzieży	34 968	22 179	10 318	735	8 711	-	2 471
MBP Filia nr 1	11 728	11 255	473	287	-	-	x
MBP Filia nr 2	2 125	1 806	279	46	-	-	40
MBP Filia nr 3	16 321	14 500	1 821	91	-	1 611	x
Razem miasto	97 500	76 754	17 791	3 724	8 711	1 611	2 955
2019 rok							
MBP	57 475	47 402	7 511	3 006	1 004	x	2 494
w tym: Oddział dla Dzieci i Młodzieży	25 232	20 308	2 960	924	1 004	x	1 964
MBP Filia nr 1	10 685	10 410	275	198	0	0	0
MBP Filia nr 2	1 850	1 692	158	45	0	0	0

Odwiedziny w bibliotece - MIASTO							
Nazwa biblioteki, filii	Odwiedziny ogółem	Wypożyczalnia	ogółem	Czytelnia			Imprezy czytelnicze w bibliotece
				w tym ilość osób korzystających z Internetu	Pokój Bajek	Ksero	
MBP Filia nr 3	14 772	13 446	1 326	97	0	1 186	0
Razem miasto	84 782	72 950	9 270	3 346	1 004	1 186	2 494
2020 rok							
MBP	39 996	36 224	2 494	1 079	242	-	1 278
w tym: Oddział dla Dzieci i Młodzieży	17 693	15 968	676	202	242	-	1 049
MBP- Filia nr 1	8 091	7 990	101	51	-	-	x
MBP- Filia nr 2	12 58	1 229	29	-	-	-	x
MBP- Filia nr 3	10 459	9 923	536	6	-	518	x
Razem miasto	59 804	55 366	3 160	1 136	242	518	1 278

Miejska Biblioteka Publiczna	Odwiedziny ogółem w tym w tym wypożyczalnia i czytelnia oraz udział w imprezach		
	2018	2019	2020
		97 500	84 782

Czasopisma - prenumerata i zakup 2018, 2019, 2020 rok						
Nazwa biblioteki/filii/oddziału dla dzieci	Ilość prenumerowanych i zakupionych czasopism			Wydatkowana kwota na prenumeratę w zł		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
MBP	74	74	68	11 926,55	15 541,75	12 340,29
W tym Oddział dla Dzieci i Młodzieży	22	22	19	(1 759,68)	331,22	1 477,50
MBP Filia nr 1	15	12	11	2 318,10	190,69	1 388,77
MBP Filia nr 2	10	9	6	805,20	150,75	223,56
MBP Filia nr 3	15	10	10	2 723,04	232,84	1 347,35
Razem miasto	114	105	95	17 772,89	16 116,03	15 299,97

Komputeryzacja MBP

Miejska Biblioteka Publiczna w Tomaszowie Mazowieckim jest placówką całkowicie skomputeryzowaną, tzn. za pomocą systemu bibliotecznego Sowa 2 wykonuje się wszystkie czynności bibliotecznych: gromadzenie zbiorów (akcesja), opracowanie zbiorów (prowadzenie katalogu komputerowego), inwentaryzacja zbiorów (łącznie z wydrukiem ksiąg inwentarzowych), udostępnianie zbiorów (wykorzystywanie modułu wypożyczeń), okresowe kontrole zbiorów (skontra), sporządzanie statystyki bibliotecznej, opracowywanie bibliografii regionalnej, prowadzenie własnych baz bibliograficznych

oraz prowadzenie działalności informacyjnej z wykorzystaniem Internetu. MBP posiada 46 komputerów z dostępem do Internetu, w tym 14 z dostępem do Internetu dla czytelników. Biblioteka posiada własną stronę internetową na której udostępnia swój katalog zbiorów w wersji on-line na którym użytkownicy mogą korzystać z takich e-usług jak: zdalna rezerwacja materiałów bibliotecznych, zdalne przedłużanie terminu zwrotu materiałów bibliotecznych, wysyłanie email/sms o terminie zwrotu materiałów bibliotecznych, zdalny dostęp do licencjonowanych zasobów spoza sieci biblioteki, blogi biblioteczne kanał RSS, formularze zapytań, profile na portalach

społecznościowych.

Użytkownicy korzystający w 2019 roku z Internetu w czytelnich MBP w liczbie 3 346 osób stanowią 47,26 % do ogółu użytkowników korzystających z czytelnicy, natomiast w 2020 roku - 1 136 osób, co stanowi 36 % do ogółu użytkowników korzystających z czytelnicy.

Od lutego 2019 roku kontynuowana jest współpraca MBP z Biblioteką Narodową w ramach porozumienia przystąpienia do Cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej książek i czasopism naukowych ACDEMICA. Terminale wypożyczalni, z których można korzystać znajdują się w każdej placówce MBP.

Liczba odsłon strony internetowej, BIP oraz FB administrowanych przez MBP

2018	2019	2020
201 103	145 172	245 475

Działania kulturalno - oświatowe promujące czytelnictwo

Nazwa imprezy	Ilość wydarzeń	Frekwencja na imprezach w formie tradycyjnej	Frekwencja w trakcie imprez on-line
WYSTAWY: - rocznicowe: Leopold Tyrmand, Eliza Orzeszkowa, rocznica uzyskania praw miejskich przez Tomaszów Maz., Bitwa Warszawska, rocznica wojny polsko- bolszewickiej 1920, rocznica napaści ZSRR na Polskę; - całoroczne- Jan Paweł II 1920- 2005; H.CH. Andersen 1805-1875; - poświęcone nowościom wydawniczym w bibliotece; - okazjonalne- Narodowy Dzień Żołnierzy Wyklętych, Jerzy Pilch 1952-2020, Światowy Dzień Publicznego Czytania Komiksów, Karolina Juszczkowska i inni mieszkańcy Tomaszowa pomagający ludności żydowskiej w latach okupacji, Światowy Dzień Walki z Analfabetyzmem, wystawa książek biograficznych poświęcona znanym, zmarłym postaciom świata literackiego i kulturalnego, Boże Narodzenie w literaturze) - dla najmłodszych- Dzień Przedszkolaka, Ogólnopolskie Urodziny Książkowego Misia, Dzień postaci z bajek, Dzień Kredki; - malarstwa „Kobieta i kwiaty” - wystawa malarstwa SAP	36	20	8 628

Działania kulturalno - oświatowe promujące czytelnictwo			
Nazwa imprezy	Ilość wydarzeń	Frekwencja na imprezach w formie tradycyjnej	Frekwencja w trakcie imprez on-line
<p>SPOTKANIA AUTORSKIE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dr Przemysław Farys - promocja książki „Konfekcja damska 1800-1914” - Andrzej Kobalczyk - promocja książki „Sekrety Tomaszowa i Opoczna” - Monika Saktura - promocja książki „ Pewnego razu w bibliotece” - Hubert Ronek- autor komiksów, rysownik, scenarzysta 	3	96	-
<p>SOTKANIA OKOLICZNOŚCIOWE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ferie z biblioteką „W krainie różnaitości” - Walentynki z przedszkolakami - Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania „Dary Jesieni -Noc Bibliotek „Klimat na czytanie” - on-line- Urodziny Książkowego Misia „Dzieci lubią misie, misie lubią dzieci” - ogólnopolska akcja „Podaruj wiersz” Fundacja im. Zbigniewa Herberta - ogólnopolska akcja Kinder Mleczna Kanapka „Przerwa na wspólne czytanie” - Narodowe Czytanie „Balladyna” 	8	121	5 062
<p>LEKCJE BIBLIOTECZNE:</p> <p>„W kręgu świąt Bożego Narodzenia” - jasełka, przybliżenie tradycji świąt</p> <p>„Laurka na dzień babci i dziadka”</p> <p>„Co wiemy o zimie”</p> <p>„Zima dookoła nas”</p> <p>Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego</p> <p>„Jestem bezpieczny w sieci”</p> <p>„Niezlomni bohaterowie”</p> <p>„Zwiastuny wiosny, o wiosennych ptakach”</p> <p>lekcja online „Paluszki znamy i emocje odkrywamy- w magicznym świecie teatrzyku kamishibai”</p> <p>lekcja online „Dbamy o zdrowie i przestrzegamy zasad higieny”</p> <p>lekcja online „Z biblioteczną sową litery poznajemy i czytać chcemy”</p> <p>lekcja online „Tradycje andrzejkowe”</p> <p>lekcja online „Książkowe mikołajki w bibliotece”</p> <p>lekcja online „Sprawiedliwi z Tomaszowa...” - spotkanie online z dr Justyną Biernat</p>	16	242	6 982

Działania kulturalno - oświatowe promujące czytelnictwo			
Nazwa imprezy	Ilość wydarzeń	Frekwencja na imprezach w formie tradycyjnej	Frekwencja w trakcie imprez on-line
<p>ZAJĘCIA KOMPUTEROWE DLA OSÓB 60+:</p> <p>- zajęcia z zakresu podstaw obsługi komputerów, zakładanie poczty, przegląd stron internetowych, podstawy obsługi programu Word</p> <p>Zrealizowane tematy:</p> <p>-Obsługa myszy komputerowej, ćwiczenia</p> <p>-Tworzenie dokumentu tekstowego w edytorze tekstu Libre Office Writer, sekrety klawiatury</p> <p>-Tworzenie dokumentu tekstowego - edycja</p> <p>-Tworzenie dokumentu tekstowego, wyszukiwanie grafiki w Google Grafika, zapisywanie obrazu w-pliku i wklejanie do dokumentu</p> <p>-Tworzenie dokumentu tekstowego, edytowanie wklejonej grafiki</p> <p>-Stacje radiowe online</p>	5	17	x
<p>WARSZTATY BIBLIOTERAPEUTYCZNE:</p> <p>- „Magiczny teatr kamishibai”</p> <p>- „Oblicza miłości” spotkanie dla młodzieży</p>	2	63	x
<p>KONKURS</p> <p>XV edycja konkursu plastyczno-literackiego pt.: „Ja i moja Mała Ojczyzna: w 190-lecie uzyskania przez Tomaszów Mazowiecki praw miejskich”</p>	1	78	630
<p>GŁOŚNE CZYTANIE:</p> <p>- cykliczne spotkania „Głośne czytanie” dla najmłodszych czytelników połączone z zabawami ruchowymi, plastycznymi itp. - Oddział dla Dzieci i Młodzieży</p>	10	226	x
<p>PROJEKCJE FILMOWE:</p> <p>- cykliczne spotkania „Bajanie na szklanym ekranie” połączone z projekcją filmów fabularnych i animowanych adresowanych do najmłodszych odbiorców- Oddział dla Dzieci i Młodzieży</p>	5	144	x
<p>Cykliczny przegląd nowości wydawniczych z udziałem telewizji lokalnej- „Ewa poleca”</p>	15	widzowie lokalnej telewizji	
<p>PRZEDSTAWIENIA TEATRALNE:</p> <p>Teatr kamishibai „Brzydkie kaczątko” dwukrotna prezentacja dla najmłodszych połączona z prezentacją historii „teatru papierowego”</p>	2	64	x
<p>GRY I ZABAWY - GRY STOLIKOWE:</p> <p>- cykliczne spotkania pod nazwą „Wtorkowe gry stolikowe” - warcaby, domino, chińczyk itp. - Oddział dla Dzieci i Młodzieży</p>	5	68	x

Działania kulturalno - oświatowe promujące czytelnictwo			
Nazwa imprezy	Ilość wydarzeń	Frekwencja na imprezach w formie tradycyjnej	Frekwencja w trakcie imprez on-line
KIERMASZ KSIĄŻEK: - w wypożyczalni MBP oraz w Oddziale dla Dzieci i Młodzieży prowadzone są stałe kiermasze książek używanych, wycofanych z księgozbioru	2	x	x
IMPREZY POZA BIBLIOTEKĄ: - bibliotekarze na zaproszenie nauczycieli szkół i przedszkoli prowadzą zajęcia w różnych jednostkach na terenie miasta i powiatu - szkoły, przedszkola, instytucje kultury	6	253	x
Spotkania członków Dyskusyjnego Klubu Książki	5	33	x
UDZIAŁ W AKCJACH: - Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy Tomaszów Maz.- Arena Lodowa - prowadzenie „stoiska” z książkami i innymi gadżetami związanymi z biblioteką	1	5 000	x
Inne wydarzenia: - wprowadzenie do omawiania lektur połączone z prezentacją sylwetek autorów oraz adaptacji filmowych	3	96	x
Razem miasto	125	6 531	21 302

Wpływ wprowadzenia na terytorium RP stanu epidemii

Wszystkie placówki biblioteczne z powodu epidemii COVID-19 były nieczynne w okresach: od 12 marca 2020 r do 7 maja 2020 roku i od 7 listopada 2020 do 29 listopada 2020 roku Jednak wychodząc naprzeciw potrzebom czytelników od dnia 18 listopada 2020 roku uruchomiono w siedzibie głównej Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tomaszowie Mazowieckim oraz w Oddziale dla Dzieci i Młodzieży MBP, usługę „Książka na telefon”. Czytelnicy mogli telefonicznie lub drogą elektroniczną

zamówić poszukiwane książki. Pracownicy MBP przygotowywali wskazane pozycje, umawiali czytelników na konkretną godzinę po odbiór i zwrot książek. W związku z powyższym program biblioteczny SOWA mimo zamknięcia placówek rejestrował odwiedziny i wypożyczenia nie tylko w siedzibie głównej MBP i w Oddziale dla Dzieci, ale też w pozostałych filiach. Taka sytuacja miała miejsce z powodu konieczności przedłużania terminu wypożyczania książek w podległych placówkach, przyjmowania zaległych kar za przetrzymane

materiały biblioteczne. Wszystkie te czynności były niezbędne, aby odblokować konta czytelników chcących skorzystać z usługi „Książka na telefon”. Ta nowatorska forma udostępniania zbiorów w wyjątkowym, pandemicznym czasie została bardzo dobrze przyjęta przez mieszkańców, którzy chętnie z niej korzystali. Działania te pozwoliły na bezkontaktową formę korzystania z usług biblioteki. Spadek liczby aktywnych czytelników o 1 141 osób, a tym samym spadek wypożyczeń. Wskaźnik wypożyczeń w 2019 roku na 100 mieszkańców wynosił 324,18 vol., w 2020 roku 247,19 woluminów.

Muzeum w Tomaszowie Mazowieckim im. Antoniego hr. Ostrowskiego

W 2020 roku w Muzeum w Tomaszowie Mazowieckim im. Antoniego hr. Ostrowskiego funkcjonowało 6 działów

naukowo-merytorycznych tj. archeologiczny, historyczno-numizmatyczny, etnograficzny, sztuki, przyrodniczy i biblioteka. W placówce zaprezentowano 5 wystaw stałych: etnograficzną, archeologiczną, historyczną, sztuki i przyrodniczą.

Tomaszowskie muzeum prowadzi, obok działalności naukowo-badawczej i wystawienniczej, działalność wydawniczą i edukacyjną, upowszechniając dziedzictwo kulturowe miasta i regionu.

Wybrana działalność Muzeum w Tomaszowie Mazowieckim im. Antoniego hr. Ostrowskiego w 2020 roku

Włączenie się w obchody Święta Flagi, Święta Konstytucji 3 Maja, Dnia Sybiraka, Święta Niepodległości.
Włączenie się w obchody roku św. Jana Pawła II- zorganizowanie wystawy czasowej „Habemus Papam” (ze zbiorów Muzeum Lalek w Pilźnie).
Wystawy czasowe: „Fabryczny Tomaszów. Dzieje przemysłu”, „95 lat złotówki”, „Ekslibris - znak własnościowy książki”, „Bożonarodzeniowe klimaty”, „Wokół lat 60. Malarstwo”, „Tomaszów w malarstwie”.
Noc Muzeum- zwiedzanie wirtualne.
Muzealne spotkania z historią i nie tylko - cykl bezpłatnych wykładów wygłaszanych przez zaproszonych gości- specjalistów danej dziedziny wiedzy (m.in. raz w miesiącu). W okresie lockdownu i pracy zdalnej zastąpiły je wykłady online prowadzone przez pracowników merytorycznych Muzeum, publikowane w formie filmów na Facebooku.
Muzealne spotkania z przyrodą- cykl bezpłatnych wykładów wygłaszanych przez zaproszonych gości specjalistów z zakresu przyrody i jej subdyscyplin.
Działalność edukacyjna w ramach projektów „Muzealni tropiciele”, „Spotkania z archeologią, etnografią, historią, przyrodą, sztuką i literaturą”, Muzealna Akademia Malucha (lekcje muzealne Zajęcia warsztatowe i terenowe promujące działalność i zbiory Muzeum, pracę muzealników oraz historię, zabytki i walory Tomaszowa Mazowieckiego i okolic).

Muzeum w Tomaszowie Mazowieckim im. Antoniego hr. Ostrowskiego w liczbach

Prace naukowo - badawcze	3
Artykuły przygotowane do publikacji/opublikowane na stronie internetowej Muzeum i Facebooku	44
Konferencje, sesje, seminaria, debaty organizowane przez Muzeum	0
Seminaria, konferencje online- współorganizacja	1
Konferencje, sesje, zjazdy, seminaria organizowane przez podmioty zewnętrzne	1
Wystawy stałe	5
Wystawy czasowe i oświatowe	3
Ogółem frekwencja na wystawach	3124
Wystawy oświatowe, pokonkursowe	4

Muzeum w Tomaszowie Mazowieckim im. Antoniego hr. Ostrowskiego w liczbach	
Frekwencja ogółem (wystawy, wykłady, lekcje, warsztaty, koncerty, itp.)	5452
Frekwencja na podstawie wpisów do Ewidencji gości:	2328
- zwiedzający indywidualnie	667
- zwiedzający-grupowo	1661
- zwiedzający-młodzież szkolna	1661
Frekwencja - zwiedzający bezpłatnie	550
W tym Noc Muzeum (wydane bilety wstępu)	Wirtualne zwiedzanie
Imprezy oświatowe:	
uroczyste otwarcia wystaw	1 dla 50 osób
spotkania, prelekcje, odczyty	7 dla 268 osób
lekcje muzealne (45 min.)	15 dla 284 osób
warsztaty interaktywne (90 min.)	58 dla 976 osób
Noc Muzeum	Wirtualne zwiedzanie
Oprowadzanie grup	3 dla 59 osób
Frekwencja na imprezach oświatowych ogółem	1887
Kiermasze, giełdy, aukcje	1-250
Imprezy plenerowe, pikniki historyczne (podczas Nocy Muzeum)	0
Wydawnictwa	1 (500 szt.)
Foldery	2 (350 szt.)
Albumy	1 (200 szt.)
Biuletyn Informacyjny Muzeum	3 (90 szt.) + 1 pdf

Najważniejsze projekty zrealizowane przez Muzeum w Tomaszowie Mazowieckim im. Antoniego hr. Ostrowskiego w 2020 roku

Muzealna Akademia Malucha - kontynuacja projektu, który realizowany jest przez tomaszowskie muzeum od 2009 roku i cieszy się stale wzrastającym zainteresowaniem. Działanie wyróżnione przez Mazowieckie Centrum Kultury i Sztuki oraz Fundację Genshagen i zakwalifikowane jako jeden z dziesięciu do polsko-niemieckiego projektu muzealnej edukacji twórczej i badań nad codziennością oraz wyróżniony na Konferencji Forum Edukatorów Muzealnych, jako jedyny o takim charakterze program edukacyjny w Polsce.

„ECHOCAST” - kontynuacja projektu mającego na celu tworzenie modułu szkoleniowego z efektywnego oprowadzania i edukacji muzealnej realizowanego wspólnie z Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, Europejskim Centrum Solidarności w Gdańsku, Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, Międzynarodowym Centrum Kultury w Krakowie, Muzeum Narodowym w Krakowie.

Noc Muzeum (zwiedzanie wirtualne)

Muzealne spotkania z historią i nie tylko

Muzealne spotkania z przyrodą

Spotkania w Pałacu Hrabiego Ostrowskiego w cyklu „Środy z Seniorami”

Giełda Mineratów, Skał, Skamieniałości i Wyrobów Jubilerskich

Muzealny Tydzień z książką

5. SPORT TO ZDROWIE

W lutym 2020 roku Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki ogłosiła otwarty konkurs ofert na wsparcie wykonania następujących zadań publicznych z zakresu upowszechniania kultury fizycznej:

- organizacja szkolenia oraz współzawodnictwa sportowego w określonych dyscyplinach sportu polegająca na tworzeniu warunków, w tym organizacyjnych sprzyjających rozwojowi sportu na terenie Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki i mająca na celu ciągłą poprawę warunków uprawiania sportu dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz podnoszenie poziomu sportowego w poszczególnych dyscyplinach sportowych: piłka nożna mężczyzn i piłka siatkowa mężczyzn;
- organizacja szkolenia oraz współzawodnictwa sportowego w określonych dyscyplinach sportu polegająca na tworzeniu warunków, w tym organizacyjnych sprzyjających rozwojowi sportu na terenie Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki i mająca na celu ciągłą poprawę warunków uprawiania sportu dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz podnoszenie poziomu sportowego w poszczególnych

dyscyplinach sportowych z wyłączeniem: piłki nożnej mężczyzn i piłki siatkowej mężczyzn.

Kwota przeznaczona na wsparcie realizacji wyżej wymienionych zadań łącznie wynosiła 500 000, 00 zł.

Na realizację poszczególnych zadań łącznie wpłynęło 18 ofert, z których jedna została odrzucona ze względów formalnych pozostałe zostały poddane ocenie merytorycznej.

W dniu 23 marca 2020 roku odwołane zostały wszystkie wszczęte i niezakończone konkursy z zakresu kultury fizycznej w związku z art. 10 rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii COVID-19.

W roku 2020 udzielono wsparcia w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie stowarzyszeniom sportowym, których zawodnicy bądź drużyny brały udział w zawodach rangi ogólnopolskiej tj. ćwierćfinał, półfinał i finał Mistrzostw Polski.

Dofinansowanie otrzymali:

- Ludowy Klub Kolarski „START” w Tomaszowie Mazowieckim - 800,00 zł;
- Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „DARGFIL” w Tomaszowie Mazowiecki - 3 000,00 zł.

W ramach indywidualnego wspierania sportowców osiągających wysokie wyniki we współzawodnictwie sportowym Prezydent Miasta

Tomaszowa Mazowieckiego przyznał w roku 2020 stypendia sportowe 83 zawodnikom i zawodniczkom, reprezentującym 6 dyscyplin sportowych.

W 2020 roku zaplanowano na stypendia sportowe kwotę 680 000,00 zł. W związku z ogłoszeniem na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii COVID-19 podjęta została decyzja o wstrzymaniu wypłat stypendiów sportowych, w związku z czym wypłacone zostały w okresie od stycznia do marca 2020 roku, tj. 115 200,00 zł (w 2019 roku - 47 700,00 zł, a w 2018 roku - 54 800,00 zł).

Działania na rzecz upowszechniania kultury fizycznej i rekreacji

W obowiązującym reżimie sanitarnym Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki, wspólnie z miejskimi jednostkami organizacyjnymi oraz organizacjami pozarządowymi współorganizowała różnego rodzaju formy rekreacji ruchowej i profilaktyki zdrowotnej. Mieszkańcy w każdym wieku mogli korzystać z dogodnej dla siebie formy rekreacji wybierając z oferty proponowanych imprez sportowo - rekreacyjnych coś dla siebie. Ponadto w roku 2020 odbyły się takie wydarzenia jak: bieg poświęcony Żołnierzom Wyklętym „Tropem Wilczym”, Ogólnopolski Tomaszowski Bieg im. Bronisława Malinowskiego.

Klub Sportowy Lechia 1923 Tomaszów Mazowiecki SA

Rok 2020 był pierwszym pełnym okresem funkcjonowania Klubu Sportowego Lechia 1923 Tomaszów Mazowiecki SA. Z uwagi na epidemię COVID-19 okres ten był dla Klubu bardzo trudnym czasem.

Obostrzenia wprowadzone na terenie kraju spowodowały, że przez blisko trzy miesiące całkowicie wyłączona była działalność sportowa. Wznowienie działalności wiązało się z wieloma trudnościami, ograniczeniami oraz niedogodnościami.

Przez większość roku kibice zostali całkowicie wyłączeni z możliwości oglądania swoich idoli na żywo. Niemniej ciężka i wytężona praca oraz zaangażowanie trenerów, zawodników i działaczy pozwoliło na wznowienie działalności i realizowanie nałożonych na Spółkę zadań. W Klubie Sportowym Lechia 1923 Tomaszów Mazowiecki S.A. funkcjonują Akademia Piłki Nożnej i Piłki Siatkowej. W tej pierwszej trenuje ponad 200 zawodników. Od początku 2020 roku do końca czerwca szkolenie prowadzone było w 14 grupach, zaś od sierpnia do dnia końca roku w 13 grupach. Zajęcia prowadzone są przez wysoko wyspecjalizowaną kadrę trenersko-instruktorską. Poszczególne zespoły,

oprócz grup wczesnej specjalizacji, biorą udział w ligowych rozgrywkach sportowych w swoich kategoriach wiekowych. Najstarsi z nich występują w lidze wojewódzkiej. Wyższą klasą rozgrywkową jest już tylko centralna liga juniorów skupiająca 16 najlepszych drużyn w Polsce. Pozostałe drużyny uczestniczą w zawodach o randze regionalnej. Zawodnicy akademii są powoływani do kadry województwa oraz zapraszani są na testy do jednych z najlepszych akademii w Polsce. Wielokrotnie zawodnicy otrzymują nagrody i wyróżnienia dla najlepszych strzelców, bramkarzy, zawodników podczas ogólnopolskich turniejów. Natomiast w Akademii Piłki Siatkowej trenuje około 80 zawodników w następujących kategoriach wiekowych: Młodzik, Kadet, Junior. Młodzi adepci sekcji siatkówki odnoszą sukcesy na arenie wojewódzkiej jak i ogólnopolskiej. Możemy poszczycić się po raz pierwszy w historii naszego Klubu, że dwa zespoły tj. Młodzików i Kadetów brały udział w finałowych zawodach o Mistrzostwo Polski. Najbliżej upragnionego medalu byli Młodzicy, którzy ostatecznie zajęli czwarte miejsce. Kadeci natomiast uplasowali się na miejscu siódmym.

Seniorzy piłki nożnej KS Lechia Tomaszów Mazowiecki SA rywalizują

w pierwszej grupie 3 Ligi, która swoim zasięgiem obejmuje 4 województwa tj. łódzkie, mazowieckie, podlaskie i warmińsko-mazurskie. Biorą także udział w rozgrywkach o Puchar Polski, które obejmują zasięg całego kraju.

Zespół seniorów piłki siatkowej KS Lechia Tomaszów Mazowiecki S.A. gra o mistrzostwo Tauron 1 Ligi. Rozgrywki obejmują swoim zasięgiem cały kraj. Ponadto

są objęte medialną opieką telewizji Polsat, która zapewnia transmisje na żywo w ogólnopolskich otwartych kanałach sportowych. Po raz pierwszy w historii udało się rozegrać spotkania ligowe w Arenie Lodowej. Spółka we współpracy z TCS sp. z o.o., zarządzającą tym obiektem, podejmuje się działań które zmierzają do promowania rozwoju kultury fizycznej oraz naszego Miasta w całym kraju.

Mecze, które odbywały się w Arenie Lodowej były transmitowane w ogólnodostępnej telewizji Polsat Sport. Spółka w tym czasie promowała Miasto poprzez ekspozycję banerów z logo miasta, zamieszczenie reklamy miasta na bandach LED oraz emisję spotów audio. Ponadto logo miasta znajdowało się na strojach meczowych pierwszych drużyn seniorów podczas meczów domowych i wyjazdowych.

6. TOMASZÓW ATRAKCYJNY TURYSTYCZNIE

Ważnymi elementami oferty turystycznej Tomaszowa Mazowieckiego są atrakcje takie jak: Podziemna Trasa Turystyczna „Groty Nagórzyckie” i Skansen Rzeki Pilicy. Obie te placówki należą do Miejskiego Centrum Kultury w Tomaszowie Mazowieckim. Statystyki odwiedzin dotyczące obu placówek ujęto w przedstawionej poniżej tabeli.

PLACÓWKA	2020	2019	2018
Skansen Rzeki Pilicy	20 875	37 962	36 000
PTT Groty Nagórzyckie	16 593	32 000	37 961

Skansen Rzeki Pilicy

W związku z obostrzeniami dotyczącymi instytucji kultury związanymi z epidemią COVID-19 Skansen Rzeki Pilicy był otwarty dla zwiedzających od 1 stycznia 2020 roku do 16 marca 2020 roku i od 11 czerwca 2020 roku do 24 października 2020 roku - łącznie 181 dni pracy (210 kalendarzowych). Najważniejsze wydarzenia w Skansenie Rzeki Pilicy to:

- Weekend z atrakcjami w Skansenie Rzeki Pilicy,
- Warsztaty dla finalistek Miss Polonia,
- Program TV „Budzi się ludzi w Łódzkiem”,
- „Europejski tydzień zrównoważonego transportu”,
- Finał gry miejskiej „Śladami tomaszowian w Bitwie Warszawskiej 1920”,
- V tomaszowski event geocachingowy.

W 2020 roku przeprowadzono szereg prac przygotowawczych związanych z poprawą estetyki obiektu.

PTT Groty Nagórzyckie

W związku z remontem podziemnej trasy turystycznej, który trwał od 11 października 2019 roku do końca kwietnia 2020 roku, oraz z obostrzeniami wprowadzonymi z powodu epidemii wirusa SARS-CoV-2 Groty Nagórzyckie zostały udostępnione zwiedzającym dopiero 11 czerwca 2020 roku i funkcjonowały do 24 października 2020 roku, kiedy to nastąpiło ponowne ich zamknięcie dla zwiedzających zgodnie z rządowymi wytycznymi sanitarno-epidemiologicznymi. W roku 2020 w Grotach Nagórzyckich przeprowadzono następujące remonty i inwestycje zapewniające bezpieczeństwo zwiedzającym:

- na przełomie roku 2019-2020 wymieniono obudowę drewnianą na części trasy;
- wymieniono urządzenia świateł awaryjnych;
- wykonano instalację sygnalizacji p-poż.

Trasa była zamknięta dla zwiedzających od 27 sierpnia do 9 września 2020 roku z powodu awarii oświetlenia

awaryjnego na trasie. Zaistniała konieczność wymiany UPS oraz części akumulatorów zasilających. Łącznie Groty były otwarte dla zwiedzających przez 91 dni (122 dni kalendarzowe).

Informacja Turystyczna

Od 1 marca 2020 roku Informacja Turystyczna zlokalizowana przy Pl. Kościuszki 29 stała się częścią MCK. Punkt został poddany procesowi certyfikacji, przeprowadzonemu przez Regionalną Organizację Turystyczną Województwa Łódzkiego, uzyskując poziom 3 gwiazdek. Informacja Turystyczna w Tomaszowie Mazowieckim przekazuje turystom z kraju i zagranicy materiały promocyjne, w tym: mapy turystyczne, foldery i ulotki tematyczne. Punkt prowadzi również bazę turystyczną (noclegową, gastronomiczną i sportowo-rekreacyjną) Tomaszowa Mazowieckiego i okolic dostępną bezpłatnie na stronie internetowej www.kochamtomaszow.pl.

7. ŚWIAT PRZYJEŹDZA DO TOMASZOWA MAZOWIECKIEGO

Tomaszowie Centrum Sportu Spółka z o.o.

Głównym zadaniem spółki z o.o. Tomaszowskie Centrum Sportu jest zarządzanie Areną Lodową. Jest to pierwszy i zarazem jedyny tego typu obiekt w Polsce. Umożliwia on całoroczne uprawianie łyżwiarstwa szybkiego, figurowego, short tracku czy curlingu jak również innych sportów halowych takich jak: piłka siatkowa, piłka nożna, koszykówka, lekkoatletyka czy jazda na rolkach. Liczba miejsc siedzących umożliwiającą oglądanie na żywo wydarzeń sportowych wynosi 2 499 widzów. Dodatkowo Spółka zarządza obiektem sportowym jakim jest kręgielnia oraz od 1 czerwca 2020 r. kolejnym obiektem sportowym tj. sztucznym boiskiem piłkarskim znajdującym się przy ul. Nowowiejskiej 5/7.

Rok 2020 dla całego społeczeństwa, a w szczególności sportu był bardzo ciężkim okresem. Epidemia COVID-19 odbiła znaczące piętno na rozwoju kultury fizycznej. Jako Spółka, której główna działalność opiera się na zarządzaniu obiektami sportowymi odczuliśmy to dobitnie. Przez blisko 5 miesięcy Arena Lodowa była całkowicie zamknięta i nie mogła w żaden sposób realizować swojej misji. Wraz z partnerami Spółka zmuszona była odwołać międzynarodowe imprezy łyżwiarskie, takie jak Puchar Świata seniorów na torze długim czy Mistrzostwa Europy w short tracku, jak również wydarzenia kulturalne, jak chociażby

Love Polish Jazz Festival oraz wydarzenia stricte komercyjne. Po zniesieniu ograniczeń działalność była mocno okrojona i w większości wypadków odbywała się bez udziału kibiców. Pomimo tego udało się zorganizować cykl zawodów łyżwiarskich.

147

- tyle publikacji powstało w 75 źródłach, w tym w radiu, prasie, telewizji, portalach i mediach społecznościowych przy okazji Mistrzostw Europy w Ice Speedwayu, które odbyły się w 2020 roku w Arenie Lodowej

Do najważniejszych imprez sportowych ubiegłego roku można zaliczyć: Mistrzostwa Świata Juniorów w łyżwiarstwie Szybkim, Mistrzostwa Polski na torze zarówno w sprincie, na dystansach jak i w wieloboju oraz cykl zawodów dla najmłodszych adeptów łyżwiarstwa szybkiego w tym pierwsza impreza z cyklu Arena Cup. W 2020 roku wspólnie z klubem KS Arena oraz COS Spała zorganizowano też pierwszy Bieg im. Bogusława Drozdowskiego na cześć ojca łyżwiarstwa szybkiego w naszym mieście. Niemniej najistotniejszym wydarzeniem z punktu widzenia sportowego i promocyjnego Areny oraz miasta Tomaszowa Mazowieckiego

były pierwsze w historii naszego Miasta Mistrzostwa Europy w Ice Speedwayu. Tomaszów Mazowiecki po grudniu 2020 roku był na ustach całego żużlowego świata. Bezpośrednia transmisja telewizyjna była okazją do promocji naszego obiektu oraz miasta. Zawody okazały się bardzo dużym sportowym, ale w szczególności sukcesem organizacyjnym i wizerunkowym. W samych zawodach uczestniczyło zgodnie z regulaminem 16 zawodników. Niestety nikt z mieszkańców naszego Miasta nie mógł na żywo pojawić się na trybunach. Zawody można było śledzić na żywo w Canal Plus Sport i w aplikacji mobilnej. Zawody były także chętnie i licznie opisywane i komentowane w mediach. Należy również zaznaczyć, że w 2020 roku po raz pierwszy w historii Spółki, ale również całego kraju w okresie letnim uruchomiony został tor lodowy.

Po raz pierwszy w historii nasz obiekt gościł również mecze piłki siatkowej Tauron 1 Ligi i drużynę KS Lechia 1923 Tomaszów Mazowiecki. Mecze cieszyły się ogromnym zainteresowaniem.

Arena Lodowa poza działalnością sportową była również wykorzystywana do imprez o charakterze kulturalno-społecznym. Z uwagi na epidemię COVID-19 liczba ta była mocno ograniczona w stosunku do roku 2019. Łącznie odbyło się 13 wydarzeń, które zgromadziły blisko 3 700 uczestników. Najważniejszymi wydarzeniami były Koncert Blue Cafe z okazji Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, koncert

Korteza oraz koncert z okazji Miejskiego Dnia Seniora.

Miejska Spółka nie zapomniała o ofercie dla najmłodszych, jak również dla mieszkańców Tomaszowa Mazowieckiego i okolic. Codzienne ogólnodostępne ślizgawki, półkolonie sportowe, Walentynki, Dzień Kobiet, Dzień Dziecka, Andrzejki czy Urodziny Areny przyciągnęły blisko 50 tysięcy dzieci, rodziców i opiekunów. Ponadto, w ramach projektu ministerialnego zostało zorganizowanych 157 darmowych zajęć nauki jazdy na łyżwach od najmłodszych do seniorów.

Ponadto Arena Lodowa w 2020 roku w szczególności była miejscem do treningu dla sportowców profesjonalnych, dzieci i młodzieży szkolnej z terenu Tomaszowa Mazowieckiego jak i całej Polski. Łącznie zajęcia sportowe były

prowadzone przez ponad 17 670 tysięcy osobogodzin. Dodatkowo szkoły z terenu miasta w ramach zajęć wychowania fizycznego wykorzystały ponad 4 420 osobogodzin.

1 725 403
- taki był zasięg dotarcia przekazu przy okazji Mistrzostw Europy w Ice Speedwayu, które odbyły się w 2020 roku w Arenie Lodowej

Spółka cały czas inwestuje i rozszerza swoją ofertę. W 2020 roku rozbudowano bazę treningową, zakupiono niezbędny specjalistyczny sprzęt sportowy. Ponadto na terenie Areny Lodowej funkcjonuje

sklep ze sprzętem sportowym, jak również kawiarnia. Poza tym w 2020 roku zakończył się kolejny etap modernizacji maszynowni, której efekty będą widoczne już latem. Warunki na torze lodowym były porównywalne z najlepszymi torami lodowymi świata. Mamy nadzieję, że spowoduje to jeszcze większe zainteresowanie naszym obiektem wśród zawodników z zagranicy.

Z badań prowadzonych na zlecenie Spółki wynika, że tylko w 2020 roku pojawiło się 1707 publikacji w radiu, prasie, telewizji, portalach i mediach społecznościowych na temat Areny Lodowej. Wartość medialna Areny Lodowej wyniosła 2 592 364 zł. To pokazuje jak duży potencjał posiada obiekt, którym zarządza Spółka i jaką wartość dodaną stanowi dla Miasta Tomaszowa Mazowieckiego.

Wydarzenia w Arenie Lodowej w 2020 roku

Rodzaj wydarzenia	Liczba imprez	Dni imprezowe	Liczba uczestników
Sportowe	21	31	3200
Zajęcia + Ślizgawki		600+	50 000
Kulturalne/Inne	13		3700
		łącznie	56 900

8. POMOC SPOŁECZNA

Polityka społeczna Tomaszowa Mazowieckiego jest realizowana na rzecz mieszkańców w celu poprawy jakości życia, wyrównania szans jednostek i grup oraz wzmocnienia kapitału społecznego. Opiera się na Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tomaszowa Mazowieckiego na lata 2016–2020, która wyznacza główne kierunki strategiczne miasta w zakresie polityki społecznej.

W listopadzie 2020 roku została przyjęta uchwała wyznaczająca kierunki działań w realizacji miejskiej polityki społecznej na rzecz rodzin i równego traktowania.

W 2020 roku realizowane były miejskie programy:

- Miejski Program Działań na Rzecz Seniorów na lata 2018–2020 „Tomaszów dla Seniorów”;
- Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych oraz Integracji Społecznej Osób Uzależnionych i Ich Bliskich na 2020 rok;

- Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019–2021;
- Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi i Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na rok 2020;

- Program Rozwiązywania Problemu Bezdomności i Łagodzenia Jej Skutków na lata 2019–2020;
- Lokalny program przeciwdziałania zjawisku bezdomności na terenie miasta Tomaszowa Mazowieckiego;
- Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017- 2020;
- Miejski Program Wspierania Rodziny na lata 2019- 2021;
- Program Działań na Rzecz Rodzin Wielodzietnych „Tomaszowska Karta Dużej Rodziny 3+”;
- Program „Tomaszowska Karta Mieszkańca”.

Szczegółowe sprawozdania z realizacji powyższych programów za rok 2020 zostały przedłożone Radzie Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim

Wsparcie z pomocy społecznej w 2020 roku uzyskało 2462 osób, co stanowiło 4,19% wszystkich mieszkańców Tomaszowa Mazowieckiego. Tendencja spadkowa utrzymuje się od kilku lat (2016 r. - 3604 osób, 2017 r. - 2863 osób, 2018 r. - 2498, 2019 r. - 2475 osób, 2020 r. - 2462). Natomiast liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego o 4 rodziny (2018 r. - 1864 rodziny, 2019 r. - 1817 rodzin, 2020

r.- 1821). W przypadku osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej ich liczba osiągnęła poziom 1424 osób, co stanowiło spadek w stosunku do roku 2019 o 178 osób. Najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, były kolejno: bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, długotrwała i ciężka choroba.

59 367 245,70
- tyle złotych otrzymały tomaszowskie rodziny w ramach świadczenia „500 plus” w 2020 roku

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował następujące zadania:

- wypłata świadczeń w formie zasiłku rodzinnego dla 1482 rodzin. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta zmalała o 400 rodzin (dla porównania w 2019 r. było 1842 rodziny). Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku rodzinnego wyniosła 4.030.749,92 zł, w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 818.557,21;
- wypłata świadczenia wychowawczego (500

plus) dla 6710 rodzin. Całkowita kwota przyznanego świadczenia wychowawczego wyniosła 59.367.245,70 zł;

- wypłata zasiłków stałych dla 746 osób;
- wypłata zasiłków celowych dla 1285 osób, w tym specjalne zasiłki celowe dla 52 osób;
- wypłata zasiłków okresowych dla 764 rodzin;
- wypłata dodatków energetycznych dla 127 rodzin;
- wypłata dodatków mieszkaniowych dla 1105 rodzin;
- świadczenia alimentacyjne, 516 osób korzystających;
- świadczenia „Dobry start” przyznano 5021 uczniom;
- realizacja usług opiekuńczych dla 152 osób, usługi specjalistyczne dla 4 osób;
- opłata składek na ubezpieczenie zdrowotne, świadczeniem tym objęte są osoby korzystające z zasiłków stałych i świadczeń rodzinnych, nie posiadające ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. MOPS w 2020 roku opłacił składki na ubezpieczenie zdrowotne 639 osobom;
- Ogólnopolska akcja „Wymiana Ciepła” przeprowadzona w miesiącach styczeń, luty 2020r., w ramach której wystawiono wieszaki z używaną odzieżą w dwóch miejscach tj. na Placu Narutowicza-Targowisko Miejskie i przy Miejskim Ośrodku Pomocy

Spółecznej ul. Cekanowska 5. Z odzieży tej bez żadnego skrupowania korzystali potrzebujący, w tym również osoby bezdomne;

- Pomoc psychologiczna świadczona na rzecz beneficjentów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej obejmowała konsultacje indywidualne na terenie Ośrodka - 375 spotkań, w tym dorośli - 208 spotkań (132 - kobiety, 76- mężczyźni; dzieci - 167 spotkań,) oraz w miejscu zamieszkania beneficjentów- 47 wejść w środowisko (w tym udział w interwencjach);
- Program „Wspieraj seniora” w ramach którego objęto pomocą 21 seniorów zgodnie z potrzebami klientów w formie zakupów spożywczych, realizacji recept, zakupów dowożonych do miejsca zamieszkania, paczek z artykułami spożywczymi;
- odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej (237 osób, wydatek roczny 6.039.709,46 zł);
- realizacja wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, skorzystało 2287 osób, z czego wypłacono zasiłki celowe na zakup posiłku i żywności (979 osoby), obiady dowożono (41 osób), pomoc w postaci „gorącego posiłku” i obiadu (249 osób), dożywianie uczniów w szkołach (577 dzieci).

Dodatek mieszkaniowy

W roku 2020 z dodatku mieszkaniowego skorzystało 1105 rodzin. Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych dla użytkowników lokali mieszkalnych stanowiła 10 248, z czego tworzących mieszkaniowy zasób gminy 4976, spółdzielczy 2591, prywatny 1304 i pozostały 1377. Najmniejsza wysokość przyznanego dodatku mieszkaniowego wynosiła 24,04 zł, a największa 1027,17 zł.

Dodatek energetyczny

W 2020 roku wydano 218 decyzji administracyjnych przyznających dodatek energetyczny dla 127 rodzin.

Asystent Rodziny

W 2020 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnionych było czterech asystentów rodziny, którzy mieli pod opieką 75 rodzin (w tym 171 dzieci w tych rodzinach). Asystenci rodziny zajmowali się rodzinami, które przeżywały trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej z powodu trudnej sytuacji materialnej, niezaradności życiowej, uzależnienia, niepełnosprawności.

W 2020 roku asystenci rodziny zakończyli pracę z 22 rodzinami:

1. ze względu na osiągnięcie celów 10 rodzin,
2. ze względu na zaprzestanie współpracy – 9 rodzin, w tym:
 - 4 rodziny zmieniły miejsce zamieszkania,

- 1 osoba została osadzona w zakładzie karnym (dzieci zabezpieczono w placówce),
 - 1 rodzina nie podjęła współpracy z asystentem rodziny,
 - 1 ojciec wychowujący dziecko samotnie zmarł (dziecko zabezpieczono w placówce),
 - 2-rodziny zrezygnowały ze współpracy z asystentem rodziny,
3. ze względu na brak efektów z 3 rodzinami asystent rodziny zaprzestał współpracy.

Po zakończeniu pracy z rodziną prowadzony był przez asystenta rodziny monitoring, który miał służyć ocenie jak funkcjonuje rodzina po zaprzestaniu współpracy z asystentem. Monitoring trwał średnio 3 miesiące.

Mieszkania chronione

W 2020 roku na terenie miasta Tomaszowa Mazowieckiego funkcjonowało sześć mieszkań chronionych, które położone są przy ul. Wschodniej, Jerozolimskiej, Krzyżowej, Jana Pawła II, Warszawskiej oraz Legionów. Łącznie przebywało w nich 20 osób, w tym 12 dzieci. Tą formą wsparcia objętych było 8 rodzin, z czego 6 uzyskało wsparcie w mieszkaniach chronionych w związku z przemocą w rodzinie.

Bezdomność

W 2020 roku MOPS objął pomocą społeczną 73 osób bezdomnych (w tym 10 kobiet, 63

mężczyzn). Pomoc finansową udzielono w łącznej kwocie 187 532,13 zł. Z zasiłków stałych w kwocie 130 511,48 zł skorzystały 31 osoby. Pomocą rzeczową w postaci gorącego posiłku objęto 21 osób. Zakupiono środki czystości dla jednej osoby. Na terenie miasta w okresie jesienno-zimowym działała ogrzewalnia, a przez cały rok całodobowe schronisko. Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn prowadzone przez tomaszowskie Koło Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta dysponuje 30 miejscami, w 2020 roku ze schronienia skorzystało 40 osób.

Ogrzewalnia działała od 1 stycznia do 2 kwietnia 2020 roku, a także od 28 października do 31 grudnia 2020 roku (skorzystało z niej w tym czasie 93 osoby, w tym 11 kobiet, 82 mężczyzn).

Projekty

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2020 roku był realizatorem projektu dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014–2020.

W 2020 roku zakończono realizację projektu „Integracja II”, gdzie wsparciem objęto łącznie 111 osób, które skorzystały z instrumentów aktywizacji społecznej, zawodowej i edukacyjnej. We współpracy z Powiatowym Urzędem

Pracy w Tomaszowie Mazowieckim zrealizowano również Program Aktywizacji i Integracji. Uczestnicy projektu objęci zostali również pomocą finansową w formie zasiłków celowych, między innymi na zakup opału, żywności, obuwia, odzieży oraz na wyrobienie i aktualizację książeczek zdrowia do celów sanitarno-epidemiologicznych. Klientom zostały przyznane również świadczenie w formie rzeczowej tj. paczki zawierające produkty żywnościowe i chemię gospodarczą. Wysokość wydatkowanych i rozliczonych kosztów na zakończenie realizacji projektu wyniosła 814 632,23 zł, w tym dofinansowanie 692 436,77 zł oraz wkład własny 122 195,46 zł.

Karta Tomaszowianina

Program „Tomaszowska Karta Mieszkańca” stanowi element polityki społecznej, realizowanej przez Gminę Miasto Tomaszów Mazowiecki. Jest również narzędziem promocji mającej na celu zachęcenie do osiedlania się na terenie miasta. W 2020 roku wydano 5428 kart, w tym: 2762 Kart Tomaszowianina, 755 Karty Młodego Tomaszowianina, 1529 Kart Tomaszowianina - Senior, 200 Kart Dużej Rodziny 3+, 182 Kart Młodego Tomaszowianina Duża Rodzina 3+. Łącznie od powstania programu

„Tomaszowska Karta Mieszkańca” do 31 grudnia 2020 roku wydano 34 913 kart w tym kart rocznych łącznie wydano 4518 natomiast trzyletnich 30 395.

Do programu przystąpili partnerzy: instytucje kultury, jednostki organizacyjne Urzędu Miasta, spółki i przedsiębiorcy. Na 31 grudnia 2020 roku podpisano porozumienia

z 20 partnerami z poszczególnych grup tematycznych:

- Usługi (4 partnerów),
- Handel (7 partnerów),
- sport i rekreacja (4 partnerów),
- edukacja i kultura (4 partnerów),
- gastronomia (1 partner).

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny

W 2020 roku złożono 189 wnioski o przyznanie Karty Dużej Rodziny, w tym: 48 wniosków dla nowych rodzin, 80 wniosków dla rodziców którzy kiedykolwiek na wychowaniu posiadali troje lub więcej dzieci, 7 wniosków o przyznanie duplikatu karty, 14 wniosków o dodanie nowego członka rodziny, 40 wniosków o przedłużenie ważności karty. W 2020 roku wydano Ogólnopolską Kartę Dużej Rodziny dla 624 osoby, w tym 402 dzieci oraz 222 dla rodziców. Od dnia wprowadzenia Karty Dużej Rodziny do 31 grudnia 2020 roku przyznano 4917 kart.

9. BEZPIECZEŃSTWO

Działalność Straży Miejskiej w 2020 roku

Stan etatowy Straży Miejskiej:

- 18* strażników + 3 osoby obsługi administracyjnej
- Komendant,
- Zastępca Komendanta,
- 3 strażników ds. wykroczeń,
- 2 strażników - zespół dyżurnych,
- 11 strażników - zespół patrołowy.

Działania profilaktyczne realizowane przez Straż Miejską w okresie lutego 2020 roku skierowany do dzieci i młodzieży:

- akcja „Smog” - 13 spotkań „Zasady bezpieczeństwa” - 5 spotkań, uczestnicy- uczniowie klas 0-3 i 4-8 szkół podstawowych.

Od miesiąca marca 2020 roku zaprzestano prowadzenia spotkań z młodzieżą w związku z wprowadzeniem na terenie kraju obostrzeń wynikających z rozprzestrzeniania się COVID-19. W dniu 31 marca 2020 roku Wojewoda Łódzki wydał pisemne Polecenie na podstawie, którego straże miejskie (gminne) województwa łódzkiego przeszły do dyspozycji właściwych z przestrzeganiem nakazów, zakazów i obowiązków wynikających z przepisów prawa powszechnie obowiązującego (COVID-19). Polecenie to zostało uchylone Decyzją Wojewody Łódzkiego w dniu 18 czerwca 2020 roku.

W dniu 19 października 2020 roku Wojewoda Łódzki wydał Decyzję o przekazaniu

do dyspozycji właściwych miejscowo Komendantów Powiatowych Policji straży miejskich, gminnych w celu realizacji zadań związanych z weryfikacją wykonywania nakazów, zakazów i obowiązków wynikających z przepisów prawa powszechnie obowiązującego.

W 2020 roku Straż Miejska w Tomaszowie Mazowieckim przyjęła 3 761 zgłoszeń wymagających konieczności przeprowadzenia interwencji w ocenie zgłaszających z czego:

- zgłoszenia od mieszkańców miasta - 2 582,
- zgłoszenia z administracji i urzędów - 222,
- zgłoszenia pracowników monitoringu - 255,
- inicjatywa własna strażników, zgłoszenia bezpośrednio do strażników - 575,
- interwencje przekierowane z Komendy Powiatowej Policji- 133.

W 2020 roku Straż Miejska przyjęła od mieszkańców 2 582 (4 832 w 2019 roku) zgłoszeń o interwencję od mieszkańców, wśród których dało się wyróżnić:

- Zakłócenie porządku publicznego- 794 tj. 30% zgłoszeń (w 2019 roku- 1 709 tj. 36%);
- Zagrożenia w ruchu drogowym (nieprawidłowe parkowanie, blokowanie przejazdu)- 499 tj. 19% (w 2019 roku- 999 tj. 21%);
- Ochrona środowiska i gospodarowanie odpadami - 474 tj. 18% (w 2019 roku- 835 tj. 18%);
- Dotyczące zwierząt (martwe

zwierzęta, bezpańskie psy, dzikie zwierzęta na terenie miasta) - 269 tj. 11% (w 2019 roku- 471 tj. 9%);

- Zagrożenie życia i zdrowia (osoby leżące na ulicy w stanie nietrzeźwości) - 82 tj. 3% (w 2019 roku- 151 tj. 3%);
- Pozostałe zgłoszenia - 462 tj. 18% (w 2019 roku- 654 tj. 13%).

Strażnicy Straży Miejskiej w Tomaszowie Mazowieckim przeprowadzili łącznie 1850 (w 2019 roku - 2 473) interwencji - dotyczyły one:

- naruszenia przepisów Kodeksu Wykroczeń - 1388 tj. 70% interwencji (w 2019 roku- 1819 tj. 73%);
- naruszenie przepisów Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach - 221 tj.12% (w 2019 roku- 282 tj. 12%);
- naruszenia przepisów Ustawy o wychowaniu w trzeźwości- 127 tj. 7% (w 2019 roku - 192 tj. 8%);
- naruszenia przepisów Ustawy o odpadach - 66 tj.4% (w 2019 roku - 102 tj. 4%).

Strażnicy na ujawnionych sprawców wykroczeń nałożyli 463 (w 2019 roku 667) mandaty karne na kwotę 70 550 zł (w 2019 roku 85 290 zł), oraz sporządzono 75 (w 2019 roku 66) wniosków o ukaranie do sądu:

- za wykroczenia przeciwko porządkowi w komunikacji:
 - a) 160 mandatów tj. 35% ogółu nałożonych mandatów (w 2019 roku- 265 tj. 39%);

- b) 54 wnioski do sądu tj. 72% ogółu sporządzonych wniosków (w 2019 roku- 52 tj. 66%);
- naruszenie przepisów Ustawy o wychowaniu w trzeźwości (spożywanie alkoholu w miejscach publicznych):
 - a) 76 mandatów tj. 16% (w 2019 roku- 138 tj. 21%);
 - b) 3 wnioski o ukaranie tj. 4%;
- wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej:
 - a) 53 mandaty tj. 11%;
 - b) 1 wniosek tj. 1%;
- naruszenie przepisów Ustawy o odpadach:
 - a) 46 mandatów tj. 10% (w 2019 roku- 81 tj. 12%);
 - b) 4 wnioski o ukaranie 5%.
- wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego:
 - a) 33 mandaty tj. 7% (w 2019 roku- 57 tj. 9%);
 - b) 4 wnioski o ukaranie tj. 5%;
- wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu:
 - a) 44 mandaty tj. 9% (w 2019 roku- 38 tj. 6%);
 - b) 3 wnioski tj. 4%.
- wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia:
 - a) 24 mandaty tj. 55 (w 2019 roku - 7);
 - b) 2 wnioski tj. 3 % (w 2019 roku- 18 tj. 28%).

Dowieziono do wytrzeźwienia lub miejsca zamieszkania 82 (w 2019 roku- 185) osoby. Największą liczbę zdarzeń odnotowano w rejonach ulic:

 - ul. Świętego Antoniego - 168;
 - plac Kościuszki - 150 (w 2019 roku - 69);
 - ul. Warszawska - 130;
 - ul. Mościckiego - 125 (w 2019 roku - 156);
 - ul. P.C.K - 97;
 - ul. Piłsudskiego - 91 (w 2019 roku - 52);
 - ul. Polna - 86;
 - ul. Dzieci polskich - 72;
 - ul. Legionów - 67;
 - Park Bulwary - 61.

W rejonach tych podobnie jak w roku ubiegłym dominowały takie zdarzenia jak:

 - parkowanie w miejscach objętych zakazem,
 - zakłócenie porządku i spokoju publicznego,
 - spożywanie alkoholu w miejscu publicznym,
 - nieobyczajny wybryk,
 - zaśmiecanie miejsca publicznego.

Współpraca z Policją:

 - wymiana informacji na temat zagrożeń, w szczególności dotyczących zagrożenia epidemicznego w związku z COVID-19,
 - realizacja zadań bezpośrednio związanych z weryfikacją wykonywania nakazów, zakazów i obostrzeń wynikających z przepisów prawa - COVID-19

Pomimo dominującego obowiązku realizacji przez strażników zadań związanych z epidemią strażnicy wykonywali również inne zadania wynikające z zakresu obowiązków takie jak np.: kontrola palenisk.

W 2020 roku skontrolowano 175 (651 w 2019 r.) palenisk:

 - nałożono 46 (79 w 2019 r.) mandatów,
 - sporządzono 4 (2 w 2019 r.) wnioski do sądu,
 - pobranych próbek do badania z palenisk 5 - 1 próbka pozytywna (6 - 3 pozytywne w 2019 r.).

Badanie próbek w 2020 roku zostało sfinansowane ze środków Budżetu Obywatelskiego, który został przydzielony w kwocie 70000 zł (koszt jednej próbki ok. 630 zł)- 3616,20 zł.

Ewidencja wyników działań straży

Rodzaj wykroczeń	Rok	Środki oddziaływania wychow. (art. 41 kw)	Grzywna nałożona w drodze mandatu karnego		Wnioski do sądu	Inny sposób zakończenia czynności (np. odstąpienie od skierowania wniosku o ukaranie, przekazanie sprawy innym organom)	Razem
			liczba	kwota			
Ustawie - Kodeks wykroczeń:	2017	2 285	429	45 500	84	349	3 147
	2018	1 202	484	56 540	145	315	2 146
	2019	930	440	59 370	62	387	1 819
	2020	756	320	47 850	62	250	1 388

Ewidencja wyników działań straży							
Rodzaj wykroczeń	Rok	Środki oddziaływania wychow. (art. 41 kw)	Grzywna nałożona w drodze mandatu karnego		Wnioski do sądu	Inny sposób zakończenia czynności (np. odstąpienie od skierowania wniosku o ukaranie, przekazanie sprawy innym organom)	Razem
			liczba	kwota			
wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	2017	70	18	4 000	6	26	120
	2018	24	20	5 400	2	36	82
	2019	6	38	12 300	1	31	76
	2020	90	44	12 400	3	24	161
wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym (wprowadzanie w błąd f-szy SM co do tożsamości własnej lub innej osoby, umyślne uszkodzenie i usunięcie ogłoszenia wystawionego przez instytucję państwową, samorządową lub organizację społeczną, fałszywa informacja i wprowadzenie w błąd f-szy Straży Miejskiej)	2017	0	1	500	0	0	1
	2018	0	1	300	1	0	2
	2019	0	0	0	3	0	3
	2020	1	2	1 000	0	0	3
wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	2017	42	19	2 550	0	118	179
	2018	28	30	3 700	3	79	140
	2019	14	7	1 950	18	146	167
	2020	12	24	3 350	2	88	126
wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji	2017	1 753	296	29 700	78	37	2 164
	2018	962	291	31 050	128	47	1 428
	2019	769	265	27 820	52	36	1 122
	2020	580	160	17 650	54	30	824

Ewidencja wyników działań straży							
Rodzaj wykroczeń	Rok	Środki oddziaływania wychow. (art. 41 kw)	Grzywna nałożona w drodze mandatu karnego		Wnioski do sądu	Inny sposób zakończenia czynności (np. odstąpienie od skierowania wniosku o ukaranie, przekazanie sprawy innym organom)	Razem
			liczba	kwota			
wykroczenia przeciwko osobie	2020	0	0	0	0	0	0
wykroczenia przeciwko zdrowiu	2017	3	0	0	0	1	4
	2018	5	2	200	0	0	7
	2019	4	7	700	0	2	13
	2020	1	4	500	0	1	6
wykroczenia przeciwko mieniu	2020	0	0	0	0	0	0
wykroczenia przeciwko interesom konsumentów	2020	0	0	0	0	0	0
wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej	2017	258	31	3 450	0	128	417
	2018	100	63	9 060	5	128	296
	2019	37	66	12 150	2	149	254
	2020	24	53	8 800	1	95	173
wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego (złośliwe utrudnianie, uniemożliwianie korzystania, uszkodzenie np.: ławek, urządzeń oświetleniowych, niszczenie. Uszkodzenie roślinności - deptanie trawników, uszkodzenie drzew lub krzewów, zanieczyszczanie, zaśmiecanie dróg, ulic, placów, trawników - dostępnych dla publiczności	2017	159	64	5 300	0	39	262
	2018	83	77	6 830	6	25	191
	2019	100	57	4 450	2	23	182
	2020	48	33	4 150	4	12	97

Ewidencja wyników działań straży							
Rodzaj wykroczeń	Rok	Środki oddziaływania wychow. (art. 41 kw)	Grzywna nałożona w drodze mandatu karnego		Wnioski do sądu	Inny sposób zakończenia czynności (np. odstąpienie od skierowania wniosku o ukaranie, przekazanie sprawy innym organom)	Razem
			liczba	kwota			
szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe	2020	0	0	0	0	0	0
przepisach wprowadzających Kodeks pracy	2019	0	0	0	2	0	2
	2020	0	0	0	0	0	0
ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	2017	193	148	14 650	4	3	348
	2018	248	194	19 450	6	12	460
	2019	41	138	13 900	4	9	192
	2020	40	76	7 600	3	8	127
ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych	2017	10	10	1 050	1	0	21
	2018	5	15	2 000	0	2	22
	2019	0	2	100	1	1	4
	2020	5	6	1 500	0	0	11
ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	2017	19	6	650	Art. 10 ust. 10	338	363
	2018	15	5	850	4	240	264
	2019	21	3	400	4	254	282
	2020	3	10	1 350	4	204	221

Rodzaj wykroczeń	Rok	Ewidencja wyników działań straży					Inny sposób zakończenia czynności (np. odstąpienie od skierowania wniosku o ukaranie, przekazanie sprawy innym organom)	Razem
		Środki oddziaływania wychow. (art. 41 kw)	Grzywna nałożona w drodze mandatu karnego		Wnioski do sądu			
			liczba	kwota				
ustawie o ochronie zwierząt	2017	0	0	0	1	19	20	
	2018	1	2	200	0	36	39	
	2019	0	1	500	1	64	66	
	2020	0	0	0	0	29	29	
ustawie o odpadach	2017	27	32	2 050	0	1	60	
	2018	29	102	16 700	2	4	137	
	2019	18	81	10 820	1	2	102	
	2020	16	46	11 300	4	0	66	
ustawie- Prawo ochrony środowiska	0	0	0	0	0	0		
ustawie- Prawo o miarach	2017	2	1	100	0	0	3	
	2018	0	0	0	0	0	0	
	2019	0	0	0	0	0	0	
	2020	0	0	0	0	0	0	
ustawie- Prawo wodne	2020	0	0	0	0	0	0	
ustawie o publicznym transporcie drogowym	2017	2	4	400	0	0	6	
	2018	2	0	0	0	0	2	
	2019	0	0	0	0	0	0	
	2020	1	0	0	0	0	1	

Ewidencja wyników działań straży							
Rodzaj wykroczeń	Rok	Środki oddziaływania wychow. (art. 41 kw)	Grzywna nałożona w drodze mandatu karnego		Wnioski do sądu	Inny sposób zakończenia czynności (np. odstąpienie od skierowania wniosku o ukaranie, przekazanie sprawy innym organom)	Razem
			liczba	kwota			
ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	2020	0	0	0	0	0	0
ustawa o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt	2019	0	2	200	0	0	2
	2020	0	5	950	0	0	5
ustawie o ochronie przyrody	2020	0	0	0	0	0	0
ustawie o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	2020	0	0	0	0	0	0
ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych	2020	0	0	0	0	0	0
ustawie o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	2020	0	0	0	0	0	0
ustawie o bateriach i akumulatorach	2020	0	0	0	0	0	0

Ewidencja wyników działań straży							
Rodzaj wykroczeń	Rok	Środki oddziaływania wychow. (art. 41 kw)	Grzywna nałożona w drodze mandatu karnego		Wnioski do sądu	Inny sposób zakończenia czynności (np. odstąpienie od skierowania wniosku o ukaranie, przekazanie sprawy innym organom)	Razem
			liczba	kwota			
ustawie- Kodeks wyborczy	2017	0	0	0	0	0	0
	2018	1	0	0	0	0	1
	2019	0	0	0	0	1	1
	2020	0	0	0	0	0	0
akty prawa miejscowego (przepisy porządkowe)	2019	0	0	0	1	0	0
	2020	0	0	0	0	0	0
Innych	2019	0	0	0	3	0	0
	2020	0	0	0	0	0	0
Ogółem	2017	2 538	630	64 400	90	710	3 968
	2018	1 503	802	95 740	157	609	3 071
	2019	1 010	667	85 290	78	718	2 473
	2020	821	463	70 550	75	491	1 850

Wprowadzenie w 2020 roku na terenie Polski stanu epidemii wymusiło zmianę priorytetu działania Straży Miejskiej. Strażnicy miejscy czynnie włączyli się w udzielanie pomocy osobom starszym i samotnym w zakresie dowożenia posiłków i środków ochrony (maseczek). W trakcie pobytu na terenie "Przystani" osób objętych kwarantanną służyli im pomocą w zakresie dowozu niezbędnych artykułów. Duży nacisk w codziennej służbie został skierowany na realizację zadań związanych z przestrzeganiem przepisów w zakresie występującego zagrożenia. Strażnicy miejscy w ciągu roku zrealizowali 70 służb w budynku Urzędu Miasta Tomaszowa Mazowieckiego, których celem było usprawnienie i zabezpieczenie ruchu osobowego petentów - przestrzegania obostrzeń wynikających z Rozporządzeń Rady Ministrów. Ponadto przeprowadzono 933 kontrole miejsc, gdzie mogło dochodzić do gromadzenia się znacznej ilości osób takich jak: parkingi, place, rejony w pobliżu wielkopowierzchniowych obiektów handlowych, place zabaw, cmentarze. Zadaniem strażników było informowanie, pouczanie osób o konieczności przestrzegania przepisów w zakresie obostrzeń wynikających z zagrożenia epidemią. Wszystkie te działania absorbujące siły i czas miały znaczący wpływ na spadek realizacji innych zadań wynikających z ustawowych zadań Straży Miejskiej.

W 2021 roku Straż Miejska w dalszym ciągu będzie

realizować zadania związane z COVID-19, a w przypadku wygaszenia stanu epidemii, nastąpi powrót do realizacji zadań wynikających z obowiązków ustawowych. Zwiększony zostanie nacisk na działania mające na celu:

- ujawniania i eliminowania zjawiska zatruwania środowiska poprzez spalanie niedozwolonych substancji,
- ujawnianie i ściganie sprawców, wyrzucania odpadów i śmieci w miejscach do tego nie przeznaczonych,
- reagowanie na wykroczenia najbardziej uciążliwe i dolegliwe dla mieszkańców np.:
 - a) spożywanie alkoholu w miejscach publicznych,
 - b) zakłócenia porządku publicznego,
 - c) niszczenie mienia,
 - d) parkowanie pojazdów w miejscach niedozwolonych (trawniki, chodniki).

W zakresie zapobiegania skutkom rozprzestrzeniania się zakażeń wirusem SARS-COV-2

Zadania Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Monitoringu skoncentrowały się przede wszystkim na zapobieganiu skutkom rozprzestrzeniania się zakażeń wirusem SARS-COV-2 oraz pomocy mieszkańcom naszego miasta, którzy ze względu na odosobnienie wymagali pomocy w zaspokojeniu podstawowych potrzeb życiowych. Podejmowane

decyzje na posiedzeniach Gminnego Zespołu Kryzysowego zgodnie z wytycznymi władz rządowych odpowiedzialnych za walkę z epidemią miały głównie za zadanie na przeciwdziałaniu wzrostowi ilości zakażeń. W tym celu od samego początku rozwoju epidemii rozpoczęto w Urzędzie Miasta jak i wszystkich podległych placówkach administracyjnych wdrażanie procedur zachowania reżimu sanitarnego i wymaganego dystansu społecznego. Dokonano zakupów niezbędnej ilości środków dezynfekujących, maseczek ochronnych i wyposażenia ochronnego. Przeprowadzono w najbardziej trudnym okresie w zakresie pozyskiwania środków ochrony sanitarnej akcję bezpłatnego dostarczania masek ochronnych dla mieszkańców miasta. Tylko w tym okresie przekazano mieszkańcom ponad 30 tys. masek. Dla zwiększenia ochrony i bezpieczeństwa pracownikom oraz interesantom zakupiono urządzenia dezynfekcji powietrza w pomieszczeniach biurowych. W ramach współpracy w zwalczaniu skutków epidemii Miasto udostępniło Starostwu Powiatowemu w Tomaszowie Mazowieckim 9 domków rekreacyjnych zlokalizowanych na „Przystani” przy ulicy PCK 2/4 na potrzeby funkcjonowania kwarantanny zewnętrznej dla osób wymagających odosobnienia. Wspólnie z pracownikami MOPS-u, druhami z OSP, wolontariuszami z Jednostki Strzeleckiej 1002 prowadzone

były dla osób przebywających w kwarantannie lub izolacji działania wspomagające w załatwianiu podstawowych spraw życiowych.

Z inicjatywy Prezydenta Miasta Rada Miejska Tomaszowa Mazowieckiego podjęła dwukrotnie w ciągu roku uchwałę o pomocy rzeczowej dla Powiatu Tomaszowskiego z przeznaczeniem dla Tomaszowskiego Centrum Zdrowia w postaci trzech respiratorów oraz aparatu do nieinwazyjnego oddychania metodą wysokich przepływów. Łączna wartość finansowa przekazanego sprzętu wyniosła 165 000 zł.

Wszystkie opisane powyżej działania związane ze stanem epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-COV-2 zostały sfinansowane głównie z rezerwy celowej budżetu miasta na zarządzanie kryzysowe. Łącznie z budżetu miasta na ten cel wydatkowano około 850 000 zł.

W zakresie zapewnienia mieszkańcom bezpieczeństwa przeciwpożarowego

Działania podjęte służyły podniesieniu sprawności bojowych poszczególnych jednostek OSP przez zakup niezbędnego sprzętu ratowniczego i wyposażenia samochodów pożarniczych i wyposażenia indywidualnego strażaków wraz z wydatkami bieżącymi związanymi z funkcjonowaniem jednostek OSP (kwota ok. 183 000 zł).

W zakresie zapewnienia mieszkańcom bezpieczeństwa w zdarzeniach losowych

Udzielano poszkodowanym mieszkańcom właściwej pomocy i opieki w zdarzenia kryzysowych zaistniałych na terenie miasta (np. pożary, kryzysowe zdarzenia losowe, zagrożenia ze strony dzikich zwierząt - 35 zdarzeń).

Rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego na terenie miasta oraz przeniesienie siedziby Centrum Obsługi Monitoringu do nowych pomieszczeń na Placu Kościuszki

W 2020 roku ze względu na ograniczenia związane stanem epidemii ograniczono wydatki inwestycyjne związane z rozbudową systemu monitoringu miejskiego. Z tego powodu również Spółdzielnia Mieszkaniowa „Przodownik” wstrzymała swoje dofinansowanie w zakresie współpracy w rozbudowie monitoringu w ich zasobach mieszkaniowych. Udało się jednak w tym trudnym czasie zrealizować mimo wszystko kolejny 6 etap rozbudowy systemu monitoringu miejskiego. Utworzone zostały kolejne punkty kamerowe w takich miejscach jak: Rondo Zesłańców Sybiru (3 kamery), Św. Antoniego 110 (1 kamera), Zielona (1 kamera), Ludwikowska- Robotnicza (3 kamery), Dzieci Polskich - Kwiatowa (wieżowiec) (1 kamera z dużym zoomem optycznym do walki ze

smogiem). Miasto na realizację tego etapu przeznaczyło kwotę 140 000 zł.

Wraz z oddaniem do użytku odnowionej „Przystani” przy ulicy PCK 2/8 dokonano również włączenia zainstalowanych tam nowych kamer monitoringowych do systemu monitoringu miejskiego w ilości 18 kamer. Dzięki temu podłączeniu cały obiekt jest objęty całodobowym monitoringiem, co wpływa na poprawę bezpieczeństwa i porządku publicznego tego licznie odwiedzanego przez mieszkańców miejsca.

Z końcem roku udało się rozbudować w ważnym miejscu jeszcze jeden punkt kamerowy przy ul. Św. Antoniego 8, który pozwala prowadzić obserwację wejścia do Parku Solidarności wraz z często odwiedzanym przez dzieci placem zabaw.

Obecnie na terenie miasta jest więc zainstalowanych 92 kamery (63 stałopozycyjne, 29 obrotowe). W roku 2019 było 65 kamer (44 stałopozycyjne, 21 obrotowe).

Ważnym wydarzeniem minionego roku była zmiana lokalizacji siedziby zarówno Centrum Obsługi Monitoringu jak i całego Wydziału. Nowe pomieszczenia w nowym odrestaurowanym budynku na Placu Kościuszki 24 pozwoliły nie tylko poprawić warunki bytowe ale znacznie unowocześnić prowadzenie obserwacji z dodatkowych stanowisk operatorskich i zainstalowanych nowoczesnych monitorów ekranowych.

Ujawnione w 2020 roku zdarzenia przez operatorów w Centrum Obsługi Monitoringu	
Rodzaj ujawnionego zdarzenia	Liczba
Spożywanie alkoholu w miejscach publicznych	199
Wybryki nieobyczajne	204
Zakłócanie porządku publicznego (wybryki chuligańskie)	106
Uszkodzenia i dewastacje mienia	31
Inne (pożary, zagrożenia w ruchu, nietrzeźwi kierowcy, inne)	71
Razem	611

Współpraca ze służbami
Komendą Powiatową Policji- 258 przekazanych interwencji
Straż Miejska- 248 przekazanych interwencji
Inne służby- 12 przekazane interwencje
Komenda Powiatowa Policji w Tomaszowie Mazowieckim skierował 149 wniosków o udostępnienie zapisów z kamer monitoringowych do prowadzonych postępowań

10. AKTYWNI MIESZKAŃCY

Tomaszowski Budżet Obywatelski

W związku z wprowadzeniem na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii na skutek zakażeń koronawirusem SARS-Cov-2 koniecznym stało się określenie działań priorytetowych, a tym samym ukierunkowanie strumienia środków finansowych na niezbędne potrzeby związane przede wszystkim z bezpieczeństwem i zdrowiem mieszkańców naszego miasta. W następstwie powyższych decyzji w 2020 roku wstrzymano realizację Tomaszowskiego Budżetu Obywatelskiego. Zadania, których wyboru dokonali mieszkańcy w 2019 roku, a ich wykonanie miało nastąpić

w 2020 roku, zostały przesunięte do realizacji i ujęte w budżecie na rok 2021. Są to zarówno projekty infrastrukturalne dotyczące tworzenia obiektów sportowo - rekreacyjnych, jak i społeczne odnoszące się do poprawy stanu bezpieczeństwa, zdrowia oraz aktywności mieszkańców Tomaszowa Mazowieckiego. Spośród wszystkich przedsięwzięć TBO w 2020 roku przeprowadzono jedynie część działań związanych z projektem „SPRAWDZAMY, KTO NAS TRUJE. Badanie 100 próbek popiołu z pieców”. Przebadano pierwszą partię próbek - koszt badań wyniósł 3.616,20 zł. Stwierdzono jeden wynik pozytywny, co pozwoliło na skierowanie sprawy do sądu. Natomiast kontynuacja działań w roku 2021 uzależniona

jest bezpośrednio od sytuacji epidemicznej. Jednocześnie, w związku z sytuacją pandemiczną i brakiem możliwości określenia zakresu działań, które mogłyby być realizowane, podjęta została decyzja o wstrzymaniu przeprowadzenia edycji TBO na rok przyszły.

Miejska Rada Działalności Pożytku Publicznego

Miejska Rada Działalności Pożytku Publicznego w Tomaszowie Mazowieckim w roku 2020 kontynuowała V kadencję, w ramach której odbyły się cztery posiedzenia stacjonarne jak i również w formie online. Miejska Rada Działalności Pożytku Publicznego jako społeczny

organ opiniotawczy-doradczy w zakresie działalności pożytku publicznego, podejmowała wiele działań zmierzających do rozwoju lokalnego sektora pozarządowego. Wszystkie spotkania miały charakter otwarty. Podczas posiedzeń podjęto 5 uchwał.

Miejska Rada Działalności Pożytku Publicznego w 2020 roku spotkała się cztery razy na swoich posiedzeniach, skonsultowała 3 projekty uchwał, przeprowadziła Konkurs Kreatywności Społecznej Lokalni Niebanalni, współorganizowała Piknik Organizacji Pozarządowych Lokalni Niebanalni, zorganizowała kampanię społeczną „A gdy nadchodzi pora PIT-owa, wpisz 1% dla Tomaszowa”.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Prowadzenie aktywnej polityki w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi jest jednym z elementów efektywnego zarządzania miastem. Dokumentem określającym zakres i zasady jest coroczny Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Szczegółowe sprawozdanie z realizacji programu przedłożone zostało Radzie Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego i dostępne jest w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta.

Miasto w 2020 roku współpracowało z 26 organizacjami pozarządowymi, zlecając im w drodze otwartego konkursu ofert realizację zadań publicznych.

Dotacje udzielone na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Po rozpatrzeniu otwartych konkursów ofert ogółem w 2020 r. zawarto 40 umów na realizację zadań publicznych z zakresu zadań Wydziału Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia. Natomiast w trybie uproszczonym zostało zawartych 5 umów w tym 3 umowy z zakresu zadań Wydziału Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia oraz 2 umowy z zakresu zadań Wydziału Edukacji, Kultury i Sportu. Dotacje na poszczególne obszary wykazano w poniższej tabeli. Szczegółowy wykaz dotacji przyznanych oraz wydatkowanych przez organizacje pozarządowe i podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego w 2020 roku, zostały przedłożone Radzie Miejskiej.

W 2020 roku na terenie zrewitalizowanej Przystani Miejskiej odbył się Piknik Organizacji Pozarządowych Lokalni Niebanalni

Obszary współpracy	Dotacje przyznane
pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób	385 400,00
wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej	207 600,00
działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym	70 000,00
działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynek dzieci i młodzieży	138 000,00
porządek i bezpieczeństwo publiczne	2 500,00
przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym - zwalczanie narkomani	35 000,00
przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym - przeciwdziałanie alkoholizmowi	515 000,00
Razem	1 353 500,00

IV. ŚRODOWISKO I PRZESTRZEŃ

1. ZIELONY TOMASZÓW MAZOWIECKI

Utrzymanie terenów zieleni miejskiej w 2020 roku	
Zakup kwiatów	12 502,00 zł
Zakup drzew	15 110,00 zł
Zakup nasion, ziemi i narzędzi do utrzymania zieleni	15 254,82 zł
Usługi zewnętrzne- pielęgnacja drzew	81 708,00 zł
Usługi zewnętrzne- sadzenie kwiatów	1 500,00 zł
Park Rodego	
likwidacja zamierającej rabaty różanej i wykonanie nowej rabaty z hortensji, tulipanów, hosty wraz z założeniem nawadniania kropelkowego oraz czujnikiem wilgotności	22 398,80 zł
zabiegi w koronach drzew	10 000,00 zł
Pl. Kościuszki: zakup roślin, ziemi i żwiru do urządzania rabat przy fontannach	17 250,00 zł
Park Solidarności- pielęgnacja 201 drzew (dofinansowanie WFOŚiGW)	106 240,00 zł
Niebieskie Źródła - zakup materiałów do wykonania napraw na terenie rezerwatu	2 272,48 zł
Przystań Miejska	
zakup ziemi i traw do nasadzenia w donicach	1 811,00 zł
zakup 2 szt. ławek do ustawienia przed wejściem	3 075,00 zł
Razem	289 122,10 zł

Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta w 2020 roku odpowiadał za następujące działania na terenie miasta

Tomaszowa Mazowieckiego:

- sprzątanie i koszenie pasów drogowych dróg gminnych i wewnętrznych- 224 ulice

- o łącznej powierzchni 301 703 m²,
- omiatanie i pielienie odrostów w chodnikach

- oraz opaskach drogowych,
- prowadzenie akcji zimowej (odsnieżanie, posypywanie mieszanką solno-piaskową) chodników dróg gminnych i wewnętrznych,
- utrzymanie terenów komunalnych o łącznej powierzchni ok. 120 000 m² oraz terenów zielonych tj. parki, skwery, zieleńce o powierzchni 310 000 m²,
- stałe utrzymanie czystości na ok 40 działkach komunalnych oraz interwencyjne sprzątanie pozostałych działek komunalnych (według zgłaszanych potrzeb mieszkańców, Straży Miejskiej oraz własnych obserwacji),
- koszenie około 100 ha obszarów zielonych (kilkakrotnie w roku),
- wykonywanie nasadzeń kwiatowych,
- podlewanie i pielęgnacja bieżąca zieleni,
- opróżnianie koszy ulicznych oraz koszy na zwierzęce odchody w łącznej ilości 553 szt. rozstawionych w pasach drogowych oraz na terenach komunalnych i zielonych na terenie całego miasta,
- uzupełnianie, wymiana oraz konserwacja koszy na odpady,
- naprawa, renowacja oraz montaż ławek siedziskowych,
- utrzymanie porządku i czystości na przystankach komunikacyjnych (258 sztuk przystanków) na terenie Tomaszowa Mazowieckiego polegające między innymi i na: zbieraniu

- zanieczyszczeń z powierzchni przystanku, zmiataaniu powierzchni wokół przystanku, odchwasczaniu i wykaszaniu terenu przylegającego, opróżnianiu koszy na odpady, uzupełnianiu brakujących koszy, drobnych naprawach urządzeń stanowiących wyposażenie przystanków tj. konstrukcji wiat, ramek na rozkłady jazdy, kasetonów reklamowych, ławek itp.,
- sprzątanie terenów placów zabaw i siłowni plenerowych oraz naprawa urządzeń w 17 lokalizacjach na terenie miasta,
- obsługa techniczno - porządkową imprez organizowanych przez Urząd Miasta (porządkowanie terenu, transport stolików, krzesel, podestów i inne zlecane działania),
- prowadzenie Punktu Selekttywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych dla mieszkańców miasta (w ciągu 2020 r. przyjęto na PSZOK łącznie 1 191 697 kg odpadów o różnych kodach obsługując łącznie 3 764 osoby),
- naprawianie i wymiana zniszczonych znaków drogowych w wyniku zdarzeń drogowych lub konieczności zmian organizacji ruchu drogowego,
- organizacja prac i prowadzenie dokumentacji prac społeczno-użytecznych osób skierowanych przez MOPS.

W roku 2020 w ramach prac społecznie użytecznych na podstawie Porozumienia Nr 7/2020 z 04.02.2020 r. została zorganizowana praca dla 59 osób bezrobotnych w okresie od marca do grudnia 2020 r.

Prace te wykonywane były w wymiarze 40 godzin tygodniowo w różnych miejscach naszego miasta, np. targowisko, cmentarz, schronisko dla bezdomnych zwierząt oraz parki i skwery. W ramach realizacji ww. prac prowadzona była stosowna dokumentacja obrazująca zrealizowane zadania; odpowiednie zestawienia były przedstawiane comiesięcznie w MOPS, PUP oraz Urzędzie Miasta w Tomaszowie Mazowieckim, obsługa 32 słupów ogłoszeniowych; obsługa polegała na naklejeniu plakatów zgodnie ze zleceniami otrzymanymi z Urzędu Miasta oraz innych jednostek podległych Urzędowi (55 wyjazdów łącznie; przejechano ponad 2 475 km).

Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki realizuje szereg działań i projektów przyczyniających się do poprawy stanu środowiska naturalnego. Miasto realizuje aktywnie następujące programy: „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Tomaszowa Mazowieckiego, przyjęty Uchwałą nr XXII/221/2016 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 21 stycznia 2016 roku” Zgodnie z zapisami regulaminu, stanowiącego załącznik do programu, możliwe jest

udzielenie dofinansowania na cele zgodne z jego założeniami, to jest eliminację czynników powodujących negatywne skutki zdrowotne u mieszkańców oraz likwidację szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

W 2020 roku efektem podjętych działań było unieszkodliwienie 13.072 m² wyrobów azbestowych z 73 posesji. Dla porównania w 2018 roku unieszkodliwiono 7.301,6

m² wyrobów azbestowych z 45 posesji, zaś w 2019 roku unieszkodliwiono 11.690,50 m² wyrobów azbestowych z 92 posesji.

Edukacja ekologiczna

W roku 2020, mimo trwającej epidemii, zrealizowano edukacyjny projekt ekologiczny Sprzątanie świata. W ramach ogólnopolskiej kampanii pod hasłem „Nie śmiećmy

- sprzątamy - zmieniamy!” młodzi wolontariusze ze wszystkich przedszkoli i szkół wyruszyli na sprzątanie naszego miasta. W akcji wzięło udział około 3 243 dzieci i młodzieży z 11 szkół podstawowych, 9 przedszkoli, 5 zespołów szkół ponadpodstawowych oraz I i II Liceum Ogólnokształcącego. Ogółem zebrano 9,800 Mg odpadów.

2. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI

Planowanie przestrzenne

Dla całego obszaru miasta Tomaszowa Mazowieckiego obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Tomaszowa Mazowieckiego uchwalone uchwałą nr LI/445/2009 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 18 grudnia 2009 r. Zgodnie z obowiązującym studium udział poszczególnych funkcji terenów w powierzchni miasta kształtuje się następująco:

- tereny zabudowy mieszkaniowej - 27%,
- tereny zabudowy usługowej (w tym tereny rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²) - 3%,
- tereny zabudowy mieszkaniowej i usług - 11%,
- tereny zabudowy techniczno-produkcyjno-usługowej - 3%,
- tereny zabudowy

- techniczno-produkcyjnej - 5%,
- obszary i tereny górnicze - 1%,
- tereny infrastruktury technicznej - 3%,
- tereny zieleni urządzonej, lasy i wody - 21%,
- tereny rolnicze (w tym: rola, łąki, zielen naturalna i zabudowa zagrodowa) - 19%,
- tereny komunikacji (w tym: tereny dróg publicznych i tereny kolejowe) - 7%.

Na terenie miasta obowiązują 52 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które obejmują swoimi ustaleniami 17,55% powierzchni miasta.

W grudniu 2020 roku uchwalono miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w rejonie ulic: Kępa, Mireckiego, Zacisze, Nadrzeczej i Klonowej w Tomaszowie Mazowieckim (Uchwała Nr XXXIX/273/2020 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 17 grudnia 2020 roku), który został opublikowany

w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego. Plan ten obejmuje swoimi ustaleniami 0,93% powierzchni miasta tym samym po jego wejściu w życie powierzchnia miasta objęta obowiązującymi planami miejscowymi wzrosła do 18,48%.

Kolejnych 7 obszarów objętych jest uchwałami o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a prace planistyczne są w toku. Obszar objęty pracami obejmuje 16,07% powierzchni miasta. W 2020 roku przystąpiono do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie ulic: Główniej, ks. J. Popiełuszki, gen. Grota Roweckiego, Warszawskiej w Tomaszowie Mazowieckim (Uchwała Nr XXXIX/272/2020 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 17 grudnia 2020 roku).

Z porównania danych dotyczących pokrycia obszaru miasta miejscowymi

planami zagospodarowania przestrzennego za lata 2017 - 2020 wynika, że systematycznie następuje wzrost pokrycia obszaru miasta planami miejscowymi z 12,25% w 2017 roku, 15,41% w 2018 roku, 17,55% w 2019 roku do 18,48% (łącznie z planem opublikowanym w 2021 roku) w 2020 roku.

Jednocześnie powierzchnia miasta objęta pracami planistycznymi na podstawie uchwał o przystąpieniu do sporządzenia nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego utrzymuje się od 2017 roku na porównywalnym poziomie kilkunastu procent (16,15% w 2017 roku, 12,4% w 2018 roku, 14,52% w 2019 roku).

Ocena aktualności studium i planów miejscowych

Zgodnie z art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w celu oceny aktualności studium i planów miejscowych prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletni program ich sporządzenia w nawiązaniu do ustaleń studium, z uwzględnieniem decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego. Wyniki analiz przekazuje radzie gminy co najmniej raz w czasie

kadencji rady. Rada gminy podejmuje uchwałę w sprawie aktualności studium i planów miejscowych, a w przypadku uznania ich za nieaktualne, w całości lub w części, podejmuje działania, o których mowa w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Wypełniając powyższy obowiązek, analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta sporządzono w obecnej kadencji (2018-2023). W dniu 27 sierpnia 2020 roku Rada Miejska Tomaszowa Mazowieckiego podjęła uchwałę nr XXXI/237/2020 w sprawie oceny aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Tomaszowa Mazowieckiego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W uchwale stwierdzono aktualność obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sporządzonych na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz brak aktualności tych planów miejscowych, które zostały sporządzone w oparciu o przepisy ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym.

Ponadto w uchwale stwierdzono brak aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Tomaszowa Mazowieckiego,

zatwierdzonego uchwałą nr LI/445/09 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 28 grudnia 2009 roku. Zgodnie z ww. przepisem ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym miasto posiada „Wieloletni program sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w obszarze miasta Tomaszowa Mazowieckiego na lata 2016-2020”, zatwierdzony Zarządzeniem nr 123/2016 Prezydenta Miasta z dnia 16 marca 2016 roku.

Ochrona i opieka nad zabytkami

Zgodnie z Zarządzeniem nr 368/2019 Prezydenta Miasta Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 28 sierpnia 2019 roku w sprawie przyjęcia Gminnej Ewidencji Zabytków miasta Tomaszowa Mazowieckiego na terenie miasta Tomaszowa Mazowieckiego znajdują się następujące zabytki nieruchome:

- obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków - 37 kart adresowych,
- obiekty i obszary ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz wyznaczone przez Prezydenta Miasta - 191 kart adresowych,
- stanowiska archeologiczne zewidencjonowane na terenie miasta - 64 karty adresowe.

Z porównania ilości kart adresowych zabytków

ujętych obecnie w Gminnej Ewidencji Zabytków z ilością kart zabytków ujętych we wcześniejszej ewidencji zabytków przyjętej Zarządzeniem nr 175/2017 Prezydenta Miasta Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 9 maja 2017 roku wynika, że zwiększyła się liczba zabytków o sześć kart adresowych założonych dla schronów zespołu fortyfikacji połowej rzeki Pilicy linia Tomaszów Mazowiecki.

Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu

Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu następuje w drodze decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, przy czym lokalizację inwestycji celu publicznego ustala się w drodze decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego, a sposób zagospodarowania terenu i warunki zabudowy dla innych inwestycji ustala się w drodze decyzji o warunkach zabudowy.

W 2020 roku na terenie miasta Tomaszowa Mazowieckiego wydano 127 decyzji o warunkach zabudowy i 59 decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego. Przeznaczenie obiektów dla których wydano decyzje o warunkach zabudowy

kształtowało się następująco:

- budynki mieszkalne jednorodzinne - 67 decyzji,
- budynki mieszkalne wielorodzinne - 11 decyzji,
- budynki usługowe - 25 decyzji,
- budynki mieszkalne z usługami - 8 decyzji,
- budynki garażowe - 5 decyzji,
- budynki produkcyjne - 5 decyzji,
- obiekty infrastruktury technicznej - 6 decyzji.

Dla porównania w 2017 roku wydano 161 decyzji o warunkach zabudowy w 2018 r. 92 decyzje, a w 2019 roku 152 decyzje o warunkach zabudowy. Struktura funkcjonalna wydanych w latach 2017- 2019 decyzji kształtowała się porównywalnie do 2020 roku. Najwięcej decyzji wydano dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (91 decyzji w 2017 roku, 45 decyzji w 2018 roku, 82 decyzje w 2019 roku) oraz usługowej (42 decyzje w 2017 roku, 16 decyzji w 2018 roku, 26 decyzji w 2019 roku). Liczba decyzji o warunkach zabudowy dla pozostałych funkcji kształtowała się zazwyczaj w przedziale od 3 do 9 decyzji rocznie dla danej funkcji, nie przekraczając maksymalnej wartości 12 decyzji.

Wśród decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego 56 decyzji dotyczyło infrastruktury technicznej. Pozostałe 3 decyzje dotyczyły:

- budowy tężni solankowej,
- rozbudowy i przebudowy wraz ze zmianą sposobu użytkowania budynku żłobka,

- robót budowlanych przy budynku wpisanym do rejestru zabytków.

Dla porównania w 2017 roku wydano 50 decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego, w 2018 roku 54 decyzje, a w 2019 roku 34 decyzje. Podobnie jak w 2020 roku zdecydowana większość decyzji dotyczyła lokalizacji infrastruktury technicznej (41 decyzji w 2017 roku, 48 decyzji w 2018 roku, 28 decyzji w 2019 roku).

Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach

W 2020 roku wydano 5 decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla następujących przedsięwzięć:

- modernizacja źródła ciepła Spółdzielni Mieszkaniowej Przodownik,
- rozbudowa stacji paliw płynnych,
- rozbudowa zakładu produkcyjnego przetwórstwa drobiu,
- budowa garaży i parkingu z infrastrukturą w związku z realizacją budowy zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych,
- rozbudowa drogi krajowej nr 48.

Analiza ilości wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w latach 2017 - 2020 wskazuje na niewielką tendencję spadkową, bowiem w 2017 roku wydano 9 decyzji, w 2018 roku 7 decyzji, w 2019 roku 4 decyzje i w 2020 roku 5 decyzji.

3. WALKA O OCZYSTE POWIETRZE

Stan powietrza w Tomaszowie Mazowieckim

W ramach monitoringu jakości powietrza Główny Inspektorat Ochrony Środowiska-RWMS w Łodzi prowadzi pomiary w Tomaszowie Mazowieckim, przy ul. św. Antoniego 43/45. Jakość powietrza w Tomaszowie Mazowieckim również jest rejestrowana za pomocą zainstalowanych na terenie Miasta czujników Airly. Poniższy wykres przedstawia dane, jakie zostały zarejestrowane w roku 2020.

W 2020 roku przeprowadzono następujące działania mające na celu ograniczenia niskiej emisji oraz przeciwdziałaniu negatywnym jej skutkom:

1. Kontynuacja współdziałania w ramach realizacji programu „Czyste Powietrze”.

W roku 2020, roku epidemii, było to 110 wniosków, co przełożyło się, przy maksymalnym wykorzystaniu dotacji przez beneficjentów, na kwotę 1.259.116,65 zł przyznanej dotacji. Program „Czyste Powietrze” obejmują zarówno wymianę źródeł ciepła, a także termomodernizację budynków oraz wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, co powoduje ograniczenie ubytków ciepła, mniejszą ilość spalanego paliwa, a co za tym idzie zmniejszenie produkcji substancji szkodliwych dla środowiska. Warto w tym miejscu zauważyć,

iż zgodnie z informacjami WFOŚiGW w Łodzi wysokość obsłużonych dotacji plasuje Tomaszów Mazowiecki na 3 miejscu w województwie. Łącznie z programu „Czyste Powietrze” od początku trwania porozumienia do końca 2020 roku zostało złożonych 140 wniosków o dofinansowanie.

2. Kontrole palenisk przez Straż Miejską w Tomaszowie Mazowieckim.

W 2020 roku przeprowadzono 175 kontroli, z czego 46 zakończyło się mandatem, 16 pouczeniem, oraz skierowano 2 wnioski o ukaranie do sądu. Pobrano 5 próbek z paleniska.

Wyniki w latach 2017 - 2020 prezentuje tabela oraz wykres i wskazują na spadek zanieczyszczenia

Rok 2017 - P<10 Sa=39,0 µq/m³ PM10 S24>50µq/m³ 63 dni BaPSa=8,1 ng/m³

Rok 2018 - P<10 Sa=35,6 µq/m³ PM10 S24>50µq/m³ 72 dni BaPSa=5,3 ng/m³

Rok 2019 - P<10 Sa=29,9 µq/m³ PM10 S24>50µq/m³ 39 dni BaPSa=3,1 ng/m³

Rok 2020 - P<10 Sa=26,9 µq/m³ PM10 S24>50µq/m³ 28 dni BaPSa=2,9 ng/m³

Sa - stężenie średnie roczne

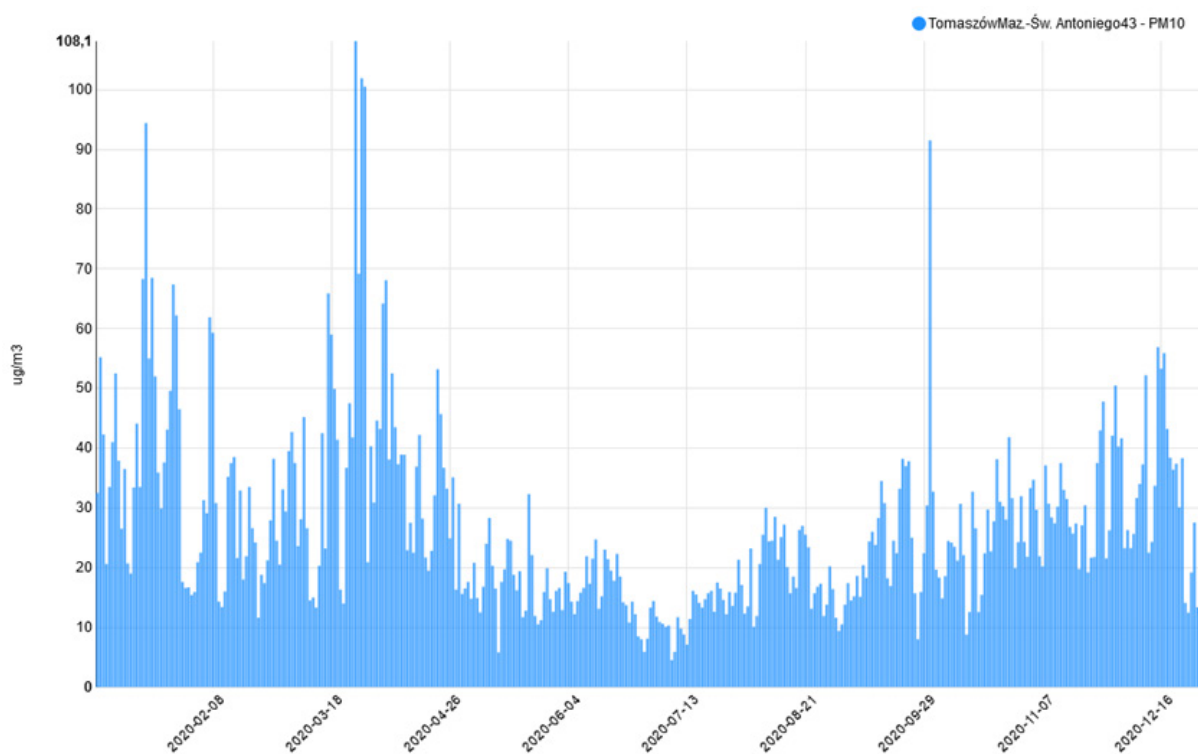
BaPSa- średnie stężenie benzoapirenu

PM10 S24>50µq/m³- ilość dni kiedy wartość dobową przekracza 50µq/m³

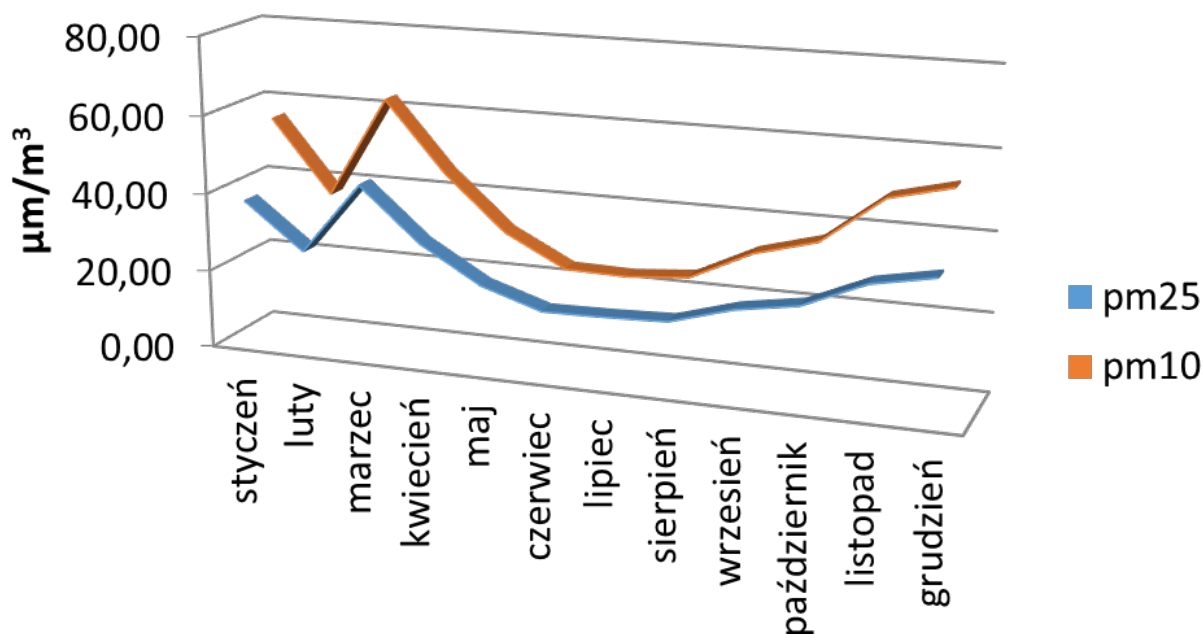
Program „ CZYSTE Powietrze”

Rok	Ilość wniosków
2018	-
2019	30
2020	110

Rok	Kontrole palenisk	Mandaty	Wnioski o ukaranie do sądu
2018	1086	102	2
2019	397	79	2
2020	175	46	2

Jakość powietrza w 2020 roku w Tomaszowie Mazowieckim na podstawie zainstalowanego na terenie Miasta czujnika Airly

3. Przyjęcie uchwały nr XX/159/2019 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 28 listopada 2019 roku w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości budynków

mieszkalnych lub ich części podłączonych do instalacji fotowoltaicznej.

Do tej pory złożono 34 wnioski o zwolnienie z podatku. Warto jednak

pamiętać, iż ulga w podatku od nieruchomości obowiązuje od roku następnego po złożeniu wniosku i trwa przez 5 kolejnych lat.

4. W szkołach odbyły się, wzorem lat ubiegłych, prelekcje prowadzone przez pracowników Wydziału Ochrony Środowiska oraz Straży Miejskiej w Tomaszowie Mazowieckim, mające na celu kształtowanie postaw ekologicznych już u najmłodszych mieszkańców naszego miasta.

5. Wspólnie z Tomaszowskim Towarzystwem Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. planowane jest opracowanie kilku dokumentacji w zakresie głębokiej termomodernizacji budynków komunalnych wraz audytami, co pozwoli na pozyskanie zewnętrznych źródeł finansowania, gdyż nakłady byłyby ogromne.

Obecnie trwa w TTBS analiza i typowanie budynków, w których prace termomodernizacyjne byłyby przeprowadzone.

Chcielibyśmy wspólnie co roku opracowywać kilka projektów i konsekwentnie je realizować.

Nie stanie się to z dnia na dzień, ale tylko samorządy przygotowane i wyposażone w projekty oraz audyty będą miały szanse na pozyskanie środków w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2021-2027 lub środków krajowych.

6. W roku 2021 planowane jest uruchomienie dotacji dla mieszkańców na wymianę starego źródła ciepła, czyli tzw. kopcuchów.

Niezbędne dokumenty, regulaminy zostały już opracowane. Uzależnione to będzie jednak od rozwijającej się sytuacji pandemicznej i związanych z tym zmniejszonych dochodów gminy. Jeśli sytuacja gospodarcza ulegnie poprawie,

a w ślad za tym zwiększą się wpływy do budżetu miasta, to w II połowie roku taki program może zostać uruchomiony.

Niestety, w związku trwającą nadal sytuacją epidemiologiczną związaną z COVID-19 w roku 2020 i powszechnie znanymi ograniczeniami, zrezygnowano z organizacji pikniku mającego na celu edukowanie mieszkańców z zakresu ochrony powietrza, jak i środowiska. W związku z tym prowadzone były w miejskich serwisach internetowych działania informacyjne dotyczące promocji programu „Czyste Powietrze”, a także zachęcające mieszkańców do prawidłowego palenia w piecach „od góry”, co przyczynia się do mniejszej emisji szkodliwych pyłów oraz większej oszczędności w zużyciu opału.

4. GOSPODARKA ODPADAMI

W roku 2020 odbiór odpadów z terenu Miasta Tomaszowa Mazowieckiego realizował Zakład Gospodarki Wodno-Kanalizacyjnej w Tomaszowie Mazowieckim Sp. z o. o.

Odpady odbierane były zarówno z nieruchomości przeznaczonych na funkcje mieszkaniowe, jak również wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe (użytkowanych jedynie przez

część roku).

Odbierane były odpady: niesegregowane (zmieszane) - w każdej ilości, zbierane selektywnie- w każdej ilości (papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, opakowania wielomateriałowe, ulegające biodegradacji, w tym opakowaniowe ulegające biodegradacji, odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, zużyty sprzęt elektroniczny i elektryczny, odpady budowlane

i rozbiórkowe pochodzące z remontów prowadzonych samodzielnie, w tym również gleby, ziemi i kamieni, popiół). Na terenie Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki obowiązuje pojemnikowy oraz workowy sposób zbierania odpadów komunalnych. Gmina zapewnia właścicielom nieruchomości worki do odpadów zbieranych selektywnie. W 2020 roku wydano łącznie 637 870 worków do segregacji.

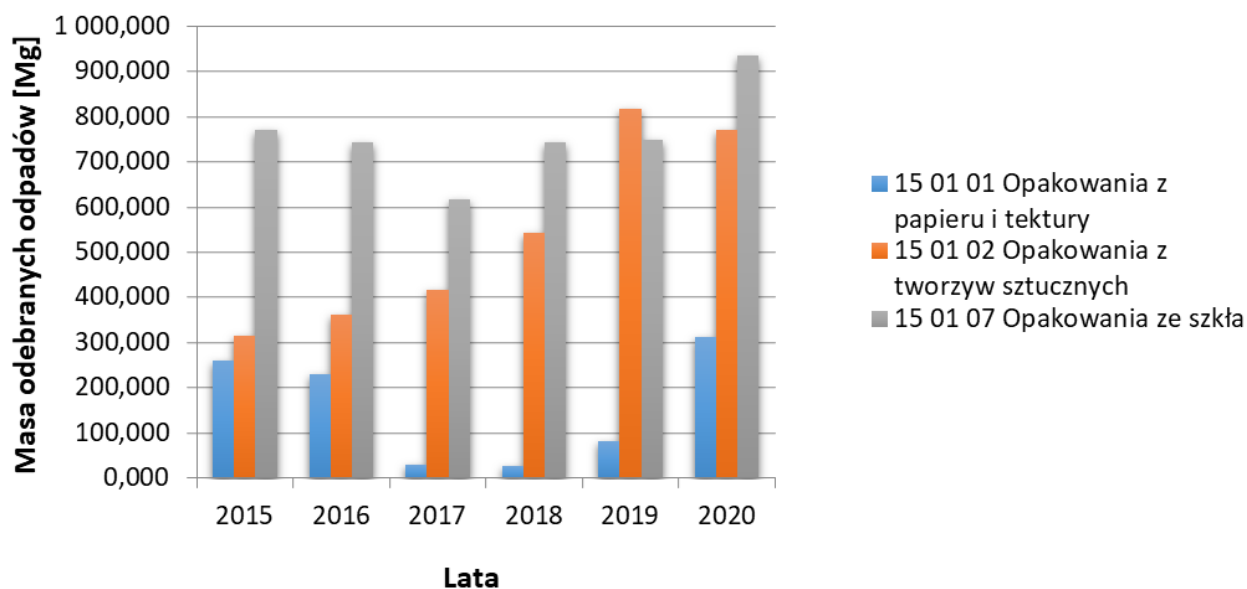
Ilość odebranych odpadów w latach 2015- 2020

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Masa odebranych odpadów [Mg]					
		2015	2016	2017	2018	2019	2020
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	258,800	230,927	29,549	26,600	81,306	313,126

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Ilość odebranych odpadów w latach 2015- 2020					
		Masa odebranych odpadów [Mg]					
		2015	2016	2017	2018	2019	2020
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	315,600	361,442	415,117	543,427	816,767	769,090
15 01 04	Opakowania z metali	15,600	26,466	37,116	26,070	24,632	0,000
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	2 159,200	2 583,016	1 502,870	13,980	0,000	0,000
15 01 07	Opakowania ze szkła	769,700	743,272	616,535	741,988	748,330	935,810
16 01 03	Zużyte opony	0,020	34,510	66,470	33,160	42,871	11,482
17 01 01	Odpady betonu oraz gruzu betonowego z rozbiórek i remontów	0,300	15,630	0,000	0,000	0,000	0,000
17 01 02	Gruz ceglany	0,000	0,580	0,000	0,000	0,000	0,000
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	5,600	1,840	0,000	0,000	0,000	0,000
17 02 03	Tworzywa sztuczne	22,400	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	30,300	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
20 01 11	Tekstylia	0,400	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	0,100	1,158	8,474	7,754	3,310	0,000

		Ilość odebranych odpadów w latach 2015- 2020					
Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Masa odebranych odpadów [Mg]					
		2015	2016	2017	2018	2019	2020
20 01 27*	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepisz i żywice zawierające substancje niebezpieczne	0,030	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
20 01 28	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepisz i żywice inne niż wymienione w 20 01 27	0,010	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
20 01 30	Detergenty inne niż wymienione w 20 01 29	0,000	0,000	0,000	0,015	0,000	0,000
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	0,300	7,149	11,155	2,423	2,570	0,000
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	0,500	5,212	9,304	8,087	1,663	0,000
20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	412,260
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	306,800	996,870	1 543,415	1 527,016	1 520,190	2 388,730
20 03 01	Nie segregowane (zmieszane) odpady komunalne	10 610,100	12 043,390	15 294,575	14 083,950	14 626,987	11 948,940
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	173,100	350,005	576,343	1 050,820	754,380	598,480
RAZEM		14 668,860	17 401,467	20 110,923	18 065,290	18 623,006	17 377,918

Ilość segregowanych odpadów komunalnych odebranych z nieruchomości zamieszkałych Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki w latach 2015 - 2020

Na terenie miasta funkcjonuje Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), który jest prowadzony samodzielnie przez Gminę Miasto Tomaszów Mazowiecki i zlokalizowany przy ulicy Warszawskiej 119 (na terenie ZDIUM). PSZOK jest czynny od poniedziałku do piątku w godzinach 7.30- 14.30 (z wyłączeniem dni które przypadają na dzień ustawowo wolny od pracy).

Do PSZOK można oddawać tzw. odpady problemowe, takie jak gruz budowlany, odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektroniczny i elektryczny oraz zużyte opony. Umową z dnia 7 września 2020 roku „Powierzący Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki, w związku z treścią art. 7 ust. 1 pkt 1 i 3 Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym oraz art. 2 i art. 4 ust. 13 ust. 1 Ustawy z dnia 20 grudnia 1996 roku

o gospodarce komunalnej, podjął decyzję o powierzeniu Wykonawcy ZGWK w Tomaszowie Mazowieckim Sp. z o.o. realizacji zadań własnych gminy polegających na świadczeniu usług organizacji i prowadzenia Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK).

W celu realizacji zadań w zakresie prowadzenia Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Spółka rozpoczęła w 2020 roku budowę PSZOK wraz ze ścieżką edukacyjną”.

Dla pozyskania środków na ww. zadanie ZGWK w 2019 roku złożyło wniosek do NFOŚiGW o dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Działanie 2.2. Gospodarka odpadami komunalnymi. Całkowite planowane koszty projektu to kwota 3 977 288,64 zł. W 2020 roku prowadzona była przez NFOŚiGW ocena wniosku

formalna oraz merytoryczna I i II stopnia.

W dniu 4 czerwca 2020 roku podpisana została umowa z wykonawcą robót z firmą AK NOVA z Poznania na kwotę 2 396 773,73 zł netto, a w dniu 9 czerwca 2020 roku zawarto umowę na sprawowanie funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego na kwotę 49 950,00 zł netto.

Inwestycja została zrealizowana w zakresie rzeczowym w 100 %, trwa obecnie proces formalnego odbioru obiektu i uzyskania pozwolenia na użytkowanie. Jednocześnie w 2020 roku prowadzone były działania w zakresie pozyskania dokumentów formalnych niezbędnych do złożenia wniosku o wydanie zezwolenia na zbieranie odpadów w ramach PSZOK.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono postępowania o udzielenie zamówień

i zawarto umowy: nr rej. 101/2000 na zakup pojemników na kwotę 3 799,84 zł netto na zakup kontenerów na kwotę 91 867,89 zł netto - sprzęt na wyposażenie PSZOK. W 2020 roku Spółka dokonała ponadto zakupu 2 nowych pojazdów do realizacji zadań w zakresie odbioru i transportu odpadów komunalnych, w tym:

- śmieciarka trzyosiowa 2-komorowa do odpadów zbieranych selektywnie,
- śmieciarka trzyosiowa 1-komorowa przystosowana do odbioru odpadów wielkogabarytowych. Nowe pojazdy zastąpiły pojazdy dotychczasowo najęte. Zapewniają efektywniejszą

pracę, niższe koszty eksploatacyjne, mniejszą awaryjność, niższe koszty stałe, większą dbałość o środowisko poprzez niższą emisję spalin. Łącznie od 2019 roku Spółka zakupiła 9 nowych pojazdów służących do realizacji zadań w zakresie odbioru i transportu odpadów komunalnych.

Ilość odpadów zebranych w PSZOK w latach 2013–2020

Masa zebranych odpadów [Mg]

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1,500	5,500	35,720	84,756	143,671	202,377	605,88	1 182,323

W siedzibie Urzędu Miasta oraz w placówkach oświatowych i handlowych usytuowano specjalne pojemniki na baterie i akumulatory, natomiast przeterminowane leki mieszkańcy mogą wrzucać do specjalnie do tego celu przeznaczonych pojemników znajdujących się w aptekach na terenie Miasta.

Priorytetowym zadaniem dla Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki na lata następne jest dalsze edukowanie i podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi w celu ograniczenia ilości wytworzonych odpadów. Nadal realizowany jest program „Tomaszów Mazowiecki bez plastiku”. W 2019 roku zarządzeniem nr 369/2019 Prezydenta Miasta Tomaszowa Mazowieckiego z 28 sierpnia 2019 roku w sprawie podjęcia działań zmierzających do ograniczenia stosowania przedmiotów jednorazowego

użytku wykonanych z tworzyw sztucznych zapoczątkowano akcją „Tomaszów Mazowiecki bez plastiku”. W Urzędzie Miasta, jednostkach organizacyjnych oraz w trakcie wydarzeń organizowanych przez Gminę Miasto Tomaszów Mazowiecki zrezygnowano z używania plastikowych, jednorazowych kubków, talerzy, sztućców i innych artykułów tego typu na rzecz wielorazowych odpowiedników oraz jednorazowych produktów podlegających kompostowaniu lub biodegradacji. Ograniczono też zużycie papieru dzięki wymianie korespondencji drogą e-mailową. Ponadto w szkołach zainstalowano m.in. poidelka na wodę, zaś w innych placówkach zastosowano dzbanki filtrujące wodę, by ograniczyć zużycie plastikowych opakowań na napoje.

W roku 2020 Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki zrealizowała zadanie pn. „Rekultywacja składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne

z oszacowaniem wartości stanu istniejącego zagospodarowania terenu w miejscowości Lubochnia Górki gmina Lubochnia realizowanego w ramach zadania pod nazwą „Rekultywacja składowiska odpadów”.

Zakres zamówienia obejmował:

- uporządkowanie kwatery składowiska i bezpośrednio przyległego terenu z luźnych odpadów;
- wykonanie badań gazu składowiskowego;
- wykonanie studni odgazowujących;
- uzupełnienie i uformowanie warstw okrywowej;
- wykonanie zabudowy roślinnej niskiej- obsiewów traw;
- pielęgnacja roślinności - koszenie porostu roślinnego, nawożenie, uzupełnianie, wyrównanie, uzupełnianie lokalnych zapadłisk warstwy humusowej;
- wprowadzenie roślinności wysokiej (drzewa i krzewy).

Gospodarka odpadami - rekultywacja składowiska odpadów

Rekultywacja składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne z oszacowaniem wartości stanu istniejącego zagospodarowania terenu

w miejscowości Lubochnia Górki gmina Lubochnia ma na celu przywrócenie gruntów do produkcji leśnej poprzez powstrzymanie degradacji środowiska wodno - gruntowego, ograniczenie ujemnego wpływu zamykanego składowiska odpadów na powietrze atmosferyczne.

Rekultywacja składowiska jest sposobem na odzyskanie równowagi w krajobrazie poprzez ukształtowanie powierzchni obiektu oraz wprowadzenie roślinności, mającej za zadanie osiągnięcie efektu spójności obiektu z otoczeniem.

5. NIE KUPUJ - ADOPTUJ!

Schronisko dla bezdomnych zwierząt w Tomaszowie Mazowieckim przyjęło w 2020 roku 341 zwierząt z gatunku pies i 191 zwierząt z gatunku kot. Do adopcji wydano 187 zwierząt z gatunku pies i 77 zwierząt z gatunku kot, a do domów tymczasowych 22 zwierzęta z gatunku pies i 30 zwierząt z gatunku kot. Właściciele odebrali 137 zwierząt z gatunku pies i 16 zwierząt z gatunku kot. Padło 11 zwierząt z gatunku pies i 25 zwierząt z gatunku kot. Ślepych miotów uśpiono 26 zwierząt z gatunku pies i 32 zwierzęta z gatunku kot. 4 zwierzęta z gatunku pies i 12 zwierząt z gatunku kot zostało poddanych eutanazji. W 2020 roku wykonano 58 zabiegów sterylizacji na zwierzętach z gatunku pies i 36 zabiegów na zwierzętach z gatunku kot. Kastracji natomiast wykonano 96 na zwierzętach z gatunku pies i 24 na zwierzętach z gatunku kot. Uciekły 4 zwierzęta z gatunku kot.

W 2019 roku schronisko dla bezdomnych zwierząt w Tomaszowie przyjęło 370 zwierząt z gatunku pies

i 153 zwierząt z gatunku kot. Do adopcji wydano 195 zwierząt z gatunku pies i 66 zwierząt z gatunku kot, a do domu tymczasowego 10 zwierząt z gatunku pies i 6 zwierząt z gatunku kot. Właściciele odebrali 140 zwierząt z gatunku pies i 14 zwierząt z gatunku kot. Padło 6 zwierząt z gatunku pies i 19 zwierząt z gatunku kot. 8 zwierząt z gatunku pies i 25 zwierząt z gatunku kot poddano eutanazji. Zabiegów sterylizacji wykonano na 59 zwierzętach z gatunku pies i 40 zwierzętach z gatunku kot. Natomiast kastracji przeprowadzono 73 na zwierzętach z gatunku pies i 22 na zwierzętach z gatunku kot. W 2020 roku widoczny jest wzrost przyjęć zwierząt z gatunku kot, jednak liczba adopcji tych zwierząt względem lat ubiegłych jest większa. Wykonano więcej zabiegów sterylizacji i kastracji, a liczba wydanych zwierzątków do domów tymczasowych również jest wyższa niż w latach poprzednich. W 2020 roku wykonano natomiast mniej eutanazji niż w latach

ubiegłych.

W związku z wprowadzeniem stanu epidemii w Polsce oraz w trosce o bezpieczeństwo naszych pracowników i wszystkich odwiedzających, wstrzymaliśmy spacerowanie i odwiedzin w schronisku. Wstęp na teren schroniska mają wyłącznie stali wolontariusze (10 osób podzielonych na 2 grupy po 5 osób, które ustala to wcześniej z kierownikiem schroniska). Adopcje w dobie epidemii nie zostały wstrzymane. Osoby zainteresowane adopcją naszych podopiecznych muszą wcześniej skontaktować się z nami telefonicznie (798-781-565) i umówić na wizytę w schronisku. Wszelkie informacje na temat działania schroniska umieszczane są na bieżąco na naszej stronie internetowej i naszym profilu na fb.

„Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Tomaszowa Mazowieckiego na rok 2020” przyjęty Uchwałą

nr XXVII/211/2020 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 27 kwietnia 2020 roku. W ramach realizacji zadań wynikających z założeń

programu przeprowadzono akcję bezpłatnej sterylizacji suk i kotek właścicielskich wraz z możliwością ich trwałego znakowania za pomocą elektronicznego

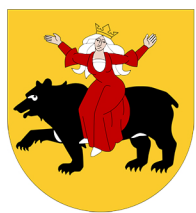
identyfikatora (chipa). W 2020 r. zabiegom poddano 44 kotki oraz 45 suk, natomiast zaszczepione zostały 84 zwierzęta.

Akcja bezpłatnej sterylizacji suk i kotek właścicielskich wraz z ich trwałym znakowaniem za pomocą elektronicznego identyfikatora (chipa)			
ROK	2018	2019	2020
Suki	45	68	45
Kotki	58	63	44
Czipy	101	124	84
Kwota	25 940,00 zł	34 150,00 zł	23 250,30 zł

V. INFORMACJE DODATKOWE

Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki została laureatem konkursu Oddziału Łódzkiego Towarzystwa Urbanistów Polskich na najlepiej zagospodarowaną przestrzeń publiczną w województwie łódzkim w roku 2019 za projekt „PARK BULWARY” - nominacja do konkursu na najlepiej zagospodarowaną przestrzeń publiczną w Polsce w roku 2019.

Wyróżnienie w 5. Edycji konkursu „Lider Dostępności” organizowanego przez Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji oraz Towarzystwo Urbanistów Polskich dla Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki za projekt „PARK BULWARY” w kategorii „Przestrzeń publiczna”.

 URZĄD MIASTA W TOMASZOWIE MAZOWIECKIM
UL. POW 10/16
97-200 TOMASZÓW MAZOWIECKI

 44 724 23 11
 SEKRETARIAT@TOMASZOW-MAZ.PL
 TOMASZOW-MAZ.PL